

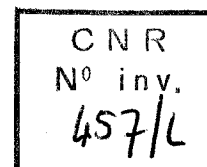
DOCUMENTS, ÉTUDES ET RÉPERTOIRES
publiés par l'Institut de Recherche et d'Histoire des Textes

X

REPERTORIUM PSEVDOCHRYSTOMICVM

collegit

J.A. DE ALDAMA, S.I.

ÉDITIONS
DU CENTRE NATIONAL DE LA RECHERCHE SCIENTIFIQUE
15, QUAI ANATOLE-FRANCE, PARIS (7e)
1965

LECTORI

Primus huius operis scopus ille fuit, ut theologis atque historiae dogmatum cultoribus utilis et prompta offerretur notitia de hodierno investigationis statu circa authenticitatem operum Chrysostomi. Deinde opportunum visum est desiderata quoque eorum prospicere, qui eiusdem magni Doctoris operum traditionem manuscriptam investigant.

Quo factum est, ut notio « pseudochrysostomici » largissime acciperetur. Non enim ea solum recipiuntur in Repertorio, quae certo aut probabiliter spuria sunt, verum etiam quae dubia; immo etiam ea quae genuina certo sunt vel esse videntur, de quorum tamen authenticia quandoque dubitatum est. Ea denique, quae non sub Chrysostomi, sed sub aliorum, ut plurimum verorum, auctorum nomine edita sunt, minime in Repertorio negliguntur, cum ea in manuscriptis Chrysostomo auctori tributa inveniuntur.

Colliguntur tamen solum edita; inter quae eclogarum quoque et fragmentorum habetur ratio.

Denique quoad singula non propriam dare sententiam in mente fuit; sed, ut dixi, hodiernum investigationis statum, quantum assecutus illum sum, definire.

Repertorium redigitur iuxta ordinem alphabeticum initiorum, addito numero marginali quo facilius citationes fiant. Qui vero forte Patrologiae Graecae ordinem desiderat, illum cum concordantia nostri numeri in ultimo complementorum inveniet.

Uniuscuiusque homiliae editio Patrologiae generatim scribitur. Quodsi recentior alia sit, haec primo loco apponitur. Ubi vero casus fert, remittitur ad *Bibliothecam Hagiographicam Graecam*, in qua ceterae editiones adnotantur.

Repertorio quaedam adduntur complementa, quae utilia investigatoribus esse noscuntur.

Notum denique mihi est, hoc primum tentamen nullatenus posse existere undequaue perfectum. Perficietur tamen doctorum virorum observationibus, additionibus, correctionibus. Quale vero illud est, tale investigatoribus ex corde offero.

AUCTOR.

BIBLIOGRAPHIA

- ALTANER B., *Beiträge zur Geschichte der alllateinischen Übersetzungen von Vaterschriften*, in *Historisches Jahrbuch* 61 (1941) 208-226.
- ALTENDORF H. D., *Untersuchungen zu Severian von Gabala* [Dissert. dactylographica]. Tübingen 1957.
- ASTERII SOPHISTAE, *Commentariorum in Psalmos quae supersunt. Accedunt aliquot homiliae anonymae*. Edidit M. RICHARD [Symbolae Osloenses, fasc. supplet. 16]. Osloae 1956.
- BARTOLOZZI A., *Le due omilie crisostomiane sul martire S. Romano*, in *Studi dedicati alla memoria di Paolo Ubaldi*. [Publicazioni della Univ. Catt. del Sacro Cuore. Scienze storiche 16], 125-132.
- BATIFFOL P., *Sermons de Nestorius*, in *Revue Biblique* 9 (1900) 329-353.
- BAUER F. X., *Proklos von Konstantinopel. Ein Beitrag zur Kirchengeschichte des V. Jahrhunderts*. München 1919.
- BAUER J., *A propos d'un passage à corriger de l'homélie pascalle VI de la collection pseudo-chrysostomienne*, in *Vigiliae Christianae* 23 (1959) 184-186.
- BAUMSTARK A., *Geschichte der syrischen Literatur*. Bonn 1922.
- BAUR C., *Saint Jean Chrysostome et ses œuvres dans l'histoire littéraire*. Louvain 1907.
- *Der ursprüngliche Umfang des Kommentars des hl. Joh. Chrysostomus zu den Psalmen*, in *Χρυσόστομικά* (Roma 1908) 235-242.
- *Drei weitere Nestorius-Predigten*, in *Zeitschrift für kath. Theologie* 38 (1914) 99-102.
- *Chrysostomus in Genesim*, in *Theologische Quartalschrift* 108 (1927) 221-232.

- *Joannes Chrysostomus und seine Zeit*. München 1929-1930.
- *Initia Patrum Graecorum*. [Studi e Testi 180-181]. Città del Vaticano 1955.
- *Drei unedierle Festpredigten aus der Zeit der nestorianischen Streitigkeiten*, in *Traditio* 9 (1953) 101-126.
- BECK H. G., *Kirche und theologische Literatur im Byzantinischen Reich* [Handbuch der Altertumswissenschaft 12, 2, 1]. München 1959.
- BONWETSCH G. N., *Methodius von Olympus*. Erlangen-Leipzig 1891.
- BRETZ A., *Studien und Texte zu Asterius von Amasea* [Texte und Untersuchungen 40, 1]. Leipzig 1914.
- BRIÈRE M., *Une homélie inédite d'Atticus, patriarche de Constantinople (406-425)*, in *Revue de l'Orient Chrétien* 29 (1933-1934) 160-166.
- BUDGE [WALLIS-BUDGE], *Coptic Homilies in the dialect of upper Egypt*. London 1910.
- CAVALLERA F., *Une nouvelle homélie restituée à Sévérien de Gabala*, in *Bulletin de Litt. Ecclésiastique* 33 (1932) 141-142.
- *Le schisme d'Antioche (IV-Ve siècle)*. Paris 1905.
- CONNOLLY R. H., *New attributions to Hippolytus*, in *The Journal of Theological Studies* 46 (1945) 192-200.
- CZERWIK S., *Homilia Paschalis apud Patres usque ad saeculum V*. Romae 1961.
- DEL FABBRO D., *Le omelie mariane nei Padri greci del V secolo*, in *Marianum* 8 (1946) 201-234.
- DELEHAYE H., *S. Romain martyr d'Antioche*, in *Analecta Bollandiana* 50 (1932) 241-283.
- DEVREESSE R., *La chaîne sur les Psaumes de Daniele Barbaro. II. Hésychius de Jérusalem*, in *Revue Biblique* 33 (1924) 498-521.
- *Chaînes*, in *Dictionnaire de la Bible, Supplément*, 1, 1084-1233.

- DIEU L., *Le commentaire sur Jérémie du Pseudo-Chrysostome serait-il l'œuvre de Polychronius d'Apamée?*, in *Revue d'Histoire Ecclésiastique* 14 (1913).
- DÜRKS W., *De Severiano Gabalitano*. Kiel 1917.
- DUMORTIER J., *La tradition manuscrite des Traités à Théodore*, in *Byzantinische Zeitschrift* 52 (1959) 265-275.
- DUPIN L. E., *Nouvelle Bibliothèque des auteurs ecclésiastiques*. Vol. 3, Paris 1694.
- S. EPHRAEM SYRI, *Opera omnia* (ed. ASSEMANI). Romae 1732-1746.
- S. EPHRAEM SYRI, *Opera* (ed. S. I. MERCATI). Romae 1915.
- EHRHARD A., *Überlieferung und Bestand der hagiographischen und homiletischen Literatur der griechischen Kirche von den Anfängen bis zum Ende des 16. Jahrhunderts*. [Texte und Untersuchungen 50-52, I]. Leipzig 1937-1943.
- EXARCHOS B. K., 'Η γνησιότης τῆς συγγραφῆς Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου «Περὶ κενοδοξίας, καὶ ὅπως δεῖ τοὺς γονεῖς ἀνατρέφειν τὰ τέκνα», in *Θεολογία* 19 (1941-1948) 153-170.
- *Joh. Chrysostomus, Über Hoffart und Kindererziehung* [Das Wort der Antike 4]. München 1955.
- FABRICIUS-HARLES, *Bibliotheca Graeca*. Vol. 8, Hamburgi 1802.
- FRANCHI DE' CAVALIERI P., *La «Homilia II in S. Pelagium» è veramente di S. Giovanni Crisostomo?*, in *Note Agiografiche* 8 [Studi e Testi 65] 281-303.
- FRANCO N., *Il Λόγος κατηχητικός della domenica di Pasqua, attribuito a S. Giovanni Crisostomo*, in *Roma e l'Oriente* 1 (1910) 368-373.
- GRAF G., *Zwei dogmatische Florilegien der Kopten*, in *Orientalia Christiana Periodica* 3 (1937) 48-77, 345-402.
- *Arabische Chrysostomos-Homilien untersucht und zum Teil übersetzt*, in *Theologische Quartalschrift* 92 (1910) 185-214.
- *Geschichte der christlichen arabischen Literatur* 1 [Studi e Testi 118] Città del Vaticano 1944.

- HAIDACHER S., *Eine unechte Chrysostomus-Homilie: Des hl. Chrysostomus Homilie De Melchisedeco*, in *Zeitschrift für katholische Theologie* 19 (1895) 162-165.
- *Eine angebliche Chrysostomus-Homilie: Quellen der Chrysostomus-Homilie De perfecta caritate*, in *ZtkTh* 19 (1895) 387-389.
 - *Bemerkungen zu den Homilien des hl. Chrysostomus*, in *ZtkTh* 21 (1897) 398-400.
 - *Zu den Homilien des hl. Chrysostomus*, in *ZtkTh* 25 (1901) 365-367.
 - *Zu den Homilien des Gregorius von Antiochien und des Gregorius Thaumaturgus*, in *ZtkTh* 25 (1901) 367-369.
 - *Studien über Chrysostomus-Eklogen*, in *Sitzungsberichte der königl. Akademie der Wissenschaften, Phil.-Hist. Kl.*, Wien 144 (1902) Heft 4.
 - *Chrysostomus-Excerpte in der Rede des Johannes Neusteles über die Büsse*, in *ZtkTh* 26 (1902) 380-385.
 - *Chrysostomus-Fragmente zu den katholischen Briefen*, in *ZtkTh* 26 (1902) 190-194.
 - *Eine unbeachtete Rede des hl. Chrysostomus an Neuge-taufte*, in *ZtkTh* 28 (1904) 168-193.
 - *Rede des Nestorius über Hebr. 3,1, überliefert unter dem Namen des hl. Chrysostomus*, in *ZtkTh* 29 (1905) 192-195.
 - *Chrysostomus-Fragmente unter den Werken des hl. Ephraem Syrus*, in *ZtkTh* 30 (1906) 178-183.
 - *Die Chrysostomus-Homilia de Chananaea unter dem Namen des Laurentius Mellifluus*, in *ZtkTh* 30 (1906) 183.
 - *Des hl. Johannes Chrysostomus Büchlein über Hoffart und Kindererziehung...* Freiburg 1907.
 - *Drei unedierle Chrysostomus-Texte einer Bassler Handschrift*, in *ZtkTh* 31 (1907) 141-171, 348-360.
 - *Pseudo-Chrysostomus: Die Homilie des Antiochus von Ptolemais über die Seele Adams und über das Leiden Christi*, in *ZtkTh* 32 (1908) 408-410.
 - *Pseudo-Chrysostomus: Die Homilie über Mt. 21, 23 von Severian von Gabala*, in *ZtkTh* 32 (1908) 410-413.

- *Chrysostomus-Fragmente*, in *Χρυσόστομικά* (Roma 1908) 217-234.
 - *Pseudo-Chrysostomus: epistula ad monachos*, in *ZtkTh* 34 (1810) 215-216.
 - *Pseudo-Chrysostomus: Homilie De angusta porta et in orationem dominicam*, in *ZtkTh* 34 (1910) 216-218.
 - *Abschiedsrede des Nestorius vor seine Abreise zum Ephesinum, überliefert unter dem Namen des hl. Gregor von Nyssa*, in *ZtkTh* 38 (1914) 92-99.
- HEMMERDINGER-ILIADOU D., *Éphrem grec*, in *Dictionnaire de Spiritualité* 4, 800-815.
- HOECK J. M., *Stand und Aufgaben der Damaskenos-Forschung*, in *Orientalia Christiana Periodica* 17 (1951) 5-60.
- HOLL K., *Amphilochius von Ikonium*. Tübingen 1904.
- JUGIE M., *Les homélies mariales attribuées à S. Grégoire le Thaumaturge*, in *Analecta Bollandiana* 43 (1925) 86-95.
- LAMPE G. W. H., *The Exegesis of some biblical Texts by Marcellus of Ancyra and Pseudo-Chrysostom's Homily on Ps. 96*, in *The Journal of Theological Studies* 49 (1948) 169-175.
- LAPÔTRE A., *La « Cena Cypriani » et ses énigmes*, in *Recherches de Science Religieuse* 3 (1912) 497-596.
- LAURENTIN R., *Table rectificative des pièces mariales inauthentiques ou discutées contenues dans les deux Patrologies de Migne*, in *Court Traité de Théologie Mariale* (Paris 1953) 119-173.
- LEBON J., *Les citations patristiques grecques du Sceau de la Foi*, in *Revue d'Histoire Ecclésiastique* 25 (1929) 6-32.
- *Discours d'Atticus de Constantinople sur la Sainte Mère de Dieu*, in *Le Muséon* 46 (1933) 167-202.
- LEROY F., *Recherches sur l'Homilétique de Proclus de Constantinople. Tradition manuscrite, inédits, études connexes* [Dissert. dactylographica]. Louvain 1963.
- LOOFS F., *Nestoriana, die Fragmente des Nestorius gesammelt, untersucht und herausgegeben*. Halle 1905.
- MARKOWICZ W. A., *Chrysostom's Sermones on Genesis: A Problem*, in *Theological Studies* 24 (1963) 652-664.

- MARTIN Ch., *Un Περὶ τοῦ Πάσχα de saint Hippolyte retrouvé?*, in *Recherches de Science Religieuse* 16 (1926) 148-165.
- *Note sur l'homélie εἰς τὸν τετραήμερον Λάζαρον attribuée à saint Hippolyte de Rome*, in *Revue d'Histoire Ecclésiastique* 22 (1926) 68-70.
 - *Note sur deux homélies attribuées à saint Grégoire le Thaumaturge*, in *RHE* 24 (1928) 364-373.
 - *Une homélie de paenitentia de Sévérien de Gabala*, in *RHE* 26 (1930) 331-343.
 - *Note sur l'homélie de Sévérien de Gabala in illud: Pater, transeat a me calix iste (Mt. 26,39)*, in *Le Muséon* 48 (1935) 311-321.
 - *Proclus de Constantinople, Nestorius et le bienheureux Nil in Ascensionem*, in *RHE* 32 (1936) 929-932.
 - *Fragments palimpsestes d'un discours sur la Pâque attribué à Hippolyte de Rome (Crypt. B. a. 55)*, in *Mélanges Cumont* (Bruxelles 1936) 1, 321-363.
 - *Hippolyte de Rome et Proclus de Constantinople*, in *RHE* 33 (1937) 255-276.
 - *Un florilège grec d'homélies christologiques des IVe et Ve siècles sur la Nativité (Paris gr. 1491)*, in *Le Muséon* 54 (1941) 17-57.
- MARX B., *Severiana unter den Spuria Chrysostomi bei Montfaucon-Migne*, in *Orientalia Christiana Periodica* 5 (1939) 281-367.
- *Procliana. Untersuchungen über den homiletischen Nachlass des Patriarchen Proklos von Konstantinopel* [Münsterische Beiträge zur Theologie 23]. Münster 1940.
 - *Der homiletische Nachlass des Basileios von Seleukeia*, in *Orientalia Christiana Periodica* 7 (1941) 329-369.
- MERCATI G., *De nonnullis versibus dodecasyllabis S. Germani I CP. Patriarchae homiliae Εἰς τὰ εἰσόδια τῆς θεοτόκου insertis*, in *Roma e l'Oriente* 9 (1915) 147-165.
- *A parallel to a coptic Sermon on the Nativity*, in *The Journal of Theological Studies* 18 (1917) 315-317 (= *Studi e Testi* 79, 46-48).

- MERCATI S. G., *Antica omelia metrica « in Nativitalem Christi »*, in *Biblica* 1 (1920) 75-90.
- MOHRMANN Chr., *Note sur l'homélie pascalle VI de la collection pseudo-chrysostomienne dite « des petites trompettes »*, in *Mélanges Andrieu (Revue des Sciences Religieuses 1956 h. s.)* 351-360.
- MONTAGNA D. M., *La liturgia mariana primitiva. Saggio di orientamento*, in *Marianum* 24 (1962) 84-128.
- MORAITES D., *Ἡ γνησιότης τῆς πραγματείας « περὶ κενοδοξίας καὶ ὅπως δεῖ τοὺς γονέας ἀνατρέφειν τὰ τέκνα »*, in *Θεολογία* 19 (1941-1948) 718-733.
- NAU F., *Nestorius, Le livre d'Héraclide de Damas*. Paris 1910.
- *Sur diverses homélies pseudépigraphiques, sur les œuvres attribuées à Eusèbe d'Alexandrie et sur un nouveau manuscrit de la chaîne Contra Severianos*, in *Revue de l'Orient Chrétien* 13 (1908) 408-435.
- NAUTIN P., *Homélies Pascales I-III* [Sources Chrétiennes 27, 36, 48]. Paris 1950-1957.
- *Le dossier d'Hippolyte et de Méliton* [Patristica 1]. Paris 1953.
- OGARA F., *Una homilía rítmica desconocida y sus derivaciones (PG 61, 737-738)*, in *Miscellanea Comillas* 1 (1943) 463-485.
- *La homilía intitulada « de sacerdotio liber septimus » (PG 48, 1067-1068)*, in *Gregorianum* 27 (1946) 145-155.
- PANKOW A., *Methodius, Bischof von Olympos*, in *Der Katholik* 67 (1887, I) 1-28, 113-142, 225-250.
- PAPADOPOULOS Chr., *Λόγος εἰς τὴν ἀνάληψιν τοῦ κυρίου ἀνέκδοτος ἐπ' ὀνόματι Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας*, in *Εἰς μνήμην Σπυρίδωνος Λάμπρου* (Athènes 1935) 35-41.
- PERLER O., *Recherches sur le Peri Pascha de Méliton*, in *Recherches de Science Religieuse* 51 (1963) 407-421.
- PETERSON E., *Jüdisches und christliches Morgengebet in Syrien*, in *Zeitschrift für katholische Theologie* 58 (1934) 110-113.
- PITRA J. B., *Iuris Ecclesiastici Graecorum historia et monumenta*. Paris 1868.

- RADÓ P., *Die Ps. Chrysostomische Homilie εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν*, in *ZikTh* 56 (1932) 82-83.
- RICHARD M., *Les homélies d'Astérius le Sophiste sur les psaumes IV-VII*, in *Revue Biblique* 44 (1935) 548-588.
- *Léonce de Jérusalem et Léonce de Byzance*, in *Mélanges de Science Religieuse* 1 (1944) 35-88.
- *Une ancienne collection d'homélies grecques sur les psaumes I-XV*, in *Symbolae Osloenses* 25 (1947) 54-73.
- *Les premières chaînes sur le Psautier*, in *Bulletin d'Inform. de l'Institut de Recherche et d'Histoire des Textes* 5 (1956) 87-98.
- *Nouveaux témoins des homélies V et XX d'Astérius le Sophiste sur les psaumes*, in *Symbolae Osloenses* 34 (1958).
- *L'homélie XXXI d'Astérius le Sophiste et le codex Mosquensis 234*, in *Symbolae Osloenses* 36 (1960).
- *Une homélie monarchienne sur la Pâque*, in *Studia Patristica* 3 [Texte und Untersuchungen 78] 273-289.
- SALTET L., *Un document perdu du concile d'Éphèse de 431*, in *Revue d'Histoire Ecclésiastique* 6 (1905) 513-536, 741-754.
- SEVERIANI, sive Seberiani *Gabalorum episc. Emesensis homiliae* (edit. J. B. AUCHER). Venetiis 1827.
- SKARD E., *Asterios von Amaseia und Asterios der Sophist*, in *Symbolae Osloenses* 20 (1940) 86-132.
- *Bemerkungen zu den Asterios-Texten*, in *Symbolae Osloenses* 27 (1949) 54-64, 66-69.
- *Index Asterianus* [Symbolae Osloenses, fasc. suppl. 17]. Osloae 1962.
- TILLEMONT S. (LENAIN DE), *Mémoires pour servir à l'histoire ecclésiastique des six premiers siècles*. Vol. 11, Paris 1706.
- THILO J. C., *Über die Schriften des Eusebius von Alexandrien und des Eusebius von Emisa*. Halle 1832.
- UBALDI P., *La lettera CCXXXIII πρὸς τὸν Ἀντιοχείας dell'epistolario di S. Giovanni Crisostomo*, in *Bessarione* s. 2 vol. 1 ann. 6 (1901) 69-79.

- *Di una lettera di S. Giovanni Crisostomo*, in *Bessarione* s. 1 vol. 8 ann. 5 (1900) 244-264.
- VOGT P., *Zwei Homilien des hl. Chrysostomus, mit Unrecht unter die zweifelhaften verwiesen*, in *Byzantinische Zeitschrift* 14 (1905) 498-508.
- WENGER A., *Notes inédites sur les Empereurs Théodose I, Arcadius, Théodose II, Léon I*, in *Revue des Études Byzantines* 10 (1952) 47-59.
- *Le sermon 80 de la collection augustinienne de Mai restitué à Sévérien de Gabala*, in *Augustinus Magister* 1 (Paris 1954) 175-185.
- *Jean Chrysostome, Huit catéchèses baptismales inédites* [Sources Chrétiennes 50]. Paris 1957.
- WEYER J., *De homiliis quae Joanni Chrysostomo falso attribuantur* [Dissert. dactylographica]. Bonn 1952.
- WILMART A., *La collection des 38 homélies latines de saint Jean Chrysostome*, in *The Journal of Theological Studies* 19 (1918) 305-327.
- WITTIG J., *Studien zur Geschichte des Papstes Innocenz I. und der Papstmahlen des 5. Jahrhunderts*, in *Theologische Quartalschrift* 84 (1902) 388-439.
- ZELLINGER J., *Die Genesishomilien des Bischofs Severian von Gabala* [Alttestamentliche Abhandlungen 7, 1]. Münster 1916.
- *Studien zu Severian von Gabala* [Münsterische Beiträge zur Theologie 8]. Münster 1926.

REPERTORIUM

- 1 Ἀγαπᾶν τὸν θεὸν ἐξ ὅλης
— τὴν μηδέποτε τέλος ἔχουσαν, ἥς γένοιτο...
Quid faciens christianus vitae aeternae hereditatem accipiet. Ecloga 48.
PG 63, 899-902.

Haec ultima homilia collectionis eclogarum (vide n. 59) non est efformata, sicut ceterae, e fragmentis chrysostomicis, sed e parvis quibusdam phrasibus et verbis : cf. Haidacher, in *SBKAW* 144 (1902) 4, 29.

- 2 Ἀγάπην ποίαν φησί ; Τὴν εἰλικρινῇ
Fragmentum in 1 Io. 4, 8.
PG 64, 1061 A13-B3.

Dubium est apud Baur, *Inilia PP. GG.* Sed authenticitatem probaverat Haidacher, in *ZikTh* 26 (1902) 193. Desumitur scilicet ex homilia 2 in 1 Tim. (*PG* 62, 509, 19-10 a.i.).

- 3 Ἀγάπην τὴν οὐρανοκλίμακα
— εἰς αἰῶνα φυλαχθήσεται... ἥ γένοιτο...
Caritatem secundum Deum rem esse Deo dignam.
PG 61, 681-684.

Nestorio tribuitur a Marx, *Procliana*, p. 19. Idem habetur apud Baur, *Inilia PP. GG.*, qui citat Loofs, *Nestoriana* 105. At, nisi fallor, Loofs ibi non agit de hac homilia sed de sequenti.

Ἀγαπητοί : Titulum hunc initio homiliarum omitto. Unde homiliae quaerendae sunt e verbis sequentibus.

- 4 Ἀγγέλοις μὲν οὐρανὸς
— τὸ τῆς ἄνω κλήσεως βραβεῖον μεταδίωξωμεν
ἐν Χρ., ᾧ...

*Ad eos qui magni aestimant opes, et erga res
vitae splendoras temere affecti fuerunt.*

PG 64, 453-461.

Haidacher, in *ZlkTh* 38 (1914) 92, eam dicit certo spuriam. Idem tenuit Weyer, in dissertatione manuscripta, notans auctorem homiliae diligenter vitare concursum vocalium atque clausulas facere numeris quantitate ordinatis; quae sane a Chrysostomo aliena sunt.

Utrum Nestorio sit tribuenda, putavit Bardenhewer 3, 344, amplius esse investigandum.

Apud Baur, *Inilia PP. GG.*, nullo ambiguitatis signo notatur.

- 5 Ἀγγέλους ἐγκωμιάζειν χρή
— ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνόν σου ἔμπροσθεν τοῦ
θεοῦ · αὐτῶ...

In synaxim archangelorum.

PG 59, 755-756.

BHG 126 (1, 41).

Homilia haec non est excerptum Theodori Studitae (vide n. 44), ut voluerat Mai, *NBP* 5, 4, 1; sed est secunda pars homiliae *In synaxim incorporalium*. Vide n. 362a.

- 6 Ἀγωνιζέσθω οὖν καὶ Σουσάννα
— ἵνα τῆς αὐτῆς καὶ ὑμεῖς τιμῆς ἀξιωθῆτε παρὰ
θεοῦ...

De Susanna.

PG 56, 590, 16 a.i.-591, 10.

BHG 2407 (3, 70).

Est fragmentum homiliae pseudochrysostomicae de Susanna (PG 56, 589-599). Vide n. 176.

Ἀδελφοὶ φιλόχριστοι. Vide n. 27.

- 7 Ἀδιήγητον πέλαγος δι' αἰῶνος
— ἐκ ταύτης τῆς ἁγίας παρθένου προῆλθεν ὁ
κύριος ἡμῶν Ι.Χρ...

In Natale Domini et in s. Mariam Genitricem.

Le Muséon 77 (1964), p. 163-173.

BHG 1892d (3, 215).

P. Leroy, homiliam hanc putat esse saeculi V in. aut IV ex. Cf. *Le Muséon*, l. c., p. 161-163.

- 8 Ἀεὶ μὲν [ἀδελφοί] τὴν τοῦ θεοῦ [vel κυρίου]
φιλανθρωπίαν
— βοῶντες εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι
κυρίου · αὐτῶ...

In parabolam de filio prodigo.

PG 59, 515-522.

Montfaucon, in monito, contradicit Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26, homiliam hanc Severiano Gabalensi tribuere volenti. Contradicit etiam Zellinger, *Studien* 4-5.

- 9 Ἀεὶ μὲν ἐμοὶ δοκεῖ
— φοβεροῖς μυστηρίοις τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ
σωτῆρος ἡμῶν Ι.Χρ., ᾧ..

De continentia.

ZlkTh 30 (1906) 575-581.

PG 56, 291-294.

Qui primus textum graecum edidit, Haidacher, in *ZlkTh* l. c. 574 s, authenticitatem homiliae dicit esse extra controversiam. Attamen putat Weyer, in dissertatione manuscripta, dubiam manere authenticitatem eo quod duae homiliae de precatione (PG 50, 775-786), quarum locos parallelos attulerat Haidacher in confirmationem authenticitatis (utpote qui crederet eas fuisse a Vogt legitime vindicatas), nunc ab ipso Weyer spuriae probatae sunt. Vide n. 21 et 348.

- 10 Ἀεὶ μὲν ἡ τοῦ Ἀγίου
— φιλανθρωπία τοῦ παναγίου καὶ ἐλεήμονος θεοῦ
ἡμῶν, ὅτι αὐτῷ...

De sacra synaxi.
PG 89, 825-849.

Est Anastasii Sinaitae.

- 11 Ἀεὶ μὲν μνημονεύειν
— εὐχαῖς δὲ τῶν μνημονευθέντων ἁγίων, ᾧ...

*De paenitentia h. 1; ubi omnia hominum
vilia numerantur et nolantur.*
PG 60, 681-700.

Coniecit Savile, 8, 824, homiliam hanc esse forte
versionem ex aliquo auctore latino. Ceterum apud
ipsum textus mutilus est.

Montfaucon in monito proposuit identitatem auctoris
pro his tribus homiliis de paenitentia (PG 60, 681-708).

- 12 Αἱ τῶν νηπίων φιλότεκνοι
— καὶ δότε ἱμάτια ἵνα λάβητε ἰάματα ἐν Χρ. ἰ....

*In illud (Lc. 12, 49): Ignem veni mittere; et
in illud (Mt. 10, 34): non veni pacem mittere.*
PG 62, 739-742.

Notavit Savile, 8, 868, postremam homiliae partem
(a col. 741, 42) videri fragmentum cuiusdam alius
homiliae, forte de pharisaeo.

- 13 Αἱ τῶν ὑδάτων πηγαὶ
— τὸν Ἐνώχ εἰς παράδεισον ᾧκισεν ἐν Χρ. ἰ....

De ieiunio s. 4.
PG 60, 715-718.

Dubia habetur apud Fabricius-Harles, *Bibliotheca
Graeca* 8, 464 (PG 64, 1329-1330).

Hanc homiliam cum tribus praecedentibus et tribus
sequentibus (quas unius putat auctoris) Proclo tribuit
Marx, *Procliana*, n. 67, p. 67.

Ἀκούσας ὁ διάβολος. Vide n. 72.

Ἀκούσατε τοῦ δεσπότη. Vide n. 177.

- 14 Ἀκουσον, [ᾧ] οὐρανέ, μετὰ ἀκριβείας
— ἀποστραφήσονται εἰς τὸν ἄδην, ἐξ οὗ ῥυσθήμεν,
χάριτι...

Visio Danielis.

VASSILIEV, *Anecdota graeco-byzantina* 1, 33-38.

BHG 1871 (2, 314).

Spuria habetur apud Fabricius-Harles, *Bibliotheca
Graeca* 8, 465 (PG 64, 1329-1330). Cf. etiam Savile 8,
357 n. 9.

- 15 Ἀκριβῶς δὲ

In Iob cap. 3.

PG 64, 577-584.

Fragmenta dubia. Haidacher, in *Chrysostomica* 224,
duorum fontem chrysostomicum notavit :

64, 584A9-C9 = 52, 418, 8 a.i.-419, 19 Cum Saturninus...

- 16 Ἀλλὰ πρῶτον ἀναθεῖς

In Iob cap. 29.

PG 64, 628-632.

Fragmenta dubia. Haidacher, in *Chrysostomica* 224, hos
fontes adinvenit :

64, 629A13-C7 = 63, 482, 13-45 Homil. 4 e novis.
— 632A7-D7 = — 482, 35-483, 13

- 17 Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τούτοις
— καὶ τῶν πατρικῶν κόλπων οὐκ ἐχωρίσθη.

In Nativitatem Salvatoris.

Le Muséon 54 (1941) 48-52.

Ut notavit editor, Ch. Martin, est cento variarum
sententiarum haustarum ex homilia in Natalem Salva-
toris (PG 56, 385-396). Vide n. 260.

- 18 Ἄλλ' ὁρῶ τοῖς ἐμαντοῦ
— ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος · οὐ...

Ante exsilium.
PG 52, 431-432.

Homiliae genuinae Ante exsilium (PG 52, 427-430) fragmentum adiunctum, quod Montfaucon in monito spurium iudicavit; de quo etiam dubitaverat Savile 8, 958.

Et quidem in antiqua versione latina saeculi V in. (PG 52, 431-436) hoc fragmentum abest: cf. Wilmart, in *JThSt* 19 (1918) 321.
Vide n. 422.

- 19 Ἄλλοις μὲν ἄλλας
— τὸν πλουτοδότην κύριον προσκαλιστῶν ὑμῖν
ἔγγυον, ᾧ...

In sanguinis fluxu laborantem.
PG 64, 17-20.

Proclo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 79, p. 72-73; qui praeterea censet eam non esse promissam continuationem homiliae imperfectae PG 59, 575-578, etsi hanc quoque Procli esse existimat.

- 20 Ἀλλοιωθησομένους τοὺς διὰ
— τοῦ λόγου δηλαδὴ τοῦ σαρκωθέντος δυνάμεθα

In Ps. 79.
PG 55, 725-728.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 21 Ἀμφοτέρων ἕνεκα προσήκει
— ἀξιούς ἀπεργάσθαι τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας
διὰ τοῦ...

De precatatione h. 1.
PG 50, 775-780.

Post Tillemont et Ceillier a Montfaucon inter dubias homilias recepta, defenditur tamquam genuina a P. Vogt, in *Byzant. Zeitschr.* 14 (1905) 498-508. Attamen eam esse certo spuriam probavit diligentissime J. Weyer, in dissertatione manuscripta.

- 22 Ἀναγκαῖον, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, μαθεῖν

De sacris mysteriis.
PG 59, 260, 34-262.

Signatur apud Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 8, 465 (PG 64, 1329-1330) tamquam spuria et praetermissa. Notavit tamen Baur, *Inilia PP. GG.*, eam nihil esse nisi fragmentum homiliae genuinae 46 in Ioannem.

- 23 Ἀναγκαῖον ἐν τῷ παρόντι
— τὴν παρρησίαν, καὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν
ἐπιτυχεῖν...

*In negationem Petri et in crucem; et quomodo
Ioseph fuerit figura Christi.*
PG 59, 613-620.
BHG 1488g (2, 193).

Notavit Montfaucon in monito, postremam huius homiliae partem desumptam esse e genuina homilia 3 in 2 Cor., 4, 13:

59, 618, 15-620 = 51, 299, 49-302

- 24 Ἀναγκαῖόν ἐστι πάλιν σήμερον [vel σήμερον πάλιν]
— desinit diversis formis, de quibus vide BHG, l.c.
infra.

*De adventu et annuntiatione Ioannis apud
inferos.*

PG 86, 509-526.

BHG 635r. 635s (1, 198). Cf. BHG 635sc.

Pertinet ad collectionem Ps. Eusebii Alexandrini n. 7 [13]. Cf. Nau, in *ROC* 13 (1908) 430. Vide n. 64.

- 25 Ἀναγκαίως καὶ νῦν εἰς τὸ τέλος
— μηδὲν πλανᾶσθαι τῶν ἀνθρωπίνων ἢ σφάλλεσθαι.

In Ps. 84.
PG 55, 738-740.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 26 Ἀναστάσεως Χριστοῦ ἑορταί
— τὸν ὑπὲρ τῆς ὀγδόης ψάλλωμεν Χριστῷ συνα-
νιστάμενοι...

In Ps. 11 h. 3 [In hebdomada Paschae].
Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard)
172-174.

Putavit Richard, in *Symbol. Osloenses* 25 (1947) 66, homiliam hanc videri originis apollinaristae. Sed E. Skard, *ib.* 27 (1949) 58-64, probavit eam esse Asterii Sophistae. Cf. Richard, in editione commentarii p. IV-V. VII.

- 27 Ἄνδρες φιλόχριστοι καὶ φιλόξενοι
— α) πυρὶ βαπτίζονται Χ. τῷ ἀληθινῷ ἡμῶν
θεῷ, μεθ' οὗ...
— β) πάλιν ὅπερ ἔπεμψεν ὑποδεξάμενος, ᾧ...

In sancta Theophania.
a) Savile 7, 657-661.
PG 10, 1177-1189.
b) PG 88, 1865-1872.
BHG 1926-1927 (3, 228).

Post Mai, *NBP* 2, 553 (PG 88, 1865), Haidacher, in *ZlkTh* 25 (1901) 368-369, tribuit homiliam hanc Gregorio Antiocheno, qui in ea continuaret homiliam in Mt. 17, 5 (PG. 64, 33-38).

Notavit praeterea Haidacher identitatem inter textum latinum unicum a Mai editum et textum graecum iamdiu publicatum in editione Savilii (tamquam Gregorii Thaumaturgi) et etiam inter opera istius. Longioris recensionis (sub a) explicationem ipse affert, quod ea quae adduntur (PG 10, 1188D-1190A) e sequenti homilia (PG 88, 1872-1884) desumpta sint.

- 28 Ἀνέστη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
— βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου · ὧν γένοιτο...

In triduanam resurrectionem.
Thilo 91-99.
PG 61, 733-738.

Pertinet ad collectionem Ps. Eusebii Alexandrini n. 11 [20]. Cf. Nau, in *ROC* 13 (1908) 431-432. Alia recensio apud BHG 635u. Cf. Giannelli ibidem citatum.

- 29 Ἀνέτειλεν ἡμῖν, ἀγαπητοί, τὸ φαιδρὸν
— τὸν θησαυρὸν τῆς ζωῆς · ἥς γένοιτο...

In ingressum sanctorum ieiuniorum.
PG 62, 727-728.

Proclo ex tempore dicenti tribuitur a Marx, *Procliana*, n. 74, p. 70-71, tamquam probabile.

- 30 Ἀνοιγέσθω σήμερον πᾶν στόμα
— τοσοῦτον κάλλος περιαστράπτει τὴν ἐκκλησίαν.
Γένοιτο...

In Theophaniam.
PG 65, 15-26.
BHG 1928 (3, 228).

Est Severiani Gabalensis.

- 31 Ἀνώνυμος μὲν ὁ ψαλμός, οὐ μὴν
— διὰ τῆς αὐτοῦ φιλανθρωπίας πρὸς αὐτὸν ἐπισ-
τρέψωμεν.

In Ps. 99.
PG 55, 782-784.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 32 Ἀνώνυμος ὁ ψαλμός, οὐκ ἀνεπίγραφος
— ἄλλ' ἐκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν οἰκονομεῖ τὸ
κριτήριον.

In Ps. 91.
PG 55, 762-765.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510 ; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 33 Ἀπαντες μὲν ἄνθρωποι φύσει
— ἐνθα καὶ αὐτοὺς ἡμᾶς ὁ πάντων Δεσπότης Θεὸς
ἀξιώσει ἐν Χρ...

De spe.
PG 60, 771-774.

- 34 Ἀπαρξώμεθα τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σταυροῦ
— σταυρὸς ἦνεγκεν ἅκτινα δικαιοσύνης · πάντα
ἡμῖν ἀπὸ σταυροῦ, ἡμεῖς δὲ τοῦ Χρ...

De cruce et latrone.
Augustinus Magister 1, 177-182.
BHG 414p (3, 88).

Homilia haec, quae a Montfaucon praetermissa est tamquam spuria (*PG* 64, 1331-1332), transmissa fuerat iam saeculo V in. latine in collectione 38 homiliarum chrysostomicarum : cf. Wilmart, in *JThSt* 19 (1918) 314, n. 12 (ubi falso remittitur ad *PG* 49, 407-418). Textus graecus primum editus est a Wenger *l. c.*, qui, *ib.* 184-185, homiliam tribuit Severiano Gabalensi. Id tamen reiecit Altendorf, in dissertatione manuscripta ; qui putat homiliam esse Procli. Antiqua versio latina edita est a Mai, *NBP* 1, 156-159 (inter opera S. Augustini) et transcribitur etiam a Wenger *l. c.* Aliam recensionem ineditam vide signatam apud *BHG* 414q.

- 35 Ἀπας μὲν καιρὸς παντὶ
— ταῖς ἡμετέραις ἐννοίαις ἐγγράψωμεν, δόξαν ἀπο-
πέμποντες...

In pharisaeum et meretricem.
PG 61, 727-734.

Proclo tribuitur a Marx, *Procliana*, n. 13. p. 26-27.

- 36 Ἀποικίζει ὁ Θεὸς τὸν δίκαιον
— πρὸς τὸν αὐτοῦ Πατέρα, ἵνα ἐν παντὶ τόπῳ
προσκυνῶμεν...

In Abraham et Isaac.
S. Ephraem Syri opera (Mercati) 43-95.
PG 56, 537-542.
BHG 2344 (3, 60).

Tenuit Haidacher, in *ZlkTh* 29 (1905) 754-756, homiliam hanc desumptam esse maiori ex parte ab homilia Gregorii Nysseni *PG* 46, 553-576.

Sed Mercati (qui ostendit homiliam esse rhythmicam) probavit, *l. c.* 19-41, Nyssenum transcripsisse nostram homiliam (qua etiam alibi utitur). Hinc homilia ante annum 383 composita est.

Videtur authenticum opus S. Ephraem, cui sane in multis manuscriptis tribuitur. Cf. *DSpir.* 4, 806, 16.

- 37 Ἀποστολικὴν ὑμῖν σήμερον
— τὴν τῶν προσκομιζόντων προσφορὰν εἰς τὸ
διηνεκὲς προσάγων...

De Melchisedech.
PG 56, 257-262.
BHG 2269b (3, 49).

Homilia haec, etsi inter genuinas Chrysostomi edita (et revera plura continet chrysostomica), ostenditur a Haidacher, in *ZlkTh* 19 (1895) 162-165, composita ex duabus partibus :

Prima, scilicet col. 257-260, 22, est transcriptio primae partis homiliae 1 de Prophetarum obscuritate (*PG* 56, 163-167, 14 a.i.), verbis tamen προφητικὴν et Ἰσααίου in ἀποστολικὴν et Παύλου mutatis.

Secunda pars, scilicet col. 260, 23-262, dependet a S. Epiphani, *Panario* 67, 3-7 (*PG* 42, 176-181) ; non tamen immediate, sed media homilia pseudochrysostomica *PG* 61, 740, 28 a.i.-742 (Vide n. 450).

Hoc postremum confirmatur ab Altaner, in *Byz. Zeitschr.* 40 (1940) 41-46, qui tenet illam partem nostrae homiliae, certo postephesinam, fortasse periodo byzantinae incipienti pertinere (saec. VI).

- 38 Ἐὰρ μέμνησθε τῶν ζητημάτων
— τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ μετὰ σπουδῆς ἀπάσης καὶ
προθυμίας, ἵνα...

In Genesim s. 2.
PG 54, 586-590.

Ab omnibus genuinus habetur. Vide tamen n. 578.

- 39 Ἐὰρ τις ἐποίησεν ὅπερ ἡξίωσα;
— ἀρέσαι τῷ Θεῷ τοιοῦτους τρέφοντες ἀθλητάς,
ἵνα...

De inani gloria et de educandis liberis.
B. K. EXARCHOS, *Joh. Chrysostomus, Über Hoffart und Kindererziehung* (München 1955) [*Das Wort der Antike* 4].
Obras de S. Juan Crisóstomo, Tratados ascéticos [BAC 169] 762-809.

Authenticitas negata est a C. Oudin, qui opus habuit tamquam compositum duarum eclogarum (*PG* 63, 671-678 et 763-772). Negata etiam a Montfaucon (*PG* 64, 1333-1334).

Sed defenditur a S. Haidacher, *Das hl. Johannes Chrysostomus Büchlein über Hoffart und Kindererziehung* 1, 29. Ipse putat librum inserendum esse inter homilias 10 et 11 in epistolam ad Ephesios; unde compositum Antiochiae circa annum 393.

Recentius propugnavit authenticitatem Exarchos, in *Θεολογία* 19 (1941-1948) 153-170, 340-355, 559-571. Contra quem scripsit D. Morañtes, *ib.*, 718-733. Huic autem respondit Exarchos in introductione suae editionis citatae.

- 40 Ἐὰρ, φησὶν, ὑμῖν οὐ δοκεῖ

In Iob cap. 7.
PG 64, 596-601.

Fragmenta dubia. Haidacher, in *Chrysostomica* 224, hos fontes invenit :

597 A13-D5	= 63, 480, 12-42.	Homil. 4 e novis.
600 B 5-7	= 47, 313, 15-17.	Ad Theod. lapsus 1. 2.
— D 7-601 A5	= 49, 272, 10 a.i.-273, 3	De diabolo h. 3

- 41 Ἀριθμῶν τὰ τοῦ βίου
— οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς ἀγαθοῦ · αὐτῷ...

De virtute animi.
PG 64, 473-480.

A Montfaucon (*PG* 64, 1333-1334) praetermissa tamquam spuria, edita est a Becher anno 1839.

Apud Baur, *Initia PP. GG.*, nullo signo ambiguitatis notatur. Sed Haidacher, in *ZikTh* 38 (1914) 92, eam dixerat certo spuriam.

Utrum Nestorio sit tribuenda, putavit Bardenhewer 3, 344 amplius esse investigandum.

Nescio utrum eadem sit, aut certe huius alia recensio, homilia quae notatur apud *BHG* 843n (1, 273).

- 42 Ἀρτίως ἠκούσατε [vel ἀκούσαντες] τοῦ ὑμνογράφου
— τὴν μνήμην τῶν προσημαρτηκῶτων... ἔχοντες,
χάριτι...

In Davidem regem et Paulum apostolum, de paenitentia; et in varia dicta Psalmistae, quae ad Christi finem pertinent; et quod non debemus desperare de salute nostra.
PG 55, 527-532.

Dubia habita est, post Tillemont, a Montfaucon in monito; qui notavit plura in hac homilia convenire cum homilia altera in Ps. 50 (*PG* 55, 575-588). Et sane homilia fere tota in hac postrema hinc inde invenitur :

527, 3 a.i.-528, 10 a.i.	= 577, 28 a.i.-22 a.i.
528, 3 a.i.- 529, 3	= 582, 3 a.i.-583, 3
529, 5-6	= 586, 6-7
529, 8-530, 15	= 583, 28 a.i.-584, 8 a.i.
530, 19-21	= 585, 5 a.i.-2 a.i.
530, 23-25	= 585, 31-33
530, 25-26	= 585, ult.-586, 6
530, 32 a.i.-29 a.i.	= 575, 3 a.i.-576, 2
530, 24 a.i.-6 a.i.	= 577, 13 a.i.-578, 6
531, 13-532, 2	= 578, 27-21 a.i.

Nota praeterea haec ex prima homilia in Ps. 50 (*PG* 55, 565-575) :

528, 8 a.i.-5 a.i.	= 570, 11ss.
530, 27-28	= 571, 13

Ex hac textuum comparatione patet homiliam nostram esse excerptum e duabus homiliis in Ps. 50 (maxime e secunda). Haec secunda homilia, etsi spuria, satis antiqua est, utpote quae in collectione latina 38 homiliarum habeatur sub nomine Chrysostomi : vide n. 474. Apud Baur, *Initia PP. GG.*, nullo signo ambiguitatis notatur.

43 Ἀρχὴ σωτηρίας ἀνθρώπων

— πάλιν κηρύττοντι ἐν τῷ περὶ Ἰουδαίων · ὧν οἱ πατέρες ἡμῶν...

In illud (Mt. 21, 23) : in qua polestate haec facis.

PG 56, 411-428.

Montfaucon (PG 56, 409-410) negavit authenticitatem huius homiliae, quam attribuit ignoto cuidam presbytero antiocheno eiusdem temporis Chrysostomi, contradicens Tillemontio, qui proposuerat tamquam auctorem Severianum Gabalensem.

E citationibus Patrum posteriorum probavit Haidacher, in *ZikTh* 32 (1908) 410-413, auctorem esse revera Severianum; quod internis argumentis confirmavit Zellinger, *Studien* 24-27, et probavit nuper Altendorf, in dissertatione manuscripta.

44 Ἀρχιστρατήγων ἡμᾶς νοερῶν

— εἰς οὐρανοὺς ἀναγαγὼν συνηρίθμησε καὶ τῆς βασιλείας τῆς αἰωνίου

In caelestium ordinum caetus.

PG 99, 729-748.

BHG 125 (1, 41).

Est Theodori Studitae.

Haec homilia non est fons homiliae pseudochrysostomicae *In synaxim archangelorum* (Vide n. 5), ut voluerat Mai, *NBP* 5, 4, 1 : cf. Halkin, *Inédits Byzantins* 133 nota 4.

45 Ἀρχομένου γάρ, φησί, τοῦ ἱερέως...

Fragmentum.

PG 79, 345 D1-348 A11.

Hoc fragmentum desumpsit Haidacher, in *Chrysostomica* 227-228, ex epistola Nili 2, 294, censens illud posse esse genuinum.

Idem fragmentum affertur a Baur, *Initia PP. GG.*, tamquam pertinens ad Historiam mysticam Ecclesiae S. Germani. Huius operis certo non est. Editor, ad quem alludit Baur (Pitra, *Iuris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta* 2, 299), illud desumpsit non ex citata Historia, sed ex Nomocanone Constantii Malaxi : cf. *ib.* 670, adnot. ad p. 299.

46 Ἄισμα καινὸν ᾄσωμεν λαοί

— προσηλωθεὶς καὶ σώσας τὸν κόσμον · ὦ...

In adorationem venerandae crucis.

PG 62, 747-754.

BHG 415 (3, 89).

Homilia haec, iudicio Savilii 8, 869, est oratio barbara, incondita, insulsa, verborum portentis scatens, luce penitus indigna.

Ut notavit Richard, apud Skard, *Index Asterianus* 9, auctor transcribit fragmentum homiliae Asterii Sophistae In Ps. 18. Scilicet :

62, 752, 37-44 = Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard), h. 29, p. 234, 1-7.

47 Αὐτάρκως προτρεψάμενος...

In Iac. 1, 12.

PG 64, 1040 BC.

Fragmentum dubium dicitur a Haidacher, in *ZikTh* 26 (1902) 190 ; cf. etiam Devreesse, in *DBS* 1, 1227.

48 Αὕτη ἡ βίβλος τῆς μεταστάσεως Ἡνίκα δὲ ἔγνω...

— ἀπὸ τοῦ νῦν μὴ παύσῃ πρεσβεύουσα τῷ... ἀξιωθῆναι ἡμᾶς...

De dormitione Mariae.

PO 19, 437-438 + 406, 28-427, 7 + 431, 29-433.

BHG 1056g (3, 131).

Est redactio interpolata libelli Ioannis Thessalonicensis; quae in nonnullis manuscriptis Chrysostomo tribuitur. Cf. Jugie, in *PO* 19, 353, 357.

Αὕτη ἡ ἐπιγραφή · μάθωμεν. Vide n. 294.

- 49 *Αφατος [ή] εἰς ἡμᾶς
— καὶ ἐπὶ Μωυσεῶς σκιογραφηθέν. Χριστῷ... [vel αὐτῷ...].

In resurrectionem Domini.

Marx, *Procliana* 97-99.

Νέα Σιών 19 (1924) 356-358.

Publicatur ut adhuc inedita a Marx ex cod. Paris [non Vat.] gr. 1554 A, in quo tribuitur Chrysostomo. Edita fuerat anno 1924 ex quodam cod. Hieros. eam tribuente Basilio Seleuciensi.

Ehrhard eam crediderat Basilii Seleuciensis; Marx, *Procliana* n. 9, ipsam tribuit Proclo. Apud Baur, *Inilia PP. GG.*, est Chrysostomi.

- 50 Ἀφώμεθα τῆς ὁδοῦ τῆς στενῆς

In Iac. 5.

PG 64, 1049 A14-1052 D10.

Fragmenta haec dubia habentur a Baur, *Inilia PP. GG.* Sed Haidacher, in *ZlkTh* 26 (1902) 191, horum fragmentorum fontes descriperat:

1049 A-B5	= 57, 463, 29-35	In Mt. h. 43
1049 B8-C2	= 62, 558, 3 a.i.-559, 6	In 1 Tim. h. 12
1049 C5-9	= — 310, ult.-311, 5	In Col. h. 2
1049 C9-D3	= ?	?
1049 D7-1052 A10	= 57, 261, 11-37	In Mt. h. 17
1052 B1-12	= 50, 729, 32-45	In Petrum et Eliam
1052 C4-D10	= 62, 482, 9 a.i.-483, 14	In 2 Thes. h. 3

- 51 Βαρεῖα μὲν καὶ καθ' ἑαυτὴν
— τὰ τραύματα τῶν ἐνθυμιῶν θεραπεύσατε.

In Ps. 11 h. 2.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 160-172.

Citatur ut Chrysostomi ab Anastasio Sinaita (*PG* 89, 368 B8-369 C11); de quo tamen vide Richard, *o. c.*, p. XXI.

Asterio Sophistae tribuitur ab editore p. v.

- 52 Βασιλέως μὲν τοῦ ἐπιγείου
— ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζοντες, ἵνα... χάριτι...

De paenitentia et eleemosyna h. 2 [Dominica tyrophagi].

PG 60, 699-706.

Montfaucon in monito (*PG* 60, 681-682) proponit identitatem auctoris pro tribus his homiliis spurii de paenitentia (*PG* 60, 681-708).

- 53 Βασιλικήν, οἱ πιστοί, σήμερον
— δόξαν καὶ μεγαλωσύνην ἀναπέμψωσιν ἅμα τῷ Πατρὶ...

In festum Palmarum.

PG 77, 1049-1072 = 86, 2913-2937.

Sub diversis nominibus in manuscriptis tradita et etiam edita, est S. Sophronii Hierosolymitani. Cf. BECK, *Kirche und theol. Literatur* 435.

- 54 Βασιλικῶν μυστηρίων ἑορτὴν
— κύριος εἶπε πρὸς τὸν γεννώμενον · Υἱός μου εἶ σύ...

In Annuntiationem.

PG 60, 755-760.

BHG 1085c (3, 144).

Homilia haec, dempto exordio (col. 755-756, 15 a. i.), habetur apud Combefis, *Auctarium* 609 C5-620 C3, tamquam secunda pars alicuius longioris homiliae, cuius prima pars nihil est aliud nisi homilia pseudo-chrysostomica *PG* 50, 791-796: vide n. 389.

Quaestio ergo est, utrum nostra homilia sit opus aliquod in se integrum (ut vult Montagna, in *Marianum* 24 [1962] 126), an sit solummodo pars homiliae longioris (ut tenuit Jugie, in *An Boll.* 43 [1925] 91).

Jugie censuit homiliam longiorem compositam esse probabilius in secunda medietate saec. V, certo ante instaurationem festi Annuntiationis; necnon analogias ipsius cum homilia 6 Procli tales esse, ut ab eodem auctore procedat.

Et quidem homilia brevior Proclo tribuitur a Marx, *Procliiana* n. 73 p. 68-69. Quod iudicium non probavit Laurentin, *Table rectificative* 163.

Giannelli, *Codices Vaticani Graeci* p. 323 (cod. 1633 f. 172v) loquitur de aliqua recensione huius homiliae, in qua, post decem prima verba, alia desunt a col. 755, 18 a. i. usque ad col. 756, 19 a. i.

Pro versionibus palaeoslavicis, cf. N. van Wijk, in *Byzantino-Slavica* 7 (1937-1938) 108-123.

55 Βούλει μαθεῖν ὅσος κόσμος

— οὐδαμοῦ γὰρ ἀγαμίαν ἐνομοθέτησεν ὁ Θεός · ᾤ...

De ieiunio et temperantia. Ecloga 4.

PG 63, 595-602.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 34-35, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit:

595, 7 a.i.-596, 5 a.i.	= 49, 307, 26-36	De paenitentia h. 5
596, 5 a.i.-597, 1	= — 305, 2 a.i.-306, 2 a.i.	— —
597, 2-14	= — 307, 5 a.i.-308, 18	— —
— 14-29	= — 52, 10-28	De statuis h. 3
— 29-46	= 53, 82, 5 a.i.-83, 24	In Genesim h. 10
— 46-59	= — 93, 1-14	In Genesim h. 11
— 59-598, 19	= — 82, 32-53	In Genesim h. 10
598, 19-31	= 49, 313, 15-314, 5	De paenitentia h. 5
— 31-36	= 48, 975, 1-7	De Lazaro h. 1.
— 36-39	= ?	?
— 39-55	= 51, 18, 9 a.i.-19, 9	In decem mill. talenta.
— 56-599, 6	= 59, 205, 13 a.i.-4 a.i.	In Ioannem h. 36
599, 6-17	= 56, 164, 4 a.i.-165, 11	De prophet. obscur. h. 1.
— 17-38	= 47, 510, 28-57	Contra virg. subintr.
	Cf. PG 91, 737 C-740 A	
— 38-44	= 57, 426, 5-13.	In Mt. h. 37
— 44-600, 4	= 56, 122, 38-41.	Vidi Dominum h. 1
600, 4-13	= — 123, 10 a.i.-124, 9	— —
— 13-28	= — 116, 7-23	Vidi Dominum h. 3
— 29-30	= ?	?
— 31-602, 7	= 52, 563, 8-16	Ad Olympiad. ep. 2
602, 7-11	= — 565, 10 a.i.-6 a.i.	— —
— 11-13	= ?	?

Circa collectionem 48 eclogarum vide n. 59.

56 Βούλει μαθεῖν πόσον τὸ ὀργίζεσθαι — Κύριε, τίς ὑποστήσεται ; ὅτι σοῦ...

De ira et furore. Ecloga 20.

PG 63, 689-694.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 49-50, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit:

689, 12 a.i.-1 a.i.	= 59, 51, 8 a.i.-52, 8	In Ioannem h. 4
— 1 a.i.-691, 1	= — 52, 32-55	— —
691, 1-25	= — 51, 16-48	— —
	Cf. PG 91, 913 C-915 A	
— 25-30	= 59, 50, 11 a.i.-3 a.i.	— —
— 30-33	= — 51, 9-11	— —
— 33-38	= — 458, 31-36	In Ioannem h. 84
	Cf. PG 91, 921 C; 136, 1217 D	
— 38-41	= 61, 562, 4 a.i.-1 a.i.	In 2 Cor. h. 23
— 41-52	= 59, 272, 47-273, 1	In Ioannem h. 48
	Cf. PG 91, 837 C	
— 52-692, 14	= 60, 466, 2-33	In Rom. h. 8
692, 14-19	= 62, 104, 19-24	In Ephes. h. 14
— 19-22	= — 104, 47-51	— —
— 22-51	= 51, 44, 30-45, 3	In orat. domin.
— 51-693, 6	= 57, 283, 10-284, 23	In Mt. h. 19
693, 6-14	= 62, 114, 13 a.i.-5 a.i.	In Ephes. h. 16
— 14-23	= 63, 53, 12-20	In Hebr. h. 5
— 23-27	= 57, 50, 21-25	In Mt. h. 4
— 28-45	= 60, 506, ult.-508, 5	In Rom. h. 12
— 45-2 a.i.	= — 612, 18 a.i.-613, 5	In Rom. h. 22
2, a.i.-694, 5	= 49, 84, 14 a.i.-9 a. i.	De statuis h. 6
694, 5-17	= 55, 89, 2-14	In Ps. 7
— 18-38	= 62, 457, 21-5 a.i.	In 1 Thes. h. 10
— 38-44	= 51, 30, 17-23	In decem mill. talenta
— 44-47	= — 29, 20-32	— —
— 47-fin.	= 49, 198, ult.-199, 12	De statuis h. 20
	In editione Savillii (7, 817-818) haec adduntur:	
817, 27-40	= 51, 24, 37-4 a.i.	In decem. mill. talenta
— 40-818, 8	= 61, 440, 38-8 a.i.	In 2 Cor. h. 6
818, 8-18	= 57, 236, 29-49	In Mt. h. 15
— 18-19	= — 237, 23-24	— —
— 19-22	= 60, 349, 30-35	In Acta h. 50
— 22-fin.	= 49, 202, 8-17	De statuis h. 20

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

57 Βούλει τὴν αἰτίαν μαθεῖν

In 2 Petr. 2.

PG 64, 1060.

Fragmentum dubium apud Baur, *Initia PP. GG.*

58 Βούλεσθε ἰδωμεν τίνα

— τὰς ἐνεργείας παρασχεῖν τῶν ἐντολῶν τοῦ Χρ.,
ἵνα...

De ingluvie et ebrietate. Ecloga 12.

PG 63, 645-652.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 42-43,
fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

645, 12 a.i.-647, 18	= 52, 468, 31-469, 26	Quod nemo laeditur
— 18-648, 12	= 50, 770, 31-772, 32	De fato h. 6
648, 12-27	= 61, 534, 6-23	In 2 Cor. h. 19
— 27-33	= — 112, 18 a.i.-12 a.i.	In 1 Cor. h. 13
— 33-8 a.i.	= 63, 206, 2 a.i.-208, 46	In Hebr. h. 29
— 8, a.i.-2 a.i.	= 50, 773, 18-24	De fato h. 6
— 2, a.i.-649, 14	= 58, 563, 4 a.i.-564, 9	In Mt. h. 57
649, 15-18	= 52, 468, 11 a.i.-10 a.i.	Quod nemo laeditur
— 18-43	= 58, 565, 19-566, 5	In Mt. h. 57
— 43-650, 18	= — 564, 19-565, 6	— —
650, 19-25	= — 566, 23-31	— —
— 25-28	= 48, 956, 4 a.i.-1 a.i.	In kalendas
—	Cf. PG 91, 884 B; 96, 165 D; 136, 917 D	
— 28-34	= 53, 265, 5 a.i.-266, 3	In Genesim h. 29
— 35-51	= ?	?
— 51-64	= 59, 137, 10-28	In Ioannem h. 22
— 64-651, 2	= 53, 82, 26-32	In Genesim h. 10
651, 2-20	= — 84, 5-22	— —
— 20-652, 11	= — 265, 22-36	In Genesim h. 29
652, 12-fin.	= 63, 208, 14-18	In Hebr. h. 29

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

59 Βουλόμενος ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς

— οὕτω γοῦν καὶ τῶν αἰωνίων ἐπιτευξόμεθα
ἀγαθῶν · ὦν...

De dilectione. Ecloga 1.

PG 63, 567-580.

Collectionem 48 eclogarum (PG 63, 567-902) investi-
gavit Haidacher, *Studien über Chrysostomus-Eklogen*,
in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 1-4.

Auctor collectionis est Theodorus Daphnopates, seu
Magister, medio saec. X. Collectionis editio prima facta
est ab Etzel anno 1603. Ipse tamen non edidit nisi 33
eclogas; quarum 14 separatim iam editae fuerant,
trigesima autem prima non pertinebat ad primaevam

collectionem sed ab Etzel arbitrarie addita est. Qui
sane tribuit Theodoro solam eclogam 30 (*Encomium
in s. Paulum*).

Savile (7, 665-935) collectionem 48 eclogarum integre
edidit, scilicet :

a) 33 ab Etzel editas (sed aucto texto in eclogis 3, 5,
14, 20, 31, 32).

b) Novas eclogas 5 (*De fortitudine et robore*), 9 (*In
s. festum Palmarum*), 11 (*In s. natalitalem Christi*),
21 (*De paenitentia*), 28 (*Encomium aliud in
s. Paulum*).

c) 8 eclogas e manuscripto parisino.

d) 2 eclogas « ex chartis orientalibus ».

Cf. Savile 8, 919.

Montfaucon edidit 48 eclogas Savilii. Sed, quia in
primis 31 sequitur editionem Etzelii, eius textus caret
additionibus a Savile factis. Numeratio quoque ecloga-
rum diversa est apud Montfaucon et apud Savile.

Migne secutus est editionem Montfauconii; sed addidit
plerumque quae ab ipso ommissa fuerant.

Investigavit praeterea Haidacher (*ib.*, 4-15) traditionem
manuscriptam collectionis eiusque ordinem primaevum.
Quoad fontes eclogarum (*ib.*, 15-18), hi sunt semper
(exceptis in ecloga 47 locis a Catechesibus 22-23
S. Cyrilli) opera Chrysostomi aut reapse genuina, aut
quae a Theodoro genuina habebantur. Ipse autem non
adidit nova ex suo, sed in textu Chrysostomi nonnulla
suppressit, alia breviavit, plura loco mutavit. Singu-
larum eclogarum fontes diligentissime descripsit Hai-
dacher ibidem.

Primae eclogae fontes chrysostomici hi sunt :

567, 2-22	= 61, 210, 6 a.i.-211, 33	In 1 Cor. h. 25
— 22-568, 13	= — 283, 13 a.i.-284, 2	In 1 Cor. h. 33
568, 13-15	= — 212, 4-7	In 1 Cor. h. 25
— 15-24	= — 521, 25-33	In 2 Cor. h. 17
— 24-569, 18	= 59, 102, 6-16; 101, 15-21	In Ioan. h. 15
569, 18-20	= 51, 17, 30-33	In decem mill. talenta
—	Cf. PG 95, 1200; 136, 860.	
— 20-44	= 60, 647, 24-52	In Rom. h. 27
— 44-49	= — 482, 22-27	In Rom. h. 10
— 49-52	= — 465, 18-22	In Rom. h. 8
— 52-58	= 61, 522, 41-56	In 2 Cor. h. 17
— 58-61	= 60, 774, 12 a.i.-9 a.i.	De caritate
—	Cf. PG 91, 757; 95, 1200	

569, 62-570, 3	= 61, 97, 46-50	In 1 Cor. h. 12
570, 3-13	= 60, 266, 39-51	In Acta h. 37
— 13-32	= 59, 68, 37-56	In Ioan. h. 8
— 32-49	= 51, 131, 22 a.i.-133, 3	De mutat. nomin. h. 3
— 49-571, 14	= 59, 425, 8-426, 10	In Ioan. h. 78
	Cf. PG 91, 757.	
571, 14-26	= 56, 281, 27-39	De perfecta carit.
— 26-35	= 62, 403, 42-404, 25	In 1 Thes. h. 2
— 35-37	= 51, 17, 15-18	In decem mill. talenta
— 37-42	= 63, 182, 18-25	In Hebr. h. 26
— 42-50	= 61, 608, 17 a.i.-9 a.i.	In 2 Cor. h. 30
— 50-572, 4	= 62, 660, 12-661, 3	In 2 Tim. h. 10
572, 4-40	= 52, 568, 2 a.i.-570, 4	Ad Olympiad. ep. 2
— 40-57	= 62, 421, 16-35	In 1 Thes. h. 4
— 57-573, 17	= 51, 314, 16-41	De profectu evangel.
573, 17-23	= 48, 603, 14-41	Ad viduam iuniorum
— 23-42	= 62, 403, 39-404, 5 ; 404, 29-32	In 1 Thes. h. 2
	Cf. PG 91, 757 ; 136, 848	
— 42-50	= 56, 281, 46-53	De perfecta carit.
— 50-54	= 62, 403, 57-404, 1	In 1 Thes. h. 2
574, 1-3	= — 406, 2-4	— —
— 3-7	= — 404, 22-28	— —
— 7-13	= 58, 578, 45-49 ; 24-26	In Mt. h. 59
— 14-15	= 59, 558, 2-3	De pseudoprophetis
	Cf. PG 136, 848	
— 15-19	= 62, 639, 45-49	In 2 Tim. h. 7
— 19-33	= 60, 547, 7-9 ; 546, 36-52	In Rom. h. 15
— 33-578, 9	= 61, 270, 21-273, 37	In 1 Cor. h. 32
578, 9-580, 2	= — 282, 3-8 ; 283, 3-52	In 1 Cor. h. 33
580, 2-12	= — 281, 18-28	— —

A col. 574, 33 omittitur totum in quibusdam manuscriptis, in quibus alia quaedam substituuntur.

60 Βουλόμενος τὸν πεφυσισωμένον

— ὁ Δεσπότης οὐ δίδωσιν, ὡς φιλάνθρωπος · ὦ...

De superbia et inani gloria. Ecloga 16.
PG 63, 671-678.

Haidacher, in SBKAW Wien 144 (1902) 4, 46-47, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

671, 3 a.i.-673, 37	= 56, 184, 21-185, 15	De prophet. obscur. h. 2
673, 37-51	= 51, 68, 7 a.i.-69, 17	In princ. Act. h. 1
— 51-674, 3	= 59, 106, 47-107, 8	In Ioan. h. 17
674, 3-39	= 63, 82, 20-83, 1	In Hebr. h. 9
— 39-58	= 53, 197, 18-42	In Genes. h. 23
— 58-ult.	= 59, 44, 31-38	In Ioan. h. 3
	= Cf. PG 91, 896 B ; 136, 1184 A	
ult.-675, 7	= 59, 72, 45-52	In Ioan. h. 9

675, 7-17	= 59, 166, 28-42	In Ioan. h. 28
— 17-42	= 53, 53, 40-54, 19	In Genes. h. 5
— 42-62	= 56, 113, 40-114, 6	Vidi Dominum h. 3
— 62-676, 5	= 59, 46, 5-14	In Ioan. h. 3
676, 5-9	= 60, 422, 35-41	In Rom. h. 5
— 10-11	= 61, 565, 12 a.i.-10 a.i.	In 2 Cor. h. 24
— 11-20	= 57, 444, 38-46	In Mt. h. 40
— 20-46	= 56, 126, 40-127, 39	Vidi Dominum h. 4
— 46-60	= 60, 601, 10-602, 5	In Rom. h. 20
— 61-677, 3	= 57, 224, 39-49	In Mt. h. 15
677, 3-678, 5	= 55, 353, 35-45	In Ps. 123
678, 5-7	= ?	?

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

61 Δειλὴν καὶ ἄνανδρον

— δαψιλεστέρας ἀπέλαυσε τῆς ἄνωθεν φιλοτιμίας · ἦς...

De magnanimitate et fortitudine. Ecloga 32.
PG 63, 811-818.

Haidacher, in SBKAW Wien 144 (1902) 4, 65-66, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

811, 23-33	= 59, 409, 16 a.i.-3 a.i.	In Ioan. h. 76
— 33-40	= 57, 282, 5-13	In Mt. h. 19
	= Cf. PG 91, 745 C (88, 1081 B)	
— 40-43	= 50, 543, 39-43	De s. Babyla
	Cf. PG 91, 888 A ; 96, 73 D ; 136, 1196 AB	
— 43-48	= 61, 555, 9-15	In 2 Cor. h. 19
— 48-813, 13	= 54, 425, 34-426, 8 a.i.	In Genes. h. 46
813, 13-28	= 62, 162, 10-26	In Ephes. h. 22
— 28-37	= 47, 309, 7 a.i.-9 a.i.	Ad Theod. laps. l. 2
— 37-38	= — 314, 11 a.i.-9 a.i.	— —
— 38-45	= — 313, 11 a.i.-9 a.i.	— —
— 45-61	= 56, 122, 1 a.i.-123, 25	Vidi Dominum h. 4
— 61-814, 20	= 54, 448, 5 a.i.-449, 15	In Genes. h. 50
814, 20-23	= 53, 95, 8 a.i.-7 a.i.	In Genes. h. 11
— 23-54	= 51, 117, 16 a.i.-118, 19	De mutat. nomin. h. 1
— 54-57	= ?	?
— 58-815, 24	= 61, 544, 8 a.i.-545, 26	In 2 Cor. h. 21
815, 24-49	= — 573, 23-ult.	In 2 Cor. h. 25
— 49-51	= — 574, 21-23	— —
— 51-816, 1	= — 573, 13-21	— —
816, 1-14	= 62, 621, ult.-623, 19	In 2 Tim. h. 4
— 14-3 a.i.	= — 206, 32-207, 6	In Phil. h. 4
— 3 a.i.-817, 10	= 53, 95, 5-20	In Genes. h. 11
817, 10-fin.	= — 95, 9 a.i.-98, 23	— —

A col. 815, 24 omnia continentur etiam in ecloga 30

(PG 63, 789-802). Vide n. 486.

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

62 Δεινὸν ἡ ἀμαρτία καὶ νόσος

— α) κληρονομήσατε βασιλείαν μετὰ πάντων τῶν ἁγίων, ἐν Χρ.Ι....

β) τῇ δυνάμει τοῦ Μονογενοῦς...μεθ' οὗ...

De paenitentia.

PG 33, 381-408 ; 409-424.

A Montfaucon (PG 64, 1337-1338) habita indigna Chrysostomi. Reapse est catechesis 2 S.Cyrilli Hierosolymitani; quae etiam quandoque in manuscriptis tribuitur S. Athanasio : cf. Pitra, *Iuris ecclesiastici Graecorum historia et monumenta* 2, 291.

63 Δέομαι καὶ ἀντιβόλῳ

— ἀλλὰ δι' αὐτὸν τὸν Θεὸν ταῦτα πάσχειν · ὅτι αὐτῷ...

De liberorum educatione. Ecloga 27.

PG 63, 763-772.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 61, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

763, 1-765, 17	= 51, 329, 33-330, 10	Vidua eligatur.
765, 17-38	= — 327, 15-43	—
— 38-53	= — 329, 19-34	—
— 53-766, 17	= — 331, 3-31	—
766, 17-48	= — 327, 39-328, 44	—
— 48-767, 16	= 47, 352, 17-353, 9 a.i.	Advers. oppugnat. h. 3
767, 16-25	= — 355, 12 a.i.-356, 3	—
— 25-43	= 60, 453, 11-29	In Rom. h. 7
— 43-50	= 49, 210, 35-42	De statuis h. 20
— 50-56	= 51, 330, 10-15	Vidua eligatur
— 56-59	= ?	?
— 59-768, 13	= 61, 502, 3-28	In 2 Cor. h. 14
768, 13-18	= — 506, 4-8	In 2 Cor. h. 15
	Cf. PG 63, 697, 11-15	
— 18-20	= 54, 597, 12 a.i.-9 a.i.	In Genes. s. 4
	Cf. PG 91, 857 D ; 136, 1048 D	
— 21-31	= 61, 500, 13 a.i.-501, 2	In 2 Cor. h. 14
— 32-43	= 49, 141, 26-5 a.i.	De statuis h. 13
— 43-50	= — 172, 31 a.i.-24 a.i.	De statuis h. 17
— 50-53	= 61, 500, 19 a.i.-16 a.i.	In 2 Cor. h. 14

— 53-61	= 48, 1006, 3-11	De Lazaro h. 3
— 62-2 a.i.	= 62, 603, 13-15	In 2 Tim. h. 1
ult.-769, 53	55, 80, 14 a.i.-81, 17 a.i.	In Ps. 7
769, 53-770, 54	= — 82, 25-83, 31	—
770, 54-771, 9	= — 103, 26-104, 2	—
771, 9-fin.	= — 104, 17 a.i.-105, 29	—

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

64 Δεῦρο λοιπόν, υἱέ μου [ἀγαπητέ], καὶ περὶ τῆς προδοσίας

— α) ἀκούσωμεν καὶ περὶ ἐκείνης τῆς ὑποθέσεως · τῷ δὲ Χρ....

β) θάνατον γὰρ οὐκ ἐφοβεῖτο ἀθάνατος ὢν · δόξα...

In prodicionem Iudae.

PG 86, 525-536.

BHG 635v (1, 198s).

Homilia haec pertinet ad collectionem Ps. Eusebii Alexandrini n. 8 [14]. Cf. Nau, in *ROC* 13 (1908) 430. Eusebio Alexandrino adscripta fuerat a Thilo, 29-30. In editione quam suscepit Migne, quaeque homiliam tribuit Eusebio Emeseno (cf. etiam Baur, *Initia PP. GG.*) duplex datur recensio. Tertia adhuc edita est a Zellinger, *Studien* 142-145, eandem censente partem esse longioris cuiusdam homiliae, forte Severiani Gabalensis cui in quodam manuscripto Hierosolymitano tribuitur, aut certe alius auctoris ad idem medium syro-antiochenum pertinentis (o. c., 145-146). Vide n. 65. Nota unitatem quandam efformare homilias : *De advenlu Ioannis in infernum* (PG 86, 509-525). Vide n. 24.

In prodicionem Iudae (PG 86, 525-536).

De diabolo et inferno (PG 86, 313-406). Vide n. 72.

65 Δεῦρο τοίνυν, ἀγαπητέ, καὶ περὶ τῆς προδοσίας

— τὰ λείποντα τῇ πραγματείᾳ διηγησόμεθα · ἐν Χρ...

In prodicionem Iudae.

Zellinger, *Studien* 142-145.

Νέα Σιών 20 (1925) 725-755.

Est nova quaedam recensio homiliae n. 64, quae in manuscriptis sub nomine et Chrysostomi et Severiani Gabalensis occurrit. Vide n. 64.

- 66 Δεῦτε πάντες, ἀδελφοί, γνωρίσωμεν
— αἰώνιων ἀγαθῶν ἐφικώμεθα · ὧν γένοιτο...

De oratione.
PG 62, 737-740.

Scripserat Savile, 8, 868, plura in hac homilia esse Chrysostomi, non tamen omnia. E contra Weyer, in dissertatione manuscripta, affirmavit nihil in ea esse Chrysostomi, « nisi forte ultima perorationis verba ». Sane clausula finalis ea est quam authenticarum homiliarum signavit Wenger, in SC 50, 58.

- 67 Δεῦτε σήμερον, ἀδελφοί [vel ἀγαπητοί], τῶν ἁγίων
— ἀλλὰ καὶ νέοι καὶ μεράκια κομιδῇ...

In omnes Sanctos.
Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος 9 (1912) 303-305.
BHG 1188b (2, 91).

Dubiae authenticitatis.

- 68 Δεῦτε, φίλοι [vel φιλέορτοι], [καὶ] σήμερον τῶν
εὐαγγελικῶν
— ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ [τίς γὰρ ἔγνω...] ·
αὐτῶν...

In transfigurationem Servatoris.
PG 61, 713-716 = 65, 764-772.
BHG 1980 (3, 244).

Est oratio 8 Procli. De ea, cf. Marx, *Procliana* p. 27.

- 69 Διὰ τί παρὰ πάντας τοὺς ἐπὶ γῆς
— ἀλλ' ἐπειδὴ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἥλιος · ἐὰν ἴδῃς...

In Iordanem fluvium.
PG 61, 725-726.

Severiano Gabalensi tribuitur fragmentum hoc a Marx, in *OCPer* 5 (1939) 344-346 ; qui putat fragmentum esse homiliae dictae anno 402 in festo Epiphaniae aut diebus immediate sequentibus.

Dubitant Baur, *Initia PP. GG.* et Wenger, in *Rev. Étud. Byz.* 10 (1952) 53 nota 2. Paternitatem Severianam reiecit Altendorf, in dissertatione manuscripta, dicens fragmentum dependere a Philostorgio, *Historia Ecclesiastica* 7, 3 (*GCS* 21, 80 ; PG 65, 625-628).

- 70 Διὰ τοῦτο συνεχῶς
— τῶν δευτέρων ἀπέλαυσεν ἀγαθῶν · ὧν γένοιτο...

De paenitentia. Ecloga 3.
PG 63, 589-596.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 33-34, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

589, 29-47	= 49, 337, 3-35	De paenitentia h. 8
— 47-590, 40	= — 339, 17 a.i.-340, 9	— —
590, 40-591, 3	= — 338, 32-339, 23	— —
591, 3-6	= 47, 287, 12 a.i.-10 a.i.	Ad Theodor. laps. l. 1
— 6-29	= 61, 93, 28-48	In 1 Cor. h. 11
— 29-46	= 49, 308, 37-ult.	De paenitentia h. 5
— 46-592, 6	= — 311, 35-51	— —
592, 6-14	= 62, 176, 26-34	In Ephes. h. 24
— 14-26	= 57, 221, 41-53	In Mt. h. 15
— 26-36	= — 306, 27-38	In Mt. h. 22
— 36-593, 12	= 49, 323, 4 a.i.-324, 17 a.i.	De paenitentia h. 7
593, 12-25	= 58, 637, 26-44	In Mt. h. 67
— 25-45	= 63, 215, 22-216, 5	In Hebr. h. 31
— 45-594, 6	= 58, 637, 6 a.i.-638, 13 a.i.	In Mt. h. 67
594, 6-18	= 53, 255, 21 a.i.-9 a.i.	In Genes. h. 28
— 19-25	= 47, 300, 16 a.i.-12 a.i.	Ad Theodor. laps. l. 1
— 25-44	= — 299, 3-20	— —
— 44-51	= 53, 221, 4-11	In Genes. h. 25
— 51-53	= — 268, 25-26	In Genes. h. 29
— 53-60	= — 255, 9 a.i.-2 a.i.	In Genes. h. 28
— 60-595, 24	= 61, 552, 12-13 a.i.	In 2 Cor. h. 22
595, 24-596, 4	= — 73, 8 a.i.-74, 18	In 1 Cor. h. 8
596, 4-8	= 49, 157, 34-38, cf. PG 95, 1557 BC	De statuis h. 18
— 8-10	= 88, 1919 C	Ioannes Ieiunator.
— 10-13	= 57, 190, 6 a.i.-191, 12, cf. PG 89, 360 C	In Mt. h. 10

In editione Savillii inseritur hic (7, 801, 15-24) locus desumptus ex homilia in Ps. 119 (PG 55, 339, 12 a. i.-340, 14).

596, 13-26 = 47, 307, 35-47 Ad Theodor laps. l. 1
 — 26-40 = — 309, 13-28 — —

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 71 Διαγράψωμεν, ἀγαπητοί, τὰ τῆς μετανοίας
 — αἶνον καὶ δόξαν ἀναπέμπωμεν τῷ...

De paenitentia h. 3.
PG 60, 705-708.

Montfaucon in monito (*PG 60, 681-682*) proponit identitatem auctoris pro tribus his homiliis de paenitentia.

- 72 Δίκαιον ἡμῖν σήμερον

De diabolo et inferno.
PG 86, 383-406.
BHG 635wa, 635wb, 635x (1, 199).

Pertinet ad collectionem Ps. Eusebii Alexandrini n. 9 [15]. Cf. Nau, in *ROC 13* (1908) 430-431. Quandoque incipit verbis: Ἀκούσας ὁ διάβολος (col. 384 C 6). Cf. *PG 64, 1329-1330*; *BHG 3, 88*. Vide n. 64.

- 73 Δοκεῖ μὲν ὁ ψαλμὸς οὗτος
 — προσφέρειν τὸν χαριστήριον ὕμνον · ὅτι αὐτῷ...

In Ps. 102.
PG 55, 641-645.

Circa collectionem homiliarum in Ps. 101-107 (*PG 55, 635-674*), vide n. 438. Ecce quae in hac homilia desumuntur e Theodoro et quae ex aliis inseruntur, adnotatis Catenarum locis ex benevola communicatione M. Richard:

641, 10-18	= 80, 1685 A2-11	Theodoretus
— 20-42	= cf. 23, 1261 D-1264 AB	Euseb. : Cat. XI, 1
— 42-46	= 39, 1520 BC	Didym. : Cat. XI, 2
— 46-50	=	Didym. : Cat. XI, 2
— 51-63	= 80, 1685 A13-B11	Theodoretus
— 63-64	= 27, 432 C7-8	Euseb. : Cat. XI, 5
— 64-642, 53	= 80, 1685 B13-1688 C	Theodoretus
642, 53-63	= 23, 1265 B10-C6	Euseb. : Cat. XI, 6
— 66-72	= 80, 1688 C	Theodoretus
— 72-643, 8	= 39, 1521 A14-B13	Didym. : Cat. XI, 8

643, 10-18	= 80, 1688 C-1689 A	Theodoretus
— 18-33	=	Didym. ? : Cat. XI, 9
— 34-39	= 27, 433 A8-14	Euseb. : Cat. XI, 12-13
— 39-41	= 80, 1689 A	Theodoretus
— 42-52	=	Hesych. ? : Cat. III, 31
— 54-56	= 80, 1689 A	Theodoretus
— 56-62	= cf. 39, 1521 C	Didym. : Cat. XI, 14
— 66-70	= 80, 1689 B	Theodoretus
— 71-76	=	Hesych. ? : Cat. III, 35
644, 3-12	=	? Cf. Cat. XI, 18-19
— 13-15	= 80, 1689 C	Theodoretus
— 16-18	= cf. 39, 1521 D	Didym. : cf. Cat. XI, 22
— 21-23	= 80, 1689 C	Theodoretus
— 23-32	= cf. 39, 1521 D-1524 A	Didym. : cf. Cat. XI, 23
— 32-48	= 80, 1689 C-1692 A	Theodoretus
— 48-53	= cf. 23, 1268 C4-7	Euseb. : cf. Cat. XI, 26
— 53-54	= 23, 1268 C4-7	Euseb. : cf. Cat. XI, 26
— 55-64	= 80, 1692 B1-5	Theodoretus
— 64-73	= 80, 1692 A9-15	Theodoretus
— 75-645, 1	= 27, 483 C ; cf. 23, 1268 D	Euseb. : cf. Cat. XI, 28
645, 1-14	= 80, 1692 BC	Theodoretus
— 14-26	23, 1269 A10-B9	? Cf. Cat. XI, 29
— 28-39	=	Euseb. : cf. Cat. XI, 31
— 39-44	= 80, 1692 D	Theodoretus cf. Cat. XI, 32
— 47-60	= cf. 23, 1269 C-1272 A	Euseb. : cf. Cat. XI, 33
— 60-72	= 80, 1692 D-1693 AB	Theodoretus

- 74 Δόλος δέ ἐστι τὸ ψεῦδος

In 1 Petr. 3, 10.
PG 64, 1056 B1-7.

Fragmentum dicitur dubium a Haidacher, in *ZikTh 26* (1902) 192.

Ἐξουλόμην, ἀγαπητοί. Vide n. 313.

- 75 Ἐξουλόμην εἰς τέλος διανύσαι
 — κοινωνοὶ γενώμεθα τῆς ἀναστάσεως · ὅτι αὐτῷ...

In proditorem Salvatoris et in lotionem pedum.
PG 59, 713-720.

Severiano Gabalensi tribuitur a Marx, in *OCP* 5 (1939) 327-332, et in *Procliana* p. 65. Quod probat Altendorf, in dissertatione manuscripta.

- 76 Ἐγείρει τὸν ὀπλίτην πρὸς πόλεμον
— ἐν τῷ φωτὶ τῆς δόξης Χρ. τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν
περιπατῆσαι · ᾧ...

In illud (Ps. 94, 1): venite exsultemus Domino.

PG 55, 615-620.

Spuria habetur a Savile et a Montfaucon; apud Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 8, 473 (*PG* 64, 1339-1340) dicitur non esse integra Chrysostomi.

- 77 Ἐδει μὲν ἡμᾶς τοσαύτης
— τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν · ἥς...

Encomium in S. Bassum.

PG 50, 719-726.

BHG 271 (1, 96).

Dubia habetur, post Combefis et Tillemont, a Montfaucon in monito, et apud Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 8, 473 (*PG* 64, 1339-1340). Sane conclusio valde similis est conclusioni a Wenger, in *SC* 50, 57s, ut authenticarum homiliarum propositae. Citatur in ecloga 7. Vide n. 337.

- 78 Ἐδει μὲν μείζονος τῇ Πελαγίᾳ
— αὐτοὶ μεταδιώξωμεν σῶφρον..., ἵνα...

Encomium in S. Pelagiam.

Studi e Testi 65, 301-303.

PG 50, 585-586 (latine tantum).

BHG 1477b (2, 187).

Montfaucon (*PG* 50, 577-578), versionem tantum latinam apud Lipomanum noscens, homiliam tamen genuinam esse putavit. Sed qui primus textum graecum edidit, P. Franchi de' Cavalieri, in *Studi e Testi* 65, 281-300, eam spuriam iudicavit, non obstantibus magnis analogiis cum genuinis Chrysostomi operibus.

Dubia est apud Baur, *Initia PP. GG.*, et apud *BHG*.

- 79 Ἐδει μὲν τὴν ὑμετέραν
— τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ τῶν φίλων ἡμερώτερα.

Epistola 233, ad episcopum Antiochenum.

PG 52, 739.

Savile, 8, 856, proposuerat lectionem « Antiochum » pro « Antiochenum », ita ut forte ageretur de Antiocho, episcopo Ptolemaidis, uno ex praecipuis adversariis Chrysostomi.

Sed potius, post Tillemont, censuit Montfaucon (*PG* 52, 741-742) epistolam non esse Chrysostomi, sed Constantii presbyteri.

Quaestionem longe prosecutus est P. Ubaldi, in *Bessarione* ser. 2 vol. 1 ann. 6 (1901) 69-79.

- 80 Ἐθαύμασα μεθ' ὑμῶν
— εἰς ὕβριν συντεινόντων · γένοιτο...

In illud Abrahæ (Gen. 24, 2): pone manum tuam; [et in diversos martyres].

PG 56, 553-564.

BHG 2345 (3, 60).

Propositam a Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26, et a pluribus disceptatam paternitatem Severiani Gabalensis, probavit Zellinger, *Studien* 42-45, tum ex antiqua versione armena, tum ex critica interna. Id quoque admisit Altendorf, in dissertatione manuscripta.

Versionem armenam (cum traductione latina) edidit Aucher 250-293. Nota in textu armeno deesse conclusionem a col. 562, 31.

- 81 Ἐθος αἰ [vel ἐστὶ] τοῖς ζωγράφοις
— εἰς τοὺς φωτεινοὺς αὐτοῦ κόλπους μετὰ Ἰσαάκ ἀναπαυσώμεθα, χάριτι...

In Abraham.

PG 56, 544, 47-554.

BHG 2346 (3, 60).

Homilia haec edita non est nisi tamquam pars longioris homiliae. Vide n. 432.

- 82 Εἰ βούλεσθε προθῶμεν ὑμῖν
— τούτους μιμησώμεθα ἅπαντες · ἴνα...

De patientia et longanimitate. Ecloga 22.
PG 63, 701-716.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 51-53,
fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

701, 14-702, 7	= 52, 564, 3-565, 36	Ad Olympiad. ep. 2
702, 7-12	= 50, 419, 39-44	De resurrect. mort.
— 12-18	= — 423, 26-32	—
— 18-23	= — 424, 28-34	—
— 23-25	= 52, 578, 2-5. Cf. <i>PG</i> 136, 1220	Ad Olympiad. ep. 3
— 27-703, 7	= 49, 29, 9 a.i.-30, 17	De statuis h. 1
703, 7-12	= 60, 401, 16-20	In Rom. h. 2
— 12-41	= 57, 396, 36-398, 4	In Mt. h. 33
— 41-48	= 52, 578, 12-20	Ad Olympiad. ep. 3
— 48-704, 15	= — 579, 10-45	—
704, 16-35	= 61, 371, 41-372, 8	In 1 Cor. h. 43
— 36-45	= 48, 999, 40-50	De Lazaro h. 3
— 45-48	= 47, 440, 23-27	Ad Stagir. 1
— 49-59	= 62, 465, 45-ult.	In 1 Thes. h. 11
705, 1-28	= 49, 270, 4 a.i.-271, 34	De diabolo h. 3
— 28-41	= — 272, 21-30	—
— 42-706, 6	= 61, 236, 1-28	In 1 Cor. h. 28
706, 6-707, 19	= 48, 1022, 44-1024, 6	De Lazaro h. 5
707, 19-28	= 49, 272, 30-48	De diabolo h. 3
— 28-29	= ?	?
— 29-45	= 61, 236, 35-53	In 1 Cor. h. 28
— 45-708, 1	= 62, 413, 34-51	In 1 Thes. h. 3
708, 1-11	= — 413, 7-18	—
— 11-36	= — 413, 13-44	—
— 36-49	= — 413, 51-414, 9	—
— 49-60	= 47, 459, 22-33	Ad Stagir. 2
— 60-709, 26	= 61, 236, 5 a.i.-237, 11 a.i.	In 1 Cor. h. 28
709, 31-50	= 238, 20-339, 11	—
— 52-710, 33	= 49, 69, 31-70, 40	De statuis h. 2
710, 34-50	= 52, 463, 31-50	Quod nemo laeditur
— 50-55	= 60, 482, 16 a.i.-483, 6	In Rom. h. 10
— 55-711, 4	= 52, 463, 8 a.i.-464, 4	Quod nemo laeditur
711, 4-19	= 57, 398, 7-20	In Mt. h. 33
— 19-34	= 49, 270, 37-52	De diabolo h. 3
— 34-55	= — 30, 30-31, 6	De statuis h. 1
— 55-712, 24	= — 23, 21-24, 16	—
712, 25-33	= 57, 453, 40-454, 22	In Mt. h. 42
— 33-60	= 54, 647, 18-648, 12	In Annam h. 2
— 60-713, 31	= 49, 31, 22-32, 5	De statuis h. 1
713, 31-714, 17	= 62, 65, 8-66, 45	In Ephes. h. 8
714, 17-25	= — 57, 47-58	—
— 25-32	= — 58, 49-57	—

714, 32-46	= 62, 61, 37-57	In Ephes. h. 8
— 46-715, 7	= — 59, 3-38	—
715, 7-716, 18	= — 55, 35-57, 30	—
716, 18-fin.	= 50, 476, 10-477, 9	De laudibus Pauli h. 1

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 83 Εἰ βουλόμεθα νήφειν
— καθάπερ ὁ δίκαιος Ἰώβ, καὶ τῆς βασιλείας...
χάριτι...

Quod animae curam curae corporis praeferre debemus.

Savile 6, 893-896.

Apud Baur, *Initia PP. GG.*, genuina est. Sed Savile, 8, 823, notaverat homiliam hanc nihil esse nisi fragmentum aut fragmenta aliunde desumpta. A Montfaucon etiam dicitur (*PG* 64, 1341-1342) ex fragmentis congesta.

- 84 Εἰ γὰρ ἀντὶ τοῦ εἶθε

In Iob cap. 6.

PG 64, 589-596.

Fragmenta dubia. Haidacher, in *Chrysostomica* 224, hos fontes invenit :

592 A6 - D 11	= 49, 270, 41-271, 15 a.i.	De diabolo h. 3
593 A6 B 7	= 52, 564, 14 a.i.-565, 3	Ad Olympiad. ep. 2

- 85 Εἰ δὲ εὐφροσύνη αὐτῶν

In Iob cap. 20.

PG 64, 621.

Fragmenta dubia.

- 86 Εἰ καὶ ἐθόλωσεν ἡμᾶς

— ἀπαγγελοῦσί σοι τὴν τῶν φαρμάκων βοήθειαν ·
γένοιτο...

In Chananaeam et Pharaonem; et quod non volentis neque currentis (Rom. 9, 16).

PG 59, 653-664.

Inter dubias homilias a Savile posita, spuria a Mont-

faucou habita, Severiano Gabalensi tribuitur a Marx, in *OCP* 5 (1939) 315-321. Quod admisit Altendorf, in dissertatione manuscripta.

- 87 Εἰ καὶ τοῖς Ἑβραίοις
— ἀπὸ πάντων ὁ Θεὸς τῶν νῦν ἔργων κατέπαυσεν.

In Ps. 94.
PG 55, 769-772.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 88 Εἰ καὶ χθὲς ὑμῶν
— τὸ φάρμακον εἰδότες, δόξαν αὐτῷ ἀναπέμψωμεν · ὅτι...

De paenitentia h. 8.
PG 49, 335-344.

Dubia habetur a Montfaucon (*PG* 49, 273-276). Citatur in eclogis 3, 9, 35. Vide n. 70, 315, 158.

- 89 Εἴ τις εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος
— ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο · αὐτῷ...

Sermo catecheticus in s. Pascha.
PG 59, 721-724.

Fragmentum Chrysostomo haud dignum dicitur a Montfaucon in monito praevio. Mai, qui sermonem hunc invenit insertum in oratione S. Theodori Studitae *In s. Pascha*, atque ab eodem Theodoro tributum Chrysostomo (*NBP* 5, 4, 24-33; *PG* 99, 709-720), fragmentum tenuit genuinum. At cum sermo apud Theodorum longius procedat, non satis constare addidit ubinam, cessante Chrysostomo, orationem Studita resumat.

Id autem constare videtur ex textu cod. Vat. gr. 1517, quem edidit N. Franco, in *Roma e l'Oriente* 1 (1910) 370-373. Ibi enim et prologus Studitae praecedit et eiusdem epilogus apponitur statim post verba a Montfaucon edita (sine conclusione).

Ceterum textus Studitae confirmat antiquissimum usum liturgicum Ecclesiae graecae, quo sermo hic catecheticus sub nomine Chrysostomi legitur in Matutino Paschatis post ritum « amplexus » : cf. Franco, *l. c.*, 368-369.

- 90 Εἴ τις παρὰ τοῦ πλησίον
— οὐ τὴν στρατηγίαν ἐκφύγοιμεν ; χάριτι...

De odio et inimicitii. Ecloga 18.
PG 63, 681-686.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 48, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

681, 9-28	= 62, 422, 21-56	In 1 Thes. h. 4
— 29-50	= 54, 698, 26-699, 3	De Dav. et Saule h. 3
— 50-682, 33	= — 699, 19 a.i.-700, 14	— —
682, 33-51	= — 699, 4-22	— —
— 51-683, 18	= — 700, 18-47	— —
683, 18-47	= — 701, 10 a.i.-702, 34	— —
— 47-684, 5	= — 699, 23-40	— —
684, 5-21	= — 705, 33-40	— —
— 21-29	= — 702, 35-44	— —
— 29-685, 5	= — 700, 10 a.i.-701, 31	— —
685, 5-13	= 47, 400, ult.-401, 6	De compunctione 1
— 13-26	= 49, 203, 32-47	De statuis h. 20
— 26-50	= — 200, 25-50	— —
— 50-686, 2	= 59, 210, 11 a.i.-9 a.i.	In Ioan. h. 37
686, 2-5	= 57, 443, 34-37	In Mt. h. 40
— 5-8	= 60, 449, 16-19	In Rom. h. 7
— 8-10	= — 448, 10-12. Cf. <i>PG</i> 96, 93B ; 136, 1164 B	— —
— 10-15	= 58, 722, penult.-723, 4	In Mt. h. 79
— 16-19	= — 722, 15-18	— —
— 19-21	= — 723, 17-18	— —
— 21-38	= — 722, 7-penult.	— —
— 38-fin.	= 60, 465, 38-49	In Rom. h. 8

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 91 Εἰ τοῖς οἰκέταις ὁ Παῦλος
— γενώμεθα δὲ τῶν μακαρίων καὶ ἡμεῖς, ἴνα...

De imitandis servis nostris. Ecloga 41.
PG 63, 863-868.

Ecloga haec, ut Haidacher notavit, in *SBKAW* Wien

144 (1902) 4, 69, nihil est aliud nisi unio duorum fragmentorum e duabus homiliis Chrysostomi :

863, 10 a.i. - 866, 19 = 62, 589, 11-590, 7 a.i. In 1 Tim. h. 16
866, 19-868, fin. = 63, 58, ult-60, fin. In Hebr. h. 6

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 92 Εἶδετε πολὶὰν σφριγῶσαν
— καὶ ἡμεῖς, ἀγαπητοί, τὸν Ἀβραὰμ μιμήσασθαι,
ἵνα...

In beatum Abraham.

PG 50, 737-746.

BHG 2347 (3, 60).

Montfaucon in monito (*PG 50, 735-736*), cum Savile et Tillemont, hanc homiliam, quam integram non mutilam esse defendit, saltem suspectam habuit. Hodie spuria censetur : cf. Bardenhewer 3, 342 ; Baur, *Initia PP. GG.* ; Halkin *l. c.*

- 93 Εἶδετε χθές [τοῦ] ληστοῦ
— αὐτὸν τὸν Χρ. ὑποδεξώμεθα · ὅτι αὐτῷ...

In vivificam sepulturam et triduanam resurrectionem Christi.

Savile 5, 912-916.

Apud Baur, *Initia PP. GG.*, nullo ambiguitatis signo notatur ; apud Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 8, 476 (*PG 64, 1341-1342*) est dubia.

Sed Montfaucon (*PG 59, 719-720*), ea repetens quae Savile ipse scripserat (8, 755), notavit homiliam, post primas lineolas, transcribere genuinam homiliam 89 in Matthaeum (*PG 58, 781-784, 14 a.i.*), additis postea nonnullis, quae ex aliis Chrysostomi locis desumi videntur.

Εἰκότως, ἀγαπητοί, σήμερον. Vide n. 95.

- 94 Εἰκότως ἀγωνιῶ τοῖς τῆς δειλίας
— λέγουσα γραφή · Ἐτι λαλοῦντός σου ἔρῳ ·
ἰδοὺ πάρεμι · αὐτῷ τῷ Χριστῷ...

In magnam feriam V.

Zeitschr. für slavische Philologie 13 (1936)
338-341.

A Montfaucon (*PG 64, 1343-1344*) spuria habita et praetermissa. Apud Baur, *Initia PP. GG.*, dubia est.

- 95 Εἰκότως καὶ τήμερον
— αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν, ζητεῖτε καὶ εὕρήσετε ·
αὐτῷ...

In sanctos duodecim Apostolos.

PG 59, 495-498.

BHG 159 (1, 59).

Alius modus desinendi in manuscriptis signatur apud *BHG, l. c.*

- 96 Εἰκότως ᾠδὴν καὶ ψαλμὸν
— μακροθυμία, δικαιοσύνη δέ κέχρηται.

In Ps. 82.

PG 55, 732-735.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510 ; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 97 Εἶπεν ὁ Ἀπόστολος περὶ τοῦ Μελχισεδέκ
— εἰς τὸ διηνεκὲς προσάγων · δι' οὗ...

In Melchisedech.

PG 56, 260, 44-262.

Signatur a Baur, *Initia PP. GG.*, tamquam nova homilia, haec quae edita est bis, tamquam secunda pars homiliae *PG 56, 257-262* (vide n. 37) et homiliae *PG 61, 739-742* (vide n. 450).

- 98 Εἰπὼν τὸ κήρυγμα

Fragmentum in Rom. 16, 25.

PG 64, 1037.

Fragmentum dubium.

Εἰρησθαι ἀλλὰ παρὰ τὸ καλῶς. Vide n. 345.

99 Εἰσὶ τινες τῶν ἐνταῦθα

— τῶν μελλόντων ἐπιτεύξεται ἀγαθῶν · ὧν γένοιτο...

De virtute et vitio. Ecloga 26.
PG 63, 753-764.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 59-60, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

753, 42-60	= 61, 53, 32-54, 14	In 1 Cor. h. 6
— 60-61	= 63, 125, 5 a.i.-4 a.i.	In Hebr. h. 16
— 61-754, 58	= — 127, 2-128, 15	— —
754, 58-755, 6	= 62, 97, 39-98, 3	In Ephes. h. 13
755, 6-12	= 62, 98, 13 a.i.-7 a.i.	In Ephes. h. 13
— 12-29	= — 411, 4-22	In 1 Thes. h. 3
— 29-36	= 47, 314, 1-26	Ad Theodor. laps. I. 2
— 37-55	= 55, 501, 8-35	In Ps. 48
— 55-756, 4	= 56, 114, 18-31	Vidi Dominum h. 3
756, 4-9	= 51, 19, 14-19. Cf. <i>PG</i> 91, 725; 95, 1381	In decem mill. talenta
— 9-20	= 59, 233, 43-234, 6	In Ioan. h. 40
— 20-27	= 53, 186, 30-36	In Genes. h. 22
— 27-31	= 58, 733, 24-29	In Mt. h. 81
— 31-34	= non inveni	— —
— 34-40	= 59, 238, 33-39	In Ioan. h. 41
— 40-penult.	= 57, 453, 14 a.i.-454, 28	In Mt. h. 42
— ult.-757, 7	= 50, 751, 4 a.i.-752, 15	De fato h. 1
757, 7-11	= 58, 581, 5 a.i.-penult.	In Mt. h. 59
— 11-19	= 59, 36, 7 a.i.-37, 2	In Ioan. h. 2
— 19-23	= 53, 204, 27-30	In Genes. h. 23
— 23-758, 13	= 48, 1082, 10 a.i.-1083, 51	De fide et lege nat.
758, 14-17	= 61, 21, 40-43. Cf. <i>PG</i> 91, 725	In 1 Cor. h. 2
— 17-48	= 53, 204, 32-205, 5	In Genes. h. 23
— 48-51	= — 198, 33-36	— —
— 51-52	= ?	?
— 53-759, 7	= 50, 662, 14-22	Non ad grat. contion.
759, 7-38	= 49, 99, 39-100, 15	De statuis h. 8
— 38-49	= 50, 473, 13-32	De laudibus Pauli h. 1
— 49-52	= — 478, 42-45	— —
— 52-760, 14	= — 474, 3-475	— —
760, 14-26	= — 477, 42-478, 20	— —
— 26-38	= — 478, ult.-479, 11	De laudibus Pauli h. 2
— 38-41	= — 476, 6-9	De laudibus Pauli h. 1
— 41-48	= 48, 926, 14 a.i.-8 a.i.	Advers. Iudaeos h. 7
— 49-penult.	= 49, 142, 1-17	De statuis h. 13
penult.-761, 11	= 59, 314, 20-43	In Ioan. h. 57
761, 12-27	= 58, 774, 10-43	In Mt. h. 87

761, 28-30	= 57, 230, 1-3; 234, 8 a.i.-6 a.i.	In Mt. h. 15
	Cf. <i>PG</i> 91, 784. 724; 95, 1364; 136, 944. 793. 1100	
— 30-40	= 53, 200, 36-48	In Genes. h. 23
— 40-55	= — 199, 6-29	— —
— 55-762, 8	= 49, 266, 45-61	De diabolo h. 3
762, 8-34	= 59, 761, ult.-762, ult.	De paenitentia
— 34-52	= 55, 236, 42-237, 39	In Ps. 48
— 52-57	= 53, 202, 21-26	In Genes. h. 23
— 57-763, 8	= 57, 456, 29-39	In Mt. h. 42
763, 8-17	= 56, 126, 13-29	Vidi Dominum h. 4
— 17-46	= 58, 574, 11 a.i.-575, 31	In Mt. h. 59
— 46-764, 3	= 57, 461, 15-47	In Mt. h. 43
764, 3-5	= 55, 133, 14-17	In Ps. 9
— 5-35	= 62, 112, 18 a.i.-113, 22	In Ephes. h. 16
— 35-44	= 49, 142, 19 a.i.-8 a.i.	De statuis h. 13
— 44-fin.	= 55, 442, 6-fin.	In Ps. 140

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

100 Εἰώθασι δὲ καὶ τοῦτο

Fragmentum ex epistola ad Caesarium monachum.

PG 52, 759-760.

Textus graecus non habetur integer. Epistola est auctoris ignoti circa 452-500 : cf. Altaner, in *Hist. Jahrbuch* 61 (1941) 224. Pro historia disceptationum de authenticitate epistolae, vide Baur, *Saint Jean Chrysostome* 272-276.

101 Ἐκ θαυμάτων ἐπὶ θαύματα

— παρὰ πάσης κτίσεως προσκυνηθῇ · ὅτι αὐτῶ...

In ramos palmarum.

PG 59, 703-708 = 18, 384-397.

Baur, *Inilia PP. GG.*, eam attribuit S. Methodio episcopo. Authentia methodiana, a longo tempore negata, reicitur etiam a Bonwetsch, *Methodius von Olympus* 1, XXXVII.

Indicia auctoris ariani, temporis utique posterioris, confirmavit Pankow, in *Der Katholik* 67 (1887, 2) 25. Proclo tamen nondum episcopo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 60 p. 64.

- 102 Ἐκ τῶν ἀρτίως ἡμῖν παραναγνωσθέντων
— ὡς ἡ παρθένος τὸν Χρ. ἐκυοφόρησεν · ὦ...

*In illud (Ps. 92, 3): elevaverunt flumina
voces suas.*

PG 55, 611-616.

Batiffol, in *Rev. Bibl.* 9 (1900) 351, homiliam hanc Nestorii esse putavit ex internis criteriis.

Marx, *Procliana* n. 45 p. 50-51, eam Proclo tribuerat primum; sed, mutata sententia (ib. 96, Berechtigung), illam Amphilochio adscripsit. Putavit quoque Marx hanc homiliam non esse eiusdem auctoris ac homiliam *De ficu arefacta* (PG 59, 585-590), ut voluerat Savile 8, 861-862.

- 103 Ἐκατέρωθεν οὖν αὐτοῦ

In Iob cap. 32.
PG 64, 641-644.

Fragmenta dubia.

- 104 Ἐκατοντάρχου τινὸς δοῦλος
— ἡμῖν καρτερίαν ἐπιδεικνύμενος · ἦς...

In centurionem.
PG 61, 769-772.

Marx, *Procliana* p. 36-37, eam putavit eiusdem auctoris ac PG 61, 751-756 (quam tenet ab Amphilochio dependere), 763-768, 771-776, 775-778; qui sane auctor nec Proclus sit nec Severianus Gabalensis, et ante concilium ephesinum loquatur.

- 105 Ἐλυσε τὸν Λάζαρον τὸ φῶς
— ὑπήγοντο καὶ ἐπίστευον εἰς αὐτόν · ὦ...

In quadriduanum Lazarum h. 3.
PG 62, 777-780.
BHG 2215 (3, 40).

- 106 Ἐμνήσθη τοῦ Θεοῦ..., ὁ μελωδὸς ἐμαρτυρήσατο
— τῇ φιλανθρωπίᾳ τῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος · ὅτι αὐτῷ...

In illud (Ps. 76, 9): memor fui Dei. [In Christi incarnationem].

PG 61, 689-698.

BHG 1896 (3, 217).

Proclo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 7 p. 20-21.

- 107 Ἐν Ἰουδαίοις οἱ τύποι
— εἰς Θεὸν ἐπάνοδον χαριζόμενος, ἐν Χρ.Ι...

In Pascha h. 5.
PG 59, 731-736.

Pro historia textus, cf. Nautin, in *SC* 27, 16-30.

Ch. Martin, in *Recherches de Sc. Rel.* 16 (1926) 162-165, notavit unitatem collectionis harum homiliarum In Pascha (1-6), immo et unitatem auctoris, qui fortasse fuerit Hippolytus (propter homiliam 6), aut certe quidam alius eiusdem temporis eiusdemque medii romani. Cf. etiam *Mélanges Cumont* 1, 324 nota 1, et *RHE* 33 (1937) 266-276.

Connolly, in *JThSt* 46 (1945) 194-195, 198-200, negavit identitatem auctoris pro collectione homiliarum 1-5 et pro homilia 6, huncque probavit non esse Hippolytum. Nautin, in *SC* 36, 48, tenuit auctorem huius homiliae 5 esse diversum ab auctore homiliarum 1-3, quibus ipse utitur; esse quoque diversum ab auctore homiliae 4, qui ab ipso dependet; diversum denique ab auctoribus homiliarum 6 et 7.

- 108 Ἐν τοῖς ἔξωθεν σταδίοις
— ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης · ἦς...

In catechumenos.
PG 60, 739-742.

- 109 Ἐν τούτῳ τῷ ψαλμῷ τὰς ἀμαρτίας
— τὴν εὐλογίαν λαμβάνειν, ἐν Χρ.Ι...

In Ps. 105.
PG 55, 660-666.

Pro collectione homiliarum in Ps. 101-107 (PG 55, 635-

764), vide n. 438. Ecce quae in hac homilia desumuntur a Theodoro et quae ex aliis inseruntur, adnotatis Catenarum locis ex benevola communicatione M. Richard :

660, 43-45	= 27, 415 C7-9	Athan. : Cat. III, 1
— 45-51	= 80, 1721 C10-D5	Theodoretus
— 52-53	=	?
— 55-65	= cf. 23, 1312 C7-9	Euseb. : Cat. II, 1
— 65-67	=	Chrys. : Cat. III, 6
— 69-661, 12	=	Euseb. : Cat. II, 4
661, 3-23	= 80, 1724 A9-B5	Theodoretus
— 24-29	=	Hesych. : Cat. III, 14
— 32-34	= 80, 1724 B10-12	Theodoretus
— 34-41	=	Hesych. : Cat. III, 18
— 42-46	= 80, 1724 C1-5	Theodoretus
— 49	= cf. 23, 1312 D8-10	Euseb. : Cat. II, 9a
— 50-51	= 80, 1724 C8-10	Theodoretus
— 51-62	= cf. 23, 1312 D10-1313 A15	Euseb. : Cat. II, 9b
— 63-662, 17	= 80, 1724 C11-1725 B12	Theodoretus
662, 17-22	=	Hesych. : Cat. III, 45
— 23-26	=	Euseb. : Cat. II, 19
— 26-29	= 80, 1725 B14-C3	Theodoretus
— 31-43	= cf. 23, 1316 A-B15	Apoll. : Cat. II, 22
— 47-75	= 80, 1725 C7-1728 B6	Theodoretus
— 76-80	=	Didym. : Cat. II, 27
663, 3-13	=	? Cat. II, 26
— 13-24	= 80, 1728 B10-C8	Theodoretus
— 24-33	=	Chrys. : Cat. III, 67
— 34-40	=	Apoll. : Cat. II, 31
— 43-48	= 27, 448 B13-18	Euseb. : Cat. II, 32
— 48-55	= 80, 1728 C12-D5	Theodoretus
— 59-67	=	Apoll. : Cat. II, 33a
— 67-70	= 80, 1729 A4-8	Theodoretus
— 73-74	=	? Cat. II, 36a
— 74-664, 6	= 80, 1729 A11-B5	Theodoretus
664, 7-12	=	Apoll. : Cat. II, 37
— 14-20	= 80, 1729 B10-C2	Theodoretus
— 20-21	=	Euseb. : Cat. II, 39b
— 25	=	Euseb. : Cat. II, 42a
— 26-65	= 80, 1729 C6-1732 C5	Theodoretus
— 65-70	=	Chrys. : Cat. III, 96b
— 75-665, 16	= 80, 1732 C11-1733 A10	Theodoretus
665, 16-26	= cf. 23, 1317 B1-15	Euseb. : Cat. II, 50
— 29-30	= 80, 1733 A13-15 = 27, 449 A3-5	Theodoretus
— 30-37	= 27, 448 D8-449 A3	Euseb. : Cat. II, 52
— 39-48	= 80, 1733 B3-13	Theodoretus
— 50-55	= cf. 23, 1317 D1-8	? Cat. II, 57
— 55-56	= cf. 80, 1733 B10-13	Theodoretus. Cf. Cat. XI, 34
— 59-73	= 80, 1733 C7-22	Theodoretus
— 74-666, 2	= cf. 23, 1320 A6-16	Euseb. ? : cf. Cat. XI, 35
666, 4-13	= 80, 1736 A3-12	Theodoretus

- 110 Ἐνόμιζον μεγάλα τινὰ
— πείσατε ἑαυτοὺς μὴ μάτην λαλεῖν, ἴνα...

In secundum adventum Domini et in illud (Rom. 14, 10.12): omnes stabimus.
PG 59, 619-628.

Ut Fronto du Duc monuit (PG 59, 619-620), homilia haec ex authenticis Chrysostomi homiliis conflata est. Et quidem, post exordium :

620, 9 a.i.-621, 37	= 60, 632, 22 a.i.-633, 32	In Rom. h. 25
622, 5-624, 28 a.i.	= — 633, 36-636, 30	— —
624, 14 a.i.-625, 31	= — 636, 31-637, 10	— —
625, 31-628	= — 673, 34-676	— h. 31

Citatur in ecloga 25. Vide n. 431.

- 111 Ἐντεῦθεν ἄρξομαι, φησί, τοῦ λόγου

In Iob cap. 25.
PG 64, 625.

Fragmenta dubia.

- 112 Ἐξουδένουν δὲ εἶπεν

In Iob cap. 30.
PG 64, 633.

Fragmenta dubia.

- 113 Ἐοίκασιν [μὲν] οἱ τῆς ἐκκλησίας
— προσκυνουμένῳ Θεῷ δοξάσωμεν · ὅτι αὐτῷ...

In illud (Io. 11, 47): collegerunt Iudaei. [In s. et magnam feriam II].
PG 59, 525-528.

Severiano Gabalensi tribuitur a Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26. Contradicit Montfaucon in monito ; qui addit hanc homiliam eiusdem auctoris videri ac homilias *In decem virgines* (PG 59, 527-532) et *In meretricem ac pharisaeum* (PG 59, 532-536). Zellinger, *Studien* 4-5, paternitatem Severiani negavit.

- 114 Ἐοίκασιν οἱ ἔργοις κομῶντες
— τὴν γῆν ἀνταλλάσσει τῶν οὐρανίων · ὦν...

De anima. Ecloga 8.
PG 63, 621-624.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 38-39,
fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

621, 7-42	= 48, 1081, 14 a.i.-1082, 43	De fide et lege nat.
— 42-pen.	= 60, 494, 1-29	In Rom. h. 11
— ult.-622, 16	= 58, 544, 12-26	In Mt. h. 55
622, 17-21	= 88, 1945 B10-14 (Ioannes Ieiunator)	
	Cf. <i>PG</i> 91, 956 ; 136, 952.	
— 21-26	= 59, 68, 25-29	In Ioan. h. 8
— 26-33	= 56, 130, 27-40	Vidi Dominum h. 5
— 33-36	= 50, 547, 44-46	De S. Babyla
	Cf. <i>PG</i> 88, 1973 D7-9 ; 91, 989 ; 96, 153 ; 136, 836	
— 37-39	= 53, 191, 34-38	In Genes. h. 22
— 40-44	= ?	?
— 44-48	= 61, 452, 21-25	In 2 Cor. h. 7
— 48-51	= 56, 118, 35-37. Cf. <i>PG</i> 91, 793	Vidi Dominum h.3
— 51-55	= 61, 623, 7-10	In 1 ad Gal.
— 55-58	= 62, 585, 37-39	In 1 Tim. h. 15
— 58-623, 20	= 51, 41, 24-42, 34	In orat. dominicam
623, 20-27	= 47, 395, 35-42	De compunctione
— 27-35	= 55, 93, 5 a.i.-94, 4	In Ps. 7
— 35-624, 5	= 49, 42, 6-20	De statuis h. 2
624, 6-17	= — 101, 17-29	— h. 8
— 17-28	= 48, 985, 1-11	De Lazaro h. 2
— 28-35	= — 984, 10 a.i.-985, 1	— —
— 35-fin.	= 59, 182, 9 a.i.-3 a.i.	In Ioan. h. 31

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 115 Ἐορτάσαι θέλω, ἀγαπητοί, καὶ πανηγυρίσαι
— ἐν ᾧ ἡὐδόκησα, αὐτοῦ ἀκούετε · αὐτῷ...

In sanctam Theophaniam.
PG 61, 761-764.
BHG 1930 (3, 229).

Marx, *Procliana* n. 23 p. 34-35, tribuerat hanc homiliam Proclo. Invenit tamen postea (*l. c.*, nota) eam dependere ab homilia Ps. Gregorii Thaumaturgi (*PG* 10, 1177-1189), quam ipse putavit certo esse Amphilochii. At revera haec ultima homilia est Gregorii Antiocheni (*PG* 88, 1865-1872), ut notaverat Haidacher, in *ZtkTh* 25 (1901) 368. Vide n. 27.

Putavit praeterea Marx, *l. c.*, homiliam hanc continuatam esse post octo dies in homilia *PG* 64, 33-38. Sane haec quoque homilia est Gregorii Antiocheni (*PG* 88, 1871-1884), ut scripserat idem Haidacher, in *ZtkTh* 25 (1901) 367 et 38 (1914) 94. Vide n. 278.

- 116 Ἐπαινέτος καὶ οὗτος
— σὺ γὰρ εἶ μόνος Δεσπότης ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος Χρ...

In mulieres unguentiferas.
PG 88, 1848-1866.

Est Gregorii Antiocheni, cui plerumque in manuscriptis tribuitur, aliis eam Gregorio Nysseno, Chrysostomo vel Ephraem adiudicantibus.

- 117 Ἐπαινῶ μὲν ὑμῶν
— καλεῖ τοῦ πνεύματος τὴν ἐνέργειαν · ἥς γένοιτο...

In illud (Rom. 7, 19) : non quod volo facio ; et quomodo Iacob typus Christi fuerit ; et contra theatrorum spectatores.
PG 59, 663-764.

Savilio dubia visa est, Montfauconio certissime spuria. Apud Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 8, 489 (*PG* 64, 1349-1350) dubia item est. Severiano Gabalensi tribuitur a Marx, in *OCPer* 5 (1939) 321-327 ; quod tamen dubium habet Baur, *Initia PP. GG.*, sed admittitur ab Altendorf, in dissertatione manuscripta.

- 118 Ἐπάλληλον σημεῖον παρὰ τοῦ Δεσπότης
— μέλεσιν εὐχαριστίαν προσφέρωμεν · αὐτῷ...

In principium novi anni et in martyres atque in haemorrhoidiam.
PG 59, 575-578.
BHG 819 (1, 262).

Severiano Gabalensi eam tribuerat Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26, dubitante Montfaucon in monito, negante vero Zellinger, *Studien* 4-5.

Nestorio tribuitur a Batiffol, in *Rev. Bibl.* 9 (1900) 352, contradicente Loofs, *Nestoriana* 150 nota.

Proclum esse auctorem censuit Marx, *Procliana* n. 54 p. 59-60; qui addidit homiliam PG 64, 17-20, quam ipse quoque proclianam habet, non posse censi promissam continuationem thematis in nostra homilia imperfecti.

119 Ἐπεδήμησέ τις ἐξ ὑμῶν

— τῆς τοῦ πολεμοῦντος ἡμῖν ἐπιθέσεως.

De peccato et confessione. Ecloga 24.
PG 63, 731-744.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 55-57, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit:

731, 50-733, 27	= 62, 442, 37-443, ult.	In 1 Thes. h. 8
733, 27-45	= 50, 661, 5-31	Non ad grat. contion.
— 45-734, 44	= 49, 309, 22-311, 7	De paenitentia
734, 44-46	= ?	?
— 46-735, 45	= 56, 103, 36-106, 22	Vidi Dominum h. 1
735, 45-55	= 61, 480, 25-37	In 2 Cor. h. 11
— 55-58	= 60, 472, 11 a.i.-9 a.i.	In Rom. h. 9
— 58-736, 6	= 48, 997, 31-41	De Lazaro h. 3
736, 6-32	= 61, 479, 2-480, 7	In 2 Cor. h. 11
— 32-46	= 57, 283, 31-46	In Mt. h. 19
— 46-49	= 61, 623, 4-7	In 1 ad Gal.
— 49-737, 8	= 63, 100, 32-101, 9	In Hebr. h. 12
737, 8-20	= 60, 490, 16-28	In Rom. h. 11
— 20-43	= 51, 224, 16-52	De libello repudii
— 43-738, 7	= 54, 696, 43-697, 26	De Dav. et Saule h. 3
738, 7-20	= 49, 309, 34-310, 19	De paenitentia h. 5
— 20-27	= 48, 1011, pen.-1012, 7	De Lazaro h. 4
— 27-56	= 49, 99, 10-41	De statuis h. 8
— 56-739, 10	= 51, 224, 35-62	De libello repudii
739, 10-16	= 50, 660, 6 a.i.-661, 2	Non ad grat. contion.
— 16-23	= 60, 420, 15 a.i.-8 a.i.	In Rom. h. 4
— 23-32	= 57, 221, 30-38	In Mt. h. 14
— 32-35	= 62, 277, 10 a.i.-7 a.i.	In Phil. h. 13
— 35-43	= 54, 687, 30-40	De Dav. et Saule h. 2
	Cf. PG 91, 924; 96, 425; 136, 937. 1104; 89, 616	
— 43-49	= 57, 221, 19-24	In Mt. h. 14
— 49-52	= 63, 122, 12-14	In Hebr. h. 15
— 52-57	= 47, 499, 44-49	Contra eos qui...
— 57-740, 2	= 49, 157, 19 a.i.-17 a.i.	De statuis h. 15
	Cf. PG 91, 980; 95, 1557; 136, 972	
740, 2-14	= 49, 134, 24-38	De statuis h. 12
— 14-32	= 60, 424, 6-31	In Rom. h. 5

— 32-36	= 47, 506, 5-9	Contra eos qui...
— 36-51	= 49, 20, ult.-21, 15	De statuis h. 1
— 51-741, 6	= 52, 399, ult.-400, 21	De Eutropio
741, 6-9	= 55, 575, 14 a.i.-11 a.i.	In Ps. 50
— 10-14	= — 579, 38-43	—
— 14-42	= — 579, 44-581, 9	—
— 42-56	= 48, 931, 14-29	Advers. Iudaeos h. 8
— 56-742, 4	= 49, 50, 25-32	De statuis h. 3
742, 4-32	= 50, 654, 21 a.i.-655, 19	Non ad grat. contion.
— 32-60	= — 659, ult.-660, 27	—
— 60-pen.	= — 658, 5-9	—
pen.-744, fin.	= 53, 196, 16-fin.	In Genes. h. 22

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

120 Ἐπεὶ σύμβολον οὐρανοῦ

In Iob cap. 38.

PG 64, 644-649.

Fragmenta dubia. Haidacher, in *Chrysostomica* 225, hunc fontem invenit:

648 Cl-13 = 49, 122, 24-8 a.i.

De statuis h. 11.

Ἐπειδὴ ἀνάγκη ἐφύθημεν. Vide n. 202.

121 Ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι

In Iob cap. 15.

PG 64, 616-617.

Fragmenta dubia.

122 Ἐπειδὴ ἐμνήσθημεν τῆς θυσίας

— ὥς καιρὸν ἔχομεν ἐργασώμεθα τὸ ἀγαθόν, ἵνα...

Non indigne accedendum ad divina mysteria.
Ecloga 47.

PG 63, 895-900.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 70, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit:

895, 1-897, 22	= 63, 131, 51-133, 28 Cf. PG 89, 388	In Hebr. h. 17
897, 22-898, 2	= 49, 370, 16-372, 17	De baptismo Christi.
898, 2-6	= 33, 1101 A1-7 (S. Cyrilli, Catech. 22, 6)	
— 6-17	= — 1124, ult.-1125 B10 (« Catech. 23, 21-22).	
— 17-fin.	= 49, 344, 12 a.i.-349/350, fin.	De paenitentia h. 9

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

123 Ἐπειδὴ μέγα ἐκείνοι

In Iob cap. 12.
PG 64, 608-612.

Fragmenta dubia.

124 Ἐπειδὴ μεγάλα ἐφθέγγατο

— ἅπαντα φέροντας · οὕτω γὰρ δυνησόμεθα...

De despiciendis praesentibus et de avaritia.
Ecloga 43.
PG 63, 873-880.

Tota haec ecloga, ut notavit Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 69, duobus fragmentis constat, quae e duabus genuinis homiliis desumpta sunt :

873, 7-876, 45 = 63, 174, 7-178, 26.

In Hebr. h. 25

876, 45-880, fin. = — 120, 32-124, fin.

In Hebr. h. 15

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

125 Ἐπειδὴ πολλάκις ἐδεήθη

— βοήθημα καὶ καύχημα καὶ ἀγαλλίαμα · αὐτῷ...

In Ps. 12 h. 2.
Asterius, Comment. in Psalmos (Richard)
 182-187.

Etsi inter homilias Asterii edita, illius tamen non esse tenet ipse editor, *o. c.*, p. VIII.

126 Ἐπειδὴ χάριτι Θεοῦ [vel τοῦ κυρίου ἡμῶν] τὸν λόγον

— ἦν Τριάδα προσκυνούμεν οἱ πιστοὶ [vel Τριάς ἁγία ἔνδοξος] νῦν καὶ...

In Ascensionem Salvatoris.
PG 64, 45-48.
BHG 635t (1, 198).

Papadopoulos, in *Eis mḗmhn Σπυρίδωνος Λάμπρου* (Athenis 1935) 35-41, qui homiliam iterum edidit, eandem tribuit dubitanter S. Cyrillo Alex., propter testimonium quorundam codicum. Sed in traditione

manuscripta adscribitur etiam Chrysostomo, Eusebio Alexandrino, Gregorio Alexandrino, Leontio : cf. *RHE* 32 (1936) 347.

Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 10, 251, eam tribuerat Eusebio Alexandrino. Et revera pertinet ad collectionem Ps. Eusebii Alexandrini n. 12 [19] : cf. Nau, in *ROC* 13 (1908) 431 ; Martin, in *RHE* 32 (1936) 347-350.

Huius homiliae variae dantur recensiones.

127 Ἐπεὶπερ πρὸ πάντων τραπεῖς

In 1 Ioh. 3, 8.
PG 64, 1060 CD.

Fragmentum hoc dubium habetur a Haidacher, in *ZikTh* 26 (1902) 193. Vide etiam Devreesse, in *DBS* 1, 1227.

128 Ἐπέστη τῆς δεσποτικῆς ἀναλήψεως

— κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος · αὐτῷ...

In Ascensionem Domini h. 5.
PG 52, 801-802.

Apud Savile, 5, 973, coniungitur nostra homilia cum alia, quae apud Montfaucon est 2 in collectione (*PG* 52, 793-796). Vide n. 145.

Proclo iuveni atque ex tempore dicenti tribuitur a Marx, *Procliana* n. 39 p. 44. 46-47 ; qui putat (*ib.*, n. 35-39) totam seriem quinque homiliarum in Ascensionem esse eiusdem Procli.

129 Ἐπέστη τῶν ἱερῶν μυστηρίων

— τοῦ ἀοράτου ἐχθροῦ ἐλευθερώση · αὐτῷ...

In s. feriam V.
PG 65, 777-781.

Est oratio 10 Procli.

130 Ἐπεφοίτησεν ἡ τοῦ πνεύματος

— γίνεται Χριστοῦ μαθητῆς · αὐτῷ...

In Pentecosten h. 2.
PG 52, 807-809.

Censuit Montfaucon (PG 52, 803-804) homiliam hanc graeculi cuiusdam esse commentum, ab alio in aliud argumentum iniuria transeuntis atque puerilia non pauca permiscens. Apud Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 8, 481 (PG 64, 1351-1352), etsi dubia habetur, elegans tamen et insignis dicitur.

Proclo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 40 p. 47-48; qui putat ab ea dependere homiliam Πυκνὰ μὲν ἡμῖν, ab ipso primum edita (vide n. 449). Marx, *ib.*, p. 48-49, utramque iuducat proclianam.

- 131 Ἐπὶ θεραπείαν τήμερον
— μετανοίας καὶ νηστείας ἀνακαινίσαντας, χάριτι...

In praedicationem ieiunii s. 1.
PG 60, 711-714.

Hanc et sequentes sex homilias (quas unius auctoris esse censet) Proclo tribuit Marx, *Procliana* n. 64 p. 67.

- 132 Ἐπὶ μὲν τοὺς δυνάστας
— περιώδευσεν καὶ εἶδεν ὃ ἠθέλησεν. [Αὐτῷ...]

In Ps. 10.
Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 140-152.

Asterio Sophistae restituitur ab editore, *l. c.*, p. v.

- 133 Ἐπιδαφιλεύετω μοι τὸ τοῦ λόγου
— ἄλλ' ἢ τὸν μονογενῆ σου Υἱόν, τὸν σὺν Πατρί...

De siccitate.
PG 61, 723-726 = 132, 1069-1077.

Apud Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 8, 52, videtur genuina. Ita etiam habetur a Marx, *Procliana* p. 22, et quidem fortasse ad periodum antiochenum pertinens. Spuriam habet Baur, *Initia PP. GG.*

Homilia haec pertinet ad Homiliarium graecum 90 homiliarum, quarum 62 editae sunt in PG 132 (49-1077)

sub nomine Theophanis Ceramei, cuius homiliam nostram esse tenet Scorsi (PG 132, 1072 in nota).

Iuxta Beck, *Kirche und theol. Literatur* 632, Homiliarium illud exortum est saec. XII in Italia meridionali tamquam unius auctoris opus, qui nullus alius est nisi monachus et philosophus Philagatho. Inter praecipuos Philagathonis fontes inveniuntur commentaria exegetica Theophylacti; cf. Beck, *o. c.*, 651.

- 134 Ἐπικαλούμεθά σε, Δέσποτα

Precatio.
PG 64, 1064 A5-B4.

- 135 Ἐπινίκιος καὶ ἐπιτάφιος
— τὰ ὅμοια παρὰ τέκνων ὑμῶν ὑποστήτε.

In Ps. 4 h. 1.
Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 22-34.

Asterio Sophistae restituitur ab editore, *l. c.*, p. v.

- 136 Ἐπινικίους [μὲν] ἀνδρίαντας
— τὴν τούτων ἀπώλειαν θρηνῶ· Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίζοντές με.

In Ps. 3.
Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 12-22.
PG 55, 35-39.

Citatur sub nomine Chrysostomi a S. Ioanne Damasceno (PG 94, 1868 B) et ab Anastasio Sinaita (PG 89, 421 C12-424 D8); cf. tamen Richard, *o. c.*, p. xxi.

Spuria visa est Halesio, Savilio (8, 931-932), Montfauconio (PG 55, 21-22). Asterio Sophistae restituitur a M. Richard.

- 137 Ἔργοις ὁμοῦ καὶ λόγοις
— ἵνα λάβωμεν ἑκατονταπλασίονα. Γένοιτο δὲ...

In Ps. 14 h. 2.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 214-223.

Ut notat editor, p. VIII, homilia constat duabus partibus; quarum prima (1-8) bene tribueretur Asterio Sophistae, nullo autem modo secunda (9-24).

- 138 Ἐτερος οὗτος ψαλτωδός
— δοξολογίαν πρὸς τῷ τέλει Ἀμὴν ἐπιφέρουσιν ἔχοντος.

In Ps. 88.
PG 55, 747-755.

Ut notavit Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510, homilia haec citatur tamquam Hesychii ab Euthymio Zigabeno:

PG 128, 908 B6-12 = 55, 749, 22-26.

Revera pertinet ad commentarium longum Hesychii in Psalterium: cf. Devreesse, in *DBS* 1, 1135.

- 139 Ἐτι μοι κατὰ ψυχὴν
— εὐτρεπίσωμεν τοίνυν ἑαυτοὺς, παρακαλῶ, ἵνα...
χάριτι...

In s. Assumptionem Christi.
PG 62, 727-730.

Proclo iuveni atque ex tempore dicenti tribuitur a Marx, *Procliana* n. 73 p. 69-70. Et quidem versio syriaca eam attribuit Proclo: cf. Martin, in *RHE* 32 (1936) 931 nota 6.

- 140 Εὐαγγελικὴν ἀκρίβειαν ὁ Ἰωβ

In Iob cap. 31.
PG 64, 633-641.

Fragmenta dubia. Haidacher, in *Chrysostomica* 224, hos fontes invenit:

633 D1-3	= 63, 484, 10-12	Homil. 4 e novis.
633 D9-636 C2	= 47, 500, 4 a.i.-501, 20 a.i.	De virg. subintrod.
636 D7-637A9	= 63, 483, 9 a.i.-ult.	Homil. 4 e novis.
637 A9-13	= — 484, 20-24	—

637 B3-C7	= 52, 419, 19-420, 13	Cum Saturninus...
637 C11-12	= 49, 118, 11-12	De statuis h. 10
637 D5-640 B1	= 63, 483, 19 a.i.-10 a.i.	Homil. 4 e novis.
640 B10-C5	= — 484, 1-8	—

- 141 Εὐδηλον ὡς προτιθέναι

In Ier. 52, 20.
PG 64, 1037 B3-6.

Dubium habetur hoc fragmentum apud Baur, *Initia PP. GG.* Vide n. 239.

- 142 Εὐημερίας τὸ πρόσκαιρον
— τῆς πλάνης τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀφανίζονται.

In Ps. 93.
PG 55, 766-769.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 143 Εὐκαιρον εἰπεῖν [σήμερον] τὸ τοῦ προφήτου
— α) πλήρωμα νόμου ἀναδείξει.
β) ἐπιγινώσκοντες τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν...

De nativitate Domini.
Le Muséon 54 (1941) 40-43.
PG 65, 843-846.
BHG 1897 (3, 217). Cf. *BHG* 1898.

Est oratio 24 Procli. Cf. Ch. Martin, in *Le Muséon*, l. c., 20-24.

- 144 Εὐκαιρον σήμερον ἅπαντας ἡμᾶς ἀναβοῆσαι τὸ
παρὰ τοῦ μακαρίου
— οὕτω γὰρ δυνησόμεθα καὶ τὰ κύματα τοῦ
παρόντος βίου...

In sanctum Pascha.
PG 52, 765-772.

Homiliam hanc inter spurias ablegavit Fronto du Duc.

Melioris notae habetur a Savile 8, 739; qui notavit plura in ea esse communia cum genuinis homiliis *Adversus ebriosos* (PG 50, 433-442) et *In coemeterii appellationem* (PG 49, 393-398).

Genuina habetur a Tillemont et a Montfaucon in monito. Et ita hodie communiter.

Comparatio inter PG 52, 768-770 et 50, 436-438 genuinitatem satis suspectam reddit.

- 145 Εὐκαιρον σήμερον ἅπαντας ἡμᾶς ἀναβοῆσαι τὸ προφητικόν
— τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἀξιωθῆναι · ὧν γένοιτο...

In Ascensionem Domini h. 2.
PG 52, 793-796.

Homiliam hanc censuit Montfaucon (PG 52, 791-792) centonem esse ex variis Chrysostomi locis consarcinatum. Et quidem, ut ipse monuit, fragmentum 52, 796, 23-45 desumitur ex homilia *In Ascensionem* PG 50, 450, 20-33.

Notavit praeterea idem Montfaucon, traditionem textualem homiliae non esse constanter unam, ut videre est apud Savile 5, 973, in quo textus nostrae homiliae 2 consuitur cum textu homiliae 5 (PG 52, 801-802).

His non obstantibus, totam seriem harum quinque homiliarum Proclo, forte iam patriarchae sed ex tempore dicenti, tribuit Marx, *Procliana* n. 35-39 p. 44-45. Qui etiam censet hanc nostram homiliam esse continuationem homiliae genuinae *In Ascensionem* (PG 50, 441-452).

Attamen Baur, in *Traditio* 9 (1953) 125-126, tenet homiliam pertinere ad medium antiochenum Nestorianis vicinum; et in *Initia PP. GG.* eam dubie Severiano Gabalensi, aut potius ipsi Chrysostomo tribuere videtur.

- 146 Εὐκαιρος ἡμέρα ἑορτῆς
— ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ · ᾧ...

In natalem Praecursoris.
PG 61, 757-762.

BHG 848 (1, 275). Cf. BHG 847z.

Proclo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 22 p. 33-34. Notavit praeterea idem Marx, *ib.* p. 102 (Nachtrag), nonnulla ex hac homilia transcribi ab Antipatro Bostrensi, Scilicet:

61, 760, 36-52 = 85, 1764 A13-C5
— 760, 7 a.i.-6 a.i. = — 1765 B9

Sed e contrario, Antipatrum a pseudochrysostomo transcribi, censuerat Bardenhewer 4, 306 nota.

Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου. Vide n. 73.

Εὐλογητὸς ὁ Θεός. Nota formulam hanc adhiberi frequenter initio homiliarum. Eam tamen generatim omisi; unde homiliae quaerendae sunt ex verbis sequentibus.

- 147 Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τὸν οὐρανὸν μὴ καταλιπὼν
— εἰς ὃν καὶ ἡμεῖς καταξιωθῶμεν χάριτι..., ᾧ...

In crucifixionem Domini nostri Iesu Christi.

Textus proximae editioni paratus est a Leroy in dissertatione manuscripta; qui putat esse Procli.

- 148 Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ χαρισάμενος
— ἐμοὶ ἐποίησατε, βοῶντος τοῦ Χρ., αὐτῷ...

In mediam hebdomadam ieiuniorum.
PG 59, 701-704.

Iudicavit Montfaucon in monito oratorem, quisquis ille sit, puerilis eloquentiae specimen in hac homilia exhibuisse. Ipsa tamen Proclo ex tempore dicenti tribuitur a Marx, *Procliana* n. 59 p. 63.

- 149 Εὐφημήσωμεν τήμερον
— εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί · ὅτι αὐτῷ...

In sanctam Christi resurrectionem.
PG 46, 684-689.

Gregorio Nysseno saepius tributa (PG 64, 1553-1554), hodie ipsius esse negatur.

- 150** Εὐφραινέσθω καὶ νῦν ἡ κληρονόμος
— γενόμενος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν · ἥς
γένοιτο...

In Ps. 5 h. 6 [In feriam 2 infra octavam Paschae].

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 75-81.

PG 40, 433-444.

Probavit Richard, in *Rev. Bibl.* 44 (1935) 548-551, hanc homiliam non esse Asterii Amaseni, inter cuius opera edita fuerat; simulque iudicavit eam vix posse Asterio Sophistae tribui.

Hoc tamen ultimum contendit E. Skard, in *Symbol. Osloenses* 20 (1940) 124-132, consentiente postea Richard, *ib.* 25 (1947) 54-55. Cf. editionem citatam Asterii Sophistae p. iv.

- 151** Εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοί..... Ἰησοῦς κατὰ τὸν Παῦλον
— ἡμεῖς δὲ προσκυνήσωμεν καὶ δοξάσωμεν αὐτόν,
ὅτι αὐτῷ...

In Christi Ascensionem.

Traditio 9 (1953) 122-124.

Nota homiliam hanc diversam esse ab homilia eiusdem initii *In Hypapanten* (PG 93, 1565-1582), necnon ab homilia Isidori Thessalonicensis *In Annuntiationem* (PG 139, 72-118).

Cuidam antiocheno ante concilium ephesinum loquenti, tribuitur ab editore Baur, *l. c.*, 121.

- 152** Εὐφροσύνης εἰ μὴ γὰρ
— καὶ ἁγίου Πνεύματος γινώσιν · αὐτῷ...

In illud (Ps. 96, 1): Dominus regnavit; et in illud (Ps. 18, 3): dies diei dicit verbum.

ROC 15 (1910) 120-124.

Iuxta editorem Nau, *Le livre d'Héraclide de Damas* 337, homilia haec nestorianismum sapere videtur; non tamen est Nestorii.

A Cavallera habetur ut composita ultimo quarto saec. IV, eiusque exegesis dicitur contraria scholae antiochenae.

- 153** Ἐφ' ἑτερά μοι τὴν γλῶσσαν
— παμφώνοις ἐκβοήσωμεν στόμασι · κύριον... · ᾧ...

In illud (Mt. 4, 8-9): haec omnia tibi dabo.
Nau, *Le livre d'Héraclide de Damas* 351-358.

Est Nestorii: cf. Nau, *o. c.*, 335.

Plura ex hac homilia continentur in homilia pseudo-chrysostomica PG 61, 683-688. Vide n. 183.

Ἡ ἐπιγραφή σημαίνουσα. Vide n. 109.

- 154** Ἡ θεία φωνὴ τοῦ Κυρίου
— μακροθυμεῖ γὰρ πρὸς τὸ ἡμᾶς ἐπιστρέψαι ·
αὐτῷ...

Bonum Christi discipulum benignum esse, neque cito irasci.

PG 48, 1069-1072.

- 155** Ἡ θεϊκὴ καὶ προαιώνιος
— ὥς ἐν ἁγρῷ τῷ κόσμῳ ἠκούσθη αὐτοῦ τὸ
εὐαγγέλιον.

In Ps. 8 h. 1 [In hebdomada Paschae].

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 105-107.

Asterio Sophistae tribuitur dubitanter ab editore p. viii.

- 156** Ἡ μὲν τῆς δεσποτικῆς φιλάνθρωπίας
— εὐρίσκεται τρόπος τῆς αὐτῶν διορθώσεως.

Quod grave sit Dei gratiam contemnere.

PG 64, 17-18.

Hoc fragmentum dicitur dubium a Montfaucon in monito (PG 64, 9-10).

- 157** Ἡ μὲν τῶν νεφῶν συνδρομή
— καταξιώσεις τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν · ἥς
γένοιτο...

In Genesim s. 8.
PG 54, 616-620.

Ab omnibus genuinus habetur. Vide tamen n. 578.

- 158** Ἡ μετάνοια δεινὴ καὶ φοβερὰ
— μετ' ἑμοῦ ἔσσεσθε ἐν παραδείσῳ · ὦ...

De paenitentia. Ecloga 35.
PG 63, 833-840.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 68, fontes
chrysostomicos huius eclogae descripsit :

833, 34-836, 41	= 49, 337, 4-340, 6	De paenitentia h. 8
836, 41-53	= — 343, 18-32	—
— 53-838, 45	= — 279, 32-282, 38	— h. 1
838, 45-839, 3	= 88, 1957 C4-D10 (Ioan. Ieiunator)	
839, 3-840, 1	= — 1940 B11-14	—

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 159** Ἡ οὐχ ὁρᾷς καθάπερ

In Iob cap. 35.
PG 64, 644.

Fragmenta dubia.

- 160** Ἡ παρθένος ἄρουρα ὑπὸ ἐμπείρων
— τὴν ἑκατοντάδα ἐπλήρωσεν ἐν Χρ.Ι....

In illud (Lc. 8, 5): exiit qui seminat.
PG 61, 771-776.

Marx, *Procliana* p. 36-37, hanc homiliam putat esse
eiusdem auctoris ac homilias *PG 61, 751-756* (quae,
iuxta ipsum, dependet ab Amphilochio), 763-768, 769-
772, 775-778.

Auctorem harum homiliarum censet non esse Proclum
aut Severianum Gabalensem. Quisquis vero sit, iuxta
eius opinionem, ante concilium ephesinum loquitur.

- 161** Ἡ πασῶν τῶν ἑορτῶν
— ἦν καὶ λάβοντες ἀπελευσόμεθα, ἴνα...

In sanctam diem natalem Christi. Ecloga 34.
PG 63, 821-834.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 66-67,
fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

821, 39-40	= ?	?
— 40-42	= 57, 27, 7-9	In Mt. h. 2
— 42-48	= 55, 107, 26-34	In Ps. 8
— 48-49	= 50, 444, 23-25	In Ascensionem
— 49-57	= 57, 24, 34-39	In Mt. h. 2
— 57-60	= — 15, 3 a.i.-16, 3	In Mt. h. 1
— 60-63	= 56, 391, 14-17	In Natale Christi
— 63-822, 39	= 50, 445, 5-6	In Ascensionem
822, 39-43	= 57, 27, 13-17	In Mt. h. 2
— 43-47	= — 26, 7-11	—
— 47-49	= — 25, 3 a.i.-ult.	—
— 49-56	= 49, 351, 8-15	In Natale Christi
— 56-823, 6	= 50, 445, 7-18	In Ascensionem
823, 6-41	= 47, 427, 15 a.i.-11 a.i.	Ad Stagir. 1
— 41-47	= 50, 444, 8 a.i.-ult.	In Ascensionem
— 47-52	= ?	?
— 52-60	= 57, 25, 18 a.i.-11 a.i.	In Mt. h. 2
— 60-63	= 50, 445, 18 a.i.-15 a.i.	In Ascensionem
— 63-824, 13	= 57, 26, 22-38	In Mt. h. 2
824, 13-825, 9	= ?	?
825, 9-34	= 49, 359, 22-360, 33	In Natale Christi
— 34-826, 53	= 57, 41, 17 a.i.-47, pen.	In Mt. h. 4
826, 53-827, 1	= 55, 183, 4-20	In Ps. 44
827, 1-828, 5	= 56, 82, 15-84, 4	In Isaiae cap. 7
828, 5-13	= 57, 57, 20-42	In Mt. h. 5
— 13-ult.	= 56, 84, 4-54	In Isaiae cap. 7
— ult.-829, 4	= 57, 56, 6 a.i.-pen.	In Mt. h. 5
829, 4-830, 36	= 56, 84, 6 a.i.-86, 18 a.i.	In Isaiae cap. 7
830, 36-58	= 57, 57, 4 a.i.-58, 20	In Mt. h. 5
— 58-831, 6	= 55, 268, 15-32	In Ps. 109
831, 6-16	= 57, 58, 26-35	In Mt. h. 5
— 16-25	= — 61, 19 a.i.-pen.	In Mt. h. 6
— 25-ult.	= — 64, 16-66, 14	—
— ult.-832, 4	= 49, 360, 18 a.i.-13 a.i.	In Natale Christi
832, 4-12	= 48, 752, 2-9	De B. Philogonio
— 12-47	= 61, 203, 1-35	In 1 Cor. h. 24
— 47-834, fin.	= — 204, 37-206, fin.	—

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 162** Ἡ πηγὴ τῶν εὐαγγελικῶν
— δοξάσωμεν οὖν τὸν ἐπιφανέντα Δεσπότην σὺν
τῷ Πατρί...

In sanctam Theophaniam.

PG 50, 805-808.

Cf. TU 50, 87.

BHG 1932 (3. 230). Cf. BHG 1932a.

Proclo ex tempore dicenti tribuitur a Marx, *Procliana* n. 30 p. 41-42; qui eam dependere putat ab homilia Ps. Gregorii Thaumaturgi PG 10, 1177-1189. Sed haec ultima homilia non est nisi Gregorii Antiocheni (PG 88, 1865-1873), ut notavit Haidacher, in *ZtkTh* 25 (1901) 368.

163 Ἡ τὰς γλώσσας σήμερον

— ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσι · αὐτῷ...

In Pentecosten.

PG 64, 417-424 = 52, 809-812.

Hanc homiliam Proclo iuveni atque ex tempore dicenti tribuerat Marx, *Procliana* n. 42 p. 49. Qui tamen postea, in *OCP* 7 (1941) 346 et 358-359, eam Basilio Seleuciensi adscripsit propter testimonium cuiusdam codicis hierosolymitani (cf. TU 50, 178).

Haidacher, in *ZtkTh* 21 (1897) 399, notaverat nonnullas huius homiliae ideas in genuinis Chrysostomi homiliis (PG 60, 41-50 et 50, 453-464; 463-470) inveniri.

Apud Baur, *Inilia PP. GG.*, signatur ut genuina (1, 487) et ut spuria (2, 454).

164 Ἡ τοῦ Κυρίου ἀνάστασις

— καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον, ἵνα...

In Ps. 8 h. 3 [In hebdomada Paschae].

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 117-123.

Asterio Sophistae tribuitur ab editore, p. VIII.

165 Ἡ τοῦ παναγίου Πνεύματος

— ὕμνῳ δημιουργὸν καὶ σωτῆρα.

In Ps. 103.

PG 55, 646-653.

Circa collectionem homiliarum in Ps. 101-107 (PG 55, 635-674), vide n. 438. Ecce quae in hac homilia desumuntur ex Theodoro (et quae ex aliis inseruntur) adnotatis Catenarum locis ex benevola communicatione M. Richard :

646, 2-10	= 80,1693 B4-14	Theodoretus
— 10-16	=	Chrys. : cf. Cat. III, 3
— 16-24	= 80,1693 B14-C8	Theodoretus
— 24-30	=	Chrys. : cf. Cat. III, 8
— 30-34	cf. 23,1272 B5-12	
— 34-38	= 80,1693 C10-D1	Theodoretus
— 38-46	=	Hesych. : cf. Cat. III, 12
— 46-53	=	Hesych. : cf. Cat. III, 14
— 53-57	=	Hesych. : cf. Cat. III, 15
— 57-64	cf. 23,1272 B12-C2	Didym. Paraph. Cat. XI, 7
— 64-78	= 80,1693 D2-1696 A10	Theodoretus
— 78-647,8	=	Hesych. : cf. Cat. III, 19
647, 8-50	= 80,1696 A10-1697 A6	Theodoretus
— 50-57	=	Chrys. : cf. Cat. III, 40s.
— 57-60	=	Hesych. : Cat. III, 39
— 60-75	= 80,1697 A6-B7	Theodoretus
— 75-648,3	=	Didym. : Cat. XI, 18
648, 3-14	= 80,1697 B8-C5	Theodoretus
— 14-19	=	Anon. (Chrys. ?) : Cat. III, 54
— 19-21	=	Hesych. : Cat. III, 55
— 21-27	=	Hesych. : Cat. III, 58
— 27-30	=	Hesych. : Cat. III, 59
— 30-34	= 80,1697 C6-10	Theodoretus
— 34-40	=	Anon. : Cat. III, 64a
— 40-53	= 80,1697 C11-1700 A7	Theodoretus
— 53-57	=	Didym. : Paraph. Cat. XI, 24
— 57-63	=	Hesych. : Cat. III, 73
— 63-67	=	Hesych. : Cat. III, 75
— 67-71	=	Chrys. : Cat. III, 79
— 71-73	= 80,1700 A9-12	Theodoretus
— 73-76	= 23,1273 B6-7; C12-14	Apoll. : Paraph. init. Cat. XI, 26
— 76-649,6	= 80,1700 A14-B6	Theodoretus
649, 7-21	cf. 23,1273 D4-1275 A17	Paraph. contin. Cat. XI, 26
— 21-34	= 80,1700 B7-C6	Theodoretus
— 34-41	= 23,1277 C10-D4	Paraph. fin. Cat. XI, 28
— 41-47	= 80,1700 C7-13	Theodoretus
— 47-52	=	Hesych. : Cat. III, 104
— 52-54	= 80,1701 A1-3	Theodoretus
— 55-61	= cf. 80,1701 A9-B1	Theodoretus :
		Paraph. Cat. XI, 27
— 61-63	=	Cat. II, 30
— 64-68	=	Hesych. : Cat. III, 111
— 68-74	=	Hesych. : Cat. III, 115
— 74-650,1	= 80,1701 A10-15	Theodoretus
650, 1-7	=	Euseb. : Paraph. Cat. XI, 29a

— 7-13	= 39,1525 A14-B5	Didym. : Paraph. Cat. XI, 29b
— 13-21	=	Hesych. : cf. Cat. III, 16
— 22-30	= 80,1701 B1-10	Theodoretus
— 30-38	=	Hesych. : cf. Cat. III, 124
— 38-45	= 80,1701 B10-C4	Theodoretus
— 46-49	=	Hesych. : cf. Cat. III, 129
— 49-58	= 80,1701 C5-D1	Theodoretus
— 59-72	=	Hesych. : cf. Cat. III, 131
— 72-76	= 80,1701 D2-9	Theodoretus
— 76-651,4	=	Hesych. : cf. Cat. III, 136
651, 4-10	=	Hesych. : cf. Cat. III, 139
— 11-20	= 80,1704 A1-10	Theodoretus
— 20-25	= 27,440 D6-8	Hesych. : cf. Cat. III, 140
— 25-27	= 80,1704 A11-13	Theodoretus
— 27-33	=	Hesych. : cf. Cat. III, 146
— 33-36	=	Hesych. : cf. Cat. III, 151
— 36-41	=	Hesych. : cf. Cat. III, 153
— 41-46	= 80,1704 B1-6	Theodoretus
— 46-68	= 69,1264 C8-1265 A6	Cyrrill. : cf. Cat. III, 148
— 68-652,11	= 80,1704 B7-C11	Theodoretus
652,11-19	=	Hesych. : cf. Cat. III, 161
— 19-21	= 80,1704 C12-14	Theodoretus
— 21-23	=	Hesych. : cf. Cat. III, 161
— 23-26	= 27,440 D12-441 A3	Athan. : Cat. III, 159
— 26-37	= 80,1704 D1-1705 A5	Theodoretus
— 37-41	=	Hesych. cf. Cat. III, 173
— 41-653,29	= 80,1705 A6-1708 B13	Theodoretus
653,29-35	= 69,1268 A13-B5	Cyrrill. : Cat. III, 218
— 35-39	= 80,1708 B13-C2.	Theodoretus

- 166 Ἡ τρυγὼν ἡ φιλέρημος
— ἡμεῖς μὴ ἀμφιβάλλωμεν ἐν Χρ.Ι..., Ὡ...

De turture, seu de Ecclesia.
PG 55, 599-602.

Chrysostomo tribuebatur probabiliter iam ante annum 422 in collectione 38 homiliarum latinarum : cf. Wilmart in *JThSt* 19 (1918) 323, et Altaner, in *Hist. Jahrbuch* 61 (1941) 218-219. Ipsius tamen non est.

Notavit Hales, apud Savile 8, 862, analogiam conclusionis nostrae homiliae cum opere *Coena Cypriani* (PL 4, 930-931), a quo conclusionem homiliae fortasse desumptam esse suspicatus est. Quidquid de sensu huius dependentiae cogitari possit, factum ipsum analogiae certae momento non caret, attentis iis quae exponuntur a Lapôtre, in *Recherches Sc. Rel.* 3 (1912) 497-596 circa medium historicum *Coenae Cypriani*.

- 167 Ἡ τῶν προφητικῶν ψαλμῶν
— ὁ ἐλεῶν πτωχὸν δανεῖζει Θεῷ · Ὡ...

In Ps. 15.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 223-228.

Asterio Sophistae tribuitur ab editore. Non tamen integra homilia, sed soli numeri 1-7 : cf. *ib.*, 227 et p. v.

- 168 Ἡ δὲ τῆς πνευματικῆς [vel δεσποτικῆς] πανηγύρεως
— βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ · αὐτῷ...

In ramos palmarum.
PG 61, 715-720.

Proclo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 3 p. 14-16 ; qui eam putat dependere ab oratione 9 Procli (PG 65, 771-776).

In manuscriptis, quod iam antiquitus notatum fuerat, cuidam Leontio tribuitur : Constantinopolitano, Hierosolymitano, Neapolitano. Cf. Ehrhard 1 [TU 50] 94 ; *Byzantion* 12 (1937) 361 ; *Mélanges Sc. Rel.* 1 (1944) 188-189.

M. Richard, in *Mélanges Sc. Rel.*, l. c., affirmavit praeferendum inter citatos esse Leontium Hierosolymitanum. At Leroy, in dissertatione manuscripta, duas saltem recensiones huius homiliae distinxit : PG 61, 715-720, et BHG 2216 (3, 40). Haec secunda, inedita, longior est (post col. 718, 78 plura addit) atque diversam habet conclusionem. De ipsa affirmat Leroy, etsi in aliquo manuscripto tribuatur Proclo, generatim tribui in manuscriptis Leontio Constantinopolitano. Cf. Beck, *Kirche und theol. Literatur* 457.

Citatus M. Richard annuit B. Marx, l. c., analogias non parvas inveniendi inter nostram homiliam et homiliam *In Martham, Mariam et Lazarum et Eliam* (PG 61, 701-706) et *In Eliam prophetam* (PG 56, 583-586). Vide n. 332, 443.

- 169 Ἡ δὲ μὲν ναύταις
— τῆς προαιρέσεως τὴν μεγαλοψυχίαν, ἵνα..., ὧν γένοιτο...

In Genesim s. 1.
PG 54, 581-586.

Ab omnibus genuinus habetur. Vide tamen n. 578.

- 170 Ἡδὺς [vel Ἡδύ] μὲν λειμών
— ὑπὲρ δὲ τούτων ἀπάντων εὐχαριστήσωμεν τῷ
Θεῷ...

Cum extra ecclesiam deprehensus Eutropius abreptus fuit; de paradiso et horto et de Scripturis; atque in illud (Ps. 44, 10): astilit regina.
PG 52, 395-414.
Cf. 51, 13-14.

Post Tillemont, qui secundam huius homiliae partem (ubi de Ecclesiae nuptiis agitur) putavit non esse genuinam, multi de ea dubitarunt.

Montfaucon in monito (PG 52, 389-390) contendit differentiam stili nullam esse inter utramque homiliae partem; eamque totam, non obstantibus differentiis stili cum aliis Chrysostomi homiliis, retinuit genuinam. Recenter Puech, *Histoire de la litt. grecque chrétienne* 3, 511-513, tenuit secundam homiliae partem large esse interpolatam vel simpliciter esse spuriam. Apud Baur, *Initia PP. GG.*, dubia est.

- 171 Ἡθελον μὲν καὶ πάντοτε
— τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν ἐν Χρ.Ι...

In Herodem et infantes.
PG 61, 699-702.
BHG 827b (1, 265).

Proclo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 9 p. 23-24; qui eam dicit intime connexam cum homiliis PG 61, 697-700 et 705-710. Iuxta F. X. Bauer, *Proklos von Konstantinopel* 132 nota 1, Proclo tribuitur in manuscriptis.

- 172 Ἦκε καὶ σήμερον Ἱερεμίας
— προσθῶμεν ἐλεemosύνην καὶ προσευχήν, ἵνα...

De ieiunio s. 7.
PG 60, 721-724.

Hanc, cum sex praecedentibus (quas unius omnino putat esse auctoris), Proclo tribuit Marx, *Procliana* n. 70 p. 67.

- 173 Ἦκει καιρός, ἀδελφοί, πρὸς τὸ διὰ νηστείας
— εὐξώμεθα οὖν ὁμοθυμαδὸν πάντες, ἵνα...

De ieiunio. [Dominica V ieiuniorum].
PG 62, 731-732.

Proclo ex tempore dicenti, tamquam probabili auctori, tribuitur a Marx, *Procliana* n. 75 p. 70-71.

- 174 Ἦκεν ἡμῖν ἐνιαύσιος ἡμέρα
— κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς · σοῦ γὰρ ἐστὶν...

In pretiosae vitalisque crucis adorationem.
[*Media hebdomada ieiuniorum*].
PG 52, 835-840.
BHG 419, 419b, 419c, 419d (3, 91).

Proclo ex tempore dicenti tribuitur a Marx, *Procliana* n. 43 p. 49-50. Eiusdem auctoris est etiam homilia sequens: PG 52, 841-844.

Sed Haidacher, in *ZkTh* 21 (1897) 399, notaverat magnam partem huius homiliae continere excerpta e Chrysostomi homiliis 54 et 55 in *Matthaeum*, nonnullis liberius elaboratis:

52, 836, 9 a.i.-ult.	= 58, 541, 8-16
— 837, 1-22	= — 541, 10 a.i.-542, 16
— 838, 15-30	= — 537, 12-25
— 838, 21 a.i.-18 a.i.	= — 537, 26-29
— 838, 16 a.i.-839, 9	= — 537, 8 a.i.-538, 16

Apud BHG plures signantur recensiones ineditae, quae diversas habent conclusiones.

- 175 Ἦκεν ἡμῖν ἐνιαύσιος σήμερον
— τῷ Θεῷ λέγων · εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογη-
μένον νῦν...

In iustum et beatum Iob s. 1.

PG 56, 563-567.

BHG 939d (2, 36).

Simul cum tribus sequentibus (qui eiusdem sint auctoris) tribuitur possibiliter Proclo a Marx, *Procliana* n. 49 p. 57-58; qui addit auctorem certo non esse Nestorium.

176 Ἦκομεν ὑμῖν εὐγνώμονες

— ταύτην ζηλώσατε γυναῖκες, ἴνα...

De Susanna.

PG 56, 589-594.

BHG 2406 (3, 70).

Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26, hanc homiliam ut eiusdem auctoris habuit ac duas praecedentes (PG 56, 583-590) et sequentem (PG 56, 593-600), quem dixit Severianum Gabalensem. Eius hypothesim reiecit Montfaucon (PG 56, 585-586); reiecerunt etiam alii, maxime vero Zellinger, *Studien* 4-5.

Homiliam Nestorio tribuit Baur, in *ZtkTh* 38 (1914) 101-102; quod probat Marx, in *OCP* 7 (1941) 334. Sed Budge, *Coptic Homilies* (qui versionem coptam edidit, p. 46-57; 192-203) adduxit p. xxxii-xxxiii et xxii testimonium codicis copti, illam tribuens Ioanni Ieiunatori. Cf. Beck, *Kirche und theol. Literatur* 424 nota 2.

177 Ἦκουες [γοῦν] τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ [vel ἀρτίως τοῦ Δεσπότης]

— καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ, τοῦ Πατρός...

In transfigurationem Domini.

Savile 7, 339-340.

BHG 1986 (3, 245). Cf. BHG 1987, 1975-1976, 1996p.

Amphilochio tribuitur a Marx, in *OCP* 7 (1941) 346, propter coniecturale testimonium codicis Monasterii Kosinitza 7 f. 99 (cf. *TU* 50, 693). In cod. Vat. gr. 604 f. 37v videtur tribui Proclo ex antiquo manuscripto: cf. *Studi e Testi* 56, 261.

178 Ἦκούσαμεν, ἀδελφοί, ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Κυρίου
— τῆς ἐν οὐρανοῖς ἀγαθῆς ἐπαγγελίας, χάριτι...

In parabolam eius qui incidit in latrones.

PG 62, 755-758.

Leontio hierosolymitano restituitur a M. Richard, in *Mélanges Sc. Rel* 1 (1944) 189. Beck, *Kirche und theol. Literatur* 456s, scribit homiliam esse Leontii, aut constantinopolitani, aut hierosolymitani.

179 Ἦκούσατε χθές πῶς

— τῆς ἡμετέρας οἰκονομοῦντι σωτηρίας · αὐτῷ...

In Genesim s. 4.

PG 54, 593-598.

Ab omnibus genuinus habetur. Vide tamen n. 578.

180 Ἦκω τὸ περιλειφθὲν ὄφλημα

— ἐπίσταμαι τὸν Δεσπότην Χρ. · ᾧ...

In novam dominicam et in sanctum Thomam.

PG 63, 927-930.

BHG 1837 (2, 302).

Similitudinem huius homiliae cum homilia PG 59, 681-688 notavit Savile 8, 871 et 751, quin tamen ulteriorem inter eas comparisonem institueret. Hoc recenter factum est a Leroy, in dissertatione manuscripta. Ipsius iudicio homilia haec non est breviatio quaedam citatae alius homiliae, sed, cum esset in sua primaeva redactione independens, exstitit postea fons pro illius homiliae recensione interpolata. Vide n. 181.

181 Ἦκω τὸ χρέος ἀποδώσω

— βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου · ἥς γένοιτο...

In sanctum Thomam.

PG 59, 681-688.

Cf. *TU* 50, 97 nota 2.

BHG 1839-1841.

Proclo iuveni tribuitur a Marx, *Procliana* n. 56 p. 61.

Quod iudicium probavit Wenger, in SC 50, 59, propter citationem sub nomine Procli factam in florilegio copto « Confessio Patrum », de quo G. Graf, in *OCPer* 3 (1937) 375 n. 66-67. Corrige tamen apud Wenger citationem PG 59, 497-500, cum ipse de facto loquatur de homilia nostra.

Hanc homiliam accuratius investigavit Leroy, in dissertatione manuscripta, qui etiam textum criticum edendum paravit.

Iuxta Leroy, primo textus a Montfaucon ex Savile desumptus, est revera textus interpolatus. Id quidem signaverat Savile (5, 837-842), apponens in quibusdam locis uncinos qui postea omissi sunt.

Deinde invenit Leroy harum interpolationum fontem fuisse homiliam In sanctum Thomam PG 63, 927-930 (vide n. 180) :

59, 681, 8-11	=	63, 927, 8-10
— 682, 23-25	= —	— 35-37
— 683, 4-14	= —	— 45-928, 1
— — 25-27	= —	— 928, 8-9
— — 38-43	= —	— 12-19
— — 44-55	= —	— 21-32
— — 59-72	= —	— 33-45
— 684, 52-61	= —	— 929, 4-13
— 685, 25-35	= —	— 15-24
— — 35-55	= —	— 29-46
— — 55-64	= —	— 930, 37-46

Interpolationes quoque sunt, etsi ex alio fonte ignoto, et a Savile uncinis non signatae : 686, 2-3 et 686, 47-48. Tandem recensionem originalem tribuit Proclo.

In quibusdam manuscriptis homilia haec incipit : Ἰδοὺ [καὶ] πάλιν ἑορτή, ἰδοὺ πάλιν σωτηρία ψυχῶν. Ἦκω [vel εἰκότως νῦν] τὸ χρέος...

- 182 Ἡλῖος ἀνίσχων τὰς οἰκείας
— δεκάδας ἡμῖν ἐνιαυτῶν χαρισθεῖη ἐν Χρ., ᾠ...

In Petrum et Iacobum et Ioannem.
PG 61, 721-724.
BHG 1988 (3, 246).

Proclo ex tempore loquenti tribuitur a Marx, *Procliana* n. 17 p. 28-30. Homilia habetur die 27 decembris. Putat Marx, *ib.*, 29-30, eam dictam fuisse Constantino-
poli anno 428 in praesentia novi patriarchae Nestorii.

- 183 Ἡλῖος μὲν ὑπὲρ γῆς
— αὐτῷ λατρεύσεις · αὐτῷ...

In illud (Mt. 4, 6-8) : si Filius Dei es.
PG 61, 683-688.

Est homilia conflata ex fragmentis trium homiliarum Nestorii, quas edidit Nau, *Le livre d'Héraclide de Damas* 338-358. Cf. Nau, *o. c.*, 335 ; Loofs, *Nestoriana* 341-347. Homilia sic efformata est :

61, 683-685, 27	=	Nau, 338-343, 1
— 685, 27-686, 32 a.i.	= —	— 346, 10-349, ult.
— 686, 32 a.i.-27 a.i.	= —	— 350, 7-11
— 686, 27 a.i.-ult.	= —	— 352, 2-343, 4
— 686, ult-688	= —	— 354, 8-357.

- 184 Θαυμάζω τί δήποτε ὁ προφήτης
— ἀγάπη ἐστὶ τε καὶ ὀνομάζεται · αὐτῷ...

In illud (Ps. 139, 1) : eripe me, Domine.
PG 55, 707-710.

- 185 Θαυμασταὶ τῶν ὀρθοδόξων αἱ πανηγύρεις
— ἀπελήλατο κίνδυνος χάριτι Θεοῦ...

In principium indictionis.
PG 59, 673-674.
BHG 820 (1, 262).

Proclo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 55 p. 60-61. Qui dicit legendum esse Θέκλης loco Ἀννης, sicque simul cum Stephano et Laurentio obtinetur « trinitas » martyrum principalium Constantinopoli, sicut in toto Oriente et Occidente celebratorum.

- 186 Θεία τις ὡς ἔοικεν ἡ παροῦσα
— τῶν τοῦ κυρίου δωρεῶν ἀπολαύσωμεν, χάριτι...

In assumptionem Domini.
Traditio 9 (1953) 116-119.

Tribuitur Nestorio ab editore Baur, *l. c.*, 113-116 ; non quidem certo, sed ut probabilus.

- 187 Θεωρεῖς τῆς προσευχῆς
— ὕπνον τὸν θάνατον ἔδειξεν.

In Ps. 85.

PG 55, 740-742.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 188 Θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ
— ἐκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι, τὸ πῦρ δοκιμάζεται.

In Ps. 18.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 228-239.

Asterio Sophistae restituitur ab editore p. v.

- 189 Ἰατρὸς ἀφαρμάκευτος ὁ Δεσπότης
— αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν · αὐτῷ...

In publicanum et pharisaeum.

PG 85, 373-384.

Est Basilii Seleuciensis.

- 190 Ἰατρῷ ἔοικεν ὁ τῆς ἐκκλησίας
— καὶ πνεῦμα λατρευτὸν ἐστὶν; ᾧ...

De fide.

PG 60, 767-772.

Severiano Gabalensi tribuitur in versione aethiopica, quam edidit Dillmann, *Chrestomathia aethiopica* 77-88 (huius versionem germanicam dedit Euringer, apud Zellinger, *Studien* 102-114). Hanc attributionem Severiano factam admisit Zellinger, *o. c.*, 114-116. At Ch. Martin, in *An. Boll.* 45 (1927) 383, notavit homiliam aethiopicam identicam esse cum homilia graeca pseudochrysostomica. Hinc homilia nostra habetur ut Severiani Gabalensis; quod probavit etiam Altendorf, in dissertatione manuscripta.

Chrysostomo tribuitur in florilegio patristico armeno saec. VII in. « Sigillum fidei » : cf. Lebon, in *RHE* 25 (1929) 25.

- 191 Ἰδοὺ γὰρ ἐπὶ τῶν ἔργων [vel ἐπὶ τὸ σωτήριον]
ἐδείχθη
— διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς Ἰησοῦν...

In nativitatem Ioannis Baptistae.

F. HALKIN, *Inédits Byzantins d'Ochrida, Candie et Moscou* [*Subsidia Hagiographica* 38] 87-94.

BHG 848d (1, 275).

Anno 1558 ab A. Lipomano, *Vitae sanctorum priscorum patrum* 6, 68-69 latine tantum publicata, recentissime a F. Halkin in originali textu graeco edita est. Ipse notavit duo prima homiliae capita, necnon et ultimum coincidere cum postrema parte homiliae pseudo-chrysostomicae *PG* 50, 787-792 (vide n. 261), scilicet :

Halkin 88, 6-90, 35 = *PG* 50, 791, 15-ult.

Halkin 90, 42-94, fin. = *PG* 50, 792, 1-fin.

- 192 Ἰδοὺ καὶ ἀπὸ γῆς ἀστέρος
— μετὰ συνειδότος καθαρῷ, ἵνα...

Ad neophytos.

SC 50, 151-167; 168-181.

Homiliam hanc adeo spuriam invenit Montfaucon (*PG* 64, 1353-1354) ut eius editionem penitus omitteret. Homilia vero legitur in antiqua collectione latina 38 homiliarum Chrysostomi saec. V in. Cf. Wilmart, in *JThSt* 19 (1918) 323. Ipsa male usus est Iulianus Eclanensis, contradicente S. Augustino (*PL* 44, 655. 658).

Eius genuinitatem defendit Haidacher, in *ZikTh* 28 (1904) 168-186, et alibi. Huius iudicium probarunt omnes.

Authenticitas definitivo modo stabilita est a Wenger, qui textum graecum iterum invenit et edidit in collectione octo Catechesium baptismalium Chrysostomi. Cf. *SC* 50, 30-35.

- 193 Ἰδοὺ καὶ πάλιν ἑτέρα πανήγυρις
— ὑπὲρ λόγον τεκοῦσα τὸν Κύριον...

In Praesentationem Mariae.

PG 98, 309-320.

BHG 1104 (3, 152).

Est S. Germani I. Circa hanc homiliam et quosdam versus in ea insertos, cf. S. I. Mercati, in *Roma e l'Oriente* 9 (1915) 147-165; qui etiam pro nonnullis fragmentis textum meliorem edidit.

Ἰδοὺ [καὶ] πάλιν ἑορτή. Vide n. 181.

- 194 Ἰδοὺ σήμερον ἡμῖν ὁ μακάριος
— δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ · αὐτῷ...

De paenitentia et de David.

PG 64, 11-16.

Primus editor Montfaucon, in monito (PG 64, 10-11), hanc homiliam genuinam putavit, qui tamen, ut videtur, eandem alibi (PG 64, 1403-1404) ut spuriam et omissam tradidit. Spuria quoque est apud Baur, *Initia PP. GG.*

- 195 Ἰεραὶ μὲν ἤδη φωτὸς
— μετὰ Μωϋσέως τὴν ὥδην τὴν ἐπινίκιον · ὅτι...

In sanctum Pascha h. 6.

SC 27, 117-191.

PG 59, 735-746.

Cf. *Mélanges Cumont* 1, 355-363.

Pro historia textus vide Ch. Martin, in *RHE* 33 (1937) 265-272; P. Nautin, in *SC* 27, 16-32; M. Richard, in *Studia Patristica* 3 [TU 78] 274s. Pro textu ipso, Chr. Mohrmann, in *Revue Sc. Rel. h. s.* (1956) [Mélanges Andrieu] 353-357; J. Bauer, in *Vigiliae Christ.* 13 (1959) 184-186.

Primus omnium hanc homiliam tribuit Hippolyto aut cuidam auctori eiusdem temporis eiusdemque medii romani, Ch. Martin, in *Recherches Sc. Rel.* 16 (1926)

148-165; *Mélanges Cumont* 1, 321-363; *RHE* 33 (1937) 255-276. Ipse proposuit identitatem auctoris pro tota collectione homiliarum 1-6, ex quibus postrema non quidem initio, sed tamen satis cito, aliis addita fuerit; qua homilia usus est Proclus pro sua oratione 14 (PG 65, 796-800).

Hanc hypothesim secutus est Dix, *The Treatise on the Apostolic Tradition of St. Hippolytus of Rom.* XXXIII. Identitatem auctoris huius homiliae et collectionis homiliarum 1-5, necnon et attributionem Hippolyto, reiecit Connolly, in *JThSt* 46 (1945) 194-200. Contra ipsum paternitatem Hippolyti retinuit Daniélou, in *Eph. Theol. Lov.* 24 (1948) 121.

Paternitatem Hippolyti maxime impugnavit Nautin, in *SC* 27, 33-53; pro quo homilia composita est saec. IV post controversiam arianam et ante quam apollinarismus haberetur ab omnibus ut haeresis; eius tamen auctor usus est tractatu Hippolyti *De Paschate*. In hac eadem sententia est S. Czerwik, *Homilia paschalis apud Patres usque ad saec. V*, 31-34.

Contra hanc theoriam Ch. Martin, in *NRTh* 84 (1952) 652, retinuit ut certum (propter convergentiam indiciorum) homiliam esse eiusdem temporis ac Hippolytum; et ut valde probabile eam, ad medium romanum pertinere.

Sed Chr. Mohrmann, in articulo citato, obiecit characterem heterogeneum et compositum homiliae, quae, eius iudicio, vix ante saec. IV composita dici possit. Totam quaestionem rursus investigavit M. Richard, in articulo citato 273-289; cuius conclusio est homiliam certo pertinere ad saec. III, eam continere doctrinam monarchianam, et quidem talem quae vix differat a doctrina quam Hippolytus tribuit Callixto. Eritne forte Callixtus homiliae auctor?

- 196 Ἰκανῶς ἡμᾶς πρώην ἐψυχαγωγῶσεν
— τὸ ἄφθαρτον τῆς σωφροσύνης ἱμάτιον, ἴνα...

In mulierem peccatricem, quae unxit Dominum unguento; et in pharisaeum. [In sancta et magna feria IV].

PG 61, 745-752 = 39, 65-89.

Putavit Batiffol, in *Rev. Bibl.* 9 (1900) 344, hanc homiliam esse Nestorii; de quo, cf. Loofs, *Nestoriana* 150 nota.

Holl, *Amphilochius* 59 nota 1, retinuit authenticitatem amphilochianam, quam Montfaucon (*PG* 64, 1359-1360) tenuerat. Hoc quoque iudicium probat Bardenhewer 3, 225.

- 197 Ἰλασμῶν ὁ καιρὸς καὶ μὴ παρίδωμεν
— τῷ δὲ παναγίῳ Πατρὶ... δόξαν ἀναπέμψωμεν...

De ieiunio.

PG 62, 731-738.

S. Basilio Magno tribuitur a Marx, *Procliana* p. 69.

- 198 Ἰλιγγιᾶ διάνοια ζητοῦσα
— οὗτός μου Θεός, καὶ δοξάσω αὐτόν...

In quadragesima.

Le Muséon 54 (1941) 46-48.

PG 65, 842 B11-844 (latine).

BHG 1898n (3. 218).

Homilia haec non est nisi fragmentum orationis Procli *De dogmate Incarnationis*. Cf. Ch. Martin, in *Le Muséon*, l. c., 25-30, qui huius orationis proclianae textum graecum primus edidit.

Adde pro « traditione natalitia » huius orationis, testimonium codicis Vat. gr. 1633 f. 49v; de quo Mercati, in *Biblica* 1 (1920) 77.

Homiliam ipsam idem Mercati, l. c., 78, iudicans ex solo fragmento vaticano, habuit ut exhibentem totam terminologiam concilii Chalcedonensis.

- 199 Ἰσχυρὸν τῆς ἀποστολικῆς ἀλιείας
— πηγὰς ἱαμάτων τοὺς ἀλιείας ἀναδείξας · αὐτῷ...

Encomium in sanctum Andream.

PG 65, 821-828.

BHG 103 (1, 32).

Est oratio 19 Procli.

- 200 Ἰωάννης ἐν Ἐφέσῳ τῆς Ἀσίας
— μία θεότης, εἰς Θεός · αὐτῷ...

In Ioannem theologum.

PG 59, 609-614.

BHG 926 (2, 31).

Putavit Montfaucon in monito hanc homiliam esse eandem ac homiliam ineditam, cuius initium: Ἰωάννης σήμερον ὁ εὐαγγελιστής, illamque dixit indignam quae legeretur. Duae tamen sunt homiliae diversae, quarum quidem inedita tamquam genuina citatur a Halkin, in *BHG* 932f (2, 33).

- 201 Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ πανήγυριν
— ὁ δι' ἡμᾶς ἐπιφανεὶς Δεσπότης Χρ... αὐτῷ...

In sanctum Ioannem praecursorem et in sancta Theophania.

PG 50, 801-806.

BHG 853 (1, 277).

Habetur a Marx, *Procliana* n. 29, p. 40-41, tamquam continuatio homiliae *PG* 61, 761-764, et dicitur a Proclo pronuntiata die 7 ianuarii.

Nestorio eam tribuerat Batiffol, in *Rev. Bibl.* 9 (1900) 351-352, contradicente Loofs, *Nestoriana* 150 nota.

Homilia haec dependet ab homilia Ps. Gregorii Thaumaturgi *PG* 10, 1177-1189, quam censet Marx, l. c. esse amphilochianam, quae tamen est Gregorii Antiocheni (*PG* 88, 1865-1873), ut notavit Haidacher, in *ZthTh* 25 (1901) 368.

- 202 Καθάπερ, ἀδελφοί, νεφῶν συνδρομή
— τῶν μελλόντων ἐπιτευξόμεθα ἀγαθῶν · ὧν γένοιτο...

In publicanum et pharisaeum, atque de humilitate et oratione.

Savile 5, 261-264.

Prout notaverat Savile 8, 727, homilia haec non est nisi fragmentum homiliae 5 *de Incomprehensibili*: *PG* 48, 744, 35-748, 16.

Alia recensio eiusdem homiliae incipit paulo antea (col. 743, 9 a.i.) verbis : Μηδέποτε καταλιμπάνωμεν, ἀγαπητοί, τῆς σωτηρίας... (cf. PG 64, 1369-1370). Adhuc forte est alia recensio quae incipit : Ἐπειδὴ ἀνάγκη ᾤθημεν.

- 203** Καθολικὸν ἡμῖν καὶ οὐ μερικὸν [vel καὶ οἰκουμενικὸν] μέλος

— πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθὸν ἐν Χρ..., ᾧ...

De ieiunio et presbyteris; de Ioseph et de Novato.

PG 62, 759-764.

BHG 2199 (3, 36).

Καὶ ἐγένετο καθεξῆς... Ὅλα τὰ πάθη. Vide n. 312.

Καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς... Φορθονμὶν ἡ ἔθνος. Vide n. 545.

- 204** Καὶ νῦν ἐν ἱματισμῷ

— τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου ;...

In feriam V infra octavam Paschae.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 239-242.

Asterio Sophistae tribuitur ab editore p. VI-VIII. Circa ipsum textum homiliae, cf. M. Richard, in *Symbol. Osloenses* 36 (1960) 96-98.

- 205** Καὶ νῦν ὄντως ἡ ἡμέρα

— Ἀγαπήσω σε, κύριε ἡ ἰσχὺς μου. [Ὅτι αὐτῷ...].

In feriam VI infra octavam Paschae.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 242-245 + *Symbol. Osloenses* 36 (1960) 98 vel E. SKARD, *Index Asterianus* 15.

Asterio Sophistae tribuitur ab editore, p. VI-VII.

- 206** Καὶ ὅτε τοῦ σταυροῦ

— ἀμαρτήματα πολλὰ μεταβαλλώμεθα, ἵνα...

In Ascensionem Domini. Sermo recitatus in martyrio Romanesiae, ubi martyrum corpora, sub pavimento prope cadavera haereticorum condita, ablata fuerunt et editiore loco separatim sepulta.

PG 50, 441-452.

Etsi ab omnibus genuina habetur, tribuitur tamen Proclo a Marx, *Procliana* n. 36, p. 44-45, qui putat eam continuari a Proclo in homilia pseudo-chrysostomica in *Ascensionem* 2 (PG 52, 793-796). Vide n. 145.

Homilia tamen tanquam Chrysostomi allegatur a S. Leone M., *Epist.* 104 apud ACO, 165 apud PL, alias 134 :

PG 50, 445, 22-32 = ACO 2, 4, 125, XV = PL 54, 1183 A6-13
— — 446, 32-40 = — — 125, XVI = — — 1183 B1-11
— — 448, 3-10 = — — 125, XVII = — — 1183 B13-1184 A2.

- 207** Καὶ οὗτος ὡσαύτως ὁ ψαλμὸς

— περιγενέσθαι τῶν δυσμενῶν δυνησόμεθα ἐν Χρ...

In Ps. 107.

PG 55, 672-674.

Circa collectionem homiliarum in Ps. 101-107 (PG 55, 635-674), vide n. 438. Ecce quae in hac homilia desumuntur e Theodoreto et quae ex aliis inseruntur, adnotatis Catenarum locis ex benevola communicatione M. Richard :

672, 52-55	= 80, 1749 B11-C1	Theodoreto
— 55-57	=	Hesych. : Cat. III, 1
— 59-63	= 80, 1749 C4-8	Theodoreto
— 63-65	= 23, 1329 A1-4	Euseb. : cf. Cat. XI, 1
— 66-71	=	Euseb. : cf. Cat. XI, 1
— 71-72	= 39, 153 A6-8	Didym. : cf. Cat. XI, 2
— 75-78	= 80, 1749 C12-D2	Theodoreto
— 78-673, 3	= cf. 23, 1329 A10-B2	Euseb. : cf. Cat. XI, 3 ; Cat. II, 5
673, 3-6	=	Euseb. : cf. Cat. XI, 3 ; Cat. II, 5
— 6-23	= 80, 1749 D2-1752 B1	Theodoreto
— 23-38	=	Hesych. : Cat. III, 16
— 40-47	= 80, 1752 B3-11	Theodoreto
— 49-55	=	Euseb. : cf. Cat. XI, 12
— 55-60	=	Hesych. : Cat. III, 25
— 60-61	= 80, 1752 C1-2 = 39, 1533 C1	Theodoreto Cat. XI, 11 bis
— 61-66	=	Hesych. : Cat. III, 26
— 68-75	= 80, 1752 C6-14	Theodoreto

673, 75-764, 14	=	Hesych. : Cat. III, 32
674, 16-30	= 80, 1752 D3-1753 A12	Theodoretus
— 31-39	= 23, 1332 B5-C1	Euseb. : Cat. XI, 13
— 40-48	= 23, 1332 C3-7 ; D3-12	? cf. Cat. XI, 14
— 50-53	= 39, 1536 A14-20	Euseb. : Cf. Cat. XI, 16
— 53-59	=	Euseb. : Cf. Cat. XI, 16
— 60-64	=	?
— 64-74	= 80, 1753 B7-C5	Theodoretus

- 208 Καὶ τίνι ἄλλῳ ἔπρεπε
— τοῦ Κυρίου δεόμεθα.

Epistola ad Innocentium episc. [Inter epist. S. Basilii epist. 50].
PG 32, 388.

J. Wittig, in *Theol. Quartalschrift* 84 (1902) 388-439, contendit epistolam hanc non esse Basilii, sed Chrysostomi. Id non probatur a patre Gribomont, Introductio in reeditionem vol. 32 PG, etsi concedat revera Basilii non esse, cuius stilum minime sapit.

- 209 Καὶ τοῖς μάρτυσιν ὁρῶν
— ἐπὶ πᾶσι δοξάζοντες Χριστὸν, ᾧ...

In sanctos Maccabaeos h. 3.
PG 50, 625-628.
BHG 1010 (2, 70).

Montfaucon affirmat in monito (PG 50, 617-618) homiliam hanc a nonnullis habitam esse spuriam; ipse eam censet saltem dubiam. Vide etiam Savile 8, 741.

- 210 Καὶ φήσεας πάντως

Fragmentum ex epistola ad Caesarium monachum.
PG 52, 757.

Textus graecus integer non habetur. Epistola est auctoris ignoti circa 452-500 : cf. Altaner, in *Hist. Jahrbuch* 61 (1941) 224. Pro historia disceptationum de authenticitate epistolae, vide Baur, *Saint Jean Chrysostome* 272-276.

- 211 Καινή λέγεται ἀπὸ τοῦ χρόνου
— ὃν εἶχε πρὶν αἰχμαλωτευθῆναι.

Synopsis Veleris et Novi Testamenti, quasi commonitorii more.
PG 56, 313-386.

Textus integer non habetur. Plura textui montfauconiano addita sunt a Ph. Bryenios, *Διδοχὴ τῶν δώδεκα Ἀποστόλων* (Constantinopoli 1883) 109-147 et ab E. Klostermann, *Analecta zur Septuaginta, Hexapla und Patristik* (Leipzig 1895) 75-112.

Etsi Montfaucon multis argumentis propugnauerit huius operis genuinitatem (PG 56, 305-312; 9-12), quae sane argumenta a Zahn, *Geschichte des neutest. Kanons* 2, 228 adeo solida iudicata sunt ut ea vix infirmari posse diceret, hodie omnes retinent opus esse spurium.

- 212 Καινόν, ὡς ἀληθῶς, καὶ μέγιστον
— εἶη δ' ἡμᾶς... τυχεῖν, χάριτι... ᾧ...

De tribus pueris et de fornace babylonica oratio.
PG 56, 593-600.
BHG 488f (1, 149).

Homilia haec, quae apud Baur, *Inilia PP. GG.*, et apud BHG nullo ambiguitatis signo notatur, spuria visa erat Frontoni du Duc, Savilio (8, 745) et Montfauconio in monito.

Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26, illam simul cum tribus praecedentibus attribuit Severiano Gabalensi, contradicente Montfaucon, qui eam dixit esse alicuius auctoris Chrysostomo aequalis. Paternitatem severianam iterum negavit Zellinger, *Studien* 4-5.

Homilia, non certo sed probabiliter, Proclo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 48, p. 57. Qui notat huius homiliae dependentiam ab homiliis Severiani Gabalensis in *Cosmogoniam* 1 (PG 56, 429-438) et *In illud: in qua polestale* (PG 56, 411-428), necnon ab homilia pseudo-chrysostomica *In Iob* 4 (PG 56, 576-582).

- 213** Καιρός σε λοιπὸν ἀνανῆψαι
— τὴν ψυχὴν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα...

Admonitiones spirituales.
PG 62, 741-744.

Basilio Magno tribuuntur a Marx, *Procliana*, p. 69.

- 214** Καίτοι πολλάκις ἐπέβη
— ἀλλ' ἐμπορευσώμεθα τὴν καλὴν ταύτην πραγματείαν, ἵνα... χάριτι... ᾧ...

In dominicam Palmarum.
Νέα Σιών 18 (1923) 310-313.

Est, omisso exordio, homilia Ὅτε ἤγγισεν ὁ Κύριος. Vide n. 344.

- 215** Καλὰ τὰ ἐπιλήνια
— ὃν φέρεις ὑπεράνω τῶν ἐπουρανίων δυνάμεων...

In Ps. 8 h. 4.
Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 123-127.

Asterio Sophistae tribuitur ab editore p. v.

- 216** Καλὰς ἡμῖν ἡ τοῦ πνεύματος
— ὁ Θεός μου ἐπὶ σοὶ ἤλπισα.

Laudatio sanctae protomartyris et apostolae Theclae.
PG 50, 745-748.
BHG 1720 (2, 269).

Scriptis Montfaucon in monito homiliam hanc sagacis viri esse, non tamen Chrysostomi. Savilio quoque (8, 750-751) non dubia tantum sed spuria visa est.

- 217** Καλὴ ἡ νηστεία, καλὴ ἡ τῶν Γραφῶν
— ποιήσωμεν ἐλεημοσύνην, ἵνα...χάριτι...

De ieiunio et eleemosyna.
PG 48, 1059-1062.

Homilia non inepta, iudicio Montfauconii, fortasse ex variis Chrysostomi locis collecta.

- 218** Καλοὶ τῆς εὐσεβείας οἱ λειμῶνες
— μίαν πνευματικὴν διδασκαλίαν ἀποστάζον.
Ἀλλὰ ταῦτα... γένοιτο...

In illud (Gen. 1, 31): vidit Deus cuncta quae fecerat; et de eo quod divina eloquia iucundis quibusque rebus antecedunt.
PG 56, 519-522.

Hanc et sequentem homiliam eiusdem esse auctoris dixit Montfaucon (PG 56, 517-518); qui fortasse sit quidam e presbyteris antiochenis Chrysostomi tempore alternis vicibus coram episcopo Flaviano contionantibus. Hinc mentio « communis Patris » (PG 56, 521, 6 a.i.).

- 219** Καλοὶ τῆς ὑπομονῆς οἱ πόνοι
— εἰς βασιλείαν οὐρανῶν ἐκκλήθημεν διὰ τῆς χάριτος...

Quomodo animam acceperit Adamus, et de passione Christi.
Savile 5, 648-653.

Antiocho Ptolemaidensi tribuitur a Haidacher, in *ZikTh* 32 (1908) 408-410, ex citationibus Leontii byzantini (PG 86, 2044) et Catenae Corderii *In Ioannem* 444-445.

Attamen Zellinger, *Die Genesishomilien* 40-47, probavit auctorem esse Severianum Gabalensem, tum ex citationibus Victoris Capuensis (*Spicilegium Solesmense* 1, 275-276), tum ex internis criteriis. Idem tenet Altendorf, in dissertatione manuscripta.

- 220** Καλὸν ἀξίωμα τῷ Μωϋσῇ
— οἱ ἐλεήμονες ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

In Ps. 89.
PG 55, 755-759.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 221 Καλὸν ἡμῖν ὡς ἀληθῶς
— μετὰ παρρησίας τῷ βήματι τοῦ Χρ., ᾧ...

In illud (Ps. 95, 1): cantate Domino canticum novum; et de eleemosyna.

PG 55, 619-630.

BHG 488e (1, 149).

Severiano Gabalensi tribuitur a Marx, in *OCPer* 5 (1939) 337-342. Quod iudicium admisit Altendorf in dissertatione manuscripta.

- 222 Καλὸς ὁ τοῦ προφήτου ψαλμός
— καὶ κληρονόμους ἀπεργασάμενος χάριτι...ὅτι αὐτῷ...

In Ps. 14 h. 1.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 205-214.

Editor p. viii valde dubitat de paternitate asteriana huius homiliae. In ipsa enim nominantur Arius et Eunomius. Nec sane id interpolatori cuipiam tribui potest, nisi aliunde certo constaret homiliam revera esse Asterii.

Vide tamen R. Keydell in *Gnomon* 30 (1958) 104.

- 223 Καλῶς δὲ εἶπεν ἐφύλαξας

In Iob cap. 39.

PG 64, 649-652.

Fragmenta dubia.

- 224 Καλῶς εἶπε· Τάξιιν ἔθετο

In Iob. cap. 28.

PG 64, 628.

Fragmenta dubia.

- 225 Καλῶς εἶπεν ὁ Κύριος ὅτι τὸ φορτίον
— καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει εἰς τοὺς αἰῶνας.

De caritate.

PG 62, 769-772.

Assemani 3, 13-17.

Textus mutilus in *PG*, integer habetur inter opera S. Ephraem, cuius tamen homilia non est: cf. *DSpir* 4, 813.

- 226 Καλῶς ἡμῖν καὶ σοφῶς
— καὶ ζησόμεθα ἐνώπιον αὐτοῦ· αὐτῷ...

In pretiosam et vivificam crucem; et in illud (Mt. 11, 3): tu es qui venturus es; et in caecum et mutum; et in dictum (Hab. 3, 1): Domine, audiavi auditum tuum.

Savile 5, 898-906.

BHG 421 (3, 92).

Citata a Damasceno ut Severiani Gabalensis, ipsi restituitur, post Dupin, Combefis et Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 8, 492 (*PG* 64, 1345-1346), a Zellinger, *Studien* 52-54; qui addit homiliam dictam fuisse Constantinopoli. Paternitatem severianam tenet quoque Altendorf in dissertatione manuscripta.

- 227 Κάμνουσαν ἡμῖν τὴν φωνήν
— τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον προσκυνοῦντες· ὅτι αὐτῷ...

In quartam diem creationis mundi.

PG 56, 457-471.

Tota haec series orationum *In Cosmogoniam* est Severiani Gabalensis.

- 228 Κατ' εἰκόνα Θεοῦ καὶ ὁμοίωσιν
— ἄρραγῇ θεμέλιον μείναντες· αὐτῷ...

Demonstratio, primum hominem per inobedientiam abiecis imaginem ad similitudinem Dei factam, et per novum Adamum eam rursus recuperasse.

PG 56, 522-526.

Hanc et praecedentem homiliam (PG 56, 519-520) eiusdem esse auctoris dixit Montfaucon; qui fortasse sit quidam e presbyteris antiochenis tempore Chrysostomi alternis vicibus coram episcopo Flaviano contionantibus. Hinc mentio « communis Patris » (PG 56, 521, a.i.). Severiano Gabalensi tribuitur ab Altendorf in dissertatione manuscripta.

- 229 Κατετρυφήσατε τῶν ἁγίων
— τῆς εὐνοίας ἀπολαύσομεν · ἥς γένοιτο...

De statuis h. 19.

PG 49, 187-198.

Putavit I. Volk, in *Zt. für praktische Theol.* 8 (1886) 132, homiliam hanc esse spuriam. Eius argumenta refutavit Weyer, in dissertatione manuscripta; qui profitetur se in hac oratione nullum invenisse verbum quod a Chrysostomo alienum sit.

- 230 Κλέπτει τοὺς πόνους τῶν ἐμπόρων
— ἅγιον κληθήσεται Υἱὸς Θεοῦ · αὐτῷ...

Encomium in Mariam Dei Genitricem.

PG 65, 721-757.

La Piana, *Le rappresentazioni sacre nella letteratura bizantina* 203-232.

BHG 1110 (3, 154).

Est oratio 6 Procli, de cuius genuinitate quidam dubitant. Recenter totum problema investigavit Leroy, qui etiam editionem novam criticam edendam paravit, in *Byzantion* 33 (1963) 357-384. Iuxta ipsum, exsistunt duae praecipuae recensiones diversae: primitiva, quae brevior est (carens cap. 2-7) et interpolata per additionem thematis ascetici in laudem virginitalis. Ipse tenet priorem recensionem esse Procli, cuius paternitas etiam pro interpolationibus nequaquam exclusa sit.

- 231 Κόπον οἶδεν ἡ Γραφή

In Iob cap. 4.

PG 64, 584-588.

Fragmenta dubia.

- 232 Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἄνοιξον
— ἵνα σύ που φωτίσης τὴν καρδίαν.

Oratio quando vel lecturus vel lectorem auditurus erat.

PG 63, 923-924.

Sicut, post Savile 8, 867, notavit Montfaucon (PG 63, 901-902), oratio haec excerpta est ex homilia pseudo-chrysostomica et pseudoephraemiana *De patientia*: PG 63, 940, 21 a.i.-14 a.i. Vide n. 238.

- 233 Κύριε ὁ Θεός μου, ὁ μέγας
— πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων.

Oratio secunda.

PG 63, 923-928.

Fortasse sit Euthymii (Zigabeni?), iuxta testimonium codicis Mediolan. Ambr. 444 (H. 103 sup. [XII]) 245-246.

- 234 Λαμπρά γέγονεν ἡμῖν χθές
— εὐχαριστήσωμεν αὐτῷ τῷ Πατρὶ...

De s. hieromartyre Phoca et contra haereticos.

PG 50, 699-706.

BHG 1537 (2, 207).

Quamvis Savilio 7, 750s, dubia visa fuerit, eius genuinitas a Montfaucon (PG 50, 697-698) vindicata, ab omnibus hodie admittitur.

- 235 Λαμπρά καὶ παράδοξος τῆς παρούσης [vel ὑποκειμένης] ἑορτῆς
— ἐπὶ γῆς ἀπάτωρ · δόξα γὰρ...

In natalem diem Domini.

PG 65, 708-716.

BHG 1900 (3, 219).

Est oratio 4 Procli.

- 236** Λαμπρά καὶ περιχαρὴς
— εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως Χρ. · αὐτῶ...

In sanctum Pascha.

Textus editioni paratus est a Leroy in dissertatione
manuscripta. Proclo tribuitur ab editore.

- 237** Λαμπρά τῆς δεσποτικῆς ἀναστάσεως
— σκιᾷ θανάτου καθημένην φωτίσαντος, μεθ' οὗ...

In resurrectionem Domini.

Νέα Σιών 18 (1923) 692-693.

- 238** Λαμπρὸς ὁ βίος τῶν δικαίων
— ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ · ᾧ...

*De patientia et de consummatione huius saeculi,
de secundo adventu, de regno iustorum perpetuo
deque ultione peccatorum aeterna; hypothesis
item confessionis et adhortatio ad meditationem
divinarum scripturarum; et quae sint artes
inimici, et quae ex quiete utilitas.*

PG 63, 937-942.

Inter alia fragmenta Ps. Cyrilli Alex. et Theophili Alex.,
reproducitur homilia haec in homilia pseudoephrae-
miana *De patientia et consummatione* (Assemani 3,
93-94B, 99B-104D). Fragmentum PG 63, 940, 52-65
citatur tamquam Ephraemi a Ps. Maximo, *Capita
theologica* (PG 91, 721A). Cf. etiam n. 232.

- 239** Λεκτέον τίς ἡ προφητεία
— θάλασσαν προσηγόρευσεν ἡ Γραφή.

Commentaria in Ieremiam.

PG 64, 740-1037.

Praescindendo a quibusdam fragmentis in primis
quatuor capitibus, quae sunt Theodoretī, commen-
tarium tribuitur Polychronio Apamensi a L. Dieu, in
RHE 14 (1913) 685-701. Quod iudicium videtur
approbare Devreesse, in *DBS* 1, 1152-1153.

- 240** Λόγος ἀπλῶς προσενεχθεὶς
— οἷσι τὴν ψῆφον ὁ Θεός · αὐτῶ...

De silentio et secretis. Ecloga 37.

PG 63, 847-848.

Brevissima haec ecloga, ut notavit Haidacher, in
SBKAW Wien 144 (1902) 4, 68, praeter primas lineas
aliunde desumptas, tota transcribit fragmenta homiliae
de statuis, mutato saepe eorum ordine :

847, 48-52	= 51, 23, 39-43	In decem mill. talenta
	Cf. PG 91, 940 ; 95, 1345 ; 136, 993	
— 52-848, 62	= 49, 54, 44-55, 44	De statuis h. 3
	Cf. PG 91, 845. 852 ; 95, 1305. 1376 ; 96, 104	

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 241** Λόγος μὲν οὐδεὶς περὶ ἀγάπης
— τούτοις γελῶντας ἀνοίγει · εἰς...

De caritate.

PG 60, 773-776.

Homilia haec citatur in ecloga 1 : Vide n. 59.

- 242** Μέγα ἀγαθὸν ἡ εὐχή
— τὰ θελήματα αὐτοῦ πολιτεύεσθαι, ἵνα...ᾧ...

De oratione, Ecloga 2.

PG 63, 579-590.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 31-33,
fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

579, 15-24	= 55, 525, 25-37	In Ps. 145
	Cf. PG 91, 808 C ; 95, 1441 D ; 136, 925 A	
— 24-45	= 53, 280, 46-56 ; 281, 16-30	In Genes. h. 31
— 45-580, 26	= 55, 85, 14-44	In Ps. 7
580, 26-32	= 58, 521, 45-53	In Mt. h. 52
— 33-44	= 55, 526, 45-55	In Ps. 145
	Cf. PG 91, 809 B ; 95, 1444 A	
— 44-51	= 57, 305, 6 a.i.-306, 2	In Mt. h. 22
— 51-581, 13	= 51, 319, 19-33	De profectu evangelii
581, 13-35	= 52, 457, ult.-458, 22	De chananaea
— 35-47	= 55, 528, 2-13	In Ps. 145
— 47-57	= 53, 280, 17-26	In Genes. h. 30
— 57-582, 5	= 59, 205, 12-23	In Ioan. h. 36
582, 5-9	= 53, 280, 39-43	In Genes. h. 30

582, 9-12	= 59, 37, 37-40	In Ioan. h. 3
— 12-20	= 55, 526, 14-23	In Ps. 145
	Cf. <i>PG</i> 91, 944 A ; 96, 236 A	
— 21-28	= 62, 466, 3-11	In 1 Thes. h. 11
— 28-45	= 54, 666, 15-35	De Anna h. 4
— 45-50	= — 652, 9 a.i.-5 a.i.	De Anna h. 3
— 50-583, 28	= — 645, 35-646, 2 ; 643, 31-35 ; 645, 15-30	De Anna h. 2
583, 28-584, 1	= 62, 172, 45-173, 46	In Eph. h. 24
584, 1-17	= 54, 650, 31-45	De Anna h. 2
— 17-37	= 51, 176, 5 a.i.-177, 16	Si esurierit inimicus
— 37-585, 35	= 54, 667, 7-668, 37	De Anna h. 4
585, 35-58	= 52, 458, 27-459, 11	De chananaea
— 58-586, 2	= 53, 282, 47-52	In Genes. h. 30
586, 3-22	= 55, 431, 31-51	In Ps. 140
— 22-38	= 56, 182, 5-39	De prophetarum obscur h. 2
— 38-54	= 62, 490, 22-491, 17	In 2 Thes. h. 3
— 54-587, 5	= 48, 725, 44-56 ; 726, 15-18	De incomprehensib. h. 3
587, 5-14	= — 953, 37-954, 4	In kalendas
— 14-33	= 61, 209, 17-210, 14	In 1 Cor. h. 25
— 33-41	= 50, 447, 11-19	De laudib. Pauli n. 1
— 41-588, 14	= 62, 396, 50-398, 2	In 1 Thes. h. 1
588, 14-45	= 49, 199, 17-4 a.i.	De statuis h. 20
— 45-48	= 59, 248, 16-19	In Ioan. h. 43
— 48-56	= 62, 531, 42-532, 3	In 1 Tim. h. 6
— 57-589, 11	= 61, 433, 13-33	In 2 Cor. h. 5
589, 15-26	= — 435, 3-436, 3	— —
— 26-590, 20	= — 433, 33-434, 7	— —

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 243** Μέγα ἀγαθὸν φιλοσοφία
— τῶν ἐπηγγεμένων τυχεῖν ἀγαθῶν · ὧν γένοι-
το...

In Lazarum.

PG 59, 349-354.

BHG 2219 (3, 40s).

Etsi genuina Chrysostomi homilia (scilicet 63 in *Ioannem*), tributa quoque fuit Basilio Seleuciensi simul cum praecedenti et sequenti. Cf. *PG* 64, 1307-1308 ; 85, 27-28.

- 244** Μέγα θησαύρισμα καὶ πλοῦτον
— τὸν βίον ὑμῶν διευθύνειν · ἵνα...χάριτι...ᾶ...

In Ps. 118, sive In immaculatum. Statio 1
[vers. 1-72].

PG 55, 675-690.

Notavit Savile 8, 130, auctorem huius homiliae transcribere Theodoretum ; quod Montfaucon in monito extendit etiam ad Eusebium. Revera auctor inserit in commentarium Theodoreti, quod totum transcribit, tum alia ex ignoto fonte desumpta, tum proprias quasdam explicationes.

Quia commentarium hoc loquitur de Iconoclastis et Paulicianis, putavit Montfaucon compositum fuisse saec. IX.

- 245** Μέγα ὄπλον εὐχή
— ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι, Κύριε · αὐτῶ...

De oratione.

Assemani 3, 455-458.

Montfaucon (*PG* 64, 1367-1368) signavit sub hoc initio fragmentum spurium et omisum, quod editum est tamquam ephraemianum ab Assemani. Sed Haidacher, in *ZlkTh* 30 (1906) 182, notavit fragmentum esse genuinum Chrysostomi et pertinere ad homiliam 5 de *Incomprehensibili* (*PG* 48, 743, 9 a.i.-746, 14 a.i.).

Μέγα οὕτως ἀγαθόν. Vide n. 242.

- 246** Μέγα τῆς ψυχῆς ἐφόδιον
— καὶ Θεῶ δόξαν ἀναπέμψωμεν τῷ Πατρί...

*De sigillis librorum ; et quomodo Filius Patri,
Pater Filio offerat ; ac de Servatoris incarnatione.*

PG 63, 531-544.

BHG 2351 (3, 61).

A prioribus editoribus ut Chrysostomi habita, a sequentibus coaevo cuidam assignata, a Montfaucon Severiano Gabalensi restituitur, utpote quae sub eius nomine a Theodoreto allegetur. Paternitatis severianae accuratam probationem instituit Zellinger, *Studien* 34-37 ; quam agnovit quoque Altendorf in dissertatione manuscripta.

Μεγάλα τινὰ καὶ ὑπερφυῆ. Vide n. 110.

- 247 Μεγάλη τῆς ἐλεημοσύνης ἡ εὐεργεσία
— σῖτος ὥριμος διὰ τῆς ἐλεημοσύνης. ἵνα...μεθ' οὗ...

De eleemosyna.
PG 64, 433-444.

Haidacher, in *ZkTh* 25 (1901) 366-367, probavit hanc homiliam conflata esse ex diversis fragmentis homiliae pseudochrysostomicae PG 62, 769-770 (vide n. 539) et homiliae 21 Eusebii Alexandrini (PG 86, 424-452). Scilicet ex homilia pseudochrysostomica desumuntur cap. I-IV et XI-XII nostrae homiliae; ex homilia Eusebii, et quidem ex ipsius cap. XIII, XV, XVII-XIX et XXII, sumuntur nostra cap. V-X, necnon et nonnullae propositiones in cap. II, III, XI.

Nota homiliam Eusebii citatam non pertinere ad collectionem istius: cf. Nau, in *ROC* 13 (1908) 430-433

- 248 Μέγιστόν ἐστι διδασκαλεῖον
— νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν · ἵνα...ἐν Χρ....ῶ...

De Lazaro et divite h. 6.
PG 59, 591-596.

Severiano Gabalensi tribuitur a Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26. Id vero negavit Montfaucon in monito, nec a Zellinger, *Studien* 4-5, admissum est.

- 249 Μέλλοντος, ἀγαπητοί, τοῦ κοινοῦ
— διὰ πάντων ὁλόκληρος γινόμενος ἐν Χρ....μεθ' οὗ...

In illud (Lc. 2, 1): exiit edictum; et in descriptionem Deiparae.
PG 50, 795-800.
BHG 1903 (3, 219).

Laurentin, *Table rectificative* 162, putat homiliam esse saeculi V propter praeoccupationem auctoris in fixando die pro festo Natalis Domini. At praeoccupatio auctoris non est circa diem natalem Christi, sed potius circa tempus ipsius apparitionis in terra iuxta prophetias, imperante Augusto.

- 250 Μέλλων ὁ ἱερεὺς τὴν θεῖαν
— καὶ ἀπέρχονται ἐν εἰρήνῃ σὺν Θεῷ ἁγίῳ.

Liturgia dicta Chrysostomi.
PG 63, 901-922.

De ea vide Bardenhewer 3, 351 cum bibliographia.

Μέσσην οὔσαν τὴν ψυχὴν. Vide. n. 73.

Μετὰ πολλὰς ἡμέρας. Vide n. 258

- 251 Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου
— αὐτὴν μετερχώμεθα, ἀγαπητοί, ἵνα...ἐν Χρ....
ῶ...

In secundum adventum Domini, et de paenitentia.

Thilo 99-104.
PG 61, 775-778.
BHG 635y (1, 199).

Marx, *Procliana*, p. 37-37, eam putat eiusdem auctoris ac PG 61, 751-756 (quae, iuxta ipsum, ab Amphilochio dependet), 763-768, 769-772, 771-776. Qui sane auctor nec Proclus sit nec Severianus Gabalensis, et ante concilium ephesinum loquatur.

Homilia pertinet ad collectionem Ps. Eusebii Alexandrini n. 13 [20]: cf. Nau, in *ROC* 13 (1908) 431-432.

- 252 Μετὰ τὸν Μωϋσέα καὶ τὸν τούτου διάδοχον
— α) γενομένους ἐκ Πνεύματος Ἁγίου ψαλμοὺς ρν'.
— β) οὐκ ἐμνημόνευσας εἰ μὴ τοῦ Δαυὶδ.

Prooemia in Psalmos.
PG 55, 531-534 = 88, 248-249 = 92, 244-245.

E. O. Winstedt, *The christian Topography of Cosmas Indicopleustes* 176-177.

Prologus hic, qui in pluribus Psalmorum catenis invenitur, traditur in cod. Ambros. 127 (B 106 sup. [X]) f. 8-10 tamquam homilia Cosmae Indicopleustae in prophetam David.

Potius videtur desumi ex ipsius Cosmae *Topographia Christiana* lib. 5. Non tamen integre, sed tantum usque ad PG 55, 534, 12. Cf. Mercati, in *Studi e Testi* 142, 35.

- 253 Μετὰ τῶν ἀνεπιγράφων καὶ οὗτος
— ὥς ῥάκος ἀποκαθημένης ἐναντίον σου.

In Ps. 96.

PG 55, 775-778.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 254 Μὴ πενθῶμεν πικρῶς, ἀγαπητοί
— τὰς εὐχὰς τὰς προσφορὰς ἵνα...χάριτι...μεθ' οὗ...

Quod mortui non ita vehementer plangendi sint. Ecloga 45.

PG 63, 887-892.

Ut notavit Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 70, tota haec ecloga componitur e duobus fragmentis duarum homiliarum Chrysostomi :

887, 27-890, 10	= 61, 360, 11-362, 46	In 1 Cor. h. 41
890, 10-891, fin.	= 60. 168, 24-172, fin	In Acta h. 21

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 255 Μὴ τῆς κατὰ ψυχὴν ἀρετῆς
— τῶν μελλόντων ἐπιτύχωμεν ἀγαθῶν, χάριτι...
ᾧ...

De iuramentis. Ecloga 28.

PG 63, 771-778.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 61-62, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

771, 28-42	= 49, 101, 36-102, 4	De statuis h. 8
— 42-45	= — 110, 19-22	— h. 9
— 45-772, 36	= — 118, 34-120, 1	— h. 10
772, 36-41	= — 144, 24-28	— h. 14
— 41-48	= — 145, 25-31	— —
— 48-773, 5	= — 145, 2-17	— —
773, 5-9	= — 96, 13 a.i.-9 a.i.	— h. 7

773, 9-22	= 49, 79, 13-29	De statuis h. 5
— 22-25	= — 152, 6 a.i.-3 a.i.	— h. 14
— 25-53	= — 78, 3 a.i.-80, 28	— h. 5
— 53-774, 1	= — 97, 10-20	— h. 7
774, 1-16	= — 152, 19-39	— h. 14
— 16-32	= — 191, 12-35	— h. 19
— 32-ult.	= — 160, 32-161, 25	— h. 15
ult.-775, 8	= — 197, 14-198, 8	— h. 19
775, 8-37	= 48, 1001, 13-25	De Lazaro h. 3
— 37-776, 14	= 49, 145, 47-147, 25	De statuis h. 14
776, 14-29	= — 147, ult.-148, 21	— —
— 29-778, 1	= — 149, 46-151, 14	— —
778, 1-fin.	= — 98, 13-fin.	— h. 7

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 256 Μηδεὶς ὁρῶν πονηροῦς
— γενώμεθα οἰκτίρμονες, γενώμεθα ἐλεήμονες ἵνα...

Quod non oporteat turbare cum videmus bonos improspere agere, malos autem in rerum copia esse; et quod is, qui in peccato vivit, nihil differt a mortuo foetente. Ecloga 42.

PG 63, 867-874.

Ut notavit Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 42, haec ecloga constat duobus fragmentis desumptis e duabus homiliis Chrysostomi :

867, 27-870, 18	= 63, 50, 7 a.i.-54, 18	In Hebr. h. 5
870, 18-874, fin.	= 62, 451, 11 a.i.-454, fin.	In 1 Thes. h. 9

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

Μηδέποτε καταλιμπάνωμεν. Vide n. 202.

- 257 Μήτηρ εὐταξίας ἀκολουθία
— ὁ Ἄξελ μὴ ἁμαρτήσας πρῶτον.

De sacrificiis Caini, de donis Abelis et de gigantibus, de diluvio, de stellis et de fato.

PG 62, 719-722.

Severiano Gabalensi tribuitur a Marx, in *OCPer* 5 (1939) 342-364; quod probat Altendorf in dissertatione manuscripta.

- 258 Μιᾶ τῶν ἡμερῶν [vel Μετὰ πολλὰς ἡμέρας] μνεῖται
— παρὰ τοῦ φιλανθρώπου Δεσπότη τοῦ ἡμῶν...

De commemoratione sanctorum.

PG 86, 357-361.

BHG 635m (1, 197).

Pertinet ad collectionem Ps. Eusebii Alexandrini n. 22
[8] : cf. Nau, in *ROC* 13 (1908) 433.

- 259 Μίαν ἔχουσα ἡ πηγὴ
— τὸ ἕως ἐξδομηκοντάκις ἑπτὰ, ἐν Χρ...

*In illud (Mt. 18, 18) : quaecumque ligaveritis ;
et de parabola centum ovium ; et in dictum
evangelistae (Mt. 18, 19) : si duo consenserint ;
et in illud (Mt. 18, 21) : quoties si peccaverit...
PG 60, 759-764.*

- 260 Μυστήριον ξένον καὶ παράδοξον [vel παράδοξον
καὶ ξένον]
— ἐργασαμένῳ Χρ. δόξαν ἀναπέμψωμεν σὺν τῷ
Πατρὶ...

In Salvatoris nostri Iesu Christi nativitatem.
PG 56, 385-394.
BHG 1905, 1905d (3, 220).

Huius homiliae plures dantur recensiones, quae in
manuscriptis variant et initio et fine. Initium quidem
quandoque invenitur :

Σημεῖον ἀντιλεγόμενον (BHG 1916).

Τί τοῦτο ; μυστήριον ξένον (BHG 1916y).

Τί τοῦτο ; σημεῖον ἀντιλεγόμενον (BHG 1917).

Παράδοξον μυστήριον (BHG 1913u).

Παράδοξον καὶ ξένον μυστήριον (BHG 1913u).

Finis diversarum recensionum varius est non conclu-
sione tantum, sed etiam longitudine textus.

Habentur huius homiliae versiones armena, quam
edidit Pitra, *Analecta Sacra* 4, 134-144 (386-396) sub
nomine Gregorii Thaumaturgi ; et arabica, quam
edidit Rabbath, in *Almachriq* 8 (1905) 31-40, sub
nomine Chrysostomi.

Putavit Savile 8, 751, homiliam hanc esse partem alius
orationis, quam censebat se alibi inter Chrysostomi
opera legisse.

Paternitatem Thaumaturgi tenuerunt Loofs, in *Theol.*
Literaturzeitung 8 (1884) 551-553 ; Neuberg, *Marie*
dans l'Église anténicéenne 185 ; Jugie, in *Anal. Boll.* 43
(1925) 94. Eandem negavit Harnack, *Geschichte* 2, 2,
101.

Severiano Gabalensi tribuerat eam Dupin, *Nouvelle*
Bibliothèque 3, 76 ; vide tamen ib. 27. Cf. etiam
Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 10, 509. Similiter
Jugie, in *Échos d'Orient* 14 (1911) 7. Hanc attribu-
tionem non recepit Zellinger, *Studien* 4-5. Illam tamen
denuo tenet Wenger, apud Laurentin, *Table rectifica-*
tive 162, qui etiam in eandem hypothesim inclinat.
Sed reicitur ab Altendorf in dissertatione manuscripta
Homilia haec intime connexa est cum pseudoathana-
siana PG 28, 959-972. Comparanda haec fragmenta :

56, 385, 1	= 28, 959, 1
— 385, 9-386, 3	= — 959, 1-11
— 387, 2-7	= — 959, 11-961, 4
— 387, 41-46	= — 961, 5-10
— 389, 2-7	= — 961, 11-15
— 389, 41-46	= — 961, 15-20
— 390, 19-31	= — 961, 20-31

Investigandum ergo est, quatenus ex his homiliis prior
sit alia.

Prioritatem nostrae homiliae non solum prae pseudo-
athanasiana, sed etiam prae homilia *In sanctam*
Deiparam (PG 59, 709-714), defendit Ch. Martin, in
Le Muséon 54 (1941) 30-33. Ipse censet homiliam
nostram esse authenticum Chrysostomi opus (vide
quoque *RHE* 24 [1928] 371-373), idque maxime ex
citationibus S. Cyrilli Alexandrini (PG 76, 1216) et
Florilegii Edesseni (cf. Rucker, *Florilegium Edessenum*
anonymum 37-38) sub expresso nomine Chrysostomi.
Ipsi etiam tribuitur in florilegio copto « Confessio
Patrum », de quo Graf, in *OCPer* 3 (1937) 380, 110-381,
118. Paternitatem chrysostomicam tenet Del Fabbro,
in *Marianum* 8 (1946) 211. Genuina quoque haberi
videtur a Baur, *Initia PP. GG.* et a Halkin, *BHG*.
Ch. Martin, in *Le Muséon l. c.*, 48-52, novam edidit
homiliam, quae nihil sit aliud nisi cento variarum

sententiarum e nostra homilia desumptarum. Id vero probat homogeneitatem nostrae homiliae (in quam recensio?), a Tillemont olim negatam (*Mémoires* 11, 628s) et recentius iterum a Mercati, in *Biblica* 1 (1920) 78.

Nostra homilia citatur in ecloga 34. Vide n. 161.

- 261 Μωϋσῆς ὁ μέγας, ὁ τοῦ Θεοῦ θεράπων
— διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς τὸν Κύριον...ῶ...

In laudem conceptionis s. Ioannis prophetae, praecursoris et baptistae.

PG 50, 787-792.

BHG 856 (1, 277s).

Homilia haec diversa est ab homilia genuina PG 52, 421-424, idem initium habens, cuius textus graecus inventus est a Wenger et ab ipso edetur: cf. SC 50, 59 nota 3. Homilia magna ex parte coincidit cum homilia de qua n. 191.

Marx, *Procliana* n. 28, p. 40, dependentiam nostrae homiliae a citata homilia chrysostomica notavit, eamque tribuit Proclo.

Νεώτερον μὲν τῶν Ἰουδαίων. Vide n. 443.

Νομίζω μεγάλα τινά [vel μεγαλατηνά]. Vide n. 110.

- 262 Νῦν Δάφνη τερπνὴ
— οὗτος ὑπάρχει ποιμὴν καὶ ἄμνός · αὐτῷ....

In prodicionem Iudae.

PG 50, 715-720.

Dubia habetur a Montfaucon (PG 50, 715-716). Item a Quasten 3, 455. Apud Baur, *Inilia PP. GG.*, nulla signatur ambiguitatis nota. Leroy eam censet esse Procli. Daphne, iuxta ipsum, non est nisi quaedam pars palatii imperialis constantinopolitani.

- 263 Νῦν τὸ πένθος τῶν νεκρῶν
— βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος · ὅτι...

In sanctam Christi resurrectionem.

Nautin, *Le dossier d'Hippolyte et de Méliton* 155-159.

PG 43, 505-508 (latine).

Homilia haec, et Chrysostomo et Epiphanio in manuscriptis tributa atque a Montfaucon ut spuria praetermissa (PG 64, 1371-1372), coincidit cum secunda parte homiliae *De anima et corpore*, quae tribuitur in forma breviori Alexandro Alexandrino a duobus manuscriptis syriacis (PG 18, 586-604; 604-608; Budge, *Coptic Homilies* 407-424), et in forma longiori Athanasio a versione copta (Budge 115-132; 258-274). Eiusdem homiliae citantur duo fragmenta in Florilegio Edesseno (cf. Rücker, *Florilegium Edessenum anonymum*, fragm. 16-17) sub nomine Melitonis. Et quidem Eusebius, *Historia Ecclesiastica* 4, 26, 2 (PG 20, 392), recenset inter opera Melitonis homiliam *De anima et corpore*. Non potest tamen contendere nos textum Melitonis in forma primitiva.

Inter homiliam Ps. Epiphanii et homiliam Alexandri Alexandrini putavit Nautin, o. c. 151-152, illam fuisse huius fontem, quae certe non esset Alexandri sed Pseudo-Alexandri. Cf. etiam ib., 56-66.

At quaestio tota funditus investigata est ab O. Perler, in *Recherches Sc. Rel.* 51 (1963) 407-421. Ipse statuit dependentiam litterariam inter homiliam *De anima et corpore* ac homiliam *De Paschate*, quam sub nomine Melitonis ediderunt Bonner ex papyro Beatty-Michigan et denuo Testuz ex papyro Bodmer XIII, quaeque communiter habetur ut Melitonis, renuente tamen Nautin. Contra hunc tenet prioritatem homiliarum *De Paschate* et *De anima et corpore* (in forma utique primitiva) prae homilia Ps. Epiphanii. Sic ergo, prout iam voluerat Schneemelcher, in *Festschrift für Günther Dehn* 119-143, dicendum est Alexandrum usum fuisse homilia Melitonis *De anima et corpore*.

Quia tamen homilia *De Paschate* non videtur fuisse fons directus homiliae *De anima et corpore*, Perler arbitratur utriusque extitisse fontem quendam communem, qui fuisset veluti textus rhythmicus vel hymnus Christo dicatus.

- 264 'Ο έκουσίως φονεύσας ἔστω
— ὁ Σίμων ὁ μάγος ὑπὸ τοῦ Πέτρου.

Epitimia 73.

Spicilegium Solesmense 4 (1858) 461-464.

- 265 'Ο ἔχων προσευχὴν καὶ νηστείαν
— ὁξέως περιπατεῖν δοκιμάζοντι ἐν Χρ...

De ieiunio.

PG 62, 757-760.

Proclo ex tempore dicenti tribuitur tamquam probabile
a Marx, *Procliana* n. 77, p. 70-71.

- 266 'Ο Θεὸς ὁ αἰώνιος ὁ λυτρωσάμενος

Precatio in obsessis.

PG 64, 1061 B10-C13.

'Ο Θεὸς τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν. Vide n. 413.

- 267 'Ο 'Ιούδας, ἀγαπητοί, υἱὸς βασιλείας
— πλημμέλημα ἀποनिψώμεθα· ἵνα...ῆς γένοιτο...

*Quod stantem non superbire et lapsum non
desperare oportet.*

Savile 5, 351-355.

Ut notavit Savile 8, 731, et Montfaucon repetivit
(*PG 64, 1373-1374*), homilia haec nihil est aliud nisi
pars homiliae 26 in *Matthaeum*: *PG 57, 339, 16 a.i.-344.*

- 268 'Ο κακολογῶν πατέρα..... 'Επὶ τῆς παλαιᾶς ὁ νόμος
— ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χρ., ᾤ...

De fato et providentia h. 2.

PG 50, 755-758.

Tota collectio haec quinque aut sex homiliarum visa
est Frontoni du Duc florilegia esse ex operibus Chrysos-
tomi excerpta. Id reiecit Savile. Montfaucon (*PG 50,*
749-750) dubius mansit in admittenda genuinitate;
qui, inter alia, notavit insolitam conclusionem homi-
liarum 1-5.

'Ο Κύριος ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται. Vide n. 546.

- 269 'Ο μακάριος ἀπόστολος Παῦλος [vel Παῦλος ἀπόσ-
τολος], ὁ τῶν ἔθνων
— μετὰ πάντων ἁγίων εὐφρανθήσῃ, χάριτι...

De paenitentia et continentia et virginitate.

PG 88, 1937-1977.

Ut notavit Savile 7, 641, est Ioannis Ieiunatoris; qui
tamen, ut probavit Haidacher, in *ZlthTh* 26 (1902)
380-385, plura excerpit ex genuinis Chrysostomi
operibus, nonnulla ex spuris:

1960 B9-1961 B13	= 49, 197, 12 a.i.-202, 13 a.i.	De statuis h. 20
1961 D2-1964 D9	= 59, 764, 29 a.i.-17 a.i.; 757, 25 a.i.-760, 36	De paenitentia

1965 A15-D4	= 55, 160, 22ss; 165, 14ss	In Ps. 41
1968 B4-D1	= 48, 973, 17 a.i.-972, 16 a.i.ss.	De Lazaro h. 1
1973 D7-1976 A12	= 50, 547, 17 a.i.-548, 12	De S. Babyla
1976 C2-12	= — 426, 33-45	De resurrectione

Praeterea compara:

1944 C-1945 A cum 47, 349-350	Advers. oppugn. h. 3
1952 A-1957 A cum 47, 277-308	Ad Theodor. laps. 1

Pro versione copta, cf. Budge, *Coptic Homelies* 1-45
(147-191).

- 270 'Ο μακάριος λέγεται Κωνσταντῖνος
— ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ· αὐτῶ...

De imperio, potestate et gloria. Ecloga 21.
PG 63, 695-702.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 50-51,
fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit:

695, 3-15	= 49, 216, 33-57	De statuis h. 21
— 15-34	= 47, 388, 12 a.i.-389, 6	Compar. regis et mon.
— 34-48	= 57, 444, 3-17	In Mt. h. 40
— 48-49	= — 48, 24-26. Cf. <i>PG 91, 777</i>	In Mt. h. 4
— 49-57	= — 444, 26-33	In Mt. h. 40
— 57-696, 1	= 61, 484, 18 a.i.-14 a.i.	In 2 Cor. h. 12
696, 1-6	= — 603, 8 a.i.-604, 6	In 2 Cor. h. 29
— 6-12	= 48, 704, 13 a.i.-705, 7	De incomprehens. h. 1
— 12-17	= — 604, 7 a.i.-605, 1	Ad vid. iuniorum
— 17-33	= 57, 443, 19 a.i.-444, 3	In Mt. h. 40
— 33-36	= 60, 615, 5 a.i.-616, 1	In Rom. h. 23
— 36-42	= — 615, 16-24	—

696, 42-47	= 60, 616, 19-25	In Rom. h. 23
— 47-54	= 49, 82, 17-34	De statuis h. 6
— 54-697, 1	= 48, 673, 5 a.i.-penult.	De sacerdotio 5
	Cf. PG 91, 777; 95, 1396; 96, 273; 136, 1001	
697, 1-11	= 49, 218, 21-33	De statuis h. 21
— 11-15	= 61, 506, 4-8. Cf. PG 91, 777; 136, 1001	In 2 Cor. h. 15
— 15-23	= 56, 31-40	Vidi dominum h. 4
— 23-46	= — 131, 15-58	Vidi dominum h. 5
— 46-698, 6	= 55, 567, 14 a.i.-568, 38	In Ps. 50
698, 6-50	= — 568, 15 a.i.-570, 3	—
— 51-55	= 60, 493, 36-40	In Rom. h. 11
— 55-699, 5	= — 493, 11-25	—
699, 5-14	= 48, 719, 7 a.i.-720, 5. Cf. PG 95, 1288	De incomprehens. h. 3
— 14-58	= 48, 722, 37-723, 11 a.i.	—
— 58-700, 8	= — 722, 27-35	—
700, 8-25	= 52, 404, 11 a.i.-405, 15	De Eutropio h. 1
— 25-33	= — 404, 18-26	—
— 33-ult.	= 48, 727, 14 a.i.-728, 18 a.i.	De incomprehens. h. 4
701, 1-702, 3	= — 706, 23-42	h. 1
702, 3-4	= — 707, 33-35	—

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 271 'Ο μακάριος Μωϋσῆς, ἀγαπητέ, ὁ τοῖς κατ' εὐσέβειαν
— εἰς τοὺς φωτεινοὺς αὐτοῦ κολποὺς μετὰ Ἰσαάκ
ἀναπαυσώμεθα, χάριτι...

In Abraham.

PG 56, 544, 3 a.i.-554.

BHG 2353 (3, 61).

Homilia haec edita non est nisi tamquam pars longioris homiliae. Vide n. 432.

- 272 'Ο μακάριος Παῦλος, ὁ ἀπόστολος, τὸ σκεῦος
— ἐπιταγμάτων Χριστοῦ πληρωταὶ γενώμεθα·
ἴνα...

*In decem millia talenta et centum denarios;
et de oblivione iniuriarum.*

PG 64, 444-452.

Exceptis primis lineis, nihil est aliud nisi transcriptio partialis homiliae 27 in *Genesim*, ut notavit Haidacher, in *ZhkTh* 21 (1897) 399 :

64, 444 C1-fin. = 53, 248, 6-fin.

- 273 'Ο μὲν αἰσθητὸς ἥλιος
— τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον ἔνδοθεν περιφέρων
Ἰ.Χρ...

Encomium in sanctum Stephanum.

PG 65, 809-817.

BHG 1657 (2, 250).

Est oratio 17 Procli.

- 274 'Ο μὲν γηπόνος τὸ ἄροτρον
— ὑπὲρ τούτων ἀπάντων εὐχαριστοῦντες αὐτῷ...

*In illud (Ps. 48, 17): cum dives factus fuerit
homo; et de hospitalitate.*

PG 55, 499-512.

Sub hoc initio signata est a Montfaucon (PG 64, 1375-1376) tamquam spuria et praetermissa. Est tamen homilia genuina, quae incipit : 'Ἡδὺ μὲν γηπόνῳ τὸ ἄροτρον, ut notavit Baur, *Initia PP. GG.*

- 275 'Ο μὲν λγ' ψαλμὸς εἴρηται τῷ Δαυίδ
— πρὸς τὸ συμφέρον οἰκονομοῦντος Χρ....ῶ...

In Ps. 51.

PG 55, 589-594.

Ut notavit Montfaucon in monito, homilia haec nihil est aliud nisi commentarium Eusebii Caesariensis, nonnullis adiectis :

55, 589-594 = 23, 441-452

- 276 'Ο μὲν μέλλει μοι

In Iob cap. 40.

PG 64, 652-653.

Fragmenta dubia.

- 277 'Ο μὲν τοῦ κόσμου
— πίστιν μεταδίδκειν καὶ δόξαν ἀναπέμπειν τῷ
Πατρὶ...

In diem tertiam creationis, et de resurrectione.
PG 56, 477-456.

Tota haec series orationum *In Cosmogoniam* est Severiani Gabalensis.

Ὁ μὲν τριακοστὸς καὶ τρίτος ψαλμός. Vide n. 275.

- 278 Ὁ μὲν φιλόστοργος οὗτος πατήρ
— μία ποίμνη, εἰς ποιμὴν ἐν Χρ....

In illud (Mt. 3, 17): Hic est Filius meus dilectus.

PG 64, 33-38 = 88, 1871-1884.

BHG 1936 (3, 232).

Proclo, homiliam *In sanctam Theophaniam* (PG 61, 761-764 : cf. n. 115) post dies octo continuanti, tribuitur a Marx, *Procliana* n. 78, p. 71-73.

Est tamen Gregorii Antiocheni, ut, post Mai (*NBP* 2, 553 = PG 88, 1865), notavit Haidacher, in *ZtkTh* 25 (1901) 367.

In editione gallica Patrologiae Bertholdi Altaner (1961) p. 708, videtur tribui Anastasio I Antiocheno quasi ex auctoritate Beck ibidem citati. At illud Beck non affirmat.

Homilia haec citatur in ecloga 18. Vide n. 90.

- 279 Ὁ πᾶσιν ἀκαθάρτοις πνεύμασιν

Precatio.

PG 64, 1061-1064.

- 280 Ὁ πολλάκις εἶπον, τοῦτο καὶ νῦν ἐρῶ, ὅτι ὁ Χριστὸς
— οὐ περιπεσοῦνται τῷ δεινῷ, ἀλλὰ φυλάσσονται·
γένοιτο δέ...

In Lazarum.

PG 59, 353-360.

Licet Chrysostomi legitima homilia (scilicet 64 commentarii in *Ioannem*), prodiit etiam ut Basilii Seleuciensis cum duabus praecedentibus : cf. PG 64, 1399-1400 ; 85, 27-28.

- 281 Ὁ προφήτης Δαυὶδ πολλῶν ἐν πείρᾳ
— σῶση ὑμᾶς Κύριος...ῶ...

In Ps. 118. Statio 2 [vers. 73-131].

PG 55, 690-700.

De hoc commentario vide n. 244.

Ὁ σοφώτατος Δανιήλ. Vide n. 362a.

- 282 Ὁ τῆς δικαιοσύνης ἀνέτειλε σήμερον
— ὑμνῶμεν καὶ δοξάσωμεν ἅμα τῷ...

In Christi natalem diem.

PG 61, 737-738.

BHG 1908 (3, 221).

Variae dantur recensiones ineditae cum conclusionibus diversis, de quibus BHG 1118m, 1908h, 1908p. Harum recensionum putat Leroy, in dissertatione manuscripta, BHG 1908h esse primitivam.

P. Radó, in *ZtkTh* 56 (1932) 82-83, notavit identitatem huius homiliae cum homilia armena, edita in *Analecta Sacra* 4, 156-159 (404-406) ; ipse vero reiecit attributionem Gregorio Thaumaturgo, quae fit in eadem versione.

Proclo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 18, p. 30-31. Quod iudicium probant Wenger, apud Laurentin, *Table rectificative* 163, et Montagna, in *Marianum* 24 (1962) 122. Proclo tribuitur in quodam manuscripto recensio BHG 1908h.

F. Ogara, in *Miscellanea Comillas* 1 (1943) 463-485, notavit homiliam esse rhythmicam atque cum homilia Ps. Epiphanií partim coincidere :

61, 727, 45-60 = 43, 489C 14-492 A9

Ipse vero eam tribueret S. Germano.

Jugie, in *Anal. Boll.* 43 (1925) 92, voluit homiliam esse dictam non in festo Natalis Domini, sed in festo primaevo mariano. Hoc probat Radó. Contrarium tenet Montagna, *l. c.* 108-109, idque melius videtur.

- 283 Ὁ τῆς ἐλεημοσύνης λόγος
— ἐχώμεθα σφοδρῶς τῆς σωτηρίας· ἴνα...ῶ...

De eleemosyna et hospitalitate. Ecloga 23.
PG 63, 715-732.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 53-55,
fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

715, 53-ult.	= 63, 19, 19-20, 10	In Hebr. h. 1
— ult.-716, 58	= 51, 332, 27-34	Vidua eligatur
716, 58-ult.	= 58, 522, 22-28	In Mt. h. 52
Cf. <i>PG</i> 91, 1077 ; 136, 904 ; 89, 461		
717, 1-ult.	= 55, 505, 22 a.i.-509, 36	In Ps. 48
718, 1-14	= 51, 338, 1-15	Vidua eligatur
— 14-17	= 61, 533, 13 a.i.-10 a.i.	In 2 Cor. h. 19
— 18-21	= 53, 38, 12 a.i.-9 a.i.	In Genes. h. 3
— 21-38	= 49, 333, 31-58	De paenitentia h. 7
— 38-719, 4	= 60, 451, 32-452, 2	In Rom. h. 7
719, 4-16	= 49, 334, 4-37	De paenitentia h. 7
— 17-24	= — 335, 25-31	—
— 24-34	= 58, 708, 2-27	In Mt. h. 77
— 34-37	= 60, 451, 13-16	In Rom. h. 7
— 38-44	= 48, 988, 19-31	De Lazaro h. 2
— 44-ult.	= 57, 411, ult.-412, 15	In Mt. h. 35
ult.-720, 4	= 51, 335, 13-17	Vidua eligatur
720, 4-8	= — 332, 15 a.i.-12 a.i.	—
— 8-17	= — 335, 28-38	—
— 17-25	= — 333, 26-34	—
— 25-37	= 49, 333, 6-27	De paenitentia h. 7
— 37-41	= 48, 608, 9 a.i.-5 a. i. Cf. <i>PG</i> 91, 769	Ad viduam iuniorem
— 41-721, 1	= 63, 222, 18-223, 24	In Hebr. h. 32
721, 1-29	= 54, 484, 2-43	In Genes. h. 55
— 29-52	= 51, 333, 5-334, 24	Vidua eligatur
— 52-722, 24	= 47, 407, 1-408, 16	De compunctione 1
722, 24-46	= 58, 710, 8-35	In Mt. h. 77
— 46-52	= 60, 454, 30-36	In Rom. h. 7
— 52-723, 22	= — 452, 20 a.i.-454, 1	—
723, 22-35	= 49, 41, 19 a.i.-6 a.i.	De statuis h. 2
— 35-51	= 60, 450, 23 a.i.-451, 5	In Rom. h. 7
— 51-57	= 55, 561, 27 a.i.-20 a. i.	Verumtamen frustra
— 57-ult.	= 58, 700, 7-9	In Mt. h. 76
724, 1-5	= 61, 524, 11-15	In 2 Cor. h. 17
— 5-10	= 60, 594, 37-42	In Rom. h. 19
— 10-13	= 61, 533, 23 a.i.-20 a.i.	In 2 Cor. h. 19
— 13-19	= 59, 244, 5-11. Cf. <i>PG</i> 91, 1009 ; 136, 977	In Ioan. h. 42
— 19-22	= ?	?
— 22-26	= 61, 539, penult.-540, 4	In 2 Cor. h. 20
— 26-32	= 62, 415, 7-13	In 1 Thes. h. 3
— 32-40	= 60, 431, 25-33	In Rom. h. 5
— 40-49	= 63, 163, 6 a.i.-164, 15	In Hebr. h. 27
— 49-725, 4	= 59, 160, 20 a.i.-8 a.i.	In Ioan. h. 27
725, 4-26	= — 228, 27-52	— h. 39
— 26-31	= — 161, 1-7	— h. 27

725, 31-40	= 57, 412, 34-45	In Mt. h. 35
— 40-45	= — 410, 29-34	—
— 45-56	= — 411, 32-47	—
— 56-726, 15	= 61, 95, 4-22	In 1 Cor. h. 11
726, 15-33	= 57, 409, 20 a.i.-410, 20	In Mt. h. 35
— 33-36	= ?	?
— 36-727, 25	= 63, 94, 17-95, 30	In Hebr. h. 11
727, 25-40	= 61, 176, 3 a.i.-177, 36	In 1 Cor. h. 21
— 41-60	= — 515, ult.-516, 32	In 2 Cor. h. 16
— 60-728, 4	= 51, 336, 20-27	Vidua eligatur
728, 4-29	= — 84, 20 a.i.-85, 12	In inscript. Act. h. 2
— 29-37	= 60, 607, 6-13	In Rom. h. 21
— 37-46	= — 606, 32-607, 3	—
— 46-729, 5	= 63, 87, 8 a.i.-88, 3 a.i.	In Hebr. h. 10
729, 5-16	= 48, 989, ult.-990, 31	De Lazaro h. 2
— 16-18	= — 989, 34-37	—
— 18-43	= 63, 93, 26 a.i.-94, 17	In Hebr. h. 11
— 43-56	= 59, 90, 5 a.i.-91, 13	In Ioan. h. 13
— 56-730, 14	= 55, 503, 8 a.i.-504, 25	In Ps. 48
730, 14-24	= 59, 400, 10-21	In Ioan. h. 73
— 24-34	= 63, 223, 10-22	In Hebr. h. 32
— 34-731, 21	= 60, 581, 25-584, 1	In Rom. h. 18
731, 21-36	= 51, 336, 8 a.i.-337, 12	Vidua eligatur
— 36-43	= 58, 699, 16 a.i.-6 a.i.	In Mt. h. 76
— 43-732, fin	= 60, 547, 20-34	In Rom. h. 15

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

284 Ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος, ἀδελφοί
— πάντες δόξαν ἀναπέμψωμεν τῷ Πατρὶ...

Contra Iudaeos, in serpentem aeneum, et in illud (Phil. 2, 9): dedit illi nomen; et in illud (Hebr. 6, 13): quoniam neminem habuit per quem iurare.

PG 61, 793-802.
BHG 424u (3, 94).

Paternitatem Severiani Gabalensis, a Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 8, 506 (*PG* 64, 1383-1384) agnitam et a Dürks 42-45 probatam, confirmavit Zellinger, *Studien* 54-57, et denuo Altendorf in dissertatione manuscripta. Cf. etiam Marx, *Procliana*, p. 37.

285 Ὁ φιλόανθρωπος Δεσπότης ὁ Μονογενὴς
— καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος ἐλεήμων
ἐστίν· ὅτι αὐτῷ...

In illud (Mt. 6, 19-20): nolite thesaurizare vobis thesauros in terra.
Néα Σιών 20 (1925) 629-633.

286 Ὁ φιλόανθρωπος Θεός [vel σωτὴρ ἡμῶν], οἰκτεῖρων
— α) φυλάσσει τὸν ἔχοντα τὴν σφραγίδα · αὐτῷ...
β) ἐνθα ἡμᾶς συστήσει ἐν Χρ...ῷ...
*Quod oporteat eum, qui gratiam quamlibet scientiae habeat, illam ei qui opus habet imper-
tire; et de presbytero.*
a) Thilo, 105-112.
PG 61, 783-786.
b) PG 86, 341-349.
BHG 635i, 635j (1, 197).

Pertinet ad collectionem Ps. Eusebii Alexandrini n. 21
[5] : cf. Nau, in ROC 13 (1908) 433.

287 Ὁ γδὸν φησὶν ἡ Γραφή
— προκόψομεν εἰς δάκρυα πνευματικά, χάριτι...
Psalmus Davidis de octava. In Ps. 6.
PG 55, 543-550.

Ut antiquitus iam notum erat (PG 64, 1371-1372),
homilia haec non est nisi praecipua pars homiliae
Anastasii Sinaitae, cuius duplex habetur recensio.
Nostra homilia sic ibidem continetur :
55, 543-550 = 89, 1080 B2-1101 B12
1117 A13-1133 A9

De versione syriaca, cf. A. Baumstark, *Geschichte der
syrischen Liter.* 262 ; cf. *ib.*, 353.

288 Ὁδυνηρὸς ὁ λόγος καθότι καὶ ἔσχατος
— αὐτὸς καὶ ποιμανεῖ ἡμᾶς · αὐτῷ...
*De pseudoprophetis et falsis doctoribus et
impiis haereticis; et de signis consummationis
saeculi. Dicta est antequam de vita migraret.*
PG 59, 553-568.

Tamquam Anastasii Sinaitae edita est a monacho

Pachomio, in Μαργαρίται (ed. 1683) 241-254; (ed. 1764)
284-297.

289 Οἱ ἀνθρώποτατοι λειμῶνες ἄνθεσι
— πάντας ἡμᾶς συστήσει ἐν Χρ...ῷ...
In praecursorem Domini.
PG 59, 489-492.
BHG 358 (1, 278).

290 Οἱ γυναῖκας ἄγεσθαι μέλλοντες
— πρὸς ζωὴν ἐπανήγαγον ἐν Χρ...ῷ...
De mulieribus et pulchritudine. Ecloga 14.
PG 63, 657-666.

Haidacher, in SBKAW Wien 144 (1902) 4, 44-45
fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

657, 3-16	= 51, 227, 18-34	Quales ducendas uxor.
— 16-23	= — 226, 28 a.i.-17 a.i.	—
— 23-26	= 47, 314, 28-31. Cf. PG 91, 912 ; 136, 1089	Ad Theodor. laps. h. 2 Propter fornication.
— 26-45	= 51, 216, 16-35	In Mt. h. 37
— 45-ult.	= 57, 428, 5-20	De prophet. obscur. h. 2
658, 2-17	= 56, 185, 30-46. Cf. PG 89, 637	Ad Theodor. laps. h. 1
— 17-34	= 47, 297, 30-45	In Mt. h. 34
— 34-42	= 57, 403, 9 a.i.-penult.	In 1 Tim. h. 4
— 42-48	= 62, 525, 6-11	In Rom. h. 12
— 48-59	= 60, 506, 1-19	In 2 Cor. h. 7
— 59-659, 12	= 61, 452, 26 a.i.-453, 9	De libello repudii
659, 12-36	= 51, 218, 8 a.i.-219, 40	In 1 Cor. h. 26
— 36-47	= 61, 224, 3-16	—
— 47-53	= — 222, 19 a.i.-13 a.i.	De libello repudii
— 53-660, 9	= 51, 221, 30-49	De non iterando coniugio
660, 9-18	= 48, 611, 18 a.i.-9 a.i.	—
— 18-25	= — 612, 31-38	—
— 25-32	= — 618, 30-50	—
— 32-36	= — 602, 11-14	Ad viduam iuniorem
— 36-661, 4	= 51, 325, 10 a.i.-326, 22	Vidua eligatur
661, 4-662, 57	= 54, 415, 26 a.i.-420, 22	In Genes. h. 45
662, 57-666, 28	= — 436, 22 a.i.-443, 10 a.i.	In Genes. h. 48
666, 28-fin.	= 51, 211, 35-212, 16	Propter fornicationem.

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

291 Οἱ δίκαιοι θλίβονται
In 1 Petr. cap. 1.
PG 64, 1054 A8-D1.

Fragmenta dubia habentur a Baur, *Initia PP. GG.*
Cf. *ib.* sub initio : 'Ολίγον ἄρτι εἰ δέον, ubi illud tribuit Polychronio.
Sed Haidacher, in *ZthTh* 26 (1902) 191-192, totam rem accuratius investigaverat hos fontes chrysostomicos definiens :

1053 A8-13 = 62, 667, 20 a.i.-14 a.i.	In 2 Tim. h. 8
1053 B6-C = dubiae authenticitatis.	?
1053 nota 58 = 52, 550, 12-20	Ad Olympiad. ep. 1

292 Οἱ διψῶντες ὁδοιπόροι
— οὗτος σωθήσεται ἐν Χρ...ῶ...

De patientia h. 2.
PG 60, 729-736.

Proclo iuveni atque ex tempore dicenti tribuitur a Marx, *Procliana* n. 71, p. 67.

293 Οἱ ἐκ πελάγους μεγάλα σαλεύοντες [vel μεγάλου πελάγους ἁλιεύοντες]
— τῆς μυσταγωγίας ἐκδράμωμεν ἐν Χρ...ῶ...

De Ioseph et de castitate.
PG 56, 587-590.
BHG 2201 (3, 37).

Analogiae, quas haec homilia habet cum oratione 8 Basilii Seleuciensis (*PG* 85, 112-125), quaeque a Frontone du Duc iam signatae fuerant, a variis vario modo explicantur.
Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26, pro hac homilia, pro praecedente *In Eliam prophetam* (56, 583-586) et pro duabus sequentibus *De Susanna* (589-594) et *De tribus pueris* (593-600), propugnavit identitatem auctoris ; quem dixit Severianum Gabalensem.
Paternitatem severianam reiecit Montfaucon in monito ; reiecerunt plures alii post illum, maxime vero Zellinger, *Studien* 4-5.
Retinuit tamen Montfaucon identitatem auctoris pro hac homilia et pro sequente *De Susanna*.
Nostram homiliam Nestorio tribuit Batiffol, in *Rev. Bibl.* 9 (1900) 351 nota. Et quidem Baur, in *ZthTh* 38

(1914) 101-102, identitatem auctoris iterum defendens pro hac, pro sequente *De Susanna* et pro oratione 8 Basilii Seleuciensis, tres has homilias putavit esse Nestorii.
Identitatem auctoris negavit Marx, *Procliana*, p. 56. Sed ipse quoque tribuit Nestorio nostram homiliam, a qua dependere putat orationem 8 Basilii.
Utique, si identitas auctoris pro hac et pro sequente homilia admittatur (quod sane ex conclusione nostrae homiliae et ex initio sequentis commendari videtur), homilia dicenda est Ioannis Ieiunatoris, cuius est homilia *De Susanna*. Vide n. 176.

294 Οἱ ζωγράφοι μιμοῦνται τῇ τέχνῃ
— εὐχαριστήσωμεν τῷ Χριστῷ · ὅτι αὐτῷ...

In titulum Ps. 50, et de paenitentia Davidis, et de ea quae fuit Uriae.
PG 55, 565-575.

Haec homilia eiusdem auctoris est ac sequens (575-588) in huius recensione non interpolata (vide n. 474). Qui sane ignotus auctor saec. IV ex. dicendus est : cf. Wilmart, in *JThSt* 19 (1918) 309.
Cum autem duae illae homiliae contineantur in collectione latina homiliarum chrysostomicarum quam S. Augustinus noverat circa annum 422, attributio iam illo tempore facta est Chrysostomo... Pro tempore illius collectionis latinae, vide, praeter citatum articulum Wilmart, etiam Altaner, in *Hist. Jahrbuch* 61 (1941) 220-222.
De authenticitate huius homiliae, cf. Baur, in *Χρυσστομικά* (1908) 235-242.
Nota denique hanc homiliam quandoque haberi sub initio : αὕτη ἡ ἐπιγραφή (55, 566, 11). Citatur autem in ecloga 21. Vide n. 270.

295 Οἱ κατὰ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου
— προσκυνῶμεν Πατέρα καὶ Υἱὸν....ῶ...

De sancta et consubstantiali Trinitate.
PG 48, 1087-1096.

Severiano Gabalensi tribuitur a Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 96 ; quod Zellinger, *Studien* 4-5, minime confirmavit.

- 296** Οἱ λειμῶνες ἔχουσι ποικίλα
— εἰς Θεὸν διηνεκῶς κρατῶμεν · ἵνα.....ἥς γένοιτο...
De eleemosyna.
PG 60, 707-712.

Nota homiliae conclusionem valde consonare cum ea, quam genuinis Chrysostomi homiliis assignavit Wenger, in *SC* 50, 57-58.

- 297** Οἱ μὲν ἀθληταὶ καθ' ἑκάστην
— σοὶ δόξαν ἀναπέμπομεν, ἐν σοὶ ἔχοντες τῆς ζωῆς τὰς ἐλπίδας...
De iis, qui in ieiunio continenter vivunt, et de diversorum prophetarum vitae institutio.
PG 64, 15-16.

A Montfaucon (*PG* 64, 9-10, II) spuria habita, Proclo iuveni nondum episcopo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 80, p. 73.

- 298** Οἱ μὲν ἄλλοι εὐαγγελιστὰὶ τὴν κατὰ σάρκα
— εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ τοῦ Κυρίου...
In sanctum Pascha, et in illud (Io. 1, 1): in principio erat Verbum.
PG 65, 800-805.
BHG 924 (2, 31).

Est oratio 15 Procli.

- 299** Οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἀνεπίγραφον
— ὅπερ ἂν αὐτοῦ τύχη τῆς ἐπιφοιτήσεως ἁγιάζεται.
In Ps. 98.
PG 55, 780-782.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510 ; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 300** Οἱ μὲν ἄλλοι τῶν ἐρμηνευτῶν τὸν ψαλμὸν
— ὥσπερ καὶ Παῦλος Κορινθίους ἐξέθετο.
In Ps. 90.
PG 55, 759-762.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510 ; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 301** Οἱ μὲν ἔξωθεν στεφάνους
— τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον Τριάδα · ὅτι...
In sanctum Stephanum h. 2.
PG 63, 931-934.
BHG 1661 (2, 251).

- 302** Οἱ μὲν τοῦ κόσμου τούτου διδάσκαλοι
— ἀποδῶτε Κυρίῳ... · ὅτι αὐτῷ...
In illud (Ps. 75, 12): precamini et reddite Domino Deo nostro.
PG 55, 593-598.

- 303** Οἱ νεοττοὶ τῶν χελιδόνων
— ἄλλ' ἡμεῖς δοξάσωμεν Πατέρα...
Contra Iudaeos, Gentiles et Haereticos; et in illud (Io. 2, 2): vocatus est Iesus ad nuptias.
PG 48, 1075-1080.

Haec homilia transcribitur in homilia Ps. Hippolyti, *De resurrectione Lazari*, et quidem sic : 48, 1077, 50-77 = *GCS Hip.* 2, 225-226. Quae habentur etiam in versione armena (*Analecta Sacra* 4, 67-68 ; 334-335). Cf. Martin, in *RHE* 22 (1926) 68-70.

Citatur nostra homilia tamquam Ioannis episcopi Hierosolymitani, in florilegio patristico armeno saec. VII « Sigillum fidei ». Cf. Lebon, in *RHE* 25 (1929) 26.

- 304** Οἱ πελάγιοι πλωτῆρες
— τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας · αὐτῷ...

Quod mari similis sit haec vita, et in illud (Mt. 8, 23): cum Iesus ascendit in naviculam.
PG 64, 19-22.

A Montfaucon (PG 64, 9-10, VI) spuria habita, Proclo iuveni nondum episcopo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 82, p. 73.

- 305** Οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ὅταν
— τῶν πόνων τὰς ἀντιδόσεις · ὧν γένοιτο...

De prosperitate et de adversitate. Ecloga 5.
PG 63, 601-606.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 35, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

601, 16-27	= 55, 149, 10 a.i.-150, 8	In Ps. 12
— 27-33	= 53, 238, 35-40	In Genes. h. 26
— 33-39	= 62, 724, 11 a.i.-5 a.i. Cf. PG 91, 1005	In public. et phar.
— 39-42	= 52, 552, 8-12	Ad Olympiad. ep. 1
— 42-50	= 55, 503, 8-12. Cf. PG 91, 789 ; 136, 940	In Ps. 48, 17
— 50-52	= 61, 498, 19-21	In 2 Cor. h. 14
— 52-pen.	= 60, 447, 11 a.i.-6 a.i.	In Rom. h. 7
— pen.-602, 21	= 57, 444, 23 a.i.-10 a. i.	In Mt. h. 40
602, 21-57	= 49, 63, 33 a.i.-18 a.i.	De statuis h. 4
— 57-603, 14	= — 87, 8 a.i.-88, 11	— h. 6
603, 14-26	= 50, 487, 5-46	De laudib. Pauli h. 4
— 26-604, 59	= 64, 48, 14 a.i.-50, 8 a.i.	In stagn. Genesar.
604, 59-605, 12	= 48, 987, 25-38	De Lazaro h. 2
605, 12-606, 5	= — 990, 25 a.i.-991, 4	— —
606, 5-17	= — 1051, 13-33	— h. 7
— 17-fin.	= — 1052, 6 a.i.-1053, 5	— —

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 306** Οἱ πόρρωθεν τοὺς λειμῶνας
— ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν · αὐτῶ...

In publicanum et pharisaeum.
PG 59, 595-600.

Dicit Montfaucon in monito, Dupin tribuisse hanc homiliam Severiano Gabalensi. Locum tamen non invenio.

Auctor homiliae, quod notavit Montfaucon, citat apocrypham orationem Manassis : 59, 597, 47-48 = *Constitutiones Apostolorum* 2, 22, 13 (ed. Funk 1, 87, 18-19).

- 307** Οἱ σοφοὶ ἐπιστήμονες
— πατέρα ὑμῶν, τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς · αὐτῶ...

In illud (Mt. 6, 1-4): attendite ne eleemosynam vestram faciatis.
PG 59, 571-574.

Severiano Gabalensi tribuitur a Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26, renuente Montfaucon in monito, nec confirmante Zellinger, *Studien* 4-5.

- 308** Οἱ τὸ μακάριον τέλος τῆς ζωῆς
— ὡς ὑετὸς πρώϊμος καὶ ὄψιμος τῇ γῇ.

In Ps. 5 h. 1.
Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 45-54.
PG 40, 389-404.

Est Asterii Sophistae, ut, post insinuationem Bretz in *TU* 40, 1, 23, probavit M. Richard, in *Rev. Bibl.* 44 (1935) 551-558, et confirmavit E. Skard, in *Symbol. Osloenses* 20 (1940) 86-132. Cf. M. Richard, in *Symbol. Osloenses* 25 (1947) 54-55.

- 309** Οἱ τῶν καλῶν ἐρῶντες οὐδὲν
— δικαιοσύνην ἀνθοῦσα · ἥς ... χάριτι...ῶ...

In Zacchaeum publicanum.
PG 61, 767-768.

Proclo ex tempore dicenti tribuitur a Marx, *Procliana* n. 24, p. 35-36.

Nestorio eam tribuerat Batiffol, in *Rev. Bibl.* 9 (1900) 353, contradicente Loofs, *Nestoriana* 150 nota.

- 310** Οἷδα πρῶην περὶ εἰμαρμένης
— τῶν ἄλλων σωτηρίας μεριμνᾶν · οὕτω...

De fato et providentia h. 3.
PG 50, 757-760.

Tota haec collectio quinque aut sex homiliarum visa est Frontoni du Duc florilegia esse ex operibus Chry-

sostomi excerpta. Id reiecit Montfaucon (PG 50, 749-750), qui tamen dubius mansit in admittenda genuinitate. Notavit ipse, inter alia, insolitam conclusionem homiliarum 1-5.

- 311** Οἶμαι πάντας ὑμᾶς ἐπίστασθαι
— ποιεῖσθαι τοῦ βίου παράδειγμα · ἵνα...δι' οὗ...

De mansuetudine.
PG 63, 549-556.

Scripsit Savile 8, 816, se aliquando putasse homiliam hanc esse florilegium ex operibus Chrysostomi; se tamen mutasse sententiam.

Teste Montfaucon in monito, de genuinitate multi reapse, nec iniuria, dubitarunt. Ipsi potius spuria videbatur; eam tamen tamquam dubiam edidit, attentis viris doctis qui authenticitatem admittebant. Nullo ambiguitatis signo notatur apud Baur, *Initia PP. GG.*

- 312** Ὅλα τὰ πάθη ἔλεεινὰ
— τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας · ὅτι αὐτῷ...

In filium viduae (Lc. 7, 11ss).
PG 61, 789-794.

Ut indubitanter Procli habetur a Marx, *Procliana* n. 25, p. 37-38.

- 313** Ὅλίγα ἀνάγκη σήμερον
— προσέλθωμεν τῇ τραπέζῃ τοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ...

In proditorem Iudae et in Pascha, inque traditorem mysteriorum; ac quod non oporteat iniuriarum meminisse. [In s. et magna feria V].
PG 49, 373-382.

Haec homilia et proxime subsequens *In divinam et mysticam Cenam Salvatoris et de proditorem Iudae, in Pascha item...* (49, 381-391) adeo sunt inter se similes ut Savile (5, 547-563) eas simul duabus columnis iuxtapositis ediderit.

Putavit Montfaucon (PG 49, 371-372) hanc nostram homiliam prius habitam fuisse; secundam vero nihil esse nisi prioris retractationem ab ipso Chrysostomo post aliquot annos factam in occasione simili.

Sane prior citatur in catalogo Augustano (PG 64, 146), non posterior. At haec ultima visa est Savilio (8, 739) et Montfauconio alludi in exordio homiliae 33 in *Genesim*: PG 53, 305 (cf. *ibidem* nota). Ideo generatim utraque homilia admittitur ut genuina.

Illa tamen retractatio, quae ab ipso Chrysostomo facta supponitur, ab omni suspicionis scrupulo aliena non videtur.

- 314** Ὅλίγοι ἡμῖν σήμερον οἱ παραγενόμενοι [vel παρόν-
τες σήμερον]
— ὧν ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν ·
ὅτι αὐτῷ...

In Petrum apostolum et in Eliam prophetam.
PG 50, 725-736.
BHG 1488 (2, 192).

Signatur haec homilia apud Baur, *Initia PP. GG.*, tamquam identica cum ecloga 9, quae idem initium habet. Sunt tamen duae homiliae diversae.

Occasio confusionis est in priori homiliae parte, quae tota transcribitur ab ecloga 9 :

50, 725-727, 2 = 63, 623-625, 1. Vide n. **315**.

Montfauconio in monito visa est homilia clare spuria; attenta tamen contraria sententia Savilii et Tillemontii, satis habuit eam edere inter suspectas.

- 315** Ὅλίγοι ἡμῖν σήμερον
— ἡ διὰ τὸν βίον αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ · ᾧ...

De non contemnenda Ecclesia Dei, et sanctis mysteriis. Ecloga 9.
PG 63, 623-632.

Ecloga haec diversa est ab homilia eiusdem initii. Vide n. **314**. Eius fontes chrysostomicos descripsit Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 39-40 :

- 623, 48-625, 1 = 50, 725-727, 2 In Petrum et Eliam
 625, 1-21 = 59, 320, 33-321, 8 In Ioan. h. 8
 — 21-39 = 49, 337, 15 a.i.-338, 11 De paenitentia h. 8
 — 39-48 = 64, 47, ult.-48, 38 In stagnum Genesareth
 — 48-55 = 57, 70, 26 a.i.-8 a.i. In Mt. h. 6
 — 55-626, 2 = 58, 677, 4-20 In Mt. h. 73
 626, 2-27 = 48, 734, 15-47 De incomprehens. h. 4
 — 27-43 = — 726, 12 a.i.-727, 5 De incomprehens. h. 3
 — 43-56 = 49, 197, 12 a.i.-198, 24 De statuis h. 20
 — 56-627, 12 = — 199, 3 a.i.-200, 18 — —
 627, 12-57 = 52, 397, 11 a.i.-398, 33 De Eutropio h. 2
 — 57-628, 36 = 51, 145, 15 a.i.-146, 37 De mutatione nomin. h. 4
 628, 36-51 = 55, 150, 28-2 a.i. In Ps. 12
 — 51-629, 27 = 54, 695, 14-50 De Davide et Saule h. 3
 629, 27-49 = 63, 131, 7 a.i.-132, 27 In Hebr. h. 17
 — Cf. PG 91, 357
 — 49-52 = 61, 440, 4 a.i.-2 a.i. In 2 Cor. h. 6
 — 52-630, 19 = 50, 653, 16 a.i.-654, 21 a.i. Non ad grat. contion.
 630, 19-39 = 55, 253, 24-254, 11 In Ps. 49
 — 40-46 = — 252, 25-31 — —
 — 46-631, 4 = 50, 655, 24-15 a.i. Non ad grat. contion.
 631, 4-13 = 59, 471, 13 a.i.-3 a.i. In Ioan. h. 86
 — 13-632, 15 = 58, 745, 1-746, 12 In Mt. h. 82
 632, 15-fin. = ? ?

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

Ὅλιγον ἄρτι εἰ δέον. Vide n. 291.

- 316** Ὅνπερ τρόπον ἰμάτιον
 — ὁ ἐν αὐτοῖς ὡς Θεὸς τιμώμενος.

In Ps. 9.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 128-140.

Asterio Sophistae restituitur ab editore p. v.

- 317** Ὅντως ἐπεφάνη ἡμῖν ἡ χάρις
 — τὴν ἀφθονίαν χαρισάμενον Ι.Χρ., ὦ...

In incarnationem Domini, et quod singulis
 climatibus angeli praesint.

PG 59, 687-700.

BHG 1910k (3, 222).

Tamquam Chrysostomi citatur a Photio, *Bibl. cod.* 277
 (PG 104, 261C-272C).

Paternitatem Severiani Gabalensis, quam proposuerat
 Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 28, probavit Zellinger,
Studien 64; et denuo Altendorf in dissertatione
 manuscripta.

Zellinger invenit chronologicam relationem inter homi-
 liam hanc, homiliam *De legislatore* (PG 56, 397-410)
 et fortasse homiliam *In Theophaniam* (PG 65, 15-26).
 Cf. Wenger, in *Rev. Étud. Byzant.* 10 (1952) 50.

- 318** Ὅντως κατὰ τὸν θεῖον ἀπόστολον
 — τοῦ τοιούτου οὖν, ἀδελφοί, στεφάνου γένοιτο...

In parabolam secundum Lucam (10, 30), quae
 sic se habet: homo quidam descendebat et incidit
 in latrones.

PG 61, 755-758.

Proclo ex tempore dicenti tribuitur a Marx, *Procliana*
 n. 21, p. 33.

- 319** Ὅπόταν ἐκ χειμῶνος κρυεροῦ
 — ἀναχωρεῖν εἰς κληρονομίαν Χρ. · αὐτῶ...

In Natale Domini.

PG 61, 763-768.

BHG 1911 (3, 222).

Pro critica textus, cf. Mercati, in *Biblica* 1 (1920) 79
 nota.

Mercati, in *JThSt* 18 (1917) 315-317 (cf. *Studi e Testi* 79,
 46-48), notavit homiliam hanc coincidere cum homilia
 copta, cuius initium edidit Crum, *Anecdota Oxoniensia*,
Semitic Series 12, 18-21, eam tribuens S. Basilio Magno
 ex manuscripto illam innominato cuidam episcopo
 Cappadociae tribuente.

Ex citatione Theodoreti (PG 83, 209 C12-212 A2 = 61,
 764, 21 a.i.-13 a.i.), eam tribuit Severiano Gabalensi
 Dürks 44-48. Quam attributionem criteriis internis
 confirmatam putat Wenger, apud Laurentin, *Table*
rectificative 163.

Paternitatem tamen severianam reiecit Marx, *Pro-*
cliana, p. 37; iuxta quem homilia haec est eiusdem
 auctoris ac homiliae PG 61, 751-756, 769-772, 771-776,

775-778; qui quidem auctor non sit Proclus, et ante concilium ephesinum loquatur.

Eandem attributionem severianam reiecit etiam Zellinger, *Studien* 36 nota 1., propter rationes stili. Recentius Altendorf, in dissertatione manuscripta, eam similiter reiecit.

Tamquam Chrysostomi citatur apud Severum Antiochenum, *Lib. contra impium grammaticum*, orat. 3, cap. 36 (*CSCO* 102, 168, 19-26 = *PG* 61, 764, 19 a.i.-13 a.i.).

- 320** Ὅποταν τὸ ἑάρ ἐπέλθῃ
— προσκυνήσωμεν τῷ τεχθέντι νηπίῳ...

In Christi nativitate.

Νέος Ποιμὴν 3 (1921) 23-42.

BHG 1912 (3, 222).

In manuscriptis habetur sub nominibus Ioannis Chrysostomi, Damasceni, Euboeensis. Huius postremi voluit esse Allatius, in Prolegomenis de S. Ioanne Damasceno (*PG* 94, 171-172, LXV); quem secuti sunt plures.

At Fr. Dölger, in *Anal. Boll.* 68 (1950) 6 nota 2, tenuit paternitatem Damasceni. Quam sententiam probavit Hoeck, in *OCPer* 17 (1951) 39.

- 321** Ὅπου δ' ἂν ὁ Δεσπότης [Χριστὸς] ὡς πηγὴ
— τοὺς πάντας ἡμφίασεν · αὐτῷ...

In mediam Pentecosten.

PG 61, 741-744.

Proclo fortasse iam patriarchae, sed ex tempore dicenti, tribuitur a Marx, *Procliana* n. 19, p. 31-32. Qui putat homiliam eiusdem esse temporis et auctoris ac homiliam *In samaritanam* *PG* 61, 743-746.

Ὅπου δ' ἂν ὁ Δεσπότης Χριστὸς τοὺς ἄθλους. Vide n. 457.

- 322** Ὅρα οὐ μόνον οὐδὲν

In Iob cap. 19.

PG 64, 620-621.

Fragmenta dubia.

- 323** Ὅρα πῶς ὅταν τὰ πρακτέα

In 1 Petr. 5, 14.

PG 64, 1057 A7-9.

Fragmentum hoc dubium habetur a Baur, *Initia PP. GG.* Sed Haidacher, in *ZtkTh* 26 (1902) 192, notaverat fragmentum desumi ex homilia in 2 Thes. : *PG* 62, 496, 20-23.

- 324** Ὅρᾳς ὅτι οὐ διὰ τοῦτο

In Iob cap. 10.

PG 64, 605-608.

Fragmenta dubia.

- 325** Ὅρᾳς πάλιν ἐπὶ τὴν φύσιν

In Iob cap. 14.

PG 64, 616.

Fragmenta dubia.

- 326** Ὅρᾳ τῇ ποιμνῇ τῶν εὐσεβῶν

— κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν · αὐτῷ...

Oratio catechetica in dictum evangelii (Mt. 20, 1ss) : simile est regnum coelorum homini patrisfamilias, qui exiit mane.

PG 59, 577-586.

Montfaucon in monito tenet homiliam hanc habitam esse Antiochiae (propter specialem mentionem S. Barlaami), ad catechumenos (propter initium homiliae), et post concilium ephesinum (propter christologiam : cf. col. 584).

Plures tamen dantur recensiones, de quibus ipse Montfaucon ibidem. Unde prius definiendum esset qualis sit textus primitivus.

Wenger, in *SC* 50, 24 nota 1, inclinatur in paternitatem Procli.

327 Ὁρῶν ἐγὼ τοὺς πολλοὺς
— διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ φιλανθρωπίαν καὶ πρό-
νοιαν · ὧ...

*Comparatio potentiae, divitiarum et excellen-
tiae regis cum monacho in verissima et christiana
philosophia vivente.*
PG 47, 387-392.

Savile, qui hoc opus inter spuria edidit, illud postea
(8, 861) dubium tantum esse censuit. At Montfaucon
in monito illud inter elegantiora Chrysostomi opera
memorandum putavit.

Quo non obstande, Weyer, in dissertatione manuscripta,
illud habet valde dubium, adducens, inter alia, elocu-
tionem a Chrysostomo alienam, necnon et clausulas
metricas ita quaesitas tantaque industria dispositas,
quales in nullo alio opere genuino invenias.
Homilia haec citatur in ecloga 21. Vide n. 270.

328 Ὁρῶν τὴν λαμπρὰν ταύτην ἀγέλην
— εἰ ὑπομένομεν καὶ συμβασιλεύσομεν · αὐτῶ...
Encomium in sanctum Andream.
PG 28, 1101-1108.
BHG 107 (1, 32).

Est Basilii Seleuciensis, ut notarunt Maurini in monito.
Cf. etiam Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 9, 97
(PG 85, 17-18 n. 5); Marx, in *OCP* 7 (1941) 344;
Altaner (ed. 5) 301; Quasten 3, 527.

Ὅσα τὰ τοῦ βίου. Vide n. 331.

329 Ὅσακις ἂν πρὸς διδασκαλίαν
— κατὰ τὸ κεκρυμμένον Θεόν · αὐτῶ...

*In illud (Hebr. 3, 1): intuemini apostolum
et pontificem.*
Loofs, *Nestoriana* 231-242.
PG 64, 480-492.

Haidacher, in *ZthTh* 29 (1905) 192-195, probavit
homiliae auctorem esse Nestorium; idque ex pluribus

citationibus S. Cyrilli Alexandrini, fragmentorum in
concilio ephesino allatorum atque Marii Mercatoris.
Homilia est tertia ex quatuor, quas Nestorius protulit
statim post orationem Procli Constantinopoli habitam.
Paternitatem Nestorii eodem fere tempore ac Haidacher
statuit etiam Loofs, *Nestoriana* 230.

330 Ὅσοι μαθήμασί τισι προσεδρεύοντες
— πληροῦσθαι ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ · ὧ...

*Sermo exhortatorius de temperantia. [De ieiunio;
in quo nonnulla de Davide propheta ani-
madvertuntur].*
PG 64, 17-18.

A Montfaucon spuria habita (PG 64, 9-10, III), Proclo
iuveni nondum episcopo tribuitur a Marx, *Procliana*
n. 81, p. 73.

331 Ὅσοι τὰ τοῦ βίου μάταια
— σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα...
De salute animae.
PG 60, 735-738.
Assemani 3, 308-314.
BHG 2103n (3, 22).

Putavit Savile (8, 826) nonnulla hic Chrysostomi
stilum positive sapere; posse tamen provenire ex locis
genuinis hinc inde excerptis, vel simpliciter esse frag-
mentum aliquod ethicum homiliae genuinae.

Montfaucon homiliam spuriam assignavit, utpote quae
suo iudicio nihil haberet Chrysostomo dignum.
S.Ephraemi tribuitur non ab Assemani solum, sed
etiam ab Harles, apud Fabricius-Harles, *Bibliotheca
Graeca* 8, 504 (PG 64, 1381-1382). Attamen nec
ephraemiana esse videtur: cf. *DSpir* 4, 813, 45.

332 Ὅσοι τῆς δεσποτικῆς ἀναστάσεως
— ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου · αὐτῶ...

*In Martham, Mariam et Lazarum, et in Eliam
prophetam.*
PG 61, 701-706.

Apud Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 8, 504 (PG 64, 1381-1382) et ab A. Rochi, *Codices Cryptenses* 129, dubie tribuitur Amphilochio. Hoc autem ne probabiliter quidem positive affirmari posse iudicavit G. Ficker, *Amphilochiana* 16-17. Consentit Ehrhard 1 [TU 50], 130 nota 2.

Marx, *Procliana* n. 4, p. 16-17, tenuit identitatem auctoris pro hac homilia et pro homilia *In ramos palmarum* (PG 61, 715-720); qui auctor sit Proclus. Analogiam inter utramque homiliam concessit M. Richard, in *Mélanges Sc. Rel.* 1 (1944) 188-189; ipse tamen homiliam *In ramos palmarum* Leontio Hierosolymitano restituit. Vide n. 168.

- 333** Ὅσοι τοῦ Ἡλίου μαθηταὶ
— ἀλλὰ παλάμαις ἐργαστικάς· ἴνα... ᾤ...

In illud (Mt. 12, 14): exeuntes pharisaei consilium inierunt.
PG 61, 705-710.

Proclo iuveni tribuitur a Marx, *Procliana* n. 10, p. 23-24; qui eam dicit connexam cum homiliis *In Rachelem et infantes* (PG 61, 697-700) et *In Herodem et infantes* (61, 699-702). Pro una saltem ex his adest testimonium manuscriptorum favens Proclo: cf. Marx, o. c., p. 1. Tribuitur tamen Amphilochio in quodam manuscripto; unde apud Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 8, 504 (PG 64, 1381-1382) dubitatur num forte sit ipsius. Hanc tamen attributionem solis internis criteriis Ficker, *Amphilochiana* 16-17, probabilem esse negavit.

- 334** Ὅσοι τῷ τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων
— ἐδόξασάς τε καὶ ἐμεγάλυνας· ὅτι αὐτῷ...

In catenas sancti Petri.
Chrysostomica 978-1005.
Lipomanus 7, 242-248v (latine).
BHG 1486 (2, 190).

Hanc homiliam Proclo aut Germano I tribuit Baronius. Contradixit Papebrochius, *Acta SS., Iun.*, 5, 449. Ehrhard 2 [TU 51], 590, putat Metaphrasten trans-

cripsisse homiliam antiquiorem, eamque attribuit imperatori Constantino Porphyrogeneto.

- 335** Ὅσον εὐθύμησα δεξάμενος
— τὸν κάματον ὑποστῆναι.

Epistola ad Innocentium episcopum [81, inter epistolas S. Basilii].
PG 32, 456-457.

J. Wittig, in *Theol. Quartalschrift* 84 (1902) 388-439, voluit epistolam non esse Basilii sed Chrysostomi. Quod sane minime probat pater Gribomont, in introductione novae editionis vol. 32 PG.

- 336** Ὅστις βούλεται τὸ φῶς ἐκεῖνο
— τὸ κεφάλαιον ἀρετῶν, τὴν ἀγάπην.

Stichoi.

Pitra, *Iuris ecclesiastici Graecorum Historia et Monumenta* 2, 170.

Iuxta J. Darrouzès in SC 51, 117, versus hi attribuuntur in quodam manuscripto Symeoni novo Theologo, forte injuria. Vide SC 96, 64 nota 1.

- 337** Ὅταν ἀμαρτία συμβεβλημένη
— διδόναι χάριν τοῖς ταπεινοῖς· ὅτι αὐτῷ...

De humilitate animi. Ecloga 7.
PG 63, 615-622.

Haidacher, in SBKAW Wien 144 (1902) 4, 37-38, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit:

615, 47-616, ult.	= 51, 312, 29 a.i.-313, 2	De profectu evangelii
617, 1-12	= 56, 184, 8-185, 25	De prophet. obscur. h. 2
— 12-46	= 48, 1084, 1-49	De fide et lege nat.
— 46-57	= 51, 332, 4 a.i.-333, 12 a.i.	Vidua eligatur
— 57-618, 11	= 49, 42, 22-37	De statutis h. 2
618, 11-12	= 57, 332, 15 a.i. Cf. PG 91, 968	In Mt. h. 25
— 12-14	= — 38, 28-29. Cf. PG 91, 945;	
	136, 1177	In Mt. h. 3
— 14-28	= 50, 722, 23 a.i.-723, 23 a.i.	In sanctum Bassum
— 28-37	= 62, 713, 17-28	In Philem. h. 2
— 37-50	= 47, 446, 1-13	Ad Stagir. l. 1
— 50-619, 1	= — 445, 34-446, 1	— —

619, 1-38	= 54, 459, 24-461, 10 a.i.	In Genes. h. 52
— 38-59	= — 475, 24-476, 11 a.i.	— h. 54
— 60-620, 4	= 57, 37, 4 a.i.-38, 8	In Mt. h. 3
620, 5-13	= 62, 72, 7-20	In Eph. h. 9
— 13-15	= ?	?
— 15-61	= 58, 566, 14 a.i.-658, 2	In Mt. h. 58
— 61-622, 1	= 57, 36, 29-37, 8	In Mt. h. 3
622, 1-fin.	= ?	?

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

338 Ὅταν ἀρρωστίᾳ περιπέσης
— κατὰ τὴν ἀξίαν ἀποδιδόναι εἰδῶς · ῥ...

De adversa valetudine et de medicis. Ecloga 13.
PG 63, 651-656.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 43-44,
fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

651, 24-52	= 49, 271, 38-272, 19	De diabolo h. 3
— 53-652, 43	= 48, 1042, 21-1044, 21. Cf. <i>PG</i> 89, 508	De Lazaro h. 6
652, 44-50	= 48, 936, 16-21	Advers. Iudaeos h. 8
— 50-653, 25	= — 1001, 8-4 a.i.	De Lazaro h. 3
653, 27-42	= 62, 412, 10 a.i.-413, 7	In 1 Thes. h. 3
— 43-654, 30	= 48, 937, 11-939, 24 a.i.	Advers. Iudaeos h. 8
654, 30-36	= — 855, 30-36	Advers. Iudaeos h. 1
— 36-655, 3	= 51, 43, 33-44, 3	In orat. dominicam
655, 3-7	= ?	?
— 8-15	= 48, 855, 22-30	Advers. Iudaeos h. 1
— 15-21	= 60, 865, 32-47	In Acta h. 52
— 21-36	= 48, 936, 32-49	Advers. Iudaeos h. 8
— 36-656, 11	= — 975, 4 a.i.-977, 33	De Lazaro h. 1
656, 11-33	= — 981, 1-982, 10	— —
— 33-43	= 56, 132, 11-21	Vidi Dominum h. 5
— 43-fin.	= 49, 28, 1-14	De statuis h. 1

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

339 Ὅταν γάρ τις τὰ μὴ λόγον ἔχοντα

In Iob cap. 13.
PG 64, 612-613.

Fragmenta dubia.

340 Ὅταν ἴδῃς πλουτοῦντα
— τὴν ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσεις · ἥς γένοιτο...

De divitiis et paupertate. Ecloga 11.
PG 63, 637-646.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 41-42,
fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

637, 6-33	= 50, 761, 3-14 a.i.	De fato et provid. h. 4
— 33-638, 31	= 52, 468, 6-470, 30	Quod nemo laeditur
638, 31-44	= 55, 502, 34-50	In Ps. 48, 17
— 44-639, 29	= 52, 392, 5-393, 14 a.i.	De Eutropio h. 1
639, 29-640, 11	= — 398, 10 a.i.-399, 3 a.i.	De Eutropio h. 2
640, 11-35	= 49, 42, 18 a.i.-43, 10	De statuis h. 2
— 36-pen.	= 61, 353, 29-354, 29	In 1 Cor. h. 40
— pen.-641, 1	= 62, 557, 20-21	In 1 Tim. h. 11
641, 1-41	= 61, 291, pen.-292, 6 a.i.	In 1 Cor. h. 34
— 41-642, 4	= 58, 608, 16-45	In Mt. h. 63
642, 4-29	= 56, 286, 29-287, 28	De perfecta caritate
— 29-643, 5	= 61, 304, 26 a.i.-306, 3	In 1 Cor. h. 35
643, 5-18	= 49, 43, 12 a.i.-44, 2	De statuis h. 2
— 18-pen.	= 61, 128, 28-129, 26	In 1 Cor. h. 15
— pen.-644, 4	= 60, 400, 22 a.i.-18 a.i.	In Rom. h. 1
644, 4-24	= 58, 556, 19 a.i.-557, 1	In Mt. h. 56
— 24-30	= 59, 123, 22-29	In Ioan. h. 19
— 30-38	= 58, 518, 31-39	In Mt. h. 51
— 38-49	= 60, 504, pen.-505, 13	In Rom. h. 12
— 49-pen.	= 57, 222, 30-43	In Mt. h. 14
— pen.-645, 4	= 61, 496, 18 a.i.-14 a.i.	In 2 Cor. h. 13
645, 4-15	= 49, 43, 24 a.i.-13 a.i.	De statuis h. 2
— 15-646, 2	= — 46, 25-7 a.i.	— —
646, 2-16	= 61, 389, 18 a.i.-390, 15	In 2 Cor. h. 1
— 16-fin.	= 48, 735, 28-736, fin.	De incompr. h. 4

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

341 Ὅταν τὸ εὐδαπάνητον τῆς ζωῆς
— καὶ λύπη καὶ στεναγμός ἐν Θεῷ...ῥ...

In parabolam decem virginum (Mt. 25, 1),
et de eleemosyna. [In sancta et magna feria III].
PG 59, 527-532.

Severiano Gabalensi tribuitur a Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26. Contradicit Montfaucon (*PG* 59, 525-526) ; pro quo auctor huius homiliae idem est ac homiliarum praecedentis *In illud: collegerunt Iudaei* (59, 525-528) et sequentis *In meretricem et pharisaeum* (59, 532-536). Paternitatem severianam negavit etiam Zellinger, *Studien* 4-5.

Attributionem Damasceno factam reiecit Hoeck, in *OCPer* 17 (1951) 42.

342 Ὅταν τὸ μέγεθος τοῦ Δεσπότης

— ἡ φωνὴ τετραήμερον τὸν Λάζαρον ἤγειρεν....

In passionem Salvatoris nostri Iesu Christi.

[*In sancto et magno Sabbato*]

Νέα Σιών 18 (1923) 691-692.

BHG 427k (3, 95).

343 Ὅτε [vel Τότε] διδάσκαλος εὐκλεῆς

— τὴν δὲ χάριν ὡς φιλόνητον δοξάσω, ἐν Χρ....

In stagnum Genesareth et in sanctum Petrum apostolum.

PG 64, 47-52.

BGH 1488a (2, 192).

A Montfaucon (PG 64, 9-10, XIII) spuria habita, Proclo iuveni tribuitur a Marx, *Procliana* n. 84 p. 74. Citatur in eclogis 5 et 9. Vide n. 305 et 315.

344 Ὅτε ἤγγισεν ὁ Κύριος εἰς Ἱεροσόλυμα

— ἀλλ' ἐμπορευσώμεθα τὴν καλὴν ταύτην πραγματείαν, ἵνα... χάριτι... ᾧ...

In ramos palmarum.

Νέα Σιών 18 (1923) 309-313.

Vide n. 214.

345 Ὅτε ἡμῖν, ἀδελφοί, ὁ τῆς ἐλεημοσύνης

— βεβαιῶσαι τὰ παρ' ἡμῶν εἰς δόξαν Χριστοῦ ·
[ὅτι αὐτῷ...]

In illud (Lc. 11, 5): quis ex vobis habebit amicum; et in illud (Mt. 26, 39): pater, si possibile est, transeat a me.

Le Muséon 48 (1935) 313-320.

Zellinger, *Studien* 9-21.

Zellinger edidit textum graecum prout incomplete

habetur in manuscripto Berolinensi, ubi incipit :
Εἰρησθαι, ἀλλὰ παρὰ τὸ καλῶς.

Pars prior, quae in illa editione deerat, edita est a Ch. Martin, in *Le Muséon l. c.* Qui etiam (*ib.*, 320-321) notas quasdam addidit pro emendando textu posterioris partis.

Homilia est Severiani Gabalensis : cf. Zellinger *o. c.*, 21-23 ; Martin, *l. c.*, 311-313. Aucher 337-371 edidit versionem armenam cum eiusdem traductione latina.

346 Ὅτε τὸν παναρχόνιον τουτονὶ κόσμον

— ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χρ., ᾧ...

In illud (2 Cor. 12, 9) : sufficit tibi gratia mea.

PG 59, 507-516.

BHG 1501d (2, 196).

Severiano Gabalensi tribuitur a Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26, contradicente Montfaucon in monito, nec approbante Zellinger, *Studien* 4-5.

347 Ὅτι δὲ παντὶ χρήσιμον

Prooemium in Iob.

PG 64, 505-509.

Fragmentum saltem dubium, iuxta Devreesse, in *DBS* 1, 1144. Sed Haidacher, in *Chrysostomica* 221, hos fragmenti fontes invenit :

64, 505 C5-508 B9 = 52, 418, 10- 3a.i.

— 508 C4-509 A6 = 63, 484, 28-55

Cum Saturninus...

Homil. 4 ex novis.

348 Ὅτι μὲν παντὸς ἀγαθοῦ κεφάλαιον

— πάντας τοὺς νόμους τοῦ Χρ. [ἵνα...χάριτι...], δι' οὗ...

De precatone h. 2.

PG 50, 779-786.

Post Tillemont et Ceillier, a Montfaucon inter dubias homilias recepta, defenditur ut genuina a P. Vogt, in *Byzant. Zeitschrift* 14 (1905) 598-508. Eius defensio admissa est ab omnibus.

At homiliam esse certo spuriam probavit diligentissime J. Weyer in dissertatione manuscripta.

349 Οὐ γὰρ ἐν ἡμῖν τὸ μηδ' ὅλως

In 1 Petr. 3, 11.
PG 64, 1056 B9-14.

Fragmentum dicitur dubium a Haidacher, in *ZlkTh* 26 (1902) 192.

350 Οὐ μάτην τῷ Δαβὶδ ὁ ψαλμὸς
— τοὺς μετιόντας εἰς κατάκρισιν ἄγοντα.

In Ps. 97.
PG 55, 778-780.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

351 Οὐ μόνον φορεῖ σάρκα ὁ Κύριος
— ἀρχὴ δὲ βραβείων καὶ στεφάνων · ὧν γένοιτο...

De occursu Domini deque Deipara et Simeone.
PG 50, 807-812.
BHG 1925 (3, 227).

Severiano Gabalensi eam tribuerat Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26; hanc attributionem non probavit Zellinger, *Studien* 4-5.

Proclo ex tempore dicenti ideasque a sua homilia PG 28, 973-1000 mutuanti, tribuitur a Marx, *Procliana* n. 31 p. 42. Putat scilicet Marx illam homiliam pseudo-athanasianam esse Procli, tempore successoris Nestorii habitam (431-434) aut initio proprii patriarchatus. Sic, o. c., n. 87 p. 79-83. Quam sententiam retinuit in *OCP* 7 (1941) 356 nota. Sed homilia pseudoathanasiana habetur ab Ehrhard 2 [*TU* 51], 47 et 3 [*TU* 52], 224.316, tamquam certo Georgii Nicomediensis.

Iuxta Montagna, in *Marianum* 24 (1962) 95 nota 40, authenticitas chrysostomica nostrae homiliae nimis cito reiecta est. Si homilia *In Hypapanten* a Bickersteth

nuper inventa (cf. *Atti del VIII Congresso internazionale di Studi Bizantini* 2, 401-404) est revera Chrysostomi, ut ipsa putat, comparatio inter utramque homiliam *In Hypapanten* instituenda erit.

Laurentin, *Table rectificative* 162, habet homiliam ut dubiae authenticitatis. Halkin, in *BHG l.c.*, eam tribuit Amphilocho propter quemdam codicem Atheniensem (saec. XIII) : cf. Ehrhard 3 [*TU* 52], 473. Vide etiam Ehrhard 3, 324, ubi ab alio manuscripto tribuitur Gregorio Neocaesareae.

352 Οὐ τοῦτο μόνον ἐστὶ τὸ ζητούμενον
— πρὸς τὴν τοῦ πνεύματος ὑποδοχὴν · ἥς γένοιτο...

De ieiunio s. quadragesimae, et quod remissorum nulla erit nobis defensio.
Savile 6, 889-893.

Notavit Savile 8, 823, plura hic transcribi ex homiliis *De laudibus Pauli*.

353 Οὐδὲ ἐγώ, φησὶν, ἐγκαλῶ

In Iob cap. 26.
PG 64, 625-628.

Fragmentum dubium.

354 Οὐδὲ οὗτος παρ' Ἑβραίοις ὁ ψαλμὸς
— ὅθεν ἄμφω ὁ Χριστὸς ὀνομάζεται.

In Ps. 95. Laus cantici David quando domus aedificata fuit post captivitatem.
PG 55, 772-775.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

355 Οὐδὲν ἀπεοίκασιν οἱ τῆς ἐκκλησίας
— τοῦ θανάτου, ἀλλ' οἰκονομίᾳ θεϊκῇ · ἵνα....

In illud (Mt. 26, 39): Pater, si possibile est, transeat. [In magna Pentecoste].
PG 61, 751-756.

Holl, *Amphilochius* 89-91, probavit hanc homiliam omnino dependere ab homilia Amphilochii a se edita (o. c., 91-102), eamque quandoque transcribere.

Marx, *Procliana* p. 36-37, putavit eiusdem esse auctoris ac homilias PG 61, 763-768, 769-772, 771-776, 775-778. Qui quidem auctor nec Proclus sit nec Severianus Gabalensis, et ante concilium ephesinum loquatur.

Tamquam Ioannis episcopi Hierosolymitani citatur in florilegio patristico armeno (saec. VII) « Sigillum fidei »: cf. Lebon, in *RHE* 25 (1929) 26.

356 Οὐδὲν γὰρ ταύτης ἴσον

In 2 Petr. cap. 1.
PG 64, 1057 B5-1060 A7.

Fragmenta haec dubia habentur a Baur, *Initia PP. GG.* Sed Haidacher, in *ZkTh* 26 (1902) 193, accuratius rem totam investigaverat:

1057 B5-C4	= 62, 322, 15-29	In Col. h. 3
1057 C12-D7	= ?	?
1057 D10-1060 A7	= 57, 469, 8 a.i.-470, 7	In Mt. h. 44

357 Οὐδὲν ἐστὶν ὄντως δόγμα

— τούτων σαυτὸν ἀποστήσης · γένοιτο...

De fato et providentia h. 5.
PG 50, 765-770.

Tota haec collectio quinque aut sex homiliarum visa est Frontoni du Duc florilegia esse ex operibus Chrysostomi excerpta; quod reiecit Savile.

Montfaucon (PG 50, 749-750) dubius mansit in admit-tenda genuinitate; qui notat, inter alia, insolitam conclusionem homiliarum 1-5.

358 Οὐδὲν ὁ θεῖος λόγος ἀσκόπως

— ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν.

In evangelii dictum (Mt. 7, 14) et de virginitate; sermo hortatorius ad lapsas virgines.
PG 64, 37-44.

Ut spuria a Montfaucon habita est (PG 64, 9-10, X).

359 Οὐδὲν οὕτω μερίζειν καὶ διασπᾶν

— τὰ ἐναντία πολλάκις οἰκονομεῖ · αὐτῶ...

De invidia. Ecloga 17.
PG 63, 677-682.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 47, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit:

677, 11-18	= 61, 262, 19 a.i.-9 a.i.	In 1 Cor. h. 31
— 18-25	= — 264, 26-32	—
— 25-36	= 59, 210, 31-45	In Ioan. h. 37
— 36-53	= 57, 442, 13-33	In Mt. h. 40
— 54-678, 30	= 60, 448, 20-449, 29	In Rom. h. 7
678, 30-34	= 62, 287, 5-288, 12 a.i.	In Phil. h. 14
— 34-679, 9	= 55, 254, 8 a.i.-256, 12 a.i.	In Ps. 49
679, 9-28	= 57, 443, 14-37	In Mt. h. 40
— 28-42	= 59, 210, 20 a.i.-7 a.i.	In Ioan. h. 37
— 42-45	= 61, 262, 9 a.i.-5 a.i. Cf. PG 91, 960; 136, 968	In 1 Cor. h. 31
— 45-51	= 61, 568, 13-20	In 2 Cor. h. 24
— 51-680, 49	= 54, 678, 18-679, 3 a.i.	De Dav. et Saule h. 1
680, 49-682, 2	= — 457, 11 a.i.-458, 18 a.i.	In Genes. h. 52
682, 2-fin.	= ?	?

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

Οὐδὲν τοίνυν θηρίον ἐφάμιλλον. Vide n° 381.

360 Οὐδὲν τοῖς δεσποτικοῖς ἀνυπότακτον

— ἀδύνατα παρὰ τῷ Θεῷ δυνατά · αὐτῶ...

In oraculum Zachariae redditum, et in conceptionem Elisabeth.
PG 50, 785-788.
BHG 858h (1, 279).

Iuxta Marx, *Procliana* n. 26 p. 38-39, est eiusdem auctoris ac homilia *In Annuntiationem* (PG 50, 791-796); quem Proclum esse censet, cui sane in manuscriptis utraque homilia quandoque tribuitur. Cf. Bauer, *Proklos* 132 nota 1.

Idem Marx *l. c.* tenet hanc homiliam dependere ab homiliis PG 61, 757-762 et 28, 905-913, quas item Proclo adscribit.

- 361** Οὐδὲν τῶν ἐπιτυγχανόντων
— καὶ ἀποσμήχων τὴν κληῖδα · γένοιτο... χάριτι...

Quod oporteat omnia facere et operari pro salute fratrum nostrorum; quodque magnum bonum sit contra nos admissa peccata condonare; et quod id maius eleemosyna sit. Ecloga 40.

PG 63, 859-864.

Ecloga haec, ut notavit Haidacher in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 69, tota desumitur ex duabus homiliis genuinis, praeter breve fragmentum intermedium, quod item chrysostomicum est :

859, 12-681, 52	= 63, 163, 21-166, 32,	In Hebr. h. 23
861, 52-56	= 57, 30, 11-14	In Mt. h. 2
— 57-864, fin.	= 62, 705, 22 a.i.-708, fin.	In Phil. h. 1

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

Οὐκ ἀρκεῖ τὸ ἀπλῶς. Vide n. 577.

- 362** Οὐκ ἀρκεῖ, φησὶν, ὅτι κολάζομαι

In Iob cap. 16.

PG 64, 617-620.

Fragmenta dubia.

- 362a** Οὐκ εἰκῇ τοῖς ἀγγέλοις πανηγυρίζομεν
— ἀπαύστοις στόμασι τὸ κράτος τῆς τριάδος
δοξάζοντες · ὅτι τὸ κράτος...

In synaxim incorporalium

F. HALKIN, *Inédits Byzantins d'Ochrida, Candie et Moscou* [*Subsidia Hagiographica* 38] 133-146.

BHG 129d, 126, 121g (1, 41-42).

Homilia haec nunc primum integre edita tribus constat partibus, quarum secunda est homilia PG 59, 755-756. Vide n. 5.

- 363** Οὐρανὸς ἡμῖν γέγονε σήμερον
— ὑπὲρ δὲ τούτων εὐχαριστήσωμεν τῷ Θεῷ · Ὡ....

In Pentecosten s. 1.

PG 52, 803-808.

Severiano Gabalensi eam tribuerat Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26; quod nec probavit Montfaucon in monito, nec confirmavit Zellinger, *Studien* 4-5.

Ut genuina, anno 401 coram Arcadio dicta, habetur a Marx, *Procliana* p. 47.

Mentio Arcadii imperatoris, qui et immaturae aetatis et iam pater Theodorici esset, difficultatem attulit Montfauconio contra genuinitatem. Sed mentionem illam possibiliter glossam posteriorem esse, tenuit non solum Tillemont, sed etiam Wilmart.

Hic tamen postremus, in *JThSt* 19 (1918) 316, homiliam spuriam censuit, etsi latine versa contineatur ante annum 422 in collectione 38 homiliarum sub nomine Chrysostomi.

Spuriam item eam habet Altaner, in *Hist. Jahrbuch* 61 (1941) 219.

- 364** Οὐρανοῦ καὶ γῆς ἄμιλλαν
— α) δεόμενοι τοῦ παμβασιλέως Χρ..., ἵνα..., δι' οὗ...
β) ἀξιῶσαι δὲ καὶ ἡμᾶς..., ἵνα...

Oratio encomiastica in principes Apostolorum Petrum et Paulum eorumque gloriosissimum martyrium.

PG 59, 491-496.

BHG 1497 (2, 195).

Diversas homiliae conclusiones notarunt Savile 8, 760 et Montfaucon PG 59, 495-496 nota b.

- 365** Οὗτος παρ' Ἑβραίοις ὁ ψαλμὸς ἀνεπίγραφος
— ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων... λείπει.

In Ps. 92.

PG 55, 765-766.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510 ; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

366 Οὕτω καὶ ἐνταῦθα τῆς θείας

Fragmentum ex epistola ad Caesarium monachum.

PG 52, 758-759.

Integer textus graecus non habetur. Epistola est auctoris ignoti scribentis circa 452-500. Cf. Altaner, in *Hist. Jahrbuch* 61 (1941) 224. Pro historia disceptationum de authenticitate epistolae, vide Baur, *Saint Jean Chrysostome* 272-276.

367 Οὕτως ἐστὶ φιλόανθρωπος

In Iob cap. 22.

PG 64, 621-624.

Fragmentum dubium.

Οὐχ ἀπλῶς ἀρκεῖ. Vide n. 577.

368 Οὐχ ἀπλῶς τὸ ὑψώσει

In 1 Petr. 5, 6.

PG 64, 1057 A3-5.

Fragmentum dubium apud Haidacher, in *ZlkTh* 26 (1902) 192.

369 Οὐχ ἑαυτῷ μόνον ἀρκεῖν

— εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις τῶν εὐχαριστησάντων αὐτῷ · χάριτι....

De ieiunio, et quod optimum sacrificium est beneficia Dei agnoscere.

Savile 6, 886-889.

Notavit Savile 8, 823, homiliam hanc fortasse nihil aliud esse nisi aliarum Chrysostomi homiliarum florilegium.

370 Οὐχ ὁρᾷς, φησί, πόση

In Iob cap. 8.

PG 64, 601-604.

Fragmenta dubia.

371 Οὐχ οὕτως ἑωσφόρος ἀπαλοῖς

— τῶν ἐπουρανίων σου ἀγαθῶν μέτοχον ἐποίησας.

In Ps. 5 h. 2.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 54-62.

PG 40, 404-417.

Probavit M. Richard, in *Rev. Bibl.* 44 (1935) 548-551, hanc homiliam non esse Asterii Amaseni ; at iudicavit simul eam vix posse tribui Asterio Sophistae. Hoc tamen ultimum contendit E. Skard, in *Symbol. Osloenses* 20 (1940) 124-132. Nec modo dissentit Richard in *Symbol. Osloenses* 25 (1947) 54-55. Vide etiam editionem citatam Asterii p. iv.

372 Ὁφθαλμὸς [μὲν] ὁρῶν ἢ δένδρον

— τὸν ἐν αὐτῷ σταυρωθέντα Χρ. · ᾧ...

In parabolam de ficu.

PG 59, 585-590.

Severiano Gabalensi tribuitur a Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26, dubitante Montfaucon in monito. Sub nomine Severiani edita est ab Aucher 415-427 versio armena.

Paternitatem Severiani expresse reiecit Zellinger, *Studien* 71-72.

Savile 8, 861-862, putavit eundem esse auctorem huius homiliae et homiliae *In Ps. 92, 3* (*PG* 55, 611-616) ; quod negavit Marx, *Procliana* p. 51, qui hanc postremam homiliam tribuit Proclo vel Amphiloquio. Vide n. 102.

373 Παλαῖστραι μὲν σώμασιν

— τὸν θαυματοποιὸν Χριστὸν προσκυνήσωμεν · ὅτι αὐτῷ...

In sanctum martyrem Romanum orat. 2.
PG 50, 611-618.
BHG 1602 (2, 226).

A Montfaucon (*PG 50, 605-606*) spuria habita atque tributa cuidam ignoto presbytero antiocheno sub tempore Flaviani.

H. Delehaye, in *An. Boll.* 50 (1932) 277 censuit homiliam esse compilationem posteriorem, fortasse partim ex genuina Chrysostomi homilia; eius tamen compositionis tempus definire non est ausus.

Iuxta ea, quae scripsit E. Peterson, in *ZtkTh* 58 (1934) 110-113, saeculo V antiquior non videtur.

A. Bartolozzi, in *Studi dedicati alla memoria di Paolo Ubaldo* (Milano 1937) 125-132, homiliam spuriam esse confirmavit; sed circa auctorem aut tempus compositionis nihil noui attulit.

- 374** Πάλιν ἀναγκάζομαι, ἀγαπητοί, κατηγορῆσαι
 — πρὸς τὴν τῶν καλῶν ἐργασίαν ἑαυτοὺς διεγείρωμεν· ἵνα...

Quod multas vias nobis Deus dederit ad non peccandum; et quod eum, qui regnum coelorum consecuturus sit, oporteat omnia servare mandata; eum vero, qui in aliis recte agat, in aliis praevaricetur, in gehenna cognitum esse quid sit discriminis inter ipsum et alios. Ecloga 39.
PG 63, 853-860.

Tota haec ecloga, ut Haidacher notavit, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 69, ex his duabus homiliis Chrysostomi desumpta est:

853, 42-856, 26 = 62, 209, 8 a.i.-312, 17 a.i.
 856, 26-860, fin. = — 34, 29-38, fin.

In Phil. h. 4
 In Eph. h. 4

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 375** Πάλιν εἰς ἄλλο μεταπηδῶντες

Fragmentum ex epistola ad Caesarium monachum.
PG 52, 759.

Textus graecus integer epistolae non habetur. Epistola est auctoris ignoti scribentis circa 452-500: cf. Altaner, in *Hist. Jahrbuch* 61 (1941) 224. Pro historia disceptationum de authenticitate epistolae, vide Baur, *Saint Jean Chrysostome* 272-276.

Πάλιν ἡμᾶς, ἀγαπητοί, ᾔδειν. Vide n. 377.

- 376** Πάλιν ἡμᾶς ἡ ἀγία νηστεία
 — τὴν νηστείαν ὅλου τοῦ βίου συνέμπορον· ἵνα..., ἵνα..., ἵνα...

De ieiunio s. 2.
PG 60, 713-714.

Hanc, praecedentem et quinque sequentes homilias (quae unius sint auctoris), Proclo tribuit Marx, *Procliana* n. 65 p. 67.

- 377** Πάλιν ἡμῖν, ἀγαπητοί, πνευματικῶς
 — ἀπολαύοντες τῆς αἰωνίου βασιλείας· ἥς γένοιτο...

In Ps. 100.
PG 55, 629-636.

Iudicium Montfauconii de hac homilia habes non solum in monito, sed etiam in praefatione ad tomum V (*PG 55, 31-32*).

- 378** Πάλιν ἡμῖν ἐξ οὐρανοῦ ἐπεδήμησεν
 — τῷ Πατρὶ κατὰ χάριν προσενέγκας...
Encomium in sanctum Ioannem evangelistam.
Νέα Σιών 17 (1922) 665-667, 725-728.
BHG 932b (2, 32).

- 379** Πάλιν ἡμῖν ἡ τοῦ μακαρίου Δαυίδ
 — ἐν πᾶσι πιστοὺς διαμένειν Θεῷ· ᾧ...

In illud (Ps. 96, 1): Dominus regnavit; et in illud (1 Cor. 15, 24): cum tradiderit regnum Deo; et in mysterium baptismi.

PG 55, 603-612.
BHG 1937 (3, 133).

Hales, apud Savile 8, 744, identitatem auctoris huius homiliae et homiliarum *De serpente* (PG 56, 499-516) et *De sigillis* (63, 531-544) acute sane, etsi nullo auctoris nomine appposito, agnoverat. Illae autem homiliae ab omnibus nunc tamquam Severiani Gabalensis habentur. Paternitatem Severiani primus pro nostra homilia proposuit Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26. Quam utique reiecit Montfaucon in monito; sed eam melius statuit Dürks 50-53, ampliusque confirmaverunt Zellinger, *Studien* 57-60, et Altendorf in dissertatione manuscripta.

Attamen G. W. H. Lampe, in *JThSt* 49 (1948) 169-175, notatis analogiis homiliae cum exegesi Marcelli Ancyrani et Theodreti, hunc postremum proposuit tamquam auctorem.

- 380 Πάλιν ἡμῖν παρὰ τοῦ Κυρίου
— μὴ ὀνειδίζοντι Θεῷ δόξαν ἀναπέμψωμεν σὺν τῷ Πατρὶ...

De eleemosyna.
PG 60, 747-752.

Ineptissimum opusculum vocatur a Montfaucon in monito.

- 381 Πάλιν Ἡρωδιδὸς μαίνεται

De variis conclusionibus, forte etiam recensionibus, cf. BHG 859b, 859c, 859d.

In decollatione praecursoris et baptistae Ioannis, et in Herodiadem.

PG 59, 485-490.

Cf. *Biblica* 2 (1921) 238-239.

PL 95, 1508-1514 (antiqua versio latina).

BHG 859 (1, 279).

Haec eadem homilia, mutato fine, edita est inter opera S. Ephraem ab Assemani 3, 70-74, sub hoc initio : Οὐδὲν τοίνυν θηρίον (= PG 59, 485, ult. linea).

Tamquam Chrysostomi In Herodiadem citatur ab Anastasio Sinaita :

59, 486-488, 27 = 89, 632B-636B
— 488, 3 a.l.-489, 13 = — 464CD

Primum fragmentum, quod recurrit etiam in Sacris Parallelis tit. XII (PG 95, 1325A-1329A) tamquam Chrysostomi, habetur item apud Assemani (3, 70-72). Sed Mercati, in *Biblica l. c.* 230, demonstravit attributionem Ephraemi nullum habere fundamentum.

Socrates, *Historia Ecclesiastica* 6, 18 (PG 67, 717) et Sozomenus, *Historia Ecclesiastica* 8, 20, 3 (PG 67, 1568) commemorant Chrysostomum verbis eisdem quae initio huius homiliae (in edit. PG) leguntur, invecum fuisse contra imperatricem. Quae quidem verba desunt apud Anastasium Sinaitam, desunt apud Assemani, desunt in antiqua versione latina (in qua tamen initium similis nostro est quam in aliis).

De veritate historica illius facti dubitatum est, cum verba ipsa valde aliena sint a modo loquendi Chrysostomi, nisi rhetorice sumantur ut vult Baur, *Johannes Chrysostomus* 2, 237.

Attamen, etiamsi verba illa revera a Chrysostomo prolata admittatur, potest adhuc supponi, ut voluit Funk, *Kirchengeschichtliche Abhandlungen* 2, 37, narrationem Socratis influxum habuisse vel in elaborandam homiliam spuriam, vel saltem in verba illa initio homiliae praeponenda.

Sane homilia exsistebat saltem saec. V-VI, ut constat ex papyro. Eam tamen spuriam esse ab omnibus fere admittitur; de qua re, cf. Mercati, in *Biblica l. c.*, 230-233.

Nota denique postremam homiliae partem apud Assemani (3, 73-74) et in citatione Anastasii (PG 89, 636-637) desumi e genuina homilia 2 *De prophetiarum obscuritate* (PG 56, 185, 30-45), ut scripsit Haidacher, in *ZkTh* 30 (1906) 179-180.

Cf. etiam *DSpir* 4, 809, 9°.

- 382 Πάλιν μαρτύρων μνήμη, πάλιν εὐσεβῶν
— ἐν ἀγαλλιάσει θριοῦσι · γένοιτο... ἐν Χρ....φ...

In memoriam martyrum, et quod Christus sit pastor et ovis.

PG 52, 827-836.
BHG 1189 (2, 91).

Paternitatem Severiani Gabalensis, quam proposuit Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26, confirmavit Zellinger, *Studien* 68-71, et recenter Altendorf in dissertatione manuscripta.

- 383 Πάλιν νηστείας καιρός, πάλιν
— ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ · αὐτῷ...

De ieiunio s. 6.
PG 60, 719-722.

Hanc homiliam, cum sequenti et quinque praecedentibus (quae unius sint auctoris), Proclo tribuit Marx, *Procliana* n. 69 p. 67.

- 384 Πάλιν ὁ ἡμέτερος Ἰωάννης
— ἀπαθῶς γεγεννημένος πρὸ αἰώνων · αὐτῷ...

In sanctum Ioannem apostolum et evangelistam theologum.
PG 61, 719-722.
BHG 927 (2, 31).

Proclo ex tempore dicenti tribuitur a Marx, *Procliana* n. 16 p. 27-28. Qui eam eiusdem auctoris esse dicit ac homiliam immediate praecedentem *In laudem sancti Ioannis theologi* (61, 719-720), putatque dictam fuisse Ephesi, non in itinere anni 431, sed in anteriore aliquo itinere.

- 385 Πάλιν ὁ τάλας ἐγὼ τὸν νοῦν
— κληῖρον δώσει ἡμῖν · ὅτι αὐτῷ...

In sanctos Innocentes.
PG 96, 1501-1508.
BHG 825 (1, 264).

Est Ioannis Euboeensis. Cf. *An. Boll.* 68 (1950) 10.

- 386 Πάλιν οἱ κόλποι Χριστοῦ ἄπαστον
— εἰς οὐράνιον πόλιν χειραγωγήσει ἐν Χρ... ᾧ...

In evangelium secundum Lucam, in drachmam et in illud (Lc. 15, 11): homo quidam habebat duos filios.

PG 61, 781-784.

Amphilochius tamquam auctor proponitur a Marx, *Procliana* p. 32.

- 387 Πάλιν τῇ παρρησίᾳ τοῦ Πνεύματος
— ὑπὲρ τῶν εἰρημένων δόξαν τῷ... Θεῷ ἀναπέμψωμεν · ὅτι αὐτῷ...

Contra haereticos et in sanctam Deiparam.
PG 59, 709-714.
BHG 1128 (3, 160).

Proclo iuveni tribuitur a Marx, *Procliana* n. 61 p. 64-65; quod non probat Laurentin, *Table rectificative* 163.

Montfaucon (PG 50, 707-708) proposuerat dubitanter identitatem auctoris pro hac homilia et pro immediate praecedente *In sanctam Virginem et Deiparam Mariam*. Sed huius auctor est Proclus. Vide n. 407.

Notavit Ch. Martin, in *RHE* 24 (1928) 366-367 (cf. *Le Muséon* 54 [1941] 30-33), auctorem huius homiliae transcribere homiliam *In Salvatoris nativitate* (PG 56, 385-394) :

59, 711, 25-36 = 56, 387, 43-57
— 712, 58-59 = — 393, 9

Πάλιν ὕμνεῖν ὁ προφητικὸς παρακελεύεται. Vide n. 424.

- 388 Πάλιν ὑψοῦται σταυρός
οὗ ἔστησαν οἱ πόδες τοῦ Κυρίου ἡμῶν · αὐτοῦ...

In exaltationem crucis.
PG 98, 1265-1269.

BHG 430 (3, 96), ubi etiam alia conclusio signatur.

Est Panteleonis byzantini, ut in sua editione notavit Savile.

- 389** Πάλιν χαρᾶς εὐαγγέλια
 — α) αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν...ῆς
 γένοιτο....
 β) Κύριος εἶπεν πρὸς τὸν γεννώμενον · Υἱός
 μου εἰ σύ...

*In Annuntiationem gloriosissimae Dominae
 nostrae Deiparae.*

PG 50, 791-796 = 10, 1172-1177.

BHG 1128f, 1128i, 1128g (3, 161).

Iuxta Leroy, in dissertatione manuscripta, praeter
 recensionem Patrologiae, scilicet *BHG* 1128f (cui prope
 accedit recensio *BHG* 1128i), datur recensio edita
 a Combefis (*BHG* 1128g); homilia sub *BHG* 1128h
 est diversa.

Recensio Combefis (Auctarium 601-620) duas conflatur
 homilias pseudo-chrysostomicas :

Combefis, 601-609 C4 = *PG* 50, 791-796, 6 (omissis
 796, 6-17).

— 609 C5-620 = *PG* 60, 756, 15 a.i.-760, 13
 (omissis 755-756, 15 a.i.).

Vide n. 54.

Quaestio ergo ponitur, utrum recensio longior (Combe-
 fis) sit primitiva, ut voluit Jugie in *An. Boll.* 43 (1925)
 91, an sit posterior quaedam compositio duarum
 homiliarum praeexistentium, ut tenet Montagna, in
Marianum 24 (1962) 126.

Jugie, l. c., putat homiliam probabilius pertinere ad
 medium saec. V; eamque eiusdem esse auctoris ac
 homiliam 6 Procli, non censet impossibile.

Quod iudicium probavit Del Fabbro, in *Marianum* 8
 (1946) 230.

Sane Proclo tribuitur homilia nostra a Marx, *Procliana*
 n. 27 p. 39-40. Quod etiam probabilius habet Laurentin,
Table rectificative 157 et 161. Hanc attributionem
 proclianam fecerat Bauer, *Proklos* 132 nota 1, ex
 testimonio cuiusdam codicis : cf. Rocchi, *Codices*
Cryptenses 88.

- 390** Πάλιν χρῆ μεταχειρίσασθαι
 — τευξώμεθα παρὰ Χρ., ᾧ...

De fugienda simulata specie ac minime vera.
PG 48, 1073-1076.

Severiano Gabalensi tribuitur a Dupin, *Nouvelle*
Bibliothèque 3, 26; quod Zellinger, *Studien* 4-5 non
 confirmavit.

- 391** Πανάγιαί αἱ παραινέσεις τοῦ μακαρίου
 — οἱ καλῶς ἐμπολιτευσάμενοι ζήσονται παρὰ
 Κυρίῳ, ᾧ...

Ascetam facietis uli non debere.

PG 48, 1055-1060.

Cordato viro non indigna, iudicatur a Montfaucon in
 monito.

- 392** Πάντας μὲν φιλῶ τοὺς ἁγίους
 — τῶν ἁμαρτημάτων ἅει μνημονεύωμεν · ἵνα...
 χάριτι...

*In illud Apostoli (2 Cor. 11, 1): utinam
 sustineretis me modicum.*

Savile 5, 391-397.

Tamquam spuria signatur a Baur, *Inilia PP. GG.* Sed
 non est nisi eadem homilia quae legitur *PG* 51, 301-310
 (ipso utriusque initio non variante), quam ipse quoque
 habet genuinam.

- 393** Πανταχοῦ μὲν καὶ ἐπὶ πάντων
 — αἰωνίων ἀγαθῶν ἀπολαύσουσιν ὁμοθυμαδόν ·
 ὧν γένοιτο...

In iustum et beatum Iob s. 4.

PG 56, 576-582.

Simul cum tribus praecedentibus (qui eiusdem sint
 auctoris, haud quidem Nestorii) tribuitur possibiliter
 Proclo a Marx, *Procliana* n. 52 p. 57-58. Idem censet
 ab ipsa dependere homiliam *De tribus pueris* (*PG* 56,
 593-600).

- 394 Πάντες μὲν οἱ τῶν μαρτύρων ἄγωνες
— ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου · αὐτῶ...

In sanctum Stephanum primum martyrem.
PG 59, 699-702.
BHG 1659 (2, 251).

Proclo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 58 p. 63.

- 395 Πάντοτε μὲν ὁ θεῖος ἀπόστολος
— οὐκ ἀπολείται εἰς τὸν αἰῶνα ἐν Χρ... ᾧ...

De paenitentia et compunctione, et quod Deus sit promptus ad salutem, tardus ad poenam; et de Rahab historia.
PG 49, 323-336.

Severiano Gabalensi tribuitur a Ch. Martin, in *RHE* 26 (1930) 331-343; cuius iudicium probat Cavallera, in *Bull. Litt. Eccl.* 33 (1932) 141, addens relationem huius homiliae cum homilia *De filio prodigo* (59, 627-636), quae ad nostram alludat ut pridie habitam (col. 629). Attributionem severianam defendit quoque Altendorf, in dissertatione manuscripta. Homilia haec citatur in eclogis 3, 23 et 25. Vide n. 70, 283, 431.

- 396 Πάντοτε μὲν ὁ Θεὸς ὡς φιλόανθρωπος
— φιλόανθρωπος καὶ συγχωρῶν ἀμαρτίας · καὶ σοί...

In meretricem et pharisaeum. [In sancta et magna feria IV].
PG 59, 531-536.

Severiano Gabalensi tribuitur a Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26. Contradicit Montfaucon (PG 59, 525-526); pro quo haec homilia est eiusdem auctoris ac duae praecedentes: *In illud: collegerunt Iudaei* (59, 525-526) et *In parabolam decem virginum* (59, 527-532). Paternitatem severianam negavit etiam Zellinger, *Studien* 4-5; eam tamen recenter agnovit Altendorf, in dissertatione manuscripta.

- 397 Πάντων τῶν καλῶν κρητῖς
— τότε δοξάσει ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ · ὅτι αὐτῶ...

In Ps. 1.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 1-4.

Etsi inter homilias Asterii Sophistae edita, ipsi editori non videtur esse illius: cf. p. viii; sed eam putat esse antenicaenam.

Notavit Mercati, in *Studi e Testi* 142, 2 nota 1, in quodam codice Hierosolymitano (saec. XI) hunc titulum apponi nostrae homiliae: *Exegesis Ps. 1 ex sermonibus B. Ioannis Chrysostomi* ὡς ἐν παραφράσει συντόμῳ. Vide tamen iudicium editoris de hac recensione (E), p. xv.

- 398 Παρακαλῶ ὑμᾶς, ἀδελφοί, μὴ μόνον
— ἀλγήσωμεν ἐνταῦθα τῷ λογισμῷ · ἵνα... ἵνα...

De compunctione, de patientia et de concupiscentia futurorum bonorum; et de secundo adventu Domini. Ecloga 44.
PG 63, 879-888.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 69, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit:

879, 15-27	= 50, 419, 35-420, 13	De resurrectione
— 27-33	= — 421, 9 a.i.-penult.	—
— 33-883, 56	= 61, 461, 33-466, 30	In 2 Cor. h. 9
883, 56-885, 5	= 63, 58, ult.-60, 41	In Hebr. h. 6
885, 5-888, fin.	= — 163, 21-166, fin.	— h. 23

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 399 Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος ἀρχὴν ἔχουσα
— ἡ ἀκατάληπτος δόξα τοῦ Πατρός....ᾧ...

De fide et lege naturae et Sancto Spiritu. Sermo admodum utilis.
PG 48, 1081-1088.

Severiano Gabalensi tribuerat eam Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26; quod Zellinger, *Studien* 4-5, non confirmavit.

Sed hanc attributionem esse rectam, probavit Cavallera, in *Bull. Litt. Eccl.* 33 (1932) 141-142, maxime ex citationibus Catenae Cramer, *In Acta Apostolorum*. Scilicet :

48, 1082 = Cramer 172, 24-173, 11
— 1086, 11 a.i.-1088, 10 = — 253, 20-254, 7

Paternitatem severianam agnovit Altendorf, in dissertatione manuscripta. Homilia haec citatur in eclogis 7, 8, 26 et 31. Vide n. 337, 114, 99 et 419.

- 400 Πᾶσα ἔνθεος [vel ἐν Θεῷ] διδασκαλία
— ἀνανεοῦσθαι τῆς πανηγύρεως τὸν λόγον ἐν Χρ...ῶ...

In Lazarum h. 1.
PG 62, 771-776.
BHG 2221 (3, 41).

Citatur tamquam Chrysostomi a Damasceno, *Homilia 1 de imaginibus*, 21 iuxta recensionem arabicam (*PG* 95, 438).

- 401 Πᾶσα εὐσεβείας ὑπόθεσις
— πίστει, δικαιοσύνη, σωφροσύνη, ἐν Χρ...δι' οὗ...
In primam diem creationis mundi.
PG 56, 429-438.

Tota haec series orationum *In Cosmogoniam* est Severiani Gabalensis.

Πᾶσα μὲν ἐν Θεῷ. Vide n. 400.

- 402 Πᾶσα μὲν ἡ ἀπὸ τῶν χειρόνων
— ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν γενέσθαι καταξιωθῶμεν, ἐν αὐτῷ Χρ...ῶ...
In exaltationem venerandae crucis.
PG 59, 679-682.
BHG 433 (3, 96).

- 403 Πᾶσα μὲν ἡμέρα φαιδρὰ καὶ περίβλεπτος
— βίον ἄξιον τῶν δογμάτων ἐπιδειξώμεθα · ἵνα...ῶν γένοιτο...

In sanctum Pascha.
Traditio 9 (1953) 108-110.

Nestorio, aut cuidam ipsi coniunctissimo, tribuitur ab editore Baur, *l. c.* 92-96.

- 404 Πᾶσα μὲν ἡ ἡμέρα φαιδρὰ τὴν ἡλιακὴν
— εἰς τὴν αὐτοῦ πίστιν καὶ ἀγάπην · ὅτι αὐτῷ...

In sanctam Pentecosten.
PG 63, 933-938.

Severiano Gabalensi tribuitur ab Altendorf, in dissertatione manuscripta.

- 405 Πᾶσα πρᾶξις ἀγαθὴ
— χρησώμεθα τοίνυν αὐτῷ · ἵνα...χάριτι...αὐτῷ...

De perfecta caritate, de mercede operum pro merito tribuenda, deque compunctione.
PG 56, 278-290.

Haec homilia, etsi inter genuinas Chrysostomi edita (et quidem minime obstantibus fragmentis, quae agnoscebantur identica cum fragmentis homiliae 8 *in epistolam ad Thessalonicenses*), tamen censetur ecloga ex chrysostomicis apud Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 8, 514 (*PG* 64, 1393-1394). Hoc iudicium omnino confirmavit Haidacher, in *ZlkTh* 19 (1895), hos fontes designans :

56, 281 = 60, 286-287
— 281-282 = 62, 404-406
— 282-283 = 63, 509-510
— 283-284 = 61, 470-471
— 284 = 62, 441
— 284-285 = 61, 471-473
— 286-287 = 60, 536-538
— 287-288 = 62, 441-442
— 288-289 = — 442-443
— 289-290 = — 444-445
— — 290 = 47, 347
— — 290 = 62, 446

In Acta h. 41
In 1 Thes. h. 3
Postquam presb.gothus...
In 2 Cor. h. 10
In 1 Thes. h. 8
In 2 Cor. h. 10
In Rom. h. 14
In 1 Thes. h. 8
— —
— —
Advers. oppugnant. h. 2
In 1 Thes. h. 8

Quaedam adhuc notavit Haidacher, quae pro elaboratione exordii inservire fortasse potuerunt. Addidit tandem homiliam nostram (non directe eius fontes)

transcribi in diversis eclogis Theodori Daphnopatae [vide n. 59]. Eclogae vero sunt quae notantur numeris : 59, 340, 431.

- 406 Πᾶσαι μὲν ἀγίαι αἱ θεῖαι
— τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείαν παρέξει ἡμῖν · ἥς
γένοιτο...

Argumentum Psalmodum.

PG 55, 533-538.

Notavit, post Savile, Montfaucon in monito, homiliam hanc transcribere genuinam homiliam 28 in *epistolam ad Romanos*. Rem totam accuratius investigavit Haidacher, in *ZikTh* 21 (1897) 400 :

535, 31-536, 10 a.i.	= 60, 653, 20 a.i.-654, 17	In Rom. h. 28
537, 18-7 a.i.	= 55, 156, 37-157, 20	In Ps. 41
538, 5-17	= — 158, 9 a.i.-159, 4	— —
— 26-39	= — 166, 16-36	— —
— 39-41	= — 42, ult.-43, 1	In Ps. 4
— 46-48	= — 44, 5 a.i.-3 a.i.	— —
— 48-fin.	= — 45, 5-16	— —

- 407 Πᾶσαι μὲν αἱ μαρτυρικαὶ [vel μαρτυρίαι καὶ] πανηγύρεις
— ὁ Θεὸς ἦλθε καὶ ἔσωσεν ἡμᾶς · αὐτῷ...

In sanctam Virginem et Deiparam Mariam.

PG 59, 707-710 = 65, 716-721.

BHG 1134 (3, 163).

Est oratio 5 Procli.

De authentia procliana multum disputatum est a tempore quo homiliam quandam syriacam ediderunt fere simul Lebon, in *Le Muséon* 46 (1933) 167-202, et M. Brière, in *ROC* 29 (1933-1934) 160-186.

Homilia syriaca habet duas partes, quarum prima coincidit cum homilia procliana. At homilia illa tribuitur Attico in codice ; immo eidem Attico tribuitur nostrae homiliae citatio facta a S. Cyrillo Alexandrino (*PG* 76, 1213 A ; 341 B) et a Severo Antiocheno (*CSCO* 102, 238). Sed tribuitur Proclo a S. Ioanne Damasceno (*PG* 95, 49 C).

Lebon censuit homiliam esse Attici cum collaboratione

Procli. Iuxta Ortiz de Urbina, in *OCP* 6 (1940) 64 nota, homilia syriaca duplicem fortasse homiliam contineret : primam Procli, secundam Attici. Hanc solutionem ita sequitur Del Fabbro, in *Marianum* 8 (1946) 215-217, ut secundam partem iudicet esse Attici cum collaboratione Procli.

Rem in eodem sensu magis determinavit M. Richard, apud Laurentin, *Table rectificative* 164-165, statuens homiliam syriacam revera conflata esse ex nota oratione Procli (sublata conclusione) et ex alia homilia Attici, *De Natali Domini* (sublato exordio). Quae sane postrema homilia nullatenus Procli esse possit.

Hanc solutionem sequitur Montagna, in *Marianum* 24 (1962) 122. Denique notavit Leroy, in dissertatione manuscripta, citationem Damasceni pertinere reapse ad primam homiliam, quae revera est Procli ; citationem vero S. Cyrilli pertinere ad secundam, quae esset Attici.

- 408 Πάσης μὲν θεοπνεύστου γραφῆς
— τῷ τοσούτων ἡμᾶς ἀξιῶσαντι ἀγαθῶν · ὅτι
αὐτῷ...

De instituenda secundum Deum vita, et in illud (Mt. 7, 14) : angusta est porta ; item explicatio orationis Pater noster.

PG 51, 41-48.

Iuxta animadversiones Halesii scripsit Savile 8, 725, in hac homilia inventionem quidem esse Chrysostomi, stilum vero esse humiliorem solito eius stilo. Unde censuit homiliae auctorem quendam esse, qui Chrysostomum conatus sit imitari, eum quoque saepe verbatim compilans.

His non obstantibus homiliae genuinitatem defendit Montfaucon in monito.

Quo modo de facto res se habeat, investigavit Haidacher, in *ZikTh* 34 (1910) 216-218, hos homiliae fontes describens :

43, 3-10	= 47, 297, 30-37	Ad Theodor. laps. 1
44, 38-45, 3	= 57, 48, 9 a.i.-49, 8	In Mt. h. 4
46, 28-42	= 10, 700C = <i>GCS Hip.</i> 2, 208 (cf. <i>PG</i> 44, 1169)	Ps. Hippolytus

- 409** Πάσχα μὲν γήϊνον
— διὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τοῦ παθόντος ὑπὲρ
ἡμῶν Κυρίου Ἰ.Χρ...

In Pascha h. 1.
SC 36, 55-75.
PG 59, 723-726.

Pro historia textus, cf. Nautin, in *SC* 27, 16-30 ; 36, 16-25.

Ch. Martin, in *Recherches Sc. Rel.* 16 (1926) 162-165, notavit unitatem collectionis harum homiliarum *In Pascha* 1-6 ; immo et unitatem auctoris, qui fortasse fuerit Hippolytus (propter homiliam 6), aut certe quidam alius eiusdem temporis eiusdemque medii romani. Cf. etiam *Mélanges Cumont* 1, 324 nota 1 et *RHE* 33 (1937) 266-276.

Connolly, in *JThSt* 46 (1945) 194-195, 198-200, negavit identitatem auctoris pro collectione homiliarum 1-5 et pro homilia 6 ; huius vero auctorem probavit non esse Hippolytum.

P. Nautin, in *SC* 36, 26-50, contendit homilias *In Pascha* 1-3 (*PG* 59, 723-732) esse unius auctoris, qui tamen diversus sit ab auctoribus homiliarum 4, 5, 6 (*PG* 59, 731-746) ; illum loqui post exortam controversiam arianam, sed ante nestorianam ; eius christologiam esse alexandrinam. Ageretur ergo de quodam auctore ex medio alexandrino saec. IV ex. aut V in. Hanc opinionem videtur sequi Czerwik, *Homilia Paschalis apud Patres usque ad saeculum V*, p. 45-46.

- 410** Πάσχα μὲν ἑορτάζουσιν Ἰουδαῖοι
— εἰς ἐλευθερίαν μεταστῶμεν τὴν παρὰ Χρ., ᾠ...

In Pascha h. 4.
PG 59, 731-732.

Pro historia textus, cf. Nautin, in *SC* 27, 16-30.

Vide quae de collectione hac adnotavi n. 409.

Pro hac homilia tenet Nautin, in *SC* 36, 48, auctorem esse diversum ab auctore homiliarum 1-3 et ab auctoribus homiliarum 5, 6 et 7 ; illum vero probabilius uti homilia 5, cuius auctor utitur collectione homiliarum 1-3.

- 411** Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν οὐρανοῖς. Πατέρα λέγεις
— οὕτω καὶ τὸ ἔλεός σου, Πάτερ...

Interpretatio orationis dominicae.
PG 59, 627-628.

Notaverat Montfaucon (*PG* 64, 1393-1394) opusculum hoc nihil esse aliud nisi excerptum ex *Theoria*, seu *Historia ecclesiastica et mystica contemplatio* S. Germani. Revera :

627, 8-14	= 98, 441 B12-C4
— 14-18	= — 441 C12-D2
— 18-30	= — 444 A8-11 ; 2-6 ; 11-15
— 30-628, 8	= — 444 B7-C1
628, 8-12	= — 444 C13 ; D3-5
— 12-22	= — 445 A3-11
— 22-36	= — 445 B8-C1 ; C6-13

De auctore huius operis, ex quo desumitur nostrum opusculum, deque variis eiusdem recensitionibus, cf. Beck, *Kirche und theol. Literatur* 475-476.

- 412** Πεπλήρωται ἡμῖν λοιπὸν
— μέινωμεν τοίνυν νήφοντες · ἵνα...ἐν Χρ....ᾠ...

In sancta et magna Parasceve.
PG 50, 811-816 = 96, 589-600.
BHG 434 (3, 97).

Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26, proposuit tamquam auctorem Severianum Gabalensem ; quod Zellinger *Studien* 4-5, non probavit.

Bardenhewer 3, 341, authenticitatem Damasceni admisit ; sic Halkin, in *BHG*.

Sed homiliam tribuerat Proclo Marx, *Procliana* n. 32 p. 42-43. Cuius iudicium secutus est Hoeck, in *OCPer* 17 (1951) 42. Ipse tamen Marx, in *OCPer* 7 (1941) 355 nota, homiliam adscripsit Amphilochio.

Censet idem Marx, *Procliana* l. c., a nostra homilia dependere pseudoathanasianam *PG* 28, 1053-1061 quam Basilii Seleuciensis nondum episcopi esse putat, in *OCPer* 7 (1941) 354-356.

- 413** Πηγή φωτός ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος
— τοῖς ἡγαπηκόσιν αὐτὸν Χρ... · ὦν γένοιτο...

De zelo ac pietate, et de caeco nato.
PG 59, 543-554.

Severiano Gabalensi tribuerat eam Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26. Quam attributionem reiecit Montfaucon in monito, nec confirmavit Zellinger, *Studien* 4-5. Attributionem severianam iterum fecit Marx, in *OCPer* 5 (1939) 299-306; eiusque iudicium probavit Wenger, in *Augustinus Magister* 1, 184 et in *SC* 50, 58-59. Contradicit tamen Altendorf, in dissertatione manuscripta.

- 414 Πιστεύω εἰς ἓνα Θεὸν παντοκράτορα, πιστεύω οὐκ ἔρουνῶ
— αὐτῷ θαρρῶ τὴν ἐκ νεκρῶν ἐξανάστασιν.

Symbolum.
PG 39, 320 nota 25.

Symbolum hoc in tractationibus de textu et historia Symbolorum non invenio commemoratum.

- 415 Πλοῦτος ἡμῖν καὶ θησαυρὸς
— τῷ Θεῷ τῆς εἰρήνης δόξαν ἀναπέμψωμεν, τῷ Πατρί...

In Ascensionem Domini et in principium Actorum.
PG 52, 773-792.

Monuerat Montfaucon homiliam hanc (quae varie in diversis manuscriptis exhibetur) centonem esse ex variis homiliis, fortasse etiam ex variis auctoribus concinnatum; secundam vero partem (n. 8-10) plura continere quae e deperdita Chrysostomi homilia 2 *In principium Actorum* desumerentur.

Sed Marx, in *OCPer* 5 (1939) 283-291, ostendit homiliam esse Severiani Gabalensis, salva tamen possibilitate quod revera duae homiliae in unam conflatae sint. Paternitatem Severiani admisit Altendorf in dissertatione manuscripta.

- 416 Ποῖα ῥήματα, προφῆτα;
— κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος. Αὐτῷ ἡ δόξα...

In Ps. 5 h. 5.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 70-75.

PG 40, 428-433.

Homiliam hanc non esse Asterii Amaseni, probavit M. Richard, in *Rev. Bibl.* 44 (1935) 548-551; simul iudicans eam vix tribui posse Asterio Sophistae.

Hoc postremum contendit E. Skard, in *Symbol. Osloenses* 20 (1940) 124-132. Eius tamen opinionem non admisit Richard, in *Symbol. Osloenses* 25 (1947) 54-55, habens homiliam potius tamquam fragmentum Origenis (*ib.*, 65-66).

Influxum origenianum concessit Skard, in *Symbol. Osloenses* 27 (1949) 54-58; retinuit tamen paternitatem Asterii Sophistae.

Res tota adhuc dubia manet, iuxta Richard, in editione Asterii p. viii.

- 417 Ποίου σαββάτου; οὐδὲ γὰρ τοῦ τυχόντος
— σωτηρίαν ἰδίαν τὴν ἡμετέραν λογίζεται.

In Ps. 37.

Rev. Bibl. 33 (1924) 512-521.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl. l. c.* 509; qui et textum graecum primus edidit. Homilia nota erat tantum latine, apud Fronton du Duc 6, 332-333. Pertinet ad Hesychii commentarium longum Psalterii.

- 418 Πολλὰ καὶ θαυμαστὰ τοῦ μακαρίου
— ὁ παντοκράτωρ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, ᾧ...

In sanctum Stephanum h. 3.

PG 63, 933-934.

BHG 1662 (2, 251).

P. Leroy censet eam posse esse Procli.

- 419 Πολλὰ μὲν ἐπείγεται μανθάνειν
— τῶν μελλόντων ἐπιτύχωμεν ἀγαθῶν, ἐν Χρ....ϥ...

De morte. Ecloga 31.

PG 63, 801-812.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 64-65, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

801, 34-802, 50	= 62, 445, 7 a.i.-448, 23	In 1 Thes. h. 9
802, 50-803, 4	= 55, 230, 5-23	In Ps. 48
803, 4-35	= 48, 1085, 10-24 a.i.	De fide et lege nat.
— 35-49	= — 1018, 7 a.i.-1019, 8	De Lazaro h. 5
— 49-804, 6	= — 1084, 16 a.i.-1085, 7	De fide et lege nat.
804, 6-16	= — 1020, 17-35	De Lazaro h. 5
— 17-27	= 59, 348, 17 a.i.-6 a.i.	In Ioan. h. 62
— 27-pen.	= 61, 86, 6 a.i.-87, 12	In 1 Cor. h. 10
— pen.-805, 6	= 62, 412, 18 a.i.-11 a.i.	In 1 Thes. h. 3
805, 6-34	= 61, 389, 18 a.i.-391, 4	In 2 Cor. h. 1
Hic inseritur in edit. Savillii historia Iob desumpta ex Chrysostomo :		
778, 11-779, 8	= 48, 1022, 25 a.i.-1024, 29	De Lazaro h. 5
805, 34-806, 8	= — 1024, 29-1025, 13 a.i.	— —
806, 8-807, 32	= 61, 412, 24-416, 24 a.i.	In 2 Cor. h. 3
807, 32-60	= 47, 462, 24 penult.	Ad Stagir. l. 2
— 60-808, 21	= 61, 360, 17 a.i.-361, 26	In 1 Cor. h. 41
808, 21-49	= 62, 203, 18-204, 29	In Phil. h. 3
— 49-809, 26	= 49, 72, 5-74, 25	De statuis h. 5
809, 26-43	= 48, 961, 13-35	In kalendas
— 43-59	= 62, 203, 18-41	In Phil. h. 3
— 59-810, 12	= — 471, 18 a.i.-472, 25	In 2 Thes. h. 1
Hic iterum in edit. Savillii inseritur novum fragmentum :		
783, 2-22	= 61, 581, 23 a.i.-582, 33	In 2 Cor. h. 26
810, 12-23	= — 560, 27-38	— h. 23
— 23-46	= 47, 288, 25-289, 26	Ad Theodor. laps. 1
— 46-50	= 61, 560, 8 a.i.-4 a.i.	In 2 Cor. h. 23
— 50-811, 3	= 59, 465, 21 a.i.-467, 19	In Ioan. h. 85
811, 3-20	= 61, 560, 17 a.i.-ult.	In 2 Cor. h. 23
— 20-812, 4	= — 516, 15 a.i.-12 a.i.	— h. 16
812, 4-fin.	= — 561, 1-15	— h. 23

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 420 Πολλὰ μὲν καὶ μέγαρα
— ἐλπίδα σωτηρίας, δόξαν τὴν ἐν Χριστῷ · ὅτι Πατρί...

In quintam diem creationis.

PG 56, 471-484.

Tota haec series orationum *In cosmogoniam* est Severiani Gabalensis.

- 421 Πολλὰ παρεκάλεσα χθές
— καταξιώσεις τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν · ὧν γένοιτο...

In Genesim s. 7.

PG 54, 607-616.

Ab omnibus genuinus habetur. Vide tamen n. 578.

- 422 Πολλὰ τὰ κύματα καὶ χαλεπὸν
— α) ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος · οὐ....
β) ταῦτα ἀθανασίας ὑπόθεσις....

Homilia ante exsilium.

PG 52, 427-432.

Notavit Montfaucon in monito, postremam homiliae partem, scilicet n. 4-5 (431, 1-432), spuriam esse, nec inveniri in antiqua versione latina, quam ipse edidit ibidem (431-436). Nonnulli dubitarunt etiam de genuinitate prioris partis, quam tamen defenderunt Savile 8, 958, et Montfaucon. Vide n. 18.

- 423 Πολλὰ καὶ διάφοροι τῶν ἀγίων
— τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως · ϥ...

In caecum a Christo sanatum et in Zacchaeum, deque iudicio et eleemosyna.

PG 59, 599-610.

Habita a Montfaucon tamquam scriptoris non inepti, Severiano Gabalensi tribuitur a Marx, in *OCP* 5 (1939) 306-308 ; qui putat eam dictam fuisse anno 401 inter Pascha et Pentecosten.

- 424 Πολλάκις ἀπεδείξαμεν ὅτι σκιά
— τοῖς ἐξ ἐθνῶν τὴν θεωρίαν ἀνέπεμψεν · ϥ...

In Ps. 106.

PG 55, 666-672.

Circa collectionem homiliarum in Ps. 101-107 (*PG* 55, 635-674), vide n. 438. Ecce quae in nostra homilia desumuntur a Theodoreto, et quae inseruntur ex aliis,

adnotatis Catenarum locis ex benevola communicatione M. Richard :

666, 17-37	= 80, 1736 A14-C5	Theodoretus
— 37-45	=	(Didym.) : cf. Cat. XI, 2
— 47-56	= cf. 23, 1320 C9-1321 A6	Euseb. : cf. Cat. XI, 4
— 58-68	= 80, 1736 C13-D8	Theodoretus
— 68-75	= cf. 23, 1321 B1-7	(Euseb.) : cf. Cat. XI, 5
— 75-667, 27	= 80, 1737 A2-C9	Theodoretus
667, 27-36	= cf. 23, 1321 C2-6 ; D6-1324 A5	Euseb. : Cat. II, 15. Cf. Cat. XI, 7
— 37-39	=	Apoll. : Cat. II, 12. Cf. Cat. XI, 9
— 41-74	= 80, 1737 C11-1740 B12	Theodoretus
— 74-668, 1	=	Chrys. : Cat. III, 32
668, 1-13	= 23, 1324 A10-B8	Euseb. : Cat. XI, 13
— 16-37	= 80, 17401-1741 A3	Theodoretus
— 37-45	=	Cat. II, 20. Cf. Cat. XI, 13
— 54-58	= 27, 452 A14-B1	Athan. ? : Cf. Cat. III, 49
— 51-58	= 80, 1741 A7-15	Theodoretus
— 58-69	=	Cat. II, 23. Cf. Cat. XI, 15
— 71-669, 10	= 80, 1741 B3-C9	Theodoretus
669, 10-20	=	Hesych. : Cat. III, 63
— 22-25	=	Hesych. : Cat. III, 65
— 27-51	= 80, 1741 C15-1744 B4	Theodoretus
— 53-61	= 23, 1325 B3-10	Euseb. : cf. Cat. XI, 22
— 61-80	=	Euseb. : cf. Cat. XI, 22
670, 1-12	= 80, 1744 B9-C6	Theodoretus
— 12-20	=	Hesych. : Cat. III, 82
— 23-25	= 80, 1744 C10-11	Theodoretus
— 25-31	=	Hesych. : Cat. III, 84
— 31-34	=	Hesych. : Cat. III, 87b
— 37-58	= 80, 1744 C14-1745 B2	Theodoretus
— 58-62	=	Hesych. : Cat. III, 94
— 66-671, 4	= cf. 39, 1532 A1-B10	Euseb. : Cat. II, 41 ; cf. Cat. XI, 24
671, 6-20	= 80, 1745 B7-C11	Theodoretus
— 21-23	=	Hesych. : cf. Cat. III, 106
— 25-27	= 80, 1745 C13-D3	Theodoretus
— 29-46	=	Euseb. : Cat. II, 51 ; cf. Cat. XI, 25
— 48-672, 2	= 80, 1745 D6-1748 C13	Theodoretus
672, 2-12	=	Euseb. : Cat. II, 55 ; cf. Cat. XI, 26
— 13-19	= 80, 1748 C14-D6	Theodoretus
— 20-25	= cf. 23, 1328 B2-13	Euseb. : cf. Cat. II, 58 ; Cat. XI, 27
— 26-30	=	Euseb. : cf. Cat. II, 61 ; Cat. XI, 27
— 30-34	= 80, 1749 A10-B1	Theodoretus
— 34-38	= 23, 1328 B15-C5	Euseb. : Cat. XI, 27b
— 38-39	= 23, 1238 C15-D1	Didym. : cf. Cat. XI, 28
— 41-42	=	Didym. : cf. Cat. XI, 30
— 42-46	=	Theodoretus. Cf. Cat. XI, 31
— 46-48	=	Euseb. : cf. Cat. XI, 32

- 425 Πολλάκις ἡμῖν εἴρηται
— Σιών οἶκός ἐστι τοῦ Πνεύματος.

In Ps. 66. Filiis Core, psalmus cantici.
PG 55, 742-744.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510 ; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 426 Πολλάκις ὑμῖν εἶπον διαλεγόμενος
— μαρτυρεῖν τῷ κατωρθωκότι ἐν Χρ...ῳ...

De parabola villici iniquitatis, et quod nihil nostrum sit.
PG 61, 785-788 = 40, 180-193.

Est Asterii Amaseni. Textus apud *PG* 61 mutilus est ; desunt ibi quae leguntur in *PG* 40, 189 B7-193 D5.

- 427 Πολλή μὲν γηπόνῳ προθυμία
— ὑπὲρ δὲ τούτων ἀπάντων εὐχαριστήσωμεν τῷ Θεῷ · ὅτι αὐτῷ...

In illud (2 Cor. 5, 17) : si qua in Christo nova creatura.
PG 64, 25-34.

Varia sunt de hac homilia prolata iudicia. Montfaucon (*PG* 64, 9-10, viii) illam, utique spuriam, putat esse viri docti nec infacundi, sed qui tropis ac figuris ad nauseam usque redundat. Editores, qui editionem parisinam alteram pararunt, iudicant (13, 261) homiliam esse inepti graeculi, lacinias genuini Chrysostomi sermonis in idem argumentum consuentis cum suis longissimis nugis ; quaedam etiam videri ex aliis spuris sermonibus deprompta. In editione *PG* oratio dicitur ad ineptum graeculum referenda, lacinias genuini Chrysostomi sermonis, sicut graculus plumas pavonis, ridicule inducentem. Haec nimis severa visa sunt patri Wenger, in *Rev. Etud. Byzant.* 14 (1946) 27 nota 3 (= *SC* 50, 43 nota 2) ; qui notavit homiliam hanc tamquam Chrysostomi citari a Photio (*PG* 104, 277-280 ; cf. *PG* 64, 100-101).

- 428 Πολλῆς γέμει παραχῆς ἡμῶν
— καὶ ἡμῖν ζωὴν τὴν ἀθάνατον · ἥς γένοιτο...

De fato et providentia h. 1.
PG 50, 749-754.

Tota collectio haec quinque aux sex homiliarum visa est Frontoni du Duc florilegia ex operibus Chrysostomi excerpta. Id reiecit Savile. Montfaucon in monito dubius mansit in admittenda genuinitate. Ipse notavit, inter alia, insolitam conclusionem non trinitariam homiliarum 1-5. Quod tamen de prima non valet. Homilia haec citatur in eclogis 10, 19 et 26. Vide n. 499, 480 et 99.

- 429 Πολλοὶ μὴ νοήσαντες τὰ περὶ τοῦ Μελχισεδέκ

De Melchisedech.
Byzant. Zeitschrift 40 (1940) 36-37.
Cavallera, S. *Eustathii, ep. ant., In Lazarum, Mariam et Martham XIII, 2-XIV.*

Fragmentum hoc, quod in cod. Ottob. gr. 441 Chrysostomo tribuitur, probavit Altaner, in *Byzant. Zeitschrift* l. c. 37-47, nec Chrysostomi esse nec Eustathii. Est enim abbreviatio quaedam homiliae pseudochrysostomicae *In Rachelem et infantes* (PG 61, 697-700), quam putat ipse nonnisi circa annos 420-450 compositam. Vide n. 574.

- 430 Πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ὅταν ἴδωσιν
— τοῦτο πενθῶμεν διηνεκῶς · ἵνα... χάριτι...ῶ...

In Lazarum.
PG 59, 341-348.
BHG 2222 (3, 42).

Etsi genuina Chrysostomi homilia (est enim 62 *In Ioannem*), tributa est etiam Basilio Seleuciensi cum duabus sequentibus : cf. PG 64, 1399-1400 ; 85, 27-28.

- 431 Πολλοὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἀνθρώπων
— ἐκφυγεῖν σπουδάσωμεν, ὅση δύναμις · ἵνα...
χάριτι...μεθ' οὗ...

De futuro iudicio. Ecloga 25.
PG 63, 743-754.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 57-58, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

743, 9-28	= 61, 75, 7 a.i.-77, 18	In 1 Cor. h. 9
— 28-39	= 59, 623, 49-625, 27	In secundum Dni. advent.
— 39-744, 21	= 621, 8 a.i.-625, 27	—
744, 21-47	= 56, 290, 11-36	De perfecta caritate
— 47-745, 4	= 285, 21-35	—
745, 4-10	= 59, 85, 25 a.i.-86, 1. Cf. PG 91, 932 ; 136, 840	In Ioan. h. 12
— 10-26	= 63, 18, 24 a.i.-12 a.i. Cf. PG 91, 840	In Hebr. h. 1
— 26-34	= 47, 289, 27-34	Ad Theodor. laps. l. 1
— 34-40	= 291, 4-10	—
— 40-746, 9	= 56, 284, 12 a.i.-285, 18	De perfecta caritate
746, 9-15	= 59, 182, 37-43	In Ioan. h. 31
— 15-37	= 51, 22, 30-23, 10. Cf. PG 91, 929 ; 95, 1185	In decem mill. talenta
— 37-42	= 47, 313, 6-11	Ad Theodor. laps. l. 1
— 42-56	= ?	?
— 56-747, 12	= 60, 673, 29 a.i.-13 a.i.	In Rom. h. 31
747, 12-18	= 57, 222, 14-21. Cf. PG 89, 540	In Mt. h. 14
— 18-27	= 47, 289, 18 a.i.-10 a.i.	Ad Theodor. laps. l. 1
— 27-41	= 307, 13 a.i.-308, 1	—
— 41-46	= 287, 10 a.i.-4 a.i. Cf. PG 91, 929 ; 95, 1185	—
— 46-748, 7	= 62, 111, 29 a.i.-112, 22 a.i.	In Ephes. h. 16
748, 7-11	= 51, 41, 9-13. Cf. PG 91, 725	In orationem dominicam
— 11-24	= 48, 996, 26-38	De Lazaro h. 3
— 24-44	= 1002, 18 a.i.-1003, 3	—
— 44-45	= 998, 10-22	—
— 55-749, 16	= 47, 396, 15-39	De compunctione 1
749, 16-35	= 60, 430, 14-22 a.i.	In Rom. h. 5
— 35-38	= 104, 8-11	In Acta h. 12
— 39-52	= 58, 602, 29-4 a.i.	In Mt. h. 75
— 52-57	= 57, 216, 17 a.i.-13 a. i.	In Mt. h. 13
— 57-750, 21	= 62, 444, 14 a.i.-446, 20	In 1 Thes. h. 8
750, 21-31	= 49, 250, 9 a.i.-251, 3 a.i. Cf. PG 91, 972 ; 136, 1201	Daemones non gubernare
— 31-48	= 48, 997, 21 a.i.-998, 3	De Lazaro h. 3
— 48-52	= 49, 308, 26-29	De paenitentia h. 5
— 53-751, 1	= 335, 35-336, 7	De paenitentia h. 7
751, 1-14	= 50, 418, 3-419, 3	De resurrectione
— 14-17	= 49, 153, 15-16 ; 154, 21-22. Cf. PG 91, 861 ; 95, 1092 ; 136, 976	De statuis h. 15
— 17-43	= 57, 317, 26-318, 10	In Mt. h. 23
— 43-752, 20	= 60, 536, 14 a.i.-538, 15	In Rom. h. 14

752, 20-35	= 57, 462, 23 a.i.-9 a.i.	In Mt. h. 43
— 35-58	= 47, 292, 20-ult.	Ad Theodor. laps. l. 1
— 58-753, 15	= 60, 430, 19-432, 24 a.i.	In Rom. h. 5
Hic inseritur fragmentum novum in editione Savilii :		
795, 10-37	= 55, 228, 11-229, 12	In Ps. 48
753, 15-33	= 63, 166, 4-20	In Hebr. h. 23
— 33-754, 18	= 56, 283, 15 a.i.-284, 30	De perfecta caritate
754, 18-fin.	= — 287, 23 a.i.-288, 8	—

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 432** Πολλοὺς [vel πολλοῖς] οἶμαι τῶν πρώην
— αὐτοῦ κόλπους μετὰ Ἰσαὰκ ἀναπαυσώμεθα...
χάριτι...μεθ' οὗ...

Quod non sit accedendum ad theatra, quodque id plane adulteros reddere solet spectatores sitque dissensionum ac litium causa; et de Abrahamo.
PG 56, 541-554.

Prima pars huius homiliae coincidit cum prima parte homiliae 3 *De Davide et Saule*: 56, 541-544, 5 a. i. = 54, 695-698.

Secunda pars occurrit in manuscriptis tamquam homilia propria sub initiis : Ὁ μακάριος Μωϋσῆς, ἀγαπητέ, ὁ τοῖς κατ' εὐσέξειαν... (col. 544, 3 a.i.) : BHG 2353 (3, 61). Ἔθος αἰ [vel ἐστὶ] τοῖς ζωγράφοις (col. 544, 47) : BHG 2346 (360). Nota eodem modo desinere etiam homiliam quandam Theodori Studitae : BHG 2349t (3, 61).

- 433** Πολλῶν ὄντων ὁσίων
— τῆς παρὰ τοῦ ἁγίου Θεοῦ φιλανθρωπίας · ὅτι αὐτῷ...

In mulierem peccatricem quae unguento Domini unxit.

Assemani 2, 297-306.

Tribuitur S. Ephraem. Sed dubium est : cf. DSpir 4, 806, 14 ; ib., 815.

- 434** Πολὺς ὁ χειμὼν, ἀλλὰ τὴν προθυμίαν
— ὑπὲρ δὲ τούτων ἀπάντων εὐχαριστήσωμεν τῷ Θεῷ · ὅτι αὐτῷ...

In dimissionem chananaeae; habita post eius reditum ab exsilio.
PG 52, 449-460.

De authenticitate huius homiliae plurimum disceptatum est.

Sub nomine Chrysostomi habetur in collectione latina saec. V in., de qua vide Wilmart, in *JThSt* 19 (1918) 318. Extat alia versio latina antiqua sub nomine Laurentii Novariensis (*PL* 66, 116-124), de qua Wilmart *ib.*, nota 4, cum retractatione in *Rev. Bén.* 35 (1926) 157, nota 2.

Budge, *Coptic Homilies* 133-143, edidit versionem copticam, cum eiusdem traductione anglica (275-285). Iam vero in codice copto (saec. VII forte) tribuitur Eusebio episcopo Caesareae in Cappadocia : cf. Mercati, in *JThSt* 8 (1907) 114 ; Budge, *o. c.*, XLIX.

Fronto du Duc censuit homiliam esse spuriam ; Savile genuinam, sicut etiam Tillemont, *Mémoires* 11, 601. Montfaucon iudicavit priorem partem homiliae (n. 1-3) omnino esse genuinam ; posteriorem vero (in qua nonnulla sunt similia homiliae 52 in *Matthaeum*), licet genuinam, fortasse fuisse interpolatam.

De genuinitate non dubitavit Haidacher, in *ZkTh* 30 (1906) 183.

Homilia tamen remanet dubia pro Wilmart *l. c.*, et pro Altaner, in *Hist. Jahrbuch* 61 (1941) 218.

Citatur in ecloga 2 et in epistula ad monachos. Vide n. 242 et 540.

- 435** Πόσης φιλοσοφίας

In Iob cap. 9.

PG 64, 604-605.

Fragmenta dubia.

- 436** Πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα ἦλθεν
— πολὺν ποιησώμεθα τῆς ἐλεημοσύνης λόγον · ἵνα...χάριτι...δι' οὗ...

In sanctum diem Ramorum. Ecloga 33.

PG 63, 817-822.

Ut notavit Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 66, tota haec ecloga componitur e diversis fragmentis duarum homiliarum genuinarum :

817, pen.-819, 51 = 59, 362. 15 a.i.-363, 22 a.i. In Ioan. h. 65
819, 19-822, fin. = 365, 30-370, fin. — h. 66

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

437 Πρόκειται ἡμῖν, ἀγαπητοί, πνευματικῇ

- α) τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐπιτύχητε · ἥς γένοιτο...
- β) τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἀξιοθῶμεν · ἥς γένοιτο...
- γ) τὰ ἐξῆς ἐν ἐτέρᾳ διηγῆσαι ταμιευσάμενοι ὑμνοῦντες Θεόν...

In principium ieiunii, in exsilium Adami, et de improbis mulieribus.

PG 56, 525-538.

Savile 7, 237-249.

Plures dantur recensiones huius homiliae, quarum una omnia omittit a col. 535, 9, continuationem pro alio die promittens.

Iuxta Savile 8, 861, est oratio plena ineptiarum, plena soloecismis; iuxta Montfaucon in monito, aeternis dignum tenebris opus.

Proclo tamen tribuitur a Marx, *Procliana* n. 53 p. 58.

438 Πρόρρησιν μὲν ὁ ψαλμὸς ἔχει

- ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα ἐν αὐτῷ Χρ....ῶ...

In Ps. 101.

PG 55, 635-642.

Ut notavit M. Richard, in *Bull. d'Information de l'Inst. de Rech. et d'Hist. des Textes* 5 (1956) 94-95, collectio haec homiliarum in Ps. 101-107 (PG 55, 655-674) nihil aliud est nisi vera quaedam catena, in qua commentario Theodoretis miscentur et excerpta ex catena palaestinensi (sive ex ipsa, sive ex paraphrasi) et scholia nonnulla S. Athanasii (Ps. 101, 103-106), S. Cyrilli (Ps. 103), Hesychii (Ps. 101-107) et Chrysostomi (Ps. 103-106).

Haec scholia, etsi analogiam evidentem ostendant cum catena III, ab hac tamen non desumuntur; immo et textum ipsa meliorem exhibent. Eorum ergo praesentia in his homiliis pseudochrysostomicis novum testimonium constituit (a testimonio catenae III independens) pro exsistentia antiquae catenae monophysitae.

Constant igitur nostrae homiliae in Ps. 101-107 his tribus elementis :

- a) commentario Theodoretis in Psalmos;
- b) excerptis e catena palaestinensi;
- c) excerptis e catena monophysita.

Quia vero tum catena palaestinensis tum catena monophysita saeculo VI compositae sunt (cf. Richard, *l. c.* 88 et 98), nostrae homiliae illi saeculo posteriores esse probantur.

Ecce quae in hac prima homilia collectionis desumuntur ex Theodoro, et quae inseruntur ex aliis, adnotatis Catenarum locis ex benevola communicatione M. Richard :

635,	4-636, 3 = 80, 1676 B1-7	Theodoretus
636,	3-637, 2 = 23, 1249 D3-1252 A4	Euseb. : Cat. XI, 2
637,	3-6 = 39, 1516 B15-C3	Didym. : Cat. XI, 4
—	6-9 = 80, 1676 B9-12	Theodoretus
—	10-16 =	Didym. : Cat. XI, 6
—	16-21 = 23, 1252 B6-9	Didym. : Cat. XI, 6
—	24-71 = 80, 1676 C3-1677 D8	Theodoretus
—	72-77 =	Euseb. ? : Cat. XI, 15 ; Cat. II
638,	1-9 = 80, 1677 D8-1680 A10	Theodoretus
—	10-20 = cf. 23, 1257 A14-B10	Euseb. : Cat. XI, 16
—	20-30 = 80, 1680 B1-10	Theodoretus
—	31-37 = 39, 1516 D5-11	Didym. : Cat. XI, 17
—	37-41 =	Apoll. : Cat. XI, 20
—	43-65 =	Euseb. : Cat. XI, 19
—	65-68 = 27, 428 D3-7	Athan. : Cat. III, 48
—	70-639, 3 =	Hesych. : Cat. III, 53
639,	4-10 = 80, 1681 A2-8	Theodoretus
—	9-15 =	Hesychius Cat. III, 60
—	15-21 =	Didym. : Cat. XI, 22
—	24-25 = 80, 1681 A10-12	Theodoretus
—	26-29 =	Hesych. : cf. Cat. III, 61
—	29-34 =	Euseb. : cf. Cat. XI, 25 ; Cat. II
—	35-40 = 27, 429 A13-B2	Euseb. ? Cat. XI, 26
—	40-45 = 80, 1681 B4-8	Theodoretus
—	45-57 =	Didym. : cf. Cat. XI, 27 ; Cat. II
—	58-59 = 80, 1681 B8-10	Theodoretus

639, 61-65	=	Hesych. : cf. Cat. III, 70
— 65-74	=	Didym. : cf. Cat. XI, 28
— 77-640, 2	=	Athan. : Cat. III, 68
640, 2-3	=	Athan. : Cat. III, 73
— 4-6	=	Athan. : Cat. III, 75
— 6-10	=	Hesych. : cf. Cat. III, 74
— 10-13	=	?
— 18-19	= 27, 429 C11-12	Athan. : Cat. III, 82
— 19-21	= 27, 429 C15-D2	Athan. : Cat. III, 85
— 22-31	= 23, 1260 D5-1261 A3	Euseb. : Cat. XI, 32
— 32-38	=	Hesych. : Cat. III, 92
— 42-53	= 39, 1517 C5-D2	Didym. : Cat. XI, 36a ; Cat. III, 94
— 55-75	= 80, 1684 B1-C9	Theodoretus
— 75-641, 1	= 39, 1520 B3-7	Didym. : Cat. XI, 36h ; Cat. III, 106
641, 1-2	= 39, 1520 B7-8	Didym. : Cat. XI, 36i ; Cat. III, 108
— 3-642, 7	= 80, 1684 C9-D4	Theodoretus

- 439 Προσελθὼν Ἰωάννης ὁ θεολόγος τῷ Κυρίῳ
— ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους · αὐτῷ...

Apocalypsis apocrypha S. Ioannis altera.
Rev. Bibl. N. S. 11 (1914) 215-221.
BHG 922i (2, 30).

Dicitur ab editore Nau, *l. c.*, 212-214, composita in insula Cypro saec. VI-VIII.

- 440 Προσελθὼν τις ἀνὴρ εὐλαβὴς
— Τριάδος ἀγαθῆς δηλοῖ τὴν ἀρχήν.

De die dominica.
ROC 13 (1908) 414-415.
BHG 635c (1, 196).

Nau, in *ROC l. c.*, edidit initium huius homiliae, quae in manuscripto parisino Bibl. Nat. gr. 929 tribuitur Chrysostomo, quaeque nihil est aliud nisi nova recensio homiliae 15 [16] collectionis Ps. Eusebii Alexandrini (*PG* 86, 413-421). Cf. Nau, *l. c.*, 406-409 ; *ib.*, 432 ; Zahn, in *Zeitsch. für kirchl. Wissensch. und kirchl. Leben* 5 (1884) 516-534.

- 441 Πρότερον διεξελθόντες ὑμῖν
— καθιδρυμένον ἔχων διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ ·
ὅτι αὐτῷ...

De precatione.
PG 64, 461-465.

Haidacher, in *ZikTh* 38 (1914) 92, eam dixit certo spuriam. Idem tenet Weyer in dissertatione manuscripta.

Utrum Nestorio sit tribuenda, putavit Bardenhewer 3, 344, amplius esse investigandum.

Apud Baur, *Inilia PP. GG.*, nullo ambiguitatis signo notatur.

- 442 Πρότερον μὲν τῶν ἀγίων οἱ θάνατοι
— ὁ τῶν παλαισμάτων ἀγωνοθέτης Χριστός · ᾧ...

In Barlaam martyrem.
PG 31, 484-489.
BHG 223 (1, 79).

Antiquam attributionem S. Basilio non solum multorum manuscriptorum testimonio, sed etiam citationibus Damasceni (*PG* 94, 1261 BC) et Concilii Nicaeni II (Mansi 13, 80 C) firmatam, retinuit Tillemont, *Mémoires* 9, 685, contra Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 2, 183.

Is quidem homiliam tribuerat potius Chrysostomo. Quam attributionem praeferendam esse pluribus probavit Garnier (*PG* 31, 11-21) ; huius tamen argumenta, iuxta Delehaye in *Anal. Boll.* 22 (1903) 132, habentur ut definitiva contra Basilium, sed pro Chrysostomo non adeo constringentia ut ex aliquo eiusdem imitatore homilia esse non possit.

Chrysostomi esse affirmat E. Rouillard, in *Rev. Mabillon* 48 (1958) 81, nota 5.

Iuxta Tillemont, *Mémoires* 11, 617s, homilia dicta est Antiochiae Syriae.

- 443 Πρότερον μὲν τῶν Ἰουδαίων ὁ δῆμος
— οὐ κολάσω ὑμᾶς, ἀλλ' ἀναπαύσω ὑμᾶς · αὐτῷ...

In Eliam prophetam.
PG 56, 583-586.
BHG 576 (1, 176).

Habetur ut probabiliter Procli a Marx, *Procliana* n. 5

p. 17-19; qui putat eam fuisse fontem homiliae Basilii Seleuciensis *In Eliam* (PG 85, 148-157).

Severiano Gabalensi tribuitur a Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26, quem sequitur Tillemont, aliis contradicentibus, maxime Zellinger, *Studien* 4-5.

Analogiam huius homiliae cum homiliis *In ramos palmarum* (PG 61, 715-720) et *In Martham, Mariam et Lazarum* (PG 61, 701-706), quam notavit Marx, concessit Richard, in *Mélanges Sc. Rel.* 1 (1944) 188-189; qui tamen homiliam *In ramos palmarum* Leontio Hierosolymitano restituit.

- 444** Προτρέπεται καὶ κόλπος βύθιος
— τοῖς δὲ δίδωμι βασιλείαν οὐρανῶν, ἐν Χρ...ϝ...

In illud (Ps. 38, 7): verumtamen frustra conturbatur; et de eleemosyna.

PG 55, 559-564.

Citatur ut Chrysostomi in florilegiis *Sacra Parallela* (PG 95, 1132-1133); 1284; 1512-1513, *Loci Communes Maximi* (PG 91, 768), *Loci Communes Antonii Melissae* (PG 136, 872).

His non obstantibus spuria habetur a Haidacher, in *ZikTh* 25 (1901) 366; qui tamen notavit auctorem bene nosse scripta Chrysostomi eiusque, inter alia, transcribere homiliam 7 de paenitentia:

55, 561, 5 a.i.-564, 1 = 49, 333, 27-335, 35.

Vide n. 395. Homilia citatur in ecloga 23. Vide n. 283.

- 445** Πρώην ἐξ ὧν ἀκηκόατε μεμαθήκατε
— αὕτη ἡ φωνὴ τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ ἐστίν· αὐτῷ...

De ieiunio s. 3.

PG 60, 715-716.

Hanc homiliam, cum duabus praecedentibus et quatuor sequentibus (quae unius sint auctoris) Proclo tribuit Marx, *Procliana* n. 66, p. 67.

- 446** Πρώην ἡμῖν ἡ μεγάλη
— δὸς δόξαν τῇ σῇ φιλανθρωπίᾳ· ἦ...

In filium prodigum ac de paenitentia; et in lignum scientiae boni et mali; et in latronem.
PG 59, 627-636.

Severiano Gabalensi tribuitur a Zellinger, *Die Genesis-homilien* 47-53; cuius iudicium probant Marx, in *OCPer* 5 (1939) 303; Wenger, in *Augustinus Magister* 1, 184 nota 4; et iam antea Cavallera, in *Bull. Litt. Eccl.* 33 (1932) 141, notans allusionem in hac homilia (col. 629) ad homiliam pridie habitam, scilicet PG 49, 323-336, et ipsam Severiani. Vide n. 395. Paternitatem Severiani agnovit quoque Altendorf in dissertatione manuscripta.

- 447** Πρώην μὲν ἐνεκαλοῦμεν
— τὸ μὴ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ αὐτοὺς ἐκπεσεῖν· ἥς γένοιτο...

De doctrina et correptione. Ecloga 6.

PG 63, 605-616.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 36-37, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit:

605, 2-606, ult.	= 48, 733, 37-734, 15	De incomprehens. h. 4
607, 1-15	= 53, 36, 5 a.i.-37, 18	In Genes. h. 4
— 15-26	= — 89, penult.-90, 11	— h. 10
— 26-33	= 55, 521, 23-40	In Ps. 145
	Cf. PG 91, 953; 96, 13	
— 33-44	= 48, 941, 13 a.i.-4 a.i.	Advers. Iudaeos h. 8
— 44-608, 12	= — 925, 11 a.i.-926, 22 a.i.	— h. 7
608, 12-36	= — 882, 8-18 a.i.	— h. 4
— 37-57	= 51, 133, 5 a.i.-134, 15	De mutatione nomin. h. 3
— 57-609, 6	= 49, 54, 10-23	De statuis h. 3
609, 6-26	= — 33, 5-34, 19	— h. 1
— 26-33	= 48, 881, 15 a.i.-9 a.i.	Advers. Iudaeos h. 4
— 33-610, 5	= 61, 29, 9 a.i.-30, 25	In 1 Cor. h. 3
610, 5-15	= 48, 966, 28-38	De Lazaro h. 1
— 16-25	= 59, 176, 2-11	In Ioan. h. 30
— 25-56	= 48, 931, 30-934, 22	Advers. Iudaeos h. 8
— 56-611, 5	= — 881, 19-28	— h. 4
611, 5-16	= — 849, 24-36	— h. 1
— 16-21	= 61, 118, 33-37	In 1 Cor. h. 14
— 21-27	= 47, 395, 14 a.i.-8 a.i.	De compunctione 1
— 27-32	= — 402, 12-17	—
— 32-38	= 56, 117, 7-13	Vidi Dominum h. 3
— 39-54	= 59, 186, 5 a.i.-187, 12	In Ioan. h. 32
— 54-612, 5	= 48, 995, 30-40	De Lazaro h. 3

612, 5-9	= 53, 39, 17 a.i.-13 a.i.	In Genes. h. 4
— 9-26	= 51, 119, 24-41	De mutatione nomin. h. 1
— 27-43	= — 17, 5 a.i.-18, 28	In decem mill. talenta
— 43-54	= 56, 165, 23 a.i.-9 a.i.	De prophet. obscur. h. 1
— 54-57	= 59, 188, 30-34	In Ioan. h. 32
	Cf. PG 91, 817	
— 57-613, 30	= 51, 113, penult.-115, 18 a.i.	De mutatione nomin. h. 1
613, 30-43	= 58, 556, 16-27	In Mt. h. 56
— 43-614, 22	= 50, 655, 15 a.i.-657, 2	Non ad grat. contion.
614, 23-28	= 61, 568, 1-7	In 2 Cor. h. 24
— 28-52	= 62, 330, 27-331, 4	In Colos. h. 7
— 52-54	= ?	?
— 54-615, 1	= 56, 139, 14 a.i.-9 a.i.	Vidi Dominum h. 6
615, 1-10	= — 140, 8 a.i.-141, 3	— —
— 10-30	= 49, 80, 38-7 a.i.	De statuis h. 5
— 30-616, 4	= — 54, 25-44	— h. 3
616, 4-9	= 58, 691, 6 a.i.-ult.	In Mt. h. 75
— 10-14	= — 726, 26-32	In Mt. h. 80
— 14-15	= ?	?
— 15-fin.	= 55, 342, 2-343, 5	In Ps. 119

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 448 Πρώην μὲν περὶ ἀκαταλήπτου
— ὠφεληθέντας ἐκ τῆς ἡμῶν συμπαθείας, χάριτι...
μεθ' οὗ...

De non anathematizandis vivis vel defunctis.
PG 48, 945-952.

Putavit Hales homiliam aut genuinam non esse aut ab alio retractatam et interpolatam. Huic iudicio restitit Montfaucon in monito (PG 48, 944 bis).

Restituta est Flaviano antiocheno a Cavallera, *Le schisme d'Antioche* 15-19; et eodem fere tempore a Schwartz, in *Abhandl. der k. Ges. der Wiss. zu Göttingen*, Phil.-hist. Kl., 8, 6 (1906) 175 nota 1.

- 449 Πυκνὰ μὲν ἡμῖν
— καὶ ἀποθανόντος καὶ ἀναστάντος Χριστοῦ, ᾧ...

In Pentecosten.

Marx, *Procliana* 100-102.

Etsi Proclo tribuatur ab editore 48s (cf. *OCP* 7 [1941] 344; 359s), videtur potius esse Basilii Seleuciensis.

- 450 Ῥοαὶ καὶ μῆλον καὶ φοῖνιξ
— Πνεύματος Ἁγίου πληροῦντες, ἐν Χρ...ᾧ...

In illud (Io. 7, 14): ascendit Iesus in templum, et de Melchisedech. [In media Pentecoste].
PG 61, 739-742.

Proclo iuveni ex tempore dicenti tribuitur a Marx, *Procliana* n. 11, p. 24-25; qui homiliam hanc connexam dicit cum homilia PG 61, 697-700.

Eam ab Epiphanii *Panario* 67, 3-7 dependere, contendit Haidacher, in *ZtkTh* 19 (1895) 164-165, atque fontem extitisse pro secunda parte homiliae *De Melchisedech* PG 56, 257-262 (vide n. 37). Vide etiam n. 97.

Altaner, in *Byzant. Zeitsch.* 40 (1940) 41-46, unitatem nostrae homiliae, spuriae sane, statuit; eamque tenet compositam circa 420-450; ipsam, ut Haidacher, fontem fuisse homiliae *De Melchisedech* in secunda eius parte (PG 56, 260, 23-262) probat.

- 451 Σάλπιγγος ὑψηλότερα βοῶ [vel ὑψηλότερον βοήσω]
— ἀγαλλιώμενοι τοῖς προσδοκώμενοις, ἐν Χρ...ᾧ...
De ieiunio.
PG 61, 787-790.

- 452 Σαφῆς ἡ τῆς προφητείας
— ὅταν αὐτῷ προσευχώμεθα.

In Ps. 78.

PG 55, 721-724.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 453 Σεμνύνει μὲν τοὺς εὐδοκίμους
— καὶ τὴν ἀρετὴν μιμησώμεθα· ἵνα...χάριτι...μεθ' οὗ...

In sanctum Stephanum h. 1.

PG 63, 929-932.

BHG 1662 (2, 251).

Σημεῖον ἀντιλεγόμενον ὁρῶ. Vide n. 260.

- 454 Σήμερον ἀγγελικῇ παρατάξει
— ἐν ᾧ ἀνεπαύσατο Χρ...ῶ...

In Annuntiationem.
PG 10, 1145-1156.
BHG 90n (3, 165).

Haec homilia signatur a Baur, *Initia PP. GG.*, tamquam spuria Chrysostomi; equidem nescio quam ratione, cum vel ipsa allegatio ad opera Chrysostomi errata sit. De homilia ipsa vide Jugie, in *Anal. Boll.* 43 (1925) 87-90; Laurentin, *Table rectificative* 157.

- 455 Σήμερον, ἀγαπητοί, τὸν ἱατρὸν
— καὶ διηκονήσατέ μοι · ἥς...χάριτι...ῶ...
De ieiunio s. 5.
PG 60, 717-720.

Hanc cum quatuor praecedentibus et duabus sequentibus (quae unius sint auctoris), Proclo tribuit Marx, *Procliana* n. 68, p. 67.

- 456 Σήμερον ἐκ νεκρῶν ἐγειρόμενος
— ὁ ζωῆς καὶ θανάτου τὴν ἐξουσίαν ἔχων · αὐτῶ...
In quatrduanum Lazarum. [De Christi precibus contra Anomoeos s. 9].
PG 48, 779-784.

Halesio, apud Savile 8, 728, visa est spuria. Quod iudicium refutavit Montfaucon (PG 48, 777-778). Weyer, in dissertatione manuscripta, eam dicit originarie a Chrysostomo compositam, sed ab alio fuisse retractatam.

Σήμερον ἡμῖν ἀνεγνώσθη. Vide n. 194.

- 457 Σήμερον [ἡμῖν] ὁ Χριστὸς τοὺς ἄθλους
— εὐαρεστήσαντας ἡμᾶς τῶν αἰώνιων ἐπιτυχεῖν ἀγαθῶν, χάριτι...

In samaritanam, et in illud (Io. 4, 5): venit Iesus in civitatem.
PG 59, 535-542.

Ex versione armena, quam edidit Aucher 415-427, Severiano Gabalensi tribuitur ab eodem. Hanc attributionem reiecit Dürks 60-64; eandemque non probari scripsit Zellinger, *Studien* 71.

Ex testimonio quorundam manuscriptorum restituta est Leontio Hierosolymitano a M. Richard, in *Mélanges Sc. Rel.* 1 (1944) 189.

Ceterum, ut notavit Savile 8, 867, conclusio nostrae homiliae coincidit cum conclusione homiliae genuinae 31 *In Ioannem*:

59, 542, 21-fln = 59, 182, 30-fln.

- 458 Σήμερον ὁ φαρισαῖος εἰς ἄριστον
— ἀλλὰ παλάμαις ἐργαστικάς · ἴνα...ῶ...
In meretricem et in pharisaeum.
PG 61, 709-712.

Proclo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 12, p. 25-26; qui notat connexionem eiusdem cum homilia ampliori et accuratius composita PG 61, 727-734.

- 459 Στάδιον ἡμῖν σήμερον πνευματικὸν
— ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ἐν Χρ...ῶ...
Oratio de circo.
PG 59, 567-570.

Ineptum nugacissimi graeculi opusculum, dicitur a Montfaucon in monito, indignum, iudicio Tillemontii, quod legatur vel intelligatur.

- 460 Σταυροῦ πανήγυριν ἄγομεν
— καὶ ποιῶν θαυμάσια · σὺ εἶ ὁ Θεὸς μόνος.
In venerabilem pretiosae et vivificae crucis exaltationem.
PG 97, 1017-1036.
BHG 443 (3, 99).

A Montfaucon spuria iudicata ideoque omissa. Est Andreae Cretensis.

- 461 Σταυροῦ πρόκειται σήμερον ἑορτὴ [vel Σταυροῦ ἑορτὴ πρόκειται σήμερον]
— τῶν πεπλημμελημένων καθ' ἑκάστην δωρεῖται · ὅτι...

In venerandam crucem.

PG 59, 675-678.

BHG 442 (3, 39) ; cf. BHG 444b.

Ex conclusione, ut notavit Savile, homilia dicenda est posterior concilio Nicaeno II et persecutione Leonis V. At quaestio esse debet de unitate homiliae. Eius enim prima pars, quae unica est de cruce (ab initio usque ad col. 675 lin. 18 a.i.), non est nisi prima pars homiliae Iosephi Thessalonicensis (cf. BHG 440), quam edidit Gretser, *De cruce* (Ingolstadii 1600) 2, 116-122. Apud Baur, *Initia PP. GG.*, hae duae homiliae, quae certo diversae sunt, tamquam una homilia habentur. Notavit praeterea Harles, in *Bibliotheca Graeca* 8, 522 (PG 64, 1403-1404), idem initium referre quandam homiliam Andreae Cretensis.

- 462 Στεφάνῳ χρυσοκόμοις ἄνθεσι
— ὑμῖν κατεφύτευσε διὰ Ἰ.Χρ....ϥ...

De paenitentia.

PG 60, 765-768.

Huius homiliae paraphrasis habetur in homilia copta *De paenitentia*, quam edidit H. De Vis, *Homilies coptes de la Vaticane* [Coptica 1] 198-204 (cf. Halkin, in *Anal. Boll.* 45 [1927] 383), quaeque tribuitur Severiano Gabalensi. Hanc tamen attributionem reiecerunt Ch. Martin, in *RHE* 26 (1930) 331 nota 1, et Altendorf in dissertatione manuscripta.

- 463 Στέψωμεν ἄνθεσιν ἐγκωμίων
— τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν ἀπολαύσωσιν · ὧν γένοιτο ...χάριτι...δι' οὗ...

Laudatio sancti Stephani protomartyris.

PG 59, 501-508.

BHG 1658 (2, 251).

- 464 Στρατιώτου πλημμελήσαντος
— σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου.

In Ps. 6.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 81-92.

PG 40, 444-460.

Asterio Sophistae restituitur a M. Richard, in *Rev. Bibl.* 44 (1935) 551-558 ; quam attributionem confirmavit E. Skard, in *Symbol. Osloenses* 20 (1940) 86-132. Cf. Richard, in editione Asterii, p. v.

- 465 Στυγνὴν τὴν ἐκκλησίαν
— πάντας καλεῖ πρὸς παράδεισον · αὐτῶ...

In prodicionem Iudae et in passionem D. N. Iesu Christi. [In sancta V].

PG 61, 687-690.

Proclo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 6, p. 19-20. Etsi in quibusdam manuscriptis habeatur sub nomine S. Ephraem, ipsius tamen non esse tenuit Mercati, in *S. Ephraem Syri opera* 97 nota 2.

- 466 Συμφέρει δάκνεσθαι διὰ τῆς τῶν ῥημάτων

Contra eos qui cum scientia Scripturas non legunt.

Sub hoc initio homiliam Chrysostomo attributam vidit Montfaucon ; qui eam, utpote spuriam, omisit in sua editione (PG 64, 1405-1406). Fragmentum illius videtur conservari in ecloga 6, ut notavit Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 33. Scilicet : PG 63, 614, 7 a.i.-5 a.i.

- 467 Συνεκάλεσεν ἡμᾶς, ἀγαπητοί, ἐπὶ τὸ αὐτὸ
— ἀνεζήσαμεν βαπτισθέντες εἰς Πατέρα...ϥ...

In laudem sancti Ioannis theologi.

PG 61, 719-720.

BHG 829 (2, 32).

Proclo ex tempore dicenti tribuitur a Marx, *Procliana* n. 15, p. 27-28; qui eam eiusdem auctoris esse ac homiliam *PG 61, 719-722*, putatque dictam fuisse Ephesi, non in itinere anni 431, sed antea.

- 468** Σύνηθές ἐστιν, ἄδελφοί, τῷ μακαρίῳ
— πρεσβείαις τῆς ἀχράντου... εἰς δόξαν Πατρός...

In Ps. 118. Statio 3 [vers. 132-176].

PG 55, 700-708.

De hoc commentario vide n. **244**.

- 469** Σύντομος ἡ ἐπιγραφή τοῦ ψαλμοῦ
— οὐ τῶν γλωσσῶν τὰς διαφοράς, ἀλλὰ τῶν βίων ἐκάλεσεν.

In Ps. 81.

PG 55, 731-732.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 470** Σύντομος ἡ προγραφή · περὶ γὰρ
— ἀναπλάττειν διαφθαρέντα τὸν ἄνθρωπον.

In Ps. 77.

PG 55, 711-721.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 471** Σφοδρά μοι καὶ νῦν ὥς ἀεὶ
— ὃν ζητεῖτε, μετ' ἐξουσίας ἀνέστη · αὐτῷ...

In resurrectionem D. N. Iesu Christi, et in mulieres unguenta ferentes.

PG 62, 753-756.

Proclo ex tempore dicenti, tamquam probabile, tribuitur a Marx, *Procliana* n. 76, p. 70-71.

- 472** Σώζειν ποιμένες καὶ βουκόλοι
— ὑπὸ πατρός τοῦ Θεοῦ κρατῆται, πίπτει καὶ διαφθείρεται.

In Ps. 11 h. 1.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 153-160.

Asterio Sophistae tribuitur ab editore p. v. Pro textu, cf. Richard, in *Symbol. Osloenses* 34 (1958) 56-57.

- 473** Τὰ αὐτὰ λέγειν ἐμοί... Εἰ δὲ Παύλῳ συνεχοῦς
— τυχεῖν τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν · ὧν γένοιτο...

De fato et providentia h. 4.

PG 50, 759-766.

Tota haec collectio quinque aut sex homiliarum visa est Frontoni du Duc florilegia esse ex operibus Chrysostomi excerpta; quod reiecit Savile. Montfaucon (*PG 50, 749-750*) dubius mansit in admittenda genuinitate; qui notavit, inter alia, insolitam conclusionem homiliarum 1-5. Nostrae tamen homiliae conclusionem compara cum ea quam propriam Chrysostomo signavit Wenger, in *SC* 50, 57-58.

Homilia haec citatur in eclogis 10 et 11. Vide n. **499** et **340**.

- 474** Τὰ λείψανα τῆς χθεσινῆς τραπέζης
— τὴν λύσιν ἀποδοὺς τῶν ζητουμένων, ἐν Χρ...ϝ...

In ea quae supersunt ex 50 psalmo, et de paenitentia.

PG 55, 575-588.

Textus editus a Montfaucon est recensio interpolata, ut ipse monuit (cf. *PG 55, 23-24, X*) loca etiam designans in eodem textu (nec tamen semper accurate), quae ab interpolatore ex Theodoro desumpta sunt.

Recensionis originalis non habetur nisi versio vetus latina, pertinens ad collectionem 38 homiliarum chrysostomicarum, qua usus est S. Augustinus circa annum 422. Vide Wilmart, in *JThSt* 19 (1918) 304-327.

Ignotus auctor nostrae homiliae auctor quoque est homiliae praecedentis (55, 565-575). Initium imitatur initium homiliae 22 in *Genesim* (PG 53, 185). Fragmentum quoddam (55, 581) transcribitur ab auctore homiliae pseudoephraemianae Assemani 3, 368; cf. Haidacher, in *ZkTh* 30 (1906) 182. A nostra homilia dependet etiam homilia pseudochrysostomica in *Ps. 50* seu *In Davidem regem et Paulum apostolum de paenitentia* (PG 55, 527-532). Vide n. 42.

Homilia haec citatur in ecloga 24. Vide n. 119.

- 475 Τὰ μεγάλα τῶν πραγμάτων
— προσδοκήσαντες, δόξαν ἀναπέμψωμεν τῷ Πατρί...

In Iob h. 2.

PG 56, 567-570.

BHG 939e (2, 36).

Simul cum praecedente et duabus sequentibus (quae eiusdem sint auctoris, non sane Nestorii) tribuitur possibiliter Proclo a Marx, *Procliana* n. 50, p. 57-58. Notavit Haidacher, in *Chrysostomica* 220, auctorem huius et sequentis homiliae usum esse homilia quadam Chrysostomi, nunc deperdita, cuius fragmentum citatur a Georgio Hamartolo (PG 110, 156-157) et Georgio Cedreno (PG 121, 105-109). Fragmentum illud apparet hic in plures partes divisum et ulterius elaboratum. Et quidem in homilia 2 :

567, pen-568, 24 = 110, 156 A5-B9

569, 6-19 = — 156 C1-11

- 476 Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι
— ἡ ἐπουράνιος κατάστασις καὶ ἡ ἐκεῖ βασιλεία ·
ἦς... χάριτι... ᾧ...

In Ps. 5 h. 4.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 68-70.

PG 40, 424C-428.

In editione Cotelier (PG 40) haec homilia, quae est IX apud Richard, unam efformat homiliam cum VIII eiusdem Richard, ut hic notavit. Qui probavit, in *Rev. Bibl.* 44 (1935) 548-551, eam non esse Asterii Amaseni; at simul iudicavit eam vix posse tribui Asterio Sophistae. Hoc tamen postremum contendit E. Skard, in *Symbol. Osloenses* 20 (1940) 124-132, nemine contradicente. Cf. Richard in editione Asterii, p. iv. Vide n. 416.

- 477 Τὰ τῆς παρούσης ἱερᾶς
— μεγαλοφώνοις κηρύττοντες στόμασιν · ἴνα...

In Hypapanten.

PG 28, 973-1000.

BHG 1968 (3, 242); cf. BHG 1967.

S. Athanasio tribuitur a primo editore Combefis, contradicente Montfaucon in monito. Videtur esse Georgii Nicomediensis : cf. Beck, *Kirche und theol. Literatur* 543. Ehrhard 2, 47; 3, 224. 316.

Τὰς γλώσσας σήμερον. Vide n. 163.

- 478 Ταῦτα ἀπολογία ὑπὲρ τῶν προτέρων

In Iob cap. 42.

PG 64, 653-656.

Fragmenta dubia apud Baur, *Inilia PP. GG.* Haidacher, in *Chrysostomica* 225, hunc fontem invenit :
456 C8-fin. = 49, 273, 4-15 De diabolo h. 3

- 479 Τῇ προτέρᾳ [vel προλαβούσῃ] κυριακῇ
— ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, καὶ σοὶ...

In Annuntiationem Deiparae et contra Arium impium.

PG 62, 763-770.

BHG 1144h (3, 167).

Amphilochio tribuitur a Marx, *Procliana*, p. 69; Gregorio Nysseno a Laurentin, *Table rectificative* 163s,

et a Montagna probabiliter, in *Marianum* 24 (1962) 120. Homilia dicta fuit Caesareae in Cappadocia post homiliam a S. Basilio ibidem habitam dominica praecedenti, ut notavit Wenger, apud Laurentin *l. c.* Hinc inter annos 370 et 378. Lectum fuerat evangelium Lc. 1, 26 ss.; quod tamen non significat agi de festo Annuntiationis, ut patet, sed fortasse de dominica aliqua ante Natalem, ut vult Montagna *l. c.*, 99-100. In quibusdam manuscriptis homilia, dempto exordio, incipit verbis: τῷ μηνὶ τῷ ἑκτῷ (col. 765, 23): cf. Wenger, apud Laurentin *l. c.*

- 480 Τὴν ἄθυμίαν ἐνέθηκεν
— βούλεται μηδὲν πάσχειν ἡμᾶς δεινόν, ᾧ....

De tristitia et moerore. Ecloga 19.
PG 63, 685-690.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 48-49, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit:

685, 56-687, 4	47, 491, 17 a.i.-6 a.i.	Ad Stagir. l. 3
	Cf. PG 91, 877; 95, 1212; 136, 988	
687, 4-14	= 47, 429, 3 a.i.-430, 7	— l. 1
— 14-18	= 49, 74, 29-33	De statuis h. 5
— 18-20	= — 75, 21 a.i.-18 a.i.	— —
— 20-24	= 47, 493, 8-13	Ad Stagir. l. 3
— 24-42	= 55, 357, 9-28	In Ps. 124
— 42-44	= 47, 492, 5 a.i.-2 a.i.	Ad Stagir. l. 3
— 44-53	= 57, 453, 22-30	In Mt. h. 42
— 53-58	= — 234, 16-21	— h. 15
— 58-688, 9	= 50, 750, 22 a.i.-8 a.i.	De fato et prov. h. 1
688, 9-12	= 49, 59, 20-22	De statuis h. 4
— 12-24	= — 36, 3 a.i.-37, 9	— h. 2
— 24-30	= — 119, 7 a.i.-penult.	— h. 11
— 30-34	= — 63, 5-13	— h. 4
— 35-54	= — 183, 15-43	— h. 18
— 54-689, 7	= 53, 211, 12 a.i.-213, 3	In Genes. h. 24
689, 7-14	= 62, 665, 22 a.i.-16 a.i.	In Tit. h. 1
— 14-19	= 47, 487, 31-37	Ad Stagir. l. 3
— 19-21	= ?	?
— 21-40	= 47, 488, 10-39	Ad Stagir. l. 3
— 40-690, 10	= 61, 578, 26-39	In 2 Cor. h. 26
690, 11-16	= 47, 473, 6-13	Ad Stagir. l. 3
— 16-20	= ?	?
— 20-26	= 47, 348, 5-11	Advers. oppugnat. l. 2
— 26-27	= 57, 249, 17 a.i.-16 a.i.	In Mt. h. 16
— 28-35	= 49, 120, 24 a.i.-17 a.i.	De statuis h. 11
— 35-fin.	= 47, 493, 30-33	Ad Stagir. l. 3

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 481 Τὴν θείαν τε καὶ ἁγίαν

Precatio.

PG 64, 1064-1068.

Dubia habetur apud Baur, *Initia PP. GG.*

- 482 Τὴν μὲν ἁγιότητα Χριστοῦ
— εἰκόνα τῆς παρὰ Χρ., ᾧ...

In sanctum Pascha h. 3.

SC 36, 103-117.

PG 59, 729-732.

Pro historia textus, cf. Nautin, in *SC* 27, 16-30; 36, 16-25.

Ch. Martin, in *Recherches Sc. Rel.* 16 (1926) 162-165, notavit unitatem collectionis, immo et unitatem auctoris, qui fortasse fuerit Hippolytus (propter homiliam 6), aut quidam alius eiusdem temporis eiusdemque medii romani; cf. etiam *Mélanges Cumont* 1, 324 nota 1 et *RHE* 33 (1927) 266-276.

Connolly, in *JThSt* 46 (1945) 194-195, 198-200, negavit identitatem auctoris pro collectione homiliarum 1-5 et pro homilia 6, illumque probavit non esse Hippolytum. Nautin, in *SC* 36, 26-50, defendit homilias 1-3 esse eiusdem auctoris, qui diversus sit ab auctoribus homiliarum 4, 5 et 6; illum scribere post exortam controversiam arianam et ante nestorianam; eius christologiam esse alexandrinam. Ageretur ergo de quodam auctore ex medio alexandrino saec. IV ex. aut V in. Hanc sententiam videtur sequi Czerwik, *Homilia paschalis apud Patres usque ad saec. V*, p. 45-46.

- 483 Τὴν σοφίαν τοῦ Θεοῦ

Fragmenta in Proverbia Salomonis.

PG 64, 660-740.

Fragmenta dubiae authenticitatis, donec de unoquoque fiat propria investigatio.

- 484 Τὴν τῆς πανηγύρεως χάριν
— καὶ βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται

In sancta lumina.

PG 98, 1244-1248.

BHG 1945 (3, 235). Cf. BHG 1931.

Est Panteleonis diaconi constantinopolitani.

- 485 Τὴν φιλονεικίαν τῶν μὴ βουλομένων
— ἔχειν αὐτὸ ἔξω.

In Iac. 3, 1.

PG 64, 1048 A7-B1.

Fragmentum hoc dicitur spurium a Haidacher, in
ZlktTh 26 (1902) 191.

- 486 Τῆς μὲν ἐπιγραφῆς τῶν ἀποστολικῶν
— ἀπέλαυσε τῆς ἄνωθεν φιλοτιμίας · ἥς γένοιτο...
χάριτι...ῶ...

De laudibus sancti Pauli. Ecloga 30.

PG 63, 787-802.

BHG 1463 (2, 182).

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 63-64,
fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

787, 45-788, 3 a.i.	= 51, 117, 12-35	De mutatione nomin. h. 1
788, 3 a.i.-789, 3	= — 121, 30-33	— —
789, 3-7	= — 138, 5-7	— h. 3
— 7-8	= — 121, 19 a.i.-17 a.i.	— h. 1
— 9-14	= 56, 146, 13-19	In Is. 45, 7
— 14-26	= 50, 5-6 a.i.	De laudibus Pauli h. 4
— 26-56	= 51, 117, 16 a.i.-118, 19	De mutatione nomin. h. 1
— 56-790, 13	= 62, 206, 23 a.i.-207, 6	In Phil. h. 4
790, 13-16	= ?	?
— 16-48	= 61, 544, 8 a.i.-545, 26	In 2 Cor. h. 21
— 48-791, 20	= — 573, 23-574, 23	— h. 25
791, 20-27	= 47, 487, 31-37	Ad Stagir. l. 3
— 27-45	= — 488, 7-39	— —
— 45-792, 5	= 62, 421, 15-31	In 1 Thes. h. 4
792, 5-7	= 60, 547, 8-10	In Rom. h. 15
— 7-19	= — 546, 36-51	— —
— 19-28	= 61, 571, 12 a.i.-3 a.i.	In 2 Cor. h. 26
— 28-793, 6	= 52, 568, penult.-570, 4	Ad Olympiad. ep. 2
793, 7-20	= 61, 283, 41-284, 2	In 1 Cor. h. 33
— 21-28	= 62, 57, 15 a.i.-4 a.i.	In Ephes. h. 8
— 28-36	= — 58, 13 a.i.-5 a.i.	— —
— 36-49	= — 61, 37-54	— —

793, 49-57	= 61, 573, 13-21	In 1 Cor. h. 25
— 57-794, 22	= 62, 59, 1-38	In Ephes. h. 8
794, 22-47	= — 55, 22 a.i.-57, 3	— —
— 47-49	= — 57, 20 a.i.-19 a.i.	— —
— 49-53	= — 56, 5 a.i.-57, 2	— —
— 53-57	= — 57, 19 a.i.-15 a.i.	— —
— 57-795, 2	= — 371, 6 a.i.-ult.	In Colos. h. 10
795, 2-10	= — 57, 30-38	In Ephes. h. 8
— 10-31	= — 57, 3-30	— —
— 31-796, 22	= — 65, 22-66, 49	— —
796, 22-45	= 51, 314, 16-41	De profectu evangelii
— 45-797, 20	= 62, 623, 22-424, 38	In 2 Tim. h. 4
797, 20-57	= 61, 580, penult.-582, 33	In 2 Cor. h. 26
— 57-798, 57	= 60, 678, 4 a.i.-680, 3 a.i.	In Rom. h. 32
798, 57-799, 7	= — 678, 18 a.i.-8 a.i.	— —
799, 7-18	= 50, 473, 13-32	De laudibus Pauli h. 1
— 18-21	= — 478, 42-45	— —
— 21-33	= — 475, -34	— —
— 33-37	= — 474, 3-7	— —
— 37-42	= — 475, 9 a.i.-476, 1	— —
— 42-56	= — 477, 37-478, 20	— —
— 56-800, 9	= — 478, ult.-479, 11	De laudibus Pauli h. 2
800, 9-12	= — 476, 6-9	De laudibus Pauli h. 1
— 12-802, fin	= 53, 95, 5-98, 10	In Genes. h. 12

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59. Vide etiam n. 61.

- 487 Τῆς παρούσης τιμίας
— α) ὅτι ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατός...
β) δεσπότην πάντων ὁρατῶν τε καὶ ἀοράτων...

In Annuntiationem.

PG 98, 320-340.

BHG 1145n, 1145p (3, 169).

Textus in hac editione mutilus est : cf. BHG l. c.

Tribuitur Chrysostomo, Sophronio Hierosol., Germano, Leontio Neapolitano, Ioanni Damasceno. Hoeck, in *OCPer* 17 (1951) 40-41, negat homiliam esse Damasceni, et putat dubiam manere paternitatem S. Germani. At homiliam certo esse S. Germani I, tenet Beck, *Kirche und theol. Literatur* 475.

- 488 Τῆς φιλαργυρίας τὸ πάθος
— ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν · αὐτῶ...

In publicanum et pharisaeum.
PG 62, 723-728.

Citatur in ecloga 5. Vide n. 305.

- 489 Τῆς χθὲς ὑποσχέσεως
— α) τῆς αὐτοῦ βασιλείας κληρονόμους ποίησιν.
αὐτῶ...
β) ἀνεκόμισεν ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...

In sanctam Parasceven.

Thilo 81-91.

PG 62, 721-724.

BHG 635b (1, 195).

Pertinet ad collectionem Ps. Eusebii Alexandrini n. 10 [17]. Cf. PG 86, 421-422; Nau, in ROC 13 (1908) 431.

- 490 Τῆς Χριστοῦ βασιλείας
— τὴν αὐτοῦ δόξαν φαιδρῦναι, ἐν Χρ...ῶ...
Unum esse legislatorem Veteris et Novi Testamenti; et in vestem sacerdotalem; et de paenitentia.
PG 56, 397-410.

Post Savile ab omnibus (praeter Pearson, *Vindiciae epistolarum S. Ignatii* 1, 132-135) spuria habetur, non obstante citatione Photii (PG 104, 272D-277B); immo etiam citationibus concilii Nicaeni II (Mansi 13, 9A) et Hadriani I (Mansi 13, 779C).

Montfaucon in monito (PG 56, 395-396) auctorem non nisi post saeculum V quaerendum esse putavit. Sed auctorem esse Severianum Gabalensem probavit Zellinger, *Studien* 60-64. Quam attributionem certam dicit Laurentin, *Table rectificative* 162. Eam tenet etiam Altendorf in dissertatione manuscripta.

Putat insuper Zellinger nostram homiliam alludere (col. 402, 25-50) ad homiliam *In Ps. 96* (PG 55, 603-604) ut pridie habitam. Vide n. 379.

- 491 Τί βούλεται τὸ προοίμιον
In Iob cap. 1.
PG 64, 509-545.

Fragmenta dubia. Plura ex illis inventa sunt genuina a Haidacher, in *Chrysostomica* 222-223:

509 A10-B11	= 56, 567, 12 a.i.-548, 2	In Iob h. 2 [vide n. 475]
509 A12-15	= 64, 504 C3-7	Expositio in Iob.
509 C4-D1	= 56, 569, 6-20	In Iob h. 2
512 A4-B3	= — 570, 16 a.i.-10 a.i.	— h. 3 [vide n. 533]
512 B4-C1	= — 569, 20-40	— h. 2
516 B3-C11	= 55, 40, 21 a.i.-41, 18	In Ps. 4
517 C6-D1	= — 52, 14 a.i.-ult.	— —
524 B1-C4	= 56, 571, 19 a.i.-572, 36	In Iob h. 3
525 D3-528 A10	= 55, 69, 32-6 a.i.	In Ps. 5
528 D4	= 49, 27, 12	De statuis h. 1
529 B7-C7	= 56, 574, 4-20	In Iob h. 3
532 A5-B2	= — 574, 44-61	— —
532 D11-533 A7	= 61, 236, 19 a.i.-12 a.i.	In 1 Cor. h. 28
533 A13-536 C7	= 49, 62, 10-11 a.i.	De statuis h. 4
533 D1-536 C7	= 52, 463, 22-464, 4	Quod nemo laeditur
536 C7-D5	= — 465, 21 a.i.-9 a.i.	—
536 D9-537 A8	= 56, 574, 12 a.i.-3 a.i.	In Iob h. 3
537 A12-D12	= 52, 564, 5-14 a.i.	Ad Olympiad. ep. 2
537 D12-540 A15	= 63, 479, 35-50	Homil. 4 e novis.
540 A15-D4	= 61, 236, 4-45	In 1 Cor. h. 28
540 D4-12	= — 236, 2-4	— —
541 C9-11	= — 360, 13 a.i.-11 a.i.	— h. 41
541 C11-D9	= — 362, 15-29	— —
541 D9-544 A13	= 63, 481, 19-32	Homil. 4 e novis.
544 B9-14	= 61, 361, 22-27	In 1 Cor. h. 4
544 C10-D4	= 94, 1377 A8-14	Expositio in Iob
545 A4-B6	= 55, 70, 12 a.i.-71, 13	In Ps. 5

- 492 Τί δὲ [καί] ἡμῖν ἄθλιοι
— κληρονόμοι Χριστοῦ ἀναδειχθῆναι · ὧν πάντων...

Miseri praedicantur qui virgines Christi corrumpunt.
PG 60, 741-744.

- 493 Τί δήποτε καθ' ἐκάστην ἡμέραν
In Iob cap. 2.
PG 64, 545-577.

Apud Baur, *Initia PP. GG.*, haec fragmenta habentur genuina. Ecce quae circa illa accuratius determinavit Haidacher, in *Chrysostomica* 223-224:

545 C6-S	= 56, 577, 5-7	In Iob h. 4 [vide n. 393]
545 D1-548 A4	= — 577, 8-46	—
548 A6-B4	= — 580, 33-54	—
548 B7-10	= — 577, 54-56	—
549 C14-D3	= — 577, ult.-578, 9	—
552 A8-B4	= 63, 470, 12 a.i.-3 a.i.	Homil. 4 e novis.
552 B8-556 B9	= 49, 67, ult.-70, 10 a.i.	De statuis h. 5
556 B10-C4	= 52, 578, 12-24	Ad Olympiad. ep. 3
556 C5-557 B2	= — 579, 10-45	—
557 B7-560 C11	= 61, 236, 12 a.i.-237, 3 a.i.	In 1 Cor. h. 28
560 C12-561 A2	= 51, 213, 16-33	In 1 Cor. 7, 2
561 A2-11	= 61, 237, 3 a.i.-238, 7	In 1 Cor. h. 28
561 B7-13	= — 238, 7-12	—
561 C1-564 A4	= — 238, 12-24	—
564 B3-12	= — 238, 24-32	—
564 D10-565 B1	= — 238, 32-51	—
565 D3-568 A9	= — 238, 51-penult.	—
568 B1-C4	= — 238, pen.-239, 7	—
569 B8-572 B11	= 63, 478, 33-479, 35	Homil. 4 e novis.
572 B14-C7	= — 480, 1-6	—
572 C8-573 B8	= — 480, 43-481, 18	—
573 B8-D4	= — 481, 37-482, 12	—
573 D7-576 B10	= 54, 649, 6-38	De Anna h. 2
577 A6-14	= 49, 119, 9 a.i.-ult.	De statuis h. 11

- 494 Τί εἶπω, ἢ [vel καὶ] τί λαλήσω; ἢ τίνος ὑμᾶς καλέσω;
— οὕτω διὰ ξύλου ἢ σωτηρία... δόξαν ἀναπέμψωμεν...

In venerabilem atque vivificam crucem, et de primorum hominum transgressione.
PG 50, 815-820.
BHG 446 (3, 100).

Ut Chrysostomi citatur anno 431 in quodam documento nunc deperdito, ab antiochenis contra S. Cyrillum composito, cuius reconstitutionem investigavit Saltet, in *RHE* 6 (1905) 513-536, 741-754. Cf. Gelasium, *De duabus naturis in Christo adversus Eutychen et Nestorium*, apud Thiel, *Epistolae Romanorum Pontificum* 557 n. 42; E. Schwartz, *Publizistische Sammlungen zum acacianischen Schisma* [Abhandl. Bayer. Akad. Wissensch. n. ser. 10] 105 n. 61. Vide tamen Baur, *Saint Jean Chrysostome* 8 nota 6. Citatur etiam ut Chrysostomi circa annum 422 a S. Augustino, *Contra Iulianum pelagianum* 2, 6, 17

(*PL* 44, 685), ex antiqua versione latina (cf. *RHE* 8 [1907] 263), scilicet ex collectione 38 homiliarum, de qua vide Wilmart, in *JThSt* 19 (1918) 315, et Altaner, in *Hist. Jahrbuch* 61 (1941) 217-222. Ex hac versione videtur desumi citatio Cassiodori, *In Ps. 4, 7* (*CCL* 97, 60, 183-189).

Citatur denique in florilegio patristico armeno saec. VII in. « Sigillum fidei » : cf. Lebon, in *RHE* 25 (1929) 25. Proclo iuveni tribuitur a Marx, *Procliana* n. 33, p. 43-44. Altaner vero huic opinioni contradicere non videtur, *l. c.* 221, et in *ZINTW* 44 (1952-1953) 83.

- 495 Τί μείζον βασιλείας
— χόρευε μετ' ἀγγέλων, δοξάζων τὸν Πατέρα...
In illud (Mt. 13, 31): simile est regnum caelorum grano sinapis.
PG 64, 21-26.

A Montfaucon (*PG* 64, 9-10, VII) ut spuria habita, Proclo iuveni ex tempore dicenti tribuitur a Marx *Procliana* n. 83, p. 73-74.

- 496 Τί οὖν; πλείονος ἀπολαύουσι
In Iob cap. 5.
PG 64, 588-589.

Fragmenta dubia.

Τί τοῦτο; σημεῖον ἀντιλεγόμενον. Vide n. 260.

- 497 Τίνα ἂν ἕτερον εἰς μέσον
— τῶν ἀποκειμένων ἀπολαύσομεν ἀγαθῶν, χάριτι...
De mansuetudine et malorum patientia et iniuriarum memoria. Ecloga 29.
PG 63, 777-788.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 62-63, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

777, 13-17	= 54, 677, 20 a.i.-16 a.i.	De Davide et Saule h. 1
— 17-778, 19	= 51, 183, 22-185, 26	Si esurierit inimicus

778, 19-28	= 54, 678, 8-17	De Davide et Saule h. 1
— 28-38	= — 680, 9 a.i.-681, 1	— — —
— 38-779, 2	= — 681, 22 a.i.-682, 17	— — —
779, 2-6	= — 680, 21 a.i.-18 a.i.	— — —
— 6-24	= — 682, 17-36	— — —
— 24-34	= — 684, 4 a.i.-685, 37	— — —
— 34-780, 17	= — 682, 36-683, 37	— — —
780, 17-39	= — 687, penult.-688, 21	De Davide et Saule h. 2
— 39-44	= — 689, 17 a.i.-15 a.i.	— — —
— 44-52	= — 690, 18-25	— — —
— 52-781, 26	= — 688, 19 a.i.-689, 41	— — —
781, 26-31	= — 690, 10 a.i.-4 a.i.	— — —
— 31-45	= — 691, 5-8 a.i.	— — —
— 45-58	= — 692, 14-7 a.i.	— — —
— 58-782, 2	= — 693, 32-47	— — —
782, 2-32	= — 692, 6 a.i.-693, 30	— — —
— 32-38	= — 705, 4-9	De Davide et Saule h. 3
— 38-59	= — 706, 1-41	— — —
— 59-783, 26	= — 704, 19-705, 3	— — —
783, 27-30	= ?	?
— 30-49	= — 703, 29-704, 18	De Davide et Saule h. 3
— 49-784, 12	= — 706, 35-707, 27	— — —
784, 12-51	= — 707, 32-708, 14	— — —
— 51-55	= — 690, 14-16	De Davide et Saule h. 2
— 55-785, 31	= — 693, 10 a.i.-694, 11 a.i.	— — —
785, 32-53	= — 690, 6-46. Cf. PG 95, 1533	— — —
— 53-61	= 51, 185, 1-10	Si esurierit inimicus
— 62-786, 21	= 55, 86, 10-10 a.i.	In Ps. 7
786, 21-25	= ?	?
— 25-62	= 60, 607, 28-608, 14	In Rom. h. 21
— 62-787, 4	= ?	?
787, 4-31	= 60, 609, 12-612, 14	In Rom. h. 22
— 31-788, 15	= 51, 20, 16 a.i.-21, 19	In decem mill. talenta
788, 15-27	= 59, 387, 9 a.i.-388, 15	In Ioan. h. 71
— 28-fin.	= 54, 683, 3 a.i.-684, 1	De Davide et Saule h. 1
	Cf. PG 91, 1004; 95, 1533; 136, 1136	

Nota huius eclogae dari etiam recensioem breviorē,
prout in ipsa editione Patrologiae indicatur. Circa
collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 498 Τίνος ἔνεκεν ἀπὸ πλεονεξίας
— φύγωμεν τοίνυν τὸ ἀδικεῖν · ἵνα...χάριτι...ῶ...

De avaritia. Ecloga 15.
PG 63, 665-672.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 45-46,
fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

665, 63-666, 62	= ?	?
666, 62-667, 11	= 61, 127, 63-128, 13	In 1 Cor. h. 15
667, 11-32	= — 127, 22-55	— — —
— 32-37	= 59, 398, 5 a.i.-399, 1	In Ioan. h. 73
— 37-40	= — 91, 5-9. Cf. PG 89, 457	— h. 13
— 40-52	= 58, 761, 23-35	In Mt. h. 85
— 52-56	= 59, 234, 18-24	In Ioan. h. 40
— 56-ult.	= 52, 567, penult.-568, 8	Ad Olympiad. ep. 2
ult.-668, 2	= 59, 210, 9 a.i.-6 a.i.	In Ioan. h. 37
668, 2-7	= 48, 987, 14 a.i.-988, 2	De Lazaro h. 2
— 7-21	= 59, 234, 1-37	In Ioan. h. 50
— 21-27	= 53, 195, 8 a.i.-3 a.i.	In Genes. h. 22
— 27-32	= 60, 522, 19 a.i.-17 a.i.	In Rom. h. 13
— 32-37	= — 524, 13-17	— — —
— 37-40	= — 523, 3-5	— — —
— 40-54	= 58, 728, 12 a.i.-729, 2	In Mt. h. 80
— 54-63	= — 518, 16-25	— h. 51
— 63-669, 3	= 59, 477, 32-35	In Ioan. h. 87
669, 3-6	= — 45, 16-21	In Ioan. h. 3
— 6-15	= — 447, 38-46	In Ioan. h. 87
— 15-26	= 55, 504, 29-48	In Ps. 48, 17
— 26-44	= 62, 706, 19-35	In Philem. h. 1
— 44-670, 3	= 55, 100, 15 a.i.-101, 21	In Ps. 7
760, 4-6	= 61, 343, 59-60	In 1 Cor. h. 39
— 6-33	= — 343, 26-344, 5	— — —
— 33-671, 16	= — 80, 26-82, 5	In 1 Cor. h. 9
671, 16-33	= 62, 457, 3 a.i.-458, 20	In 1 Thes. h. 10
— 33-39	= 59, 438, 2-7	In Ioan. h. 80
— 39-46	= — 477, 19-29	— h. 87
— 46-55	= 53, 607, 12-20	In Mt. h. 63
— 55-672, 1	= 59, 374, 13-16	In Ioan. h. 67
672, 1-9	= — 310, 10-27	— h. 56
— 9-30	= 60, 491, 7 a.i.-492, 14 a.i.	In Rom. h. 11
— 30-39	= 59, 244, 20-29	In Ioan. h. 42
— 39-51	= 55, 147, 9-24	In Ps. 11
— 52-fin.	= ?	?

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 499 Τίνος ἔνεκεν οὐ τὸν ἐξ ἀρχῆς
— πῶς ταῦτα οὐκ ἄξια κολάσεως ; ἦν γένοιτο...

De providentia. Ecloga 10.
PG 63, 631-638.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 40-41,
fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

631, 23-632, 27	= 47, 432, 14-433, 32	Ad Stagir. l. 1
632, 27-633, 2	= — 435, 15-436, 11	— — —
633, 3-21	= — 443, 36-53	— — —

633, 21-40	= — 431, 25-48	Ad. Stagir. I. 1
— 40-43	= — 444, 21-23	— —
— 43-53	= — 435, 1-14	— —
— 53-58	= — 441, 4 a.i.-442, 2	— —
— 58-634, 7	= — 437, 39-56.	— —
	Cf. PG 91, 830 ; 96, 69	— —
634, 7-21	= 49, 259, 22-36	De diabolo h. 2
— 21-24	= — 260, 27-30	— —
— 24-40	= — 261, 16-32	— —
— 40-42	= 55, 125, 28-30	In Ps. 9
— 42-59	= 50, 751, 2-24	De fato et prov. h. 1
— 59-64	= 57, 216, 17 a.i.-13 a.i.	— —
	Cf. PG 91, 752 ; 136, 805	In Mt. h. 13
— 64-635, 15	= 61, 141, 36-5 a.i.	In 1 Cor. h. 17
635, 15-27	= — 142, 29-40	— —
— 27-37	= 53, 205, 14-29	In Genes. h. 23
— 37-43	= 57, 402, 26-31	In Mt. h. 34
— 43-636, 4	= 50, 762, 12-38	De fato et prov. h. 4
636, 4-8	= 49, 37, 42-46	De statuis h. 2
— 8-12	= 55, 353, 4 a.i.-354, 1	In Ps. 123
— 12-39	= 49, 114, 12-57	De statuis h. 10
— 39-638, fin.	= 55, 196, 28-ult.	In Ps. 44

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 500** Τίνος χάριν ἄρα τὸν παρόντα
— ἐπὶ πολλαῖς αὐτοῦς γενεαῖς χαρισάμενος.

In Ps. 80.
PG 55, 728-731.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510 ; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

Τίς δώσει τῇ κεφαλῇ μου. Vide n. 133.

- 501** Τίς δώσει τῇ κεφαλῇ μου... Εὐκαιρον
— οὐκέτι δεήση φαρμάκων ἐτέρων.

Ad Theodorum lapsum 1.
PG 47, 277-308.

Valesius, in citatione Sozomeni (*PG* 67, 1515-1516 nota 2), negavit genuinitatem huius primi tractatus ; quam defendit Montfaucon (*PG* 47, 271-276) et hodie omnes tenent.

De traditione manuscripta, cf. J. Dumortier, in *Byzant. Zeitsch.* 52 (1959) 265-275.

- 502** Τὸ γελᾶν ὅλως χριστιανούς
— ὅτι αὐτοὶ παρακληθῆσονται · αὐτῶ...

Temperandum a solutiore et immoderato risu.
PG 89, 1721-1725.

Est Antiochi monachi.

- 503** Τὸ μὲν ἐκ τοῦ λόγου

In Iob cap. 23.
PG 64, 624-625.

Fragmenta dubia.

- 504** Τὸ πνευματικὸν ἡμῖν σήμερον
— ὁ ἐλεῶν πτωχὸν δανείζει Θεῶ · ᾧ...

In principium ieiuniorum, et de ieiunio.
PG 62, 745-748.

- 505** Τὸ ῥάθυμον ἡμᾶς διεγείρων
— ὡς δόκιμοι ἐν Χριστῶ, ὡς δοῦλοι Κυρίου · ἵνα...

Ne animo despondeamus, sed viriliter agamus
in opere ad quod vocavit nos Deus.
NBP 9, 185-187.

Est Theodori Studitae.

- 506** Τὸ τῆς ἁμαρτίας κατὰ τῆς ἁμαρτίας
— ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ · αὐτῶ...

In Assumptionem D. N. Iesu Christi.
PG 61, 711-712.

Proclo patriarchae tribuitur a Marx, *Procliana* n. 14, p. 27.

- 507** Τὸ τῶν νομικῶν τύπων
— τὰ θαυμάσια ἐκ τοῦ νόμου σου · ἵνα... ἐν Χρ...

In sanctum Pascha h. 2.

SC 36, 77-101.

PG 59, 725-730.

Pro historia textus, cf. Nautin, in SC 27, 16-30 ; 36, 16-25.

Ch. Martin, in *Recherches Sc. Rel.* 16 (1926) 162-165, notavit unitatem collectionis harum homiliarum 1-6, immo et unitatem auctoris, qui (propter homiliam 6) fortasse fuerit Hippolytus, aut quidam alius eiusdem temporis et medii romani; cf. etiam *Mélanges Cumont* 1, 324 nota 1, et *RHE* 33 (1937) 266-276.

Connolly, in *JThSt* 46 (1945) 194-195, 198-200, negavit identitatem auctoris homiliarum 1-5 et homiliae 6; hunc vero probavit non esse Hippolytum

Nautin, in SC 36, 26-50, defendit homilias 1-3 esse unius auctoris, qui diversus sit ab auctoribus homiliarum 4, 5 et 6; illum scribere post exortam controversiam arianam, sed ante nestorianam; eius christologiam esse alexandrinam. Ageretur ergo de quodam auctore ex medio alexandrino saec. IV ex. aut V in. Hanc opinionem sequi videtur Czerwik, *Homilia paschalis apud Patres usque ad saec. V*, p. 45-46.

508 Τοιοῦτόν τι καὶ Δαβὶδ

In Iob cap. 21.

PG 64, 621.

Fragmentum dubium.

509 Τὸν μὲν χρόνον καθ' ὃν

In Ieremiam cap. 1.

PG 64, 744-756.

Signatur ut spurium, post Savile, a Montfaucon (PG 64, 1413-1414; 153-154). Vide n. 239.

Τότε ὁ διδάσκαλος. Vide n. 343.

510 Τοὺς τῶν ἁγίων βίους

— τῆς ἀπορρήτου δόξης μετασχεῖν · ἥς γένοιτο...
χάριτι...

In sanctum Paulum. Ecloga 36.

PG 63, 839-848.

BHG 1465 (2, 182).

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 48, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

839, 8-13	= 53, 95, 15 a.i.-10 a.i.	In Genes. h. 11
— 13-17	= — 98, 2-4	— —
— 17-35	= 60, 579, 3 a.i.-580, 30	In Rom. h. 18
— 35-44	= 62, 369, 18 a.i.-13 a.i.	In Colos. h. 18
— 44-840, 30	= 50, 487, 6-6 a.i.	De laudibus Pauli h. 4
840, 30-841, 42	= — 497, 27-498, ult.	— h. 5
841, 42-53	= — 473, 3-13	— h. 1
— 53-59	= 53, 96, 11-16	In Genes. h. 11
— 59-842, 25	= — 97, 13-11 a.i.	— —
842, 25-846, 44	= 50, 473, 13-478, 42	De laudibus Pauli h. 1
846, 44-848, fin.	= 60, 678, 24-682, fin.	In Rom. h. 32

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

511 Τοῦτέστιν ἐπὶ τὴν πεδιάδα

In Ieremiam cap. 52.

PG 64, 1036.

Fragmenta dubia apud Baur, *Initia PP. GG.* Vide n. 239.

512 Τοῦτό ἐστιν, ἄδελφοί [μου], τὸ σημεῖον

— τῆς δόξης ἐκείνης τῆς ἀρρήτου · ἥς γένοιτο...
χάριτι...ᾠ...

In sanctam crucem.

PG 52, 841-844.

BHG 449 (3, 101).

Eiusdem auctoris ac homilia praecedens (PG 52, 835-840), Proclo ex tempore dicenti tribuitur a Marx, *Procliana* n. 44, p. 50.

Sed homilia haec non est nisi brevior recensio eclogae 38, omisso scilicet fragmento quod ibi ex homilia 86 in Ioannem desumptum est :

52, 841-844 = 63, 849-852, 43

De fontibus illius eclogae, vide n. 513. Haec notaverat Haidacher, in *ZitTh* 21 (1897) 400.

- 513** Τοὔτό ἐστιν, ἀδελφοί [μου], τὸ σημεῖον
— πᾶσαν αὐτοῖς ἀπονέμοντες τιμὴν · ἵνα...χάριτι...

Quod sine pudore confiteri debeamus venerandam crucem. Ecloga 38.

PG 63, 849-854.

BHG 448 (3, 101).

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 68, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

849, 7-22	= 58, 775, 11-26	In Mt. h. 88
— 22-852, 43	= — 537, 12-540, 47	— h. 54
852, 43-854, fin.	= 59, 471, 45-474, fin.	In Ioan. h. 86

Huius eclogae datur brevior recensio, de qua vide n. 512. Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 514** Τοὔτο μήτηρ φιλόστοργος

Epistola 237.

PG 52, 741-743.

Etsi Fronto du Duc defendit epistolam esse Chrysostomi ad matrem Constantii, est tamen ipsius Constantii presbyteri, ut scribit Montfaucon in monito, et notaverat Savile in sua editione.

- 515** Τούτων τὰς κενοφωνίας

Fragmentum ex epistola ad Caesarium monachum.

PG 52, 760.

Textus graecus epistolae non habetur integer. Epistola est auctoris ignoti circa 452-500. Cf. Altaner, in *Hist. Jahrbuch* 61 (1941) 224. Pro historia disceptationum de authentia epistolae, vide Baur, *Saint Jean Chrysostome* 272-276.

- 516** Τρία παράδοξα θαύματα
— εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου · αὐτῷ...

In Ascensionem Domini s. 1.

PG 52, 791-794.

Ut indigna Chrysostomo habita est a Montfaucon in monito, atque auctoris ab alio in aliud inepte excurrentis.

Marx, *Procliana* n. 35-39, p. 44-45, hanc et sequentes quatuor homilias tribuit Proclo ex tempore dicenti, forte iam patriarchae.

Leroy, in dissertatione manuscripta, notat duos codices italo-graecos continere nostram homiliam sub nomine Procli.

Τρυγὼν ἡ φιλήρημος. Vide n. 166.

- 517** Τῷ μὲν νόμῳ τῆς ἐκκλησίας
— ἀκούοντα, ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου · ᾧ...

In sanctum Thomam et contra Arianos; deque eo qui tyrannidem in Thracia occupavit et e medio sublatus est cum ipse arianus esset.

PG 59, 497-500.

BHG 1838 (2, 302).

Citatur ut Chrysostomi in Synodo Lateranensi anni 649 (Mansi 10, 1106D) et in Concilio Constantinopolitano III (Mansi 11, 424CD). Habetur tamen ab omnibus ut spuria.

Putavit Tillemont homiliam dictam fuisse anno 402 Edessae in Mesopotamia; quod Montfaucon probabile dixit.

Τῷ μηνὶ τῷ ἑκτῷ. Vide n. 479.

- 518** Τῶν ἀνθρώπων, ἀγαπητοί, οἱ μὲν
— ποιῶμεν κατὰ τὸ Θεῷ δοκοῦν · ἵνα...χάριτι...

De peccatorum confessione, angelo custode et sacerdotibus. Ecloga 46.

PG 63, 893-896.

Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 70, fontes chrysostomicos huius eclogae descripsit :

893, 6-894, 16	= 57, 449, 7 a.i.-451, 6	In Mt. h. 41
894, 16-896, fin.	= 62, 322, 5-324, fin.	In Colos. h. 3

Circa collectionem 48 eclogarum, vide n. 59.

- 519 Τῶν δένδρων ὅσαπερ ἄν
— οὕτω γὰρ ποιοῦντες... ἐν Χρ....ϙ...

In illud (Hebr. 10, 26): voluntarie enim peccantibus.

Savile 5, 807-814.

Scriptis Savile 8, 750, homiliam hanc consarcinatam esse ex locis variis homiliarum Chrysostomi *in epistolam ad Hebraeos*. Hoc iudicium confirmavit Haidacher, in *SBKAW* Wien 144 (1902) 4, 1, notans homiliam transcribere epilogos morales variarum homiliarum illius commentarii. Res sic se habet :

807, 23-808, 44	= 63, 143, 10-145, 16	In Hebr. h. 20
808, 44-811, 3	= 131, 51-134, 41	— h. 17
811, 3-812, 15	= — 189, 38-192, 5	— h. 27
812, 15-813, 22	= — 115, 4-116, 52	— h. 14
813, 22-814, fin.	= — 121, 40-124, fin.	— h. 15

Nota homiliam genuinam 20 *in epistolam ad Hebraeos* eodem modo incipere.

- 520 Ὑμεῖς μὲν ἡμᾶς ἐθαυμάζετε
— αὐτὰς ἐπᾶδειν συνεχῶς · ἴνα...χάριτι...δι' οὗ...

In illud (Ps. 41, 2): quemadmodum desiderat; et quam de causa psalmus in vitam introductus canitur cum cantico; et de Domini lenitate et pietate.

PG 55, 155-167.

Etsi ad commentarium Chrysostomi in Psalterium non pertineat (cf. Baur, in *Chrysostomica* 235), habetur tamen ut genuina, non obstante attributione quam Antiocho Ptolemaidensi fecit Thomas Bruno : cf. PG 64, 1417-1418.

- 521 Ὑμεῖς μὲν ἴσως νομίζετε
— εἰς τὸν αὐτὸν ἐκείνῳ χωρῆσαι τόπον, χάριτι... μεθ' οὗ...

In Genesim s. 5.

PG 54, 599-604.

Ab omnibus genuinus habetur. Vide tamen n. 578.

- 522 Ὑμνεῖν καὶ οὗτος ὁ ψαλμὸς
— κατὰ τοῦτον βιοτεύειν κελεύσας.

In Ps. 104.

PG 55, 653-660.

Circa collectionem homiliarum in Ps. 101-107 (PG 55, 635-674), vide n. 438. Ecce quae in hac homilia desumuntur e Theodoro, et quae inseruntur ex aliis, adnotatis Catenarum locis ex benevola communicatione M. Richard :

653, 42-61	= 80, 1708 C4-1709 A4	Theodoretus
— 61-66	= cf. 23, 1296 C5-8	Hesych. : Cat. III, 1
— 66-75	= cf. 23, 1296 B13-14	Euseb. : Cat. XI, 1
— 76-654, 2	= 27, 441 D5-8	Athan. : Cat. III, 4
654, 2-9	= 80, 1709 A 5-14	Theodoretus
— 9-11	=	Hesych. : Cat. III, 10
— 11-21	= 80, 1709 A14-B10	Theodoretus
— 21-33	= cf. 23, 1300 B12-C12	Euseb. : Cat. II, 5
— 33-43	= 80, 1709 C1-13	Theodoretus
— 43-44	= 23, 1301 A9-11	Chrys. : Cat. III, 15
— 45-52	= cf. 23, 1301 B10-C3	Euseb. : Cat. II, 9
— 52-59	= 39, 1528 A5-13	Didym. : Cat. II, 10
— 59-67	= 80, 1709 C14-D8	Theodoretus
— 67-68	= 39, 1528 B3-6	Didym. : cf. Cat. XI, 10
— 68-74	= 23, 1304 A7-B3	Chrys. : Cat. III, 31
— 74-80	= 80, 1709 D9-1712 A4	Theodoretus
— 80-655, 14	= 23, 1304 C2-D6	Euseb. : Cat. II, 14
655, 14-17	= 80, 1712 A6-9	Theodoretus
— 17-22	= cf. 23, 1304 D6-10	Euseb. ? : cf. Cat. XI, 12
— 23-33	= 80, 1712 A10-B7	Theodoretus
— 33-36	= 39, 1528 B8-11	Didym. : cf. Cat. XI, 15
— 36-60	= 80, 1712 B9-D4	Theodoretus
— 60-71	=	Euseb. : cf. Cat. II, 19 ; XI, 17
— 71-79	= 80, 1712 B9-D4	Theodoretus
— 79-656, 13	=	Euseb. ? cf. Cat. XI, 18
656, 13-26	= 80, 1713 A7-B7	Theodoretus
— 26-27	=	Apoll. : cf. Cat. XI, 20
— 27-33	=	Didym. : cf. Cat. XI, 19
— 33-45	= 80, 1713 B8-C2	Theodoretus
— 45-47	= 27, 444 C10-12	Athan. : Cat. III, 71
— 47-67	= 80, 1713 C3-1716 A2	Theodoretus
— 67-70	=	Hesych. : Cat. III, 83
— 70-76	= 80, 1716 A10-B1	Theodoretus
— 76-78	=	Hesych. : Cat. III, 88
— 78-657, 2	= 23, 1305 D1-7	Euseb. : Cat. II, 25
657, 2-8	= 80, 1716 A10-B1	Theodoretus
— 8-18	=	?
— 18-23	= 80, 1716 B2-8	Theodoretus
— 23-32	= 27, 444 D9-445 A4	? Cat. II, 30

657, 33-42	= 80, 1716 B8-C3	Theodoreus
— 42-47	=	Chrys. : Cat. III, 97
— 47-51	= 80, 1716 C4-8	Theodoreus
— 51-57	=	Chrys. : Cat. III, 101
— 57-61	= 27, 445 A8-12	? Cat. II, 33
— 61-68	= 27, 445 A14-B6	Athan. : Cat. III, 103
— 68-79	=	? Cat. II, 35
— 79-658, 9	= 80, 1716 C10-1717 A1	Theodoreus
658, 10-19	=	? Cat. II, 36
— 19-24	=	Didym. : Cat. III, 111
— 25-27	=	Chrys. : Cat. III, 113b
— 27-34	= 80, 1717 A5-13	Theodoreus
— 34-53	=	Euseb. : Cat. II, 38
— 53-56	=	Chrys. : Cat. III, 115b
— 56-68	= 80, 1717 A14-B12	Theodoreus
— 68-72	=	Hesych. : Cat. III, 123
— 72-659, 29	= 80, 1717 B13-1720 A12	Theodoreus
659, 29-36	=	Hesych. : Cat. III, 133
— 36-54	= 80, 1720 A13-C3	Theodoreus
— 54-60	=	Euseb. : Cat. II, 45
— 60-73	= 80, 1720 C4-D5	Theodoreus
— 73-77	=	Hesych. : Cat. III, 149
— 77-660, 2	= 80, 1720 D6-1721 A5	Theodoreus
660, 3-5	=	? Cat. II, 53
— 9-17	=	Euseb. : Cat. II, 55
— 17-40	= 80, 1721 A12-C8	Theodoreus

- 523** Φάγωμεν καὶ πίωμεν... ἐπὶ τῶν προφητῶν
— φεύγωμεν ἐκεῖνα, διώκωμεν ταῦτα. ἵνα... χάριτι...
μεθ' οὗ...

De fato sive contra ingluviem. [De fato et providentia h. 6].
PG 50, 769-774.

Tota haec homiliarum collectio *De fato et providentia* (si tamen nostra homilia ad illam pertineat, quod certum non est) visa est Frontoni du Duc florilegia esse ex operibus Chrysostomi excerpta. Id reiecit Savile. Montfaucon (*PG 50, 749-750*) dubius mansit in admittenda genuinitate.

Homilia haec citatur in ecloga 12. Vide n. 58.

- 524** Φαιδρὰ καὶ ἐπέραστος
— ἀνυμνήσωμεν τὸν σωτήρα τοῦ κόσμου · ὅτι αὐτῷ...

Encomium in gloriosos martyres.
Assemani 2, 306-312.
BHG 1183 (2, 90).

Attributio S. Ephraemi manet dubia : cf. : *DSpir. 4, 806, 15.*

- 525** Φαιδρὰ μὲν πᾶσα ἑορτὴ
— τῆς αἰωνίου αὐτοῦ βασιλείας · αὐτῷ...

In Ascensionem Domini s. 4.
PG 52, 799-802.

Totam hanc seriem quinque homiliarum *in Ascensionem* Proclo forte iam patriarchae sed ex tempore dicenti tribuitur a Marx, *Procliana* n. 35-39, p. 44-45.

- 526** Φαιδρὰ σήμερον [ἡμῖν] ἡ πανήγυρις
— ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ἐστι · γένοιτο δέ...

De ieiunio et in Ionam prophetam et Danielelem et tres pueros, et de paenitentia. Dicta est autem in sacrorum ieiuniorum ingressu. [De paenitentia h. 5].

PG 49, 305-314.
BHG 941c (2, 39).

Montfaucon (*PG 49, 273-276*) hanc homiliam non solum genuinam, sed et pulcherrimam habet, atque Antiochiae dictam.

Est tamen Germani II : cf. Beck, *Kirche und theol. Literatur* 668.

Homilia haec citatur in eclogis 3, 4, 24 et 25. Vide n. 70, 55, 119, 431.

- 527** Φαιδρόν μοι [vel σήμερον] τῆς ἐκκλησίας
— τὴν σωτήριον ἐπιτελέσαι ἑορτὴν · ὅτι αὐτῷ...

In Ascensionem Domini s. 3.
PG 52, 797-800.

Totam hanc seriem quinque homiliarum *in Ascensionem* tribuit Marx, *Procliana* n. 35-39, p. 44-45, Proclo forte iam patriarchae sed ex tempore dicenti.

Idem censet (*ib.*, nota 43) in nostra homilia non fieri allusionem ad Nestorium, ut voluerat Montfaucon (*PG* 52, 791-792).

Homilia haec tribuitur etiam S. Cyrillo Alexandrino : cf. Baur, in *Traditio*, 9 (1953) 103 nota 1.

- 528 Φαιδρὸς ἡμῖν ὁ λόγος
— ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος κριτῆς · ὅτι αὐτῷ...

Cum iret in exilium.

PG 52, 435-438.

Dubia saltem habetur a Montfaucon in monito, non pauca sumens ab homilia simili *PG* 52, 427-432. Quodsi adhuc genuina iudicetur, addit Montfaucon eam esse satis temeratam et adulteratam.

- 529 Φασί ποτε τὴν μέλισσαν κούφοις
— τῶν μαρτύρων χορὸν κατασταθήσεται, ἐν Χρ....
ῶ...

In illud (Ps. 115, 1-3): credidi propter quod loculus sum.

ZlkTh 31 (1907) 351-358.

Spuria habetur a Montfaucon (*PG* 64, 1419-1420). Sed genuina probatur ab editore Haidacher, *l. c.*, 348-350. Dubius mansit Baur, *Initia PP. GG.*

- 530 Φέρε δὴ [καί] τῶν ὑμετέρων
— τότε σε Πέτρος ὑποδέξεται, ἐν Χρ...ῶ...

De paenitentia et in Herodem et in Ioannem Baptistam.

PG 59, 757-766.

BHG 865 (1, 282); cf. *BHG* 843t (1, 273).

Primum a Montfaucon inter spurias habita (*PG* 59, 757-758, ubi etiam de prioribus editionibus), Severiano Gabalensi tribuitur a Marx, in *OCP* 5 (1939) 332-337. Citatur in ecloga 26. Vide n. 99.

- 531 Φέρε δὴ πάλιν ἀπαντλήσω

Epistola 125, Cyriaco episcopo exsulanti.

PG 52, 681-685.

Epistola haec spuria dicitur a Boisio et ab Halesio apud Savile 8, 856 et 888. Eandem opinionem longius prosecutus est Stilling, in *ASS Sept.* 4, 611-613.

Genuina tamen habita est a Tillemont, *Mémoires* 11 nota 91, p. 609-610, et a Montfaucon (*PG* 52, 679-680). Definitivo modo probavit P. Ubaldi, in *Bessarione* s. 1, vol. 8, ann. 5 (1900) 244-264, et epistolam spuriam esse et ex variis Chrysostomi fragmentis inepte assutis fuisse conflata.

- 532 Φέρε δὴ περὶ τῆς τῶν εὐαγγελιστῶν
— κυβερνωμένη καὶ διαμένουσα εἰς αἰί, ἐν Χρ...

In mulieres quae unguenta attulerunt; et quod nulla diversitas vel pugna reperiat inter evangelistas circa resurrectionem Domini.

PG 59, 635-644.

Homilia haec est ipsa homilia quam sub nomine veri auctoris Ioannis Thessalonicensis edidit Combefis, *Auctarium* 791-822. In qua editione totum exordium, hic omissum, restituitur : cf. Beck, *Kirche und theol. Literatur* 458.

- 533 Φέρε καὶ ἡμεῖς ἀψώμεθα
— δόξαν πάντοτε τῷ Θεῷ ἀναπέμπειν νῦν...

De iusto et beato Iob s. 3.

PG 56, 570-576.

BHG 939f (2, 37).

Simul cum duabus praecedentibus et sequente (quae omnes eiusdem sint auctoris, non sane Nestorii), tribuitur possibiliter Proclo a Marx, *Procliana* n. 51, p. 57-58.

Notavit Haidacher, in *Chrysostomica* 220, auctorem huius et praecedentis homiliae usum esse homilia quadam Chrysostomi, nunc deperdita, cuius fragmentum citatur a Georgio Hamartolo (*PG* 110, 156-

157) et a Georgio Cedreno (*PG* 121, 105-109). Fragmentum illud apparet hic in plures partes divisum et ulterius elaboratum. In nostra homilia :

56, 570, 64-74 = 110, 156 C12-157 A1
 — 571, 41-52 = — 157 A2-12
 — 572, 3-27 = — 157 A12-B12
 — — 34-35 = — 157 B13-14
 — — 37-40 = — 157 C1-5
 — — 48-62 = — 157 C5-14

- 534** Φέρε πάλιν τῆς ἐπαγγελίας [vel εὐαγγελίας]
 — τὴν παρὰ τοῦ Χριστοῦ σωτηρίαν · ἵνα... ἐν Χρ....

In diem sextum creationis, et in primos parentes; in serpentem et in lignum scientiae; de habitatione in paradiso deque Adami cum Deo colloquio. Oratio 6.

PG 56, 484-500.

Tota haec series orationum *In Cosmogoniam* est Severiani Gabalensis.

- 535** Φέρε πάλιν τῶν εὐαγγελικῶν
 — ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης · γένοιτο τοῖνυν...

In illud evangelii (Io. 7, 15) quod dicebant Iudaei Servatori: quomodo scit litteras...; et in dictum illud Servatoris (Mt. 24, 36): nemo novit diem illam.

PG 59, 643-652.

Dicitur a Montfaucon in monito, homilia hac nullam esse inter pseudo-chrysostomicas magis spuriam. Addit ex fine homiliae eam videri a presbytero quodam coram episcopo dictam.

Severiano Gabalensi tribuitur a Marx, in *OCP* 5 (1939) 409-314. Quod admisit etiam Altendorf in dissertatione manuscripta.

- 536** Φέρε σήμερον [vel τήμερον] μάλιστα
 — μετὰ τοῦ δικαίου Ἰωβ ψάλλετε · ὁ Κύριος ἔδωκεν...

De patientia, et quod mortui non amare lugendi sint.

NBP 10, 171-194.

PG 60, 723-730.

Authentiam chrysostomicam, maxime ex citatione Photii (*PG* 104, 288), propugnavit J. Cozza-Luzi, in *NBP*, l. c., 167-170. Eius sententiam admisit Bardenhewer 3, 344; etiam, ut videtur, Baur, *Inilia PP. GG.* Proclo haesitanter tribuitur a Marx, *Procliana*, n. 63, p. 66-67.

Φέρε σήμερον πάλιν. Vide n. 537.

- 537** Φέρε τοῖνυν [καὶ] σήμερον, ἀγαπητοί
 — καὶ ἀληθεῖα δεῖ προσκυνεῖν · αὐτῷ...

In samaritanam.

PG 61, 744-746.

Proclo iam forte patriarchae sed ex tempore dicenti tribuitur a Marx, *Procliana*, n. 20, p. 31-32; qui eam putat eiusdem temporis esse et auctoris ac homiliam *PG* 61, 741-744.

Nestorio tribuitur a Batiffol, in *Rev. Bibl.* 9 (1900) 353, contradicente Loofs, *Nestoriana* 150 nota.

- 538** Φησὶ γὰρ ὁ Χριστός · ὁ θέλων

In 1 Petr. cap. 5.

PG 64, 1056 D4-11.

Fragmentum dubium apud Baur, *Inilia PP. GG.* Sed Haidacher, in *ZlTh* 26 (1902) 192, notaverat fragmentum desumi ex homilia 25 *in epistolam ad Hebraeos*: *PG* 63, 174, 4 a.i.-175, 7.

- 539** Φησὶν ἡ θεία Γραφή · ὁ ἐλεῶν
 — σῖτος ὥριμος διὰ τῆς ἐλεημοσύνης · ἵνα... μεθ' οὗ...

De eleemosyna.

PG 62, 769-770.

Est fons homiliae *PG* 64, 433-444. Vide n. 247.

- 540** Φησὶν ὁ θεὸς ἀπόστολος · ἀδιαλείπτως
— ἐπὶ τὴν κτῆσιν τῶν αἰωνίων...ὧν γένοιτο...

Epistola ad monachos.
PG 60, 751-756.

Haidacher, in *ZlkTh* 34 (1910) 215-216, probavit scriptum hoc nihil esse nisi florilegium diversorum fragmentorum Chrysostomi, Basilii et Ps. Basilii. Illorum fragmentorum haec ipse invenit :

753, 22-38	= 54, 645, 12 a.i.-646, 30	De Anna h. 2
— 38-44	= 62, 172, 45-53	In Ephes. h. 24
— 44-48	= 54, 667, 16-20	De Anna h. 4
— 48-53	= — 667, 13-15	—
— 53-62	= 52, 458, 35-459, 2	De Chananaea.
— 62-66	= 53, 282, 47-52	In Genes. h. 30
— 66-754, 15	= 31, 1336 C6-1337 B11	Const. monast. 1, 5-6
754, 15-22	= 31, 202 C12-D6	Attende tibi
— 22-58	= 31, 920 B7-924 A13	Regulae 5
— 58-72	= — 925 A5-C8	— 6
— 72-755, 7	= — 940 B1-941 A9	— 8
755, 10-19	= — 953 D4-956 A11	— 15
— 20-756, 4	= 30, 17 A8-D ; 36 D5-37 B9	De homin. struct. h. 1
756, 4-11	= 55, 432, 31-38	In Ps. 140
— 11-16	= — 433, 41-48	—
— 16-22	= — 436, 46-52	—
— 22-29	= — 437, 10-19	—
— 30-41	= 32, 224 C2-225 B14 ; 228 A12-B6	Epist. 2, 2

Φιλάνθρωπος Σωτὴρ ἡμῶν. Vide n. 286.

- 541** Φιλῶ μὲν τὴν νηστείαν
— Πάντα ταῦτα προστεθήσεται ὑμῖν. Ζητῶμεν...
ἵνα...χάριτι...

In Genesim s. 6.
PG 54, 604-607.

Ab omnibus genuinus habetur. Vide tamen n. 578.

- 542** Φοβερὰ τῆς ἀποστολικῆς
— ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χρ., ᾧ...

De loco 1 Cor. 6, 18: omne peccatum quod fecerit homo. [Contra fornicarios].
PG 64, 465-473 = 46, 489-496, 1108-1109.

Haidacher, in *ZlkTh* 25 (1901) 467, notavit identitatem nostrae homiliae cum homilia gregoriana. Hanc autem homiliam postea, in *ZlkTh* 38 (1914) 93-99, Nysseno haud pertinere iudicavit, sed potius Nestorio ad ephesinam synodum proficiscenti. Id dubitanter confirmavit Baur, in *ZlkTh* 38 (1914) 100-101, qui etiam notavit quaedam esse in nostra homilia communia cum homilia 8 Basilii Seleuciensis (*PG* 85, 112-125), quae quidem a Batiffol, in *Rev. Bibl.* 9 (1900) 346s Nestorio adiudicata fuerat.

Sane de authenticitate gregoriana dubitaverat Tillemont, *Mémoires* 9, 609s et 744, eam forte Asterii Amaseni dicens.

Hodie tamen homilia habetur certo tamquam Gregorii Nysseni : cf. Bardenhewer 3, 198 ; Quasten 3, 269 ; Altaner (edit. gall.) 440.

- 543** Φοβερὰ τῆς σημερινῆς
— τοὺς ἀπ' αἰώνων νεκροὺς ζωοποιῆσαι, χάριτι...

In dominicam Passionem. [In sancta ac magna Parasceve].
PG 65, 781-788.

Est oratio 11 Procli.

- 544** Φόβου γέμει καὶ φρίκης
— Μαρίας τυγχάνει δημιουργός · αὐτῷ...

In Christi natalem.
Biblica 1 (1920) 84-90.

Ab editore S. G. Mercati, *l. c.* 84, homilia haec metrica dicitur pertinere probabiliter ad scholam syro-palaestinensem in qua factae sunt versiones graecae metricae homiliarum S. Ephraem. Ipse quoque putat homiliam post annum 400 vix fuisse compositam.

- 545** Φορθονμὶν ἡ ἔθνος
— ὥσπερ κημός τις καὶ χαλινὸς κατεῖχεν ἐκείνα.

Interpretatio in Daniele prophetam.
PG 56, 193-246.

A Montfaucon in monito dubia iudicata, ita tandem eam inter genuina opera edidit, ut putaret agi forte de notulis a Chrysostomo scriptis quo ampliores deinde explicationes aggrediretur.

Verius, iuxta Bardenhewer 3, 337, commentarium hoc est collectio scholiorum e catenis desumptorum, quorum proinde genuinitas pro unoquoque independentem probari debet.

- 546 Χαίρετε ἐν Κυρίῳ... Ὁ Κύριος ἐκ νεκρῶν
— τῶν ἀδίκων καὶ ἁμαρτωλῶν. Ὁ Θεὸς... χάριτι...

In triduanam resurrectionem D. N. Iesu Christi.

PG 50, 821-824.

Graf, in *Theol. Quartalschr.* 92 (1910) 194-195, cum tantum cognosceret versionem arabicam, inclinavit potius in genuinitatem.

Proclo ex tempore loquenti tribuitur a Marx, *Procliana* n. 34, p. 44. Id Patri Leroy, in dissertatione manuscripta, probabile videtur, qui tamen nihil decisivum invenit.

De versione arabica et de variis arabicis recensionibus, cf. Graf, *Geschichte* 347s.

- 547 Χαίρέτω καὶ σήμερον
— καταξιωθῶμεν τῆς τῶν οὐρανῶν λήξεως, εὐχαῖς...

Encomium in sanctum Polycarpum.

Zt. für wissensch. Theologie 45 (1902) 569-572.

BHG 1564 (2, 214).

- 548 Χθὲς ἡμῖν, ἀδελφοί, ὁ περὶ
— ἐξανταλῶ κέρας τῷ Δαβίδ. Ὁ δὲ...

In illud (1 Cor. 15, 28): quando ipsi subjiciet omnia.

ZtkTh 31 (1907) 150-167.

Spuria habita a Montfaucon (PG 64, 1421-1422), genuina probatur ab editore Haidacher, l. c. 141-150. Dubia tamen manet apud Baur, *Initia PP. GG.*

- 549 Χθὲς ἡμῖν ὁ λόγος εἰς τὴν τοῦ μεγάλου
— διδάσκαλον καὶ οὐ θεόν · γένοιτο δὲ...

In illud (Io. 1, 1): in principio erat Verbum; et quod Spiritus scrutetur profunda Dei (1 Cor. 2, 10); et in recens illuminatos; et contra haereticos.

PG 63, 543-550.

Ut Chrysostomi a prioribus editoribus habita, pluribus postea de vero auctore disputantibus, a Zellinger, *Studien* 37-45, definitive Severiano Gabalensi restituitur Ipse insuper putat eam continuare thema homiliae PG 63, 531-544, pridie habitae, et quidem Constantinopoli anno 380-381. Vide n. 246.

- 550 Χθὲς ἡμῖν ὁ λόγος πρὸς τε τὴν αἵρετικὴν
— ἰδίᾳ ἐκάστῳ, καθὼς βούλεται · ὧ...

De serpente, quem Moyses in cruce suspendit in deserto, deque divina Trinitate.

PG 56, 499-516.

BHG 451h (3, 102).

Edita fuit primum anno 1581 a Card. Sirleto tamquam Chrysostomi; quam attributionem retinuit Beurer (1585); de ea dubitavit Savile (1612). Fronto du Duc eam putavit esse non Chrysostomi, sed certe cuiusdam coaevi.

Severiano Gabalensi tribuitur a Montfaucon, quod iam prius fecerat Sirmond (1611). Id definitivo modo probavit Zellinger, *Studien* 27-34; qui censet prima homiliae verba alludere ad homiliam PG 56, 411-428, sicuti ad eandem alluditur etiam postea in cursu homiliae. Vide n. 43.

Ut Severiani habetur a Wenger, in *Rev. Et. Augustin.* 2 (1956) 461; similiter ab Altendorf in dissertatione manuscripta.

- 551 Χθὲς ἡμῖν, ὧ φιλόχριστοι, ἡ τοῦ ἁγίου
— ἔδωκέ σοι αὐτὸς τὸ Πνεῦμα τὸ ἑαυτοῦ.

De Sancto Spiritu.

PG 52, 813-826.

Etsi a Photio (PG 104, 257-258) ut Chrysostomi citata, ipsius tamen non est. Severiano Gabalensi tribuitur a Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26. Similiter a Marx, in *OCPer* 5 (1939) 291-292. Hanc attributionem Zellinger, *Studien* 4-5, positive non probavit; probavit vero Altendorf in dissertatione manuscripta. Vide etiam B. Schultze, in *OCAnal* 167, 112-113.

- 552 Χθές μέν, ἀδελφοί, περὶ τῆς προθεσμίας
— τῶν λεγομένων ἡ δύναμις. Δῶν δὲ ὁ Θεός...

In Pascha h. 7.
SC 48, 111-173.
PG 59, 745-756.

Pro historia textus, cf. Nautin, in SC 27, 16-30; 48, 11-17.

Turner, in *Studia biblica et ecclesiastica* 2 (1890) 130-149, probavit homiliam hanc dictam fuisse die 25 Aprilis (Usener, *Das Weihnachtsfest* 241, scripserat « initio anni 387 »); eamque attribuit cuidam oratori Asiae Minoris (quod tenuit etiam Usener l. c.). Hanc opinionem secutus est Bardenhewer 3, 341, et modo Nautin, in SC 48, 18-27.

Ch. Martin, in *Recherches Sc. Rel.* 16 (1926) 148-165 et *RHE* 33 (1937) 268-269, tenuit homiliam hanc esse temporis posterioris collectione homiliarum 1-6; cui tamen collectioni cito addita sit, temporibus Procli.

Nautin, in *RHE* 47 (1952) 22 et in SC 36, 49, proposuerat tamquam homiliae auctorem s. Gregorium Nyssenum. Hanc attributionem ipse postea reiecit, in SC 48, 78-105; ipsam vero sequitur Czerwik, *Homilia paschalis apud Patres usque ad saec. V*, p. 48.

Nysseno tribuitur a Gribomont, in *RHE* 53 (1958) 91.

- 553 Χορευτὰς τῆς εὐσεβείας
— ἀγαπήσει αὐτὸν ὁ Πατήρ μου · ᾠ...

Contra haereticos.
PG 60, 745-748.

Auctor homiliae loquitur contra Arianos; sed nominat etiam Eunomium.

- 554 Χριστὸν δὲ ὅταν εἴπῃς

Fragmentum ex epistola ad Caesarium monachum.

PG 52, 757-758.

Textus graecus epistolae integer non habetur. Epistola est auctoris ignoti circa 452-500 scribentis: cf. Altaner, in *Hist. Jahrbuch* 61 (1941) 224. Pro historia disceptationum de authenticitate epistolae, vide Baur, *Saint Jean Chrysostome* 272-276.

- 555 Χριστὸς τῷ κόσμῳ ἐπεφάνη
— τὸν βαπτιζόμενον καὶ μαρτυρούμενον · ὅτι αὐτῷ...

In sancta Theophania.
PG 65, 757-764.

Est oratio 7 Procli.

- 556 Χριστοῦ παρουσίαν καταγγέλλομεν
— ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς διαπρέπων · ἴνα...

In secundum adventum Christi.
PG 33, 869-916.

Est catechesis 15 S. Cyrilli Hierosolymitani.

- 557 Ψαλτῶδους εἶναι τοὺς υἱοὺς Κορέ, καθάπερ
— τὴν ἐλπίδα τὴν εἰς Θεὸν ἀνθαιρούμενος.

In Ps. 83.
PG 55, 735-737.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 558 Ψαλτῶδους μέν εἶναι τοὺς υἱοὺς Κορέ φθάσας
— καὶ εὐδοκίᾳ ἐπράττετο.

In Ps. 87.
PG 55, 744-746.

Hesychio Hierosolymitano restituitur a Devreesse, in *Rev. Bibl.* 33 (1924) 510 ; *DBS* 1, 1135. Pertinet ad eius commentarium longum Psalterii.

- 559 Ψυχῆς πόθον ἐγείρει
— γλῶσσα μαινομένη βλασφημίαν, ὑμνήσῃ Πα-
τέρα...

*In secundum diem creationis, et adversus eum
qui sibi dixerat, non oportere nos christianos in
sanctificatione dicere: Deus Sabaoth.*
PG 56, 438-447.

Tota haec series orationum *In cosmogoniam* est Seve-
riani Gabalensis.

- 560 Ὡς θαῦμα παράδοξον, ὧς δύναμις
— ὑμνήσεις ὕμνον ἐπινίκιον τῇ ἀγίᾳ Τριάδι...

De sacerdotio lib. 7.
PG 48, 1067-1070.
Assemani 3, 1-6.

Est homilia partim metrica, quae affinitatem habet
cum aliis operibus ephraemianis : cf. *DSpir* 4, 806.
F. Ogara, in *Gregorianum* 27 (1946) 145-155, proposuit
Proclum ut possibilem auctorem.

- 561 Ὡς πόσις δύναμις τῆς ἡμετέρας
— ληστήν πρῶτον εἰσάγω εἰς τὸν παράδεισον ·
ἵνα...

*In latronem et in prodilionem Servatoris
N. Iesu Christi.*
PG 59, 719-722.

Proclo tribuitur a Marx, *Procliana* n. 62, p. 65-66 ; qui
eam habet inter antiquissimas eiusdem homilias.

- 562 Ὡς τῆς θαυμαστῆς
— ἐπαινέται καὶ προσκυνηταὶ τοῦ Θεοῦ γενώμεθα.
In Ps. 8 h. 2. [In hebdomada Paschae].

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard)
108-116.

Asterio Sophistae restituitur ab editore ; qui notat
(ib., VII) oratorem in exordio alludere ad homiliam
pridie habitam, quae videretur esse homilia VIII inter
editas ab ipso (= PG 40, 417-424C). Vide n. 572.

- 563 Ὡς οἶμαι, οὐ διαλανθάνει

Epistola ad Eudoxiam.
Savile 8, 196, 25-40.

Ex vita Chrysostomi a Georgio Alexandrino scripta
desumitur haec epistola ab ipso Chrysostomo false
tributa. Cf. Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca* 8, 457.

- 564 Ὡς περ ἐν στρατοπέδῳ
— καὶ ἡμεῖς ὑμῖν · ἵνα ἀμφοτέροι... ἐν Χρ...ϝ...

De non vituperandis sacerdotibus.
Savile 6, 896-902.

Apud Baur, *Initia PP. GG.*, videtur esse genuina.
Post Savile, Montfaucon (PG 64, 1423-1424) eam
dixerat ex multis fragmentis conflata. Et quidem
notavit Savile, 8, 823, hos fontes chrysostomicos, ex
quibus homilia desumitur :

896, 30-900, 3 = 62, 250, 23 a.i.-255, 10 In Phil. h. 9
900, 3-902, fin. = — 667, 4 a.i.-670, fin. In Tit. h. 1

- 565 Ὡς περ ἡ φαεσφόρος..., ὡσαύτως ἐν τῷ σαββάτῳ
— τῆς αἰωνίου γεέννης ἐκφύγωμεν, ἐν Χρ...

*In paralyticum in die mediae Pentecostes ; et
in illud (Io. 7, 24) : nolite iudicare secundum
faciem.*

PG 61, 777-782 = 39, 120-129.

Nestorio eam tribuit Batiffol, in *Rev. Bibl.* 9 (1900)
353 ; qui notavit identitatem cum homilia *In mesopen-
tecosten* edita inter opera Amphilochii, demptis quatuor
primis lineis.
Pro paternitate Amphilochii stat Holl, *Amphilochius* 59
nota 2.

- 566 ὥσπερ ἡ φασφόρος..., ὡσαύτως καὶ ὁ τῆς ἐκκλησίας
— τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς · τῷ
Θεῷ...

*In illud Iudaeorum dictum (Io. 7, 20):
daemonium habes; et in illud (Io. 7, 24):
nolite secundum faciem iudicare.
PG 60, 763-766.*

- 567 ὥσπερ μήτηρ φιλότεκνος [vel φιλόστοργος] ἐπι-
δοῦσα
— οἱ νεκροὶ ἀναστήσονται [vel ἐγερθήσονται]
ἄφθαρτοι, τῇ χάριτι...

*In quadriduanum Lazarum h. 2.
PG 62, 775-778.
BHG 2231 (3, 43).*

Ut notavit Ch. Martin, in *RHE* 22 (1926) 68-70, homilia haec transcribitur integra in homilia Ps. Hippolyti *De resurrectione Lazari* (*GCS* 1, 2, 215-227), quod iam scripserat editor Hippolyti :

PG 62, 775-777, 32 = *GCS* 215-220
— — 777, 32-778, 11 = — 224-225
— — 778, 11-fin. = — 226-227

Cetera quae in Ps. Hippolyto adduntur, desumpta sunt e Severiano Gabalensi (*GCS* 220-224 = *De incarnatione* ed. Aucher, 27-37) et ex alia homilia pseudo-chrysostomica (*GCS* 225-226 = *PG* 48, 1077, 50-77).

- 568 ὥσπερ ὁ ἐκ πολεμίων
— ψαλῷ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ ὑψίστου.

*In Ps. 12 h. 1.
Asterius, Comment. in Psalmos (Richard)
175-181.*

Asterio Sophistae tribuitur ab editore p. v.

- 569 ὥσπερ ὁ τῇ ποικιλίᾳ
— τὰς πύλας τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἀνοίγου-
σιν, ἐν Χρ....

In Ps. 4 h. 2. [In illud: in tribulatione dilatasti mihi].

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 34-45. Cf. Richard, in *Symbol. Osloenses* 34 (1958) 54-56.

PG 55, 539-544.

Citatur ut Chrysostomi ab Anastasio Sinaita (*PG* 89, 424 D8-425 A9), de quo tamen vide Richard in sua editione p. xxi.

Est Asterii Sophistae, ut post insinuationem Bretz (in *TU* 40, 1, 23) probavit M. Richard, in *Rev. Bibl.* 44 (1935) 551-558, et confirmavit E. Skard, in *Symbol. Osloenses* 20 (1940) 86-132. Cf. Richard, in *Symbol. Osloenses* 25 (1947) 54-55.

- 570 ὥσπερ ὁ τῆς βασιλικῆς
— ὡς τῇ Σουσάννῃ καὶ τῷ Ἰωσήφ · ᾤ...

In Ps. 7.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 92-105.

PG 40, 460-477.

Est Asterii Sophistae, ut probavit Richard, in *Rev. Bibl.* 44 (1935) 551-558, et confirmavit E. Skard, in *Symbol. Osloenses* 20 (1940) 86-132. Cf. Richard, in sua editione p. v.

- 571 ὥσπερ ὁ τοξεύων
— τοὺς ἀπανθρώπους φονεῖς. [Ὅτι αὐτῷ...]

In Ps. 2.

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 4-13.

Asterio Sophistae restituitur ab editore.

- 572 ὥσπερ οἱ παρ' ἡμῖν
— ὁ ὑπὲρ τῆς κληρονομώσεως ψαλμός, διὰ τοῦτο
Εἰς τὸ τέλος...

In Ps. 5 h. 3 [In hebdomada Paschae].

Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard) 63-68.

PG 40, 417-424 C.

In editione Patrologiae (Cotelier) unica facta est homilia ex duabus (8 et 9 editionis Richard), ut hic exposuit. Ipse etiam probavit, in *Rev. Bibl.* 44 (1935) 548-551, hanc homiliam non esse Asterii Ameseni; at iudicavit simul eam vix posse tribui Asterio Sophistae. Hoc postremum contendit E. Skard, in *Symbol. Osloenses* 20 (1940) 124-132, consentiente postea Richard, in *Symbol. Osloenses* 25 (1947) 54-55; cf. suam editionem p. iv.

573 Ὡσπερ οἱ τὰς ὄψεις

— κρίναι τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ · ὅτι...

*De cognitione Dei et in sancta Theophania;
et in nuper illuminatos.*

PG 64, 43-46.

BHG 1449 (3, 237).

574 Ὡσπερ οἱ τοὺς ἡδίστους

— ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ παρὰ τῷ ὑψίστῳ Θεῷ · ᾧ...

In Rachelem et in infantes.

PG 61, 697-700.

Proclo iuveni tribuitur a Marx, *Procliana* n. 8, p. 22-23; qui eam dicit connexam esse cum homilia *In Herodem et infantes* (PG 61, 699-702) et cum homilia *In Mt.* 12, 14 (PG 61, 705-710), quarum unius saltem habetur testimonium manuscriptorum pro Proclo: cf. Marx, *o. c.*, p. 1 ex Bauer. Vide n. 429.

575 Ὡσπερ πατὴρ φιλότεκνος

— δροσίσατε τὴν κάμινον καὶ δότε ἱμάτια · ἵνα...

De pharisaeo.

PG 59, 589-592.

Severiano Gabalensi tribuitur a Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26, contradicente Montfaucon in monito, et Zellinger, *Studien* 4-5, non confirmante.

Nestorio tributa a Batiffol, in *Rev. Bibl.* 9 (1900) 352-353, contradixit Loofs, *Nestoriana* 150 nota.

576 Ὡσπερ τις ἀνὴρ φιλέρημος

— ἐπὶ τὸ τῆς μυσταγωγίας φέγγος ἀναδράμωμεν,
ἐν Χρ...

*In saltationem Herodiadis et decollationem
Ioannis Praeursoris et Baptistae.*

PG 59, 521-526.

BHG 867 (1, 283). Cf. BHG 842v (1, 272).

Severiano Gabalensi tribuitur a Dupin, *Nouvelle Bibliothèque* 3, 26, contradicente Montfaucon in monito, et Zellinger, *Studien* 4-5 non confirmante. Videtur esse Anatolii Thessalonicensis: cf. Beck, *Kirche und theol. Literatur* 552.

577 Ὡσπερ τοῖς σπεύρουσιν..., οὕτως οὐδὲ ἡμῖν

— ὥς καιρὸν ἔχομεν ἐργασώμεθα τὸ ἀγαθόν · ἵνα...

*De paenitentia et de iis qui a collectis abfuerunt, itemque de sacra mensa et de iudicio.
[De necessitate sacris assistendi collectis, reiecto omni impedimento, et de paenitentia].*

PG 49, 343-350.

Homilia haec, quae dubia habetur a Montfaucon (PG 49, 273-276), identica est cum homilia, quam latine ex slavo versam edidit Assemani 3, 608-610; ubi tamen quaedam habetur interpolatio (608 E-609 A), desumpta e Damasceno, *De fide catholica* 4, 13 (PG 94, 1149 B; 1140 A-1141 A).

Huius homiliae variae sunt recensiones (cf. Haidacher, in *ZikTh* 30 [1906] 182), vel in ipso initio differentes: Οὐκ ἄρκει τὸ ἀπλῶς καὶ ὥς ἔτυχεν ἀκούειν... Οὐχ ἀπλῶς ἄρκει... (PG 64, 491-492).

Nota initium nostrae homiliae in recensione Patrologiae coincidere cum initio sermonis 3 in *Genesim* (PG 54, 590). Nostra homilia citatur in ecloga 47. Vide n. 122. Cf. Graf, *Geschichte* 1 [Studi e Testi 118] 350.

- 578 ὥσπερ τῶν σπειρόντων... οὕτως οὐδὲ τοῦ λέγοντος
— πολλῆς κηδεμονίας, πολλῆς φιλανθρωπίας · ἥς
γένοιτο

In Genesim s. 3.
PG 54, 590-593.

Habetur generatim ut genuinus. Sed Lebon, in *RHE* 25 (1929) 26, notavit homiliam hanc citari tamquam Ioannis episcopi Hierosolymitani in florilegio patristico armeno saec. VII « Sigillum fidei ». Et quidem ita ut titulus in florilegio positus coincidat cum titulo homiliae 7 (*PG* 54, 607). Unde posset fortasse dubitari de authenticitate huius collectionis novem homiliarum in *Genesim*.

Ut Chrysostomi citatur a S. Augustino, *Contra Iulianum pelagianum* 1, 6, 25 (*PL* 44, 657 = *PG* 54, 592), ut notavit Altaner, in *Hist. Jahrbuch* 61 (1941) 223 et iam antea Baur, in *RHE* 8 (1907) 260-261.

Nota initium huius sermonis coincidere cum initio homiliae *PG* 49, 343-350. Vide n. 577.

De analogiis inter hanc seriem sermonum et homilias In *Genesim*, quae ab antiquo problema aliquod constituunt, cf. Baur, in *RHE* l. c., et maxime in *Theol. Quartalschrift* 108 (1927) 221-232; recentissime W. A. Markowicz, in *Theological Studies* 24 (1963) 652-664.

- 579 ὥσπερ ὑβριζομένου
α) καὶ Ἰσραὴλ χρηματίζοντες · γένοιτο δὲ...
β) κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασι-
λείαν...

In Ps. 13.
Asterius, *Comment. in Psalmos* (Richard)
187-205.
PG 55, 549-558.

Asterio Sophistae tribuitur a M. Richard, in *Symbol. Osloenses* 25 (1947) 67-68; qui etiam notavit conclusionem homiliae in editione Patrologiae (scilicet a col. 558, 18) non pertinere ad homiliam Asterii, sed compositam esse ex quatuor fragmentis Didymi,

Theodoreti, Eusebii et Didymi, non tamen accurate transcriptis sed abbreviatis.

Paternitatem asterianam confirmavit E. Skard, in *Symbol. Osloenses* 27 (1949) 64-69. Cf. Richard, in sua editione p. v.

- 580 ὥστε καὶ εἰ ὁ Δανιὴλ

Fragmentum in Ier. 25, 12.

Ghislerius, *Catena in Ieremiam* (Lugduni 1623) 2, 608 s.

Videtur esse Polychronii Apameae: cf. Dieu, in *RHE* 15 (1913) 696.

- 581 ὥφθη τοίνυν τὸ Πνεῦμα

Fragmentum in Mt. 3, 16.

PG 79, 345.

Editum ab Haidacher, in *Chrysostomica* 227, qui illud desumpsit ex epistola 293 libri 2 epistolarum S. Nili. Dubium est.

COMPLEMENTA

I

AUCTORES, QUIBUS PSEUDOCRYSOSTOMICA TRIBUTA SUNT

- Alexander Alexandrinus 263.
 Amphilocheus Iconiensis 102, 115, 177, 196, 332, 333, 351, 386, 412, 479, 565.
 Anastasius Antiochenus 278.
 Anastasius Sinaita 10, 287, 288.
 Andreas Cretensis 460.
 Antiochus monachus 502.
 Antiochus Ptolemaidis 79, 219, 520.
 Asterius Amasenus 426, 542.
 Asterius Sophista 26, 51, 125, 132, 135-137, 150, 155, 164, 167, 168, 188, 204, 205, 215, 222, 308, 316, 371, 397, 416, 464, 472, 476, 562, 568-572, 579.
 Athanasius Alexandrinus 62, 477.
 Atticus Constantinopolitanus 407.
 Basilius Magnus 197, 213, 319, 442.
 Basilius Seleuciensis 49, 163, 189, 243, 280, 328, 430, 449.
 Callixtus Romanus 195.
 Constantinus Porphyrogenitus 334.
 Constantius 79, 514.
 Cosmas Indicopleustes 252.
 Cyrillus Alexandrinus 126, 527.
 Cyrillus Hierosolymitanus 62, 556.
 Ephraem Syrus 36, 116, 225, 238, 245, 331, 381, 433, 465, 524.
 Eusebius Alexandrinus 24, 28, 64, 72, 126, 251, 258, 286, 440, 489.
 Eusebius Caesareae in Cappadocia 434.
 Eusebius Caesariensis 275.
 Eustathius Antiochenus 429.
 Euthymius Zigabenus 233.
 Flavianus Antiochenus 448.
 Georgius Nicomediensis 477.
 Germanus I Constantinopolitanus 193, 282, 334, 411, 487.
 Germanus II Constantinopolitanus 526.
 Gregorius Antiochenus 27, 115, 116, 278.
 Gregorius Nyssenus 116, 149, 479, 542, 552.
 Gregorius Thaumaturgus 260, 282, 351.
 Hesychius Hierosolymitanus 20, 25, 31, 32, 87, 96, 138, 142, 187, 220, 253, 299, 300, 350, 354, 365, 417, 425, 452, 469, 470, 500, 557, 558.
 Hippolytus Romanus 107, 195, 409, 482, 507.
 Iohannes Damascenus 320, 341, 412, 487.
 Iohannes Euboeensis 320, 385.
 Iohannes Hierosolymitanus 303, 355, 578.
 Iohannes Ieiunator 176, 269, 293.
 Iohannes Thessalonicensis 532.
 Iosephus Thessalonicensis 461.
 Leontius Byzantinus 168, 178.
 Leontius Hierosolymitanus 168, 178, 443.
 Leontius Neapolitanus 168, 487.
 Methodius 101.
 Nestorius 3, 4, 41, 102, 118, 153, 176, 186, 196, 201, 293, 309, 329, 403, 441, 537, 542, 565, 575.
 Origenes 416.
 Panteleo Byzantinus 388, 484.

Philagatho 133.

Polychronius Apameensis 239, 580.

Proclus Constantinopolitanus 13, 19,
29, 34, 35, 49, 68, 101, 102, 106, 115,
118, 128-131, 139, 143, 145, 146,
148, 162, 163, 168, 171-175, 177,
181, 182, 185, 198, 199, 201, 206,
212, 230, 235, 260-262, 265, 273,
278, 282, 292, 297, 298, 304, 309,
312, 318, 321, 330, 332-334, 343,
351, 360, 376, 383, 384, 387, 389,
393, 394, 407, 412, 418, 437, 443,
445, 449, 450, 455, 458, 465, 467,
471, 475, 494, 495, 506, 512, 516,
525, 527, 533, 536, 537, 543, 546,
555, 560, 561, 574.

Severianus Gabalensis 8, 30, 34, 43,
64, 65, 69, 75, 80, 86, 113, 117, 118,
145, 176, 190, 212, 219, 221, 226-
228, 246, 248, 257, 260, 277, 284,
293, 295, 306, 307, 317, 319, 341,
345, 346, 351, 363, 372, 379, 382,
390, 395, 396, 399, 401, 404, 412,
413, 415, 420, 423, 443, 446, 457,
462, 490, 530, 534, 535, 549-551,
559, 575, 576.

Sophronius Hierosolymitanus 53, 487.

Theophanes Cerameus 133.

Theodoretus 379.

Theodorus Daphnopates 59.

Theodorus Studita 5, 44, 505.

II

INDEX THEMATUM

Themata signantur, non omnia quae reapse in homiliis inveniuntur, sed ea sola, quae in titulis, saepe minime accuratis, definiuntur.

Themata biblica:

Genesis 1, 1 : 169. — 1, 1-5 : 401. —
1, 6-8 : 559. — 1, 9-19 : 277. —
1, 20-26 : 227. — 1, 25 : 38. — 1, 26 :
578. — 1, 26-2, 25 : 420. — 2, 7 :
446. — 2, 9 : 421. — 2, 16-23 :
157, 179, 521, 541. — 3, 1-19 : 534.
— 4, 3-16 : 257. — 24, 2 : 80.
Numeri 21, 8-9 : 284, 550.
Psalmi. Prooem. 252, 406. — 1 : 397.
— 2 : 571. — 3 : 136. — 4 : 135,
569. — 5 : 150, 308, 371, 416, 476,
572. — 6 : 287, 464. — 7 : 570. —
8 : 155, 164, 215, 562. — 9 : 316. —
10 : 132. — 11 : 26, 51, 472. — 12 :
125, 568. — 13 : 579. — 14 : 137,
222. — 15 : 167. — 18 : 152, 188. —
38 : 444. — 41 : 520. — 44 : 170. —
48 : 274. — 50 : 294, 474. — 51 :
275. — 75 : 302. — 76 : 106. — 77 :
470. — 78 : 452. — 79 : 20. — 80 :
500. — 81 : 469. — 82 : 96. — 83 :
557. — 84 : 25. — 85 : 187. — 86 :
425. — 87 : 558. — 88 : 133. — 89 :
220. — 90 : 300. — 91 : 32. — 92 :
102, 365. — 93 : 142. — 94 : 76,
87. — 95 : 221, 354. — 96 : 152,
253, 379. — 97 : 350. — 98 : 299. —
99 : 31. — 100 : 377. — 101 : 438.
102 : 72. — 103 : 165. — 104 :
522. — 105 : 109. — 106 : 424. —
107 : 207. — 115 : 529. — 118 : 244,
281, 468. — 139 : 184.
Proverbia (fragmenta) : 483.
Iob (fragmenta) : 347, 491, 493, 15,
231, 496, 84, 40, 370, 435, 324, 123,
339, 325, 121, 362, 322, 85, 367,

508, 503, 111, 353, 224, 16, 112,
140, 103, 159, 120, 223, 276, 478.
Ionas : 526.
Habacuc 3, 1 : 226.
Ieremias (fragmenta) : 141, 239, 509,
511.
Daniel (fragmenta) 545. — 3, 8-24 :
212, 526. — 13, 1-63 : 6, 176.
Matthaeus 3, 16 : 581. — 3, 17 : 278.
— 4, 6-8 : 183. — 4, 8-9 : 153. —
6, 1-4 : 307. — 6, 9-13 : 408, 411. —
6, 19-20 : 285. — 7, 14 : 358, 408. —
8, 23 : 304. — 11, 3 : 226. — 12, 14 :
24, 333. — 13, 31 sq : 495. — 15,
21-28 : 86, 434. — 18, 12-21 : 259.
— 18, 23-25 : 272. — 20, 1 sqq :
326. — 21, 18-22 : 372. — 21, 23 :
43. — 24, 36 : 535. — 25, 1-13 :
341. — 26, 39 : 345, 355.
Marcus 7, 31-35 : 226.
Lucas 2, 1 : 249. — 7, 1-9 : 104. —
7, 11-17 : 312. — 7, 36-50 : 32, 196,
396, 433, 458. — 8, 5 : 160. — 8,
43-48 : 19, 118. — 10, 30-37 : 178,
318. — 11, 5 : 345. — 11, 37-41 :
575. — 12, 49 : 12. — 15, 8-11 :
386. — 15, 11-32 : 8, 386, 446. —
16, 1-9 : 426. — 16, 19-31 : 248. —
18, 9-14 : 189, 306, 488. — 18, 35 :
423. — 19, 1-10 : 309, 423. — 23,
43 : 421.
Iohannes 1, 1 : 298, 549. — 2, 2 :
303. — 4, 5-38 : 457, 537. — 5, 5-
15 : 565. — 7, 14 : 450. — 7, 15 :
535. — 7, 24 : 565. — 9, 1-40 :
413. — 11, 1-47 : 105, 113, 243, 280,
400, 430, 456, 567. — 12, 1-9 : 332.

Pauli epistolae : Rom. 7, 19 : **117.** —
9, 16 : **86.** — 14, 10-12 : **110.** — 16,
25 : **98.** — I Cor. 2, 10 : **549.** — 6,
18 : **542.** — 15, 28 : **548.** — II Cor.
5, 17 : **427.** — 11, 1 : **392.** — 12, 9 :
346. — Phil. 2, 9 : **284.** — Hebr.
3, 1 : **329.** — 6, 13 : **284.** — 10, 26 :
519.

Iacobi epistula (fragmenta) : **47, 485,
50.**

I Petri (fragmenta) : **291, 74, 349, 538,
368, 323.**

II Petri (fragmenta) : **356, 57.**

I Iohannis (fragmenta) : **127, 2.**

Themata dogmatica :

Trinitas **295, 550.**

Unitas legislatoris **490.**

Incarnatio **317.**

Spiritus Sanctus **399, 551.**

Contra haereticos **234, 246, 303, 549,
553.**

Themata historica :

Ante exsilium **18, 422, 528.**

De Eutropio **170.**

De siccitate **133.**

Themata liturgica :

In principium novi anni **118.**

In principium indictionis **185.**

De descriptione Deiparae **249.**

In Natale Domini **7, 17, 143, 161, 235,
260, 282, 319, 320, 344.**

In SS. Innocentes **171, 385, 574.**

In Theophania **27, 30, 69, 115, 162,
201, 484, 555, 573.**

In Hypapanten **351, 477.**

In ingressu ieiuniorum **29, 131, 437,
504, 526.**

In quadragesima **198, 252.**

In media hebdomada ieiuniorum **148,
174.**

Dominica V ieiuniorum **173.**

In festum Palmarum **53, 101, 168,
214, 344, 436.**

In sancta feria III **341.**

In sancta feria IV **196, 396.**

In sancta feria V **94, 129, 313, 465.**

In lotionem pedum **75.**

In prodicionem Iudae **64, 65, 75, 262,
313, 465, 561.**

In passionem Domini **219, 342, 465,
543.**

In negationem Petri **23.**

In magna Parasceve **355, 412, 489,
543.**

In crucifixionem Domini **147.**

In cruce **23, 34, 46, 174, 494.**

In sancto et magno Sabbato **342.**

In mulieres unguentiferas **116, 471,
532.**

In Resurrectionem Domini **28, 49, 93,
149, 237, 263, 471, 546.**

In sanctum Pascha **49, 89, 107, 144,
195, 236, 298, 403, 409, 410, 482,
507, 552.**

In hebdomada Paschae **26, 164, 204,
205.**

In novam dominicam **180.**

In Ascensionem **126, 128, 139, 145,
151, 186, 206, 415, 506, 516, 525,
527.**

In Pentecosten **130, 163, 363, 404, 449.**

In media Pentecoste **321, 450, 565.**

In Transfigurationem Domini **68, 177,
182.**

In exaltationem crucis **236, 388, 402,
460, 461, 512, 513.**

In Sanctam Deiparam **7, 230, 387, 407.**

In Annuntiationem **54, 389, 454, 479,
487.**

In Praesentationem Mariae **193.**

De dormitione Mariae **48.**

Angeli **5, 44, 362a.**

Sancti omnes **67, 258.**

Martyres **80, 118, 382, 524.**

Abraham **36, 81, 92, 271, 432.**

David **42.**

Elias **314, 332, 443.**

Iacob **117.**

Iob **175, 393, 475, 533.**

Ioseph **203, 293.**

Isaac **36.**

Maccabaei **209.**

Melchisedech **37, 97, 429, 450.**

Iohannes Baptista **146, 191, 201, 261,
289, 360, 381, 530, 576.**

Apostoli **95.**

Principes Apostolorum **364.**

Petrus **314, 333, 343.**

Paulus **42, 486, 510.**

Andreas **199, 328.**

Ioannes **200, 378, 384, 467.**

Thomas **180, 181, 517.**

Barlaam **442.**

Bassus **77.**

Pelagia **78.**

Phocas **234.**

Polycarpus **547.**

Romanus **373.**

Stephanus **273, 301, 394, 418, 453,
463.**

Thecla **216.**

In catechumenos **108.**

Ad neophytos **192, 549, 573.**

Sacra mysteria **22, 122, 315.**

Sacra synaxis **10.**

Sacra mensa **577.**

Dies dominica **440.**

Themata moralia :

Admonitiones spirituales **213.**

Amor caelestium **393.**

Amor divitiarum **4.**

Anathemata **448.**

Anima **83, 114, 331.**

Ascetae **297, 327, 391, 540.**

Avaritia **124, 498.**

Benignitas **154.**

Caelum **238.**

Caritas **3, 225, 241, 405.**

Castitas **293.**

Cognitio Dei **573.**

Compunctio **398, 405.**

Confessio peccatorum **119, 518.**

Continentia **9, 269.**

Corruptores virginum sacrarum **492.**

Dilectio **59.**

Doctrina et correctio **447.**

Ecclesia Dei **165, 315.**

Educatio liberorum **39, 63.**

Eleemosyna **23, 52, 217, 247, 283, 296,
341, 361, 380, 423, 444, 539.**

Epitimia **264.**

Fides **190, 399.**

Fornicarii **542.**

Fortitudo **41, 61.**

Gratia Dei **156.**

Hospitalitas **283.**

Humilitas **267, 337.**

Ieiunium **13, 55, 172, 173, 197, 203,
217, 265, 330, 369, 378, 383, 445,
451, 455.**

Imitatio servorum **91.**

Imperium et potestas **270.**

Infernum **72, 238.**

Ingluvies et ebrietas **58, 529.**

Iniuriarum oblitio **272, 313, 361, 497.**

Invidia **359.**

Ira **56.**

Iudicium postremum **110, 238, 251,
288, 398, 431, 556, 577.**

Iuramentum **255.**

Lectio Scripturarum **466.**

Lex naturae **399.**

Longanimitas **82.**

Magnanimitas **61.**

Mansuetudo **311, 497.**

Misericordia Dei **395, 520.**

Mors **419.**

Mortui **254, 536.**

Mulieres **290, 437.**

Odium et inimicitiae **90.**

Oratio **21, 66, 242, 245, 348, 441.**

Paenitentia **11, 42, 52, 62, 70, 71, 88,
158, 194, 251, 269, 395, 446, 462,
490, 526, 530, 577.**

Patientia **82, 238, 292, 398, 497, 536.**

Paupertas **340.**

Prosperitas et adversitas **305.**

Providentia Dei **256, 257, 268, 310,
357, 428, 473, 499, 529.**

Sacerdotes **286, 518, 560, 564.**

Salus animarum **256, 361.**

Silentium **240.**

Simulatio **390.**

Spectacula **117, 432, 459.**

Spes **33, 42, 267, 505.**

Superbia **60.**

Temperantia **55, 330.**

Tristitia **430.**

Valetudo **338.**

Vana gloria **39, 60.**

Virginitas **269, 358.**

Virtus et vitium **91.**

Vita humana **304.**

Vita christiana **1, 374, 408.**

Zelus et pietas **413.**

Orationes quaedam : **134, 232, 233,
266, 279, 481.**

III

COLLECTIONIS LATINAE 38 HOMILIARUM CONSPECTUS

Quia collectio latina 38 homiliarum sub nomine Chrysostomi momentum singulare habet pro quibusdam pseudochrysostomicis, ut in Repertorio saepe dictum est, illius collectionis conspectum generalem transcribo, maxime ex A. WILMART, *La collection des 38 homélies de saint Jean Chrysostome*, in *JThSt* 19 (1918) 305-327. Citantur homiliae iuxta paginas editionis paratae a Sigismundo Gelenio et publicatae Basiliae 1547 :

1. *De superscriptione psalmi quinquagesimi*: 1, 723-738 = *PG* 55, 565-575. Vide n. 294 nostri Repertorii.
2. *In ipsum quinquagesimum psalmum*: 1, 738-751 = *PG* 55, 575-588. Vide n. 474.
3. *De psalmo centesimo vigesimo secundo*: 1, 789-791 = *PG* 55, 351-353.
4. *De psalmo centesimo quinquagesimo*: 1, 793-794 = *PG* 55, 495-498.
5. *De beato Iob*: 1, 696-697. Videtur a latino auctore composita.
6. *De ascensione Eliae*: 1, 649-652. A latino auctore composita.
7. *De nativitate septem Maccabaeorum*: 1, 848-854 = *PG* 50, 617-624.
8. *De tribus pueris*: 1, 839-841. A latino auctore composita.
9. *De sancta Susanna*: 1, 841-842. Est cento fragmentorum e sermone S. Augustini De Susanna et Ioseph: *PL* 39, 1505-1517 = *Rev. Bén.* 66 (1956) 28-38.
10. *De prodicione Iudae*: 3, 816-824 = *PG* 49, 373-382. Vide n. 313.
11. *De cruce et latrone*: 3, 824-833 = *PG* 49, 399-408.
12. *De cruce et latrone hom. 2*: 833-836 = *Augustinus Magister* 1, 177-182. Vide n. 34.
13. *De cruce dominica*: 3, 836-841 = *PG* 50, 815-820. Vide n. 494.
14. *De Ascensione Domini*: 3, 865-873 = *PG* 50, 441-452.
15. *De Pentecoste*: 3, 873-878 = *PG* 52, 803-808. Vide n. 363.
16. *De Nativitate Domini*: 2, 1294-1298. Est sancti Hieronymi: *CCL* 78, 524-529 = *PLS* 2, 188-193.
17. *Iterum de Nativitate Domini et Iohannis Baptistae et conceptionis de solstitia et aequinoctia conceptionis et nativitatis Domini nostri Iesu Christi et Iohannis Baptistae* (sic): 2, 1285-1294. Est tractatus Pontii Maximi De solstitiis et aequinoctiis conceptionis et nativitatis Iesu Christi Domini nostri et Ioannis Baptistae. Sic habetur in quodam manuscripto Clareaevallensi.
18. *De Lazaro resuscitato*: 3, 429-430. Est Potamii. Editur a WILMART, *l. c.*, 298-304.
19. *De muliere chananaea sub figura persecutionis*: 2, 1170-1172 et 1180-1188 = *PG* 52, 449-460. Vide n. 434.
20. *In evangelium secundum Matthaeum «Vae mundo ab scandalis»*: 2, 1188-1191. Est sancti Hieronymi: *CCL* 78, 503-506 = *PLS* 2, 172-175.
21. *De principiis Marci*: 2, 1249-1251. Est sancti Hieronymi: *CCL* 78, 451-500 = *PLS* 2, 125-171.

22. *In Lucam evangelistam de Lazaro et divite*: 2, 1306-1312. Est sancti Hieronymi: *CCL* 78, 507-516 = *PLS* 2, 175-183.
23. *In Iohannem evangelistam*: 3, 423-427. Est sancti Hieronymi: *CCL* 78, 517-523 = *PLS* 2, 183-188.
24. *De recipiendo Severiano*: 5, 965-967 = *PG* 52, 423-426.
25. *Sermo ipsius Severiani de pace cum susceptus esset ab Iohanne episcopo*: 5, 967-968 = *PG* 52, 426-428 = *PL* 52, 598-599. Est Severiani Gabalensis.
26. *De ieiuniis et Geneseos lectione*: 1, 526-532 = *PG* 54, 581-585. Vide n. 169.
27. *De eruditione disciplinae*: 5, 743-746. Videtur versio ex originali graeco ignoto.
28. *Ad Eutropium*: 5, 1325-1330 = *PG* 52, 391-396.
29. *Cum de expulsionem ipsius sancti Iohannis ageretur*: 5, 953-955 = *PG* 52, 427-432; 431-436. Vide n. 422.
30. *Ad Theodorum monachum*: 5, 1009-1018 = *PG* 47, 309-316.
31. *De militia spiritali*: 5, 736-739. Auctoris ignoti latini.
32. *De militia christiana*: 5, 739-743. Auctoris latini ignoti.
33. *De patre et duobus filiis*: 2, 1301-1306. Est Ps. Hieronymi epistola 35: *PL* 30, 248-254 (256-262). Vide DEKKERS, *Clavis Patrum Latinorum* 766.
34. *Ad neophytos*: 5, 723-728 = *SC* 50, 150-166; 168-181. Vide n. 192.
35. *De turture*: 5, 746-750 = *PG* 55, 599-602. Vide n. 166.
36. *Quando ipse de Asia regressus est Constantinopolim*: 5, 957-960 = *PG* 52, 421-424. Vide n. 261.
37. *Post reditum prioris exsilii*: 5, 955-957 = *PG* 52, 441-442.
38. *De fide in Christo*: 3, 421-423. Videtur derivari a fonte graeco ignoto.

IV

GENUINA CHRYSOSTOMI OPERA

QUORUM FRAGMENTA IN PSEUDOCHRYSOSTOMICIS ADSUNT

Migne

- 47 Ad Theodorum lapsum 1 : 70, 290, 408, 419, 431. — 2 : 40, 61, 70, 99, 290, 431.
 Adversus oppugnatores vitae monasticae 2 : 405, 480. — 3 : 63.
 De compunctione 1 : 90, 114, 283, 431, 447.
 Ad Stagirium 1 : 82, 161, 337, 480, 499. — 2 : 82, 419. — 3 : 480, 486.
 Contra eos qui apud se habent virgines subintroductas : 55, 119, 140.
- 48 Ad viduam iuniorem : 59, 270, 283.
 De non iterando coniugio : 290.
 De sacerdotio 5 : 270.
 De incomprehensibili hom. 1 : 270, 340. — hom. 3 : 242, 270, 315. — hom. 4 : 270, 315, 447. — hom. 5 : 202, 245.
 De beato Philogonio : 161.
 Adversus Iudaeos hom. 1 : 338, 447. — hom. 4 : 447. — hom. 7 : 99, 447. — hom. 8 : 119, 338, 477.
 In kalendas : 59, 242, 419.
 De Lazaro hom. 1 : 55, 269, 447. — hom. 2 : 114, 283, 305, 498. — hom. 3 : 63, 82, 119, 255, 338, 431, 447. — hom. 4 : 114. — hom. 5 : 82, 419. — hom. 6 : 338. — hom. 7 : 305.
- 49 De statuis hom. 1 : 82, 119, 338, 447, 491. — hom. 2 : 82, 114, 283, 337, 340, 480, 499. — hom. 3 : 119, 240, 447. — hom. 4 : 119, 305, 480. — hom. 5 : 255, 419, 447, 480, 499. — hom. 6 : 56, 270, 305. — hom. 7 : 255. — hom. 8 : 99, 114, 119, 255. — hom. 9 : 255. — hom. 10 : 140, 255, 499. — hom. 11 : 120, 480, 493. — hom. 12 : 119. — hom. 13 : 63, 99. — hom. 14 : 255. — hom. 15 : 70, 119, 431. — hom. 17 : 63. — hom. 18 : 480. — hom. 19 : 255. — hom. 20 : 56, 63, 90, 242, 269, 315. — hom. 21 : 270.
 Daemones non gubernare mundum : 431.
 De diabolo tentatore hom. 2 : 499. — hom. 3 : 40, 82, 84, 99, 338, 478.
 De paenitentia 1 : 158.
 In diem natalem Christi : 161.
 De baptismo Christi : 122.
- 50 De resurrectione mortuorum : 82, 269, 398, 431.
 Adversus ebriosos : 144.
 In Ascensionem : 145, 161.
 De laudibus sancti Pauli hom. 1 : 82, 99, 242, 486, 510. — hom. 2 : 99, 486. — hom. 4 : 305, 486.
 De sancto Babyla : 61, 114, 269.
 Non esse ad gratiam concionandum : 99, 119, 315, 447.

- In Petrum et Eliam : 50.
- 51 In parabolam decem millium talentorum : 55, 56, 59, 99, 240, 431, 447, 497.
 De angusta porta et in orationem dominicam : 56, 114, 338, 431.
 In inscriptionem Actorum hom. 1 : 60. — hom. 2 : 283.
 De mutatione nominum hom. 1 : 61, 447, 486. — hom. 3 : 59, 447, 486. — hom. 4 : 315.
 In illud, Si esurierit inimicus : 242, 497.
 In illud, Propter fornicationem : 290, 493.
 De libello repudii : 119, 290.
 Quales ducendae sint uxores : 290.
 De profectu evangelii : 59, 242, 337, 486.
 In illud, Vidua eligatur : 63, 283, 290, 337.
- 52 De Eutropio hom. 1 : 119, 270, 315, 340. — hom. 2 : 340.
 Cum Saturninus et Aurelianus acti essent in exilium : 15, 140, 347.
 Quod nemo laeditur nisi a seipso : 58, 82, 340, 491.
 Ad Olympiadem epist. 1 : 291, 305. — epist. 2 : 55, 59, 82, 84, 486, 491, 498. — epist. 3 : 82, 493.
- 53 In Genesim hom. 3 : 283. — hom. 4 : 447. — hom. 5 : 60. — hom. 10 : 55, 58, 447. — hom. 11 : 55, 61, 510. — hom. 12 : 486. — hom. 22 : 99, 114, 119, 498. — hom. 23 : 60, 99, 499. — hom. 24 : 480. — hom. 26 : 305. — hom. 27 : 272. — hom. 28 : 70. — hom. 29 : 58. — hom. 30 : 242, 540. — hom. 31 : 242.
- 54 In Genesim hom. 45 : 290. — hom. 46 : 61. — hom. 48 : 290. — hom. 50 : 61. — hom. 52 : 337, 359. — hom. 54 : 337. — hom. 55 : 283.
 In Genesim sermo 4 : 63.
 De Anna hom. 2 : 82, 242, 493, 540. — hom. 3 : 242. — hom. 4 : 242, 540.
 De Davide et Saule hom. 1 : 359, 497. — hom. 2 : 119, 497. — hom. 3 : 90, 315, 432, 497.
- 55 In Ps. 4 : 406, 491. — In Ps. 5 : 491. — In Ps. 7 : 56, 63, 114, 242, 497, 498. — In Ps. 8 : 161. — In Ps. 9 : 99, 499. — In Ps. 11 : 498. — In Ps. 12 : 305, 315. — In Ps. 44 : 161, 499. — In Ps. 48 : 99, 419, 431. — In Ps. 49 : 315, 359. — In Ps. 109 : 315, 359. — In Ps. 119 : 447. — In Ps. 123 : 60, 499. — In Ps. 124 : 480. — In Ps. 140 : 99, 242, 540.
 In Ps. 48, 17 : 99, 274, 283, 305, 340, 498.
 In Ps. 145, 2 : 242, 447.
- 56 In Isaiae cap. 7 : 161.
 In illud, Vidi Dominum hom. 1 : 119. — hom. 3 : 55, 60, 99, 114, 447. — hom. 4 : 55, 60, 61, 99, 270. — hom. 5 : 114, 270, 338. — hom. 6 : 447.
 In illud Esaiae, Ego Dominus Deus feci lumen : 486.
 De prophetiarum obscuritate hom. 1 : 37, 55, 447. — hom. 2 : 60, 242, 290, 337, 381.
- 57 In Matthaeum hom. 1 : 161. — hom. 2 : 161, 361. — Hom. 3 : 337. — hom. 4 : 56, 161, 270, 408. — hom. 5 : 161. — hom. 6 : 161, 315. — hom. 10 : 70. — hom. 13 : 431, 499. — 14 : 119, 340, 431. — hom. 15 : 56, 60, 70, 99, 480. — hom. 16 : 480. — hom. 17 : 50. — hom. 19 : 56, 61, 119. — hom. 22 : 70, 242. — hom. 23 : 431. — hom. 25 : 337. — hom. 26 : 267. — hom. 33 : 82. — hom. 34 : 290, 499. — hom. 35 : 283. — hom. 37 : 55,

290. — hom. 40 : **90, 270, 305, 359.** — hom. 41 : **518.** — hom. 42 : **82, 99, 480.** — hom. 43 : **50, 99, 431.** — hom. 44 : **356.**
- 58 In Matthaeum hom. 51 : **340, 498.** — hom. 52 : **242, 283.** — hom. 54 : **174, 512, 513.** — hom. 55 : **114, 174.** — hom. 56 : **340, 447.** — hom. 57 : **58.** — hom. 58 : **337.** — hom. 59 : **59, 99.** — hom. 63 : **340.** — hom. 67 : **70.** — hom. 73 : **315.** — hom. 75 : **431, 441.** — hom. 76 : **283.** — hom. 77 : **283.** — hom. 79 : **90.** — hom. 80 : **441, 498.** — hom. 81 : **99.** — hom. 82 : **315.** — hom. 85 : **498.** — hom. 87 : **99.** — hom. 88 : **512, 513.** — hom. 89 : **93.**
- 59 In Iohannem hom. 2 : **99.** — hom. 3 : **60, 242, 498.** — hom. 4 : **56.** — hom. 8 : **59, 114.** — hom. 9 : **60.** — hom. 12 : **431.** — hom. 13 : **283, 498.** — hom. 15 : **59.** — hom. 17 : **60.** — hom. 19 : **340.** — hom. 22 : **58.** — hom. 27 : **283.** — hom. 28 : **60.** — hom. 30 : **447.** — hom. 31 : **114, 431, 457.** — hom. 32 : **447.** — hom. 36 : **55, 242.** — hom. 37 : **90, 359, 498.** — hom. 39 : **283.** — hom. 40 : **99, 498.** — hom. 41 : **99.** — hom. 42 : **283, 498.** — hom. 43 : **242.** — hom. 46 : **22.** — hom. 48 : **56.** — hom. 56 : **498.** — hom. 57 : **99.** — hom. 58 : **315.** — hom. 62 : **419.** — hom. 64 : **436.** — hom. 65 : **436.** — hom. 67 : **498.** — hom. 71 : **497.** — hom. 73 : **283, 498.** — hom. 76 : **61.** — hom. 78 : **59.** — hom. 80 : **498.** — hom. 85 : **419.** — hom. 86 : **315, 513.** — hom. 87 : **498.**
- 60 In Acta Apostolorum hom. 12 : **431.** — hom. 21 : **254.** — hom. 37 : **59.** — hom. 41 : **405.** — hom. 50 : **56.** — hom. 52 : **338.**
- In epistulam ad Romanos hom. 1 : **340.** — hom. 2 : **82.** — hom. 4 : **119.** — hom. 5 : **60, 119, 283, 431.** — hom. 7 : **63, 90, 283, 305, 359.** — hom. 8 : **56, 59, 90.** — hom. 9 : **119.** — hom. 10 : **59, 82.** — hom. 11 : **114, 119, 270, 498.** — hom. 12 : **56, 290, 340.** — hom. 13 : **498.** — hom. 14 : **405, 431.** — hom. 15 : **59, 283, 486.** — hom. 18 : **283, 510.** — hom. 19 : **283.** — hom. 20 : **60.** — hom. 21 : **283, 497.** — hom. 22 : **56, 497.** — hom. 23 : **270.** — hom. 25 : **110.** — hom. 27 : **59.** — hom. 28 : **406.** — hom. 31 : **110, 431.** — hom. 32 : **486, 510.**
- 61 In epistulam I ad Corinthios hom. 2 : **99.** — hom. 3 : **447.** — hom. 6 : **99.** — hom. 8 : **70.** — hom. 9 : **431, 498.** — hom. 10 : **419.** — hom. 11 : **70, 283.** — hom. 12 : **59.** — hom. 13 : **58.** — hom. 14 : **447.** — hom. 15 : **340, 498.** — hom. 17 : **499.** — hom. 21 : **283.** — hom. 24 : **161.** — hom. 25 : **59, 242, 486.** — hom. 26 : **290.** — hom. 28 : **82, 491, 493.** — hom. 31 : **359.** — hom. 32 : **59.** — hom. 33 : **59, 486.** — hom. 34 : **340.** — hom. 35 : **340.** — hom. 39 : **498.** — hom. 40 : **340.** — hom. 41 : **254, 419, 491.** — hom. 43 : **82.**
- In epistulam II ad Corinthios hom. 1 : **340, 419.** — hom. 3 : **23, 419.** — hom. 5 : **242.** — hom. 6 : **315.** — hom. 7 : **114, 290.** — hom. 9 : **398.** — hom. 10 : **405.** — hom. 11 : **119.** — hom. 12 : **270.** — hom. 13 : **340.** — hom. 14 : **63, 305.** — hom. 15 : **63, 270.** — hom. 16 : **283, 419.** — hom. 17 : **59, 283.** — hom. 19 : **58, 61, 283.** — hom. 20 : **283.** — hom. 21 : **61, 486.** — hom. 22 : **70.** — hom. 23 : **56, 419.** — hom. 24 : **60, 359, 447.** — hom. 25 : **61, 486.** — hom. 26 : **419, 480, 486.** — hom. 29 : **270.** — hom. 30 : **59.**
- In cap. I epistulae ad Galatas : **114.**
- 62 In epistulam ad Ephesios hom. 4 : **374.** — hom. 8 : **82, 486.** — hom. 9 : **337.** — hom. 13 : **99.** — hom. 14 : **56.** — hom. 16 : **56, 99, 431.** — hom. 22 : **61.** — hom. 24 : **70, 242, 540.**
- In epistulam ad Philippenses hom. 3 : **419.** — hom. 4 : **374, 486.** — hom.

- 9 : **564.** — hom. 13 : **119.** — hom. 14 : **359.**
- In epistulam ad Colossenses hom. 2 : **50.** — hom. 3 : **356, 518.** — hom. 7 : **447.** — hom. 10 : **486, 510.**
- In epistulam I ad Thessalonicenses hom. 1 : **242.** — hom. 2 : **59.** — hom. 3 : **82, 99, 283, 338, 405, 419.** — hom. 4 : **59, 90, 486.** — hom. 8 : **119, 405.** — hom. 9 : **256, 419.** — hom. 10 : **56, 498.** — hom. 11 : **82, 242.**
- In epistulam II ad Thessalonicenses hom. 1 : **419.** — hom. 3 : **50.** — hom. 4 : **242.** — hom. 5 : **323.**
- In epistulam I ad Timotheum hom. 2 : **2, 59.** — hom. 4 : **290.** — hom. 6 : **242.** — hom. 11 : **340.** — hom. 12 : **50.** — hom. 15 : **114.** — hom. 16 : **91.**
- In epistulam II ad Timotheum hom. 1 : **63.** — hom. 4 : **61, 486.** — hom. 7 : **59.** — hom. 8 : **291.** — hom. 10 : **59.**
- In epistulam ad Titum hom. 1 : **480, 564.**
- In epistulam ad Philemonem hom. 1 : **361, 498.** — hom. 2 : **337.**
- 63 In epistulam ad Hebraeos hom. 1 : **283, 431.** — hom. 5 : **56, 265.** — hom. 6 : **91, 398.** — hom. 9 : **60.** — hom. 10 : **283.** — hom. 11 : **283.** — hom. 12 : **119.** — hom. 14 : **519.** — hom. 15 : **119, 124, 519.** — hom. 16 : **99.** — hom. 17 : **122, 315, 519.** — hom. 20 : **519.** — hom. 23 : **361, 398, 431.** — hom. 25 : **124, 538.** — hom. 26 : **59.** — hom. 27 : **283, 519.** — hom. 29 : **58.** — hom. 32 : **283.**
- Homilia 4, in templo sanctae Anastasiae : **16, 40, 140, 347, 491, 493.**
- Homilia 8, postquam presbyter gothus concionatus fuerat : **405.**
- 64 Expositio in Iob (col. 504-505) : **491.**

V

CONCORDANTIA REPERTORII ET PG 47-64

Pseudochrysostomicis ex ordine PG relatis, apponitur numerus Repertorii. Signatur deinde concordantia cum editione Savilii. Tandem additur sub siglis exemplar, quo Savile ad suam editionem usus est (1).

47, 277-308	Ad Theodorum lapsum 1	501	6, 60-84
387-392	Comparatio regis et monachi	327	7, 230-233 T 31
48, 743-746	De incomprehensibili 5	245	6, 422-425
779-784	In Lazarum	456	5, 271-274 R 424
945-952	De anathemate	448	6, 439-443
1055-1060	De facetiis ascetarum	391	6, 963-967 R 548
1059-1062	De ieiunio et eleemosyna	217	6, 882-886
1067-1070	De sacerdotio lib. 7	560	
1069-1072	De benignitate	154	6, 903-905 T 3
1073-1076	De fugienda simulatione	390	7, 297-299 R 557
1075-1080	Contra Iudaeos, Gentiles, haereticos	303	7, 284-288 R 518
1081-1088	De fide et lege naturae	399	6, 837-843 N 447
1087-1096	De Trinitate	295	6, 955-963 N 289
49, 187-198	De statuis h. 19	229	6, 588-595
305-314	De ieiunio et in Ionam	526	6, 824-830 R 104
323-336	De paenitentia h. 7	395	6, 830-837 R 158
335-344	De paenitentia h. 8	88	6, 784-790 H 1; O 665
343-350	De paenitentia h. 9	577	6, 790-792 O 681

(1) Horum exemplarium notitiam habeo ex recenti investigatione facta a P. Francisco Leroy. Exemplaria illa, quae asservantur in Bibliotheca Bodleiana, quandoque sunt manuscripta, quandoque editiones praecedentes a Savile castigatae. Sigla sunt ipsius Savilii; quorum ecce significatio:

A = Auct. E 3.1	N = Auct. E 3.12
B = Auct. E 3.2	O = Auct. E 3.13
C = Auct. E 3.3	P = Auct. E 3.14
D = Auct. E 3.4	Q = Auct. E 3.15
E = Auct. E 3.5	R = Auct. E 3.16
F = Auct. E 3.6	S = Auct. E 4.1
G = Auct. E 3.7	T = Auct. E 4.2
H = Auct. E 3.8	V = Auct. E 4.3
K = Auct. E 3.9	X = Auct. E 4.4
L = Auct. E 3.10	Y = Auct. E 4.5
M = Auct. E 3.11	Z = Auct. E 4.6

373-382	In proditionem Iudae	313	5, 547-563 K 1; Y 469
381-396	In mysticam caenam	313	5, 547-563 K 1; Y 469
50, 441-452	In Ascensionem Domini	206	5, 595-601 K 23
585-586	In sanctam Pelagiam	78	
611-618	In sanctum Romanum h. 2	373	5, 842-846
625-628	In sanctos Maccabaeos h. 3	209	5, 640-641 X 499
699-706	In sanctum Phocam	234	5, 826-831
715-720	In proditionem Iudae	262	
719-726	In sanctum Bassum	77	
725-736	In sanctum Petrum et Eliam	314	8, 18-25 H 152 ?
			R 382 ?
737-746	In Abraham	92	5, 653-655
745-748	In sanctam Theclam	216	5, 835-836
749-754	De fato et providentia h. 1	428	6, 863-866
755-758	De fato et providentia h. 2	268	6, 866-869
757-760	De fato et providentia h. 3	310	6, 869-871
759-766	De fato et providentia h. 4	473	6, 872-876
765-770	De fato et providentia h. 5	357	6, 876-879
769-774	De fato et providentia h. 6	523	6, 879-882
775-780	De precatione h. 1	21	6, 754-758 Y 615
779-786	De precatione h. 2	348	6, 758-762 Y 629
785-788	In oraculum Zachariae	360	7, 340-342 N 318
787-792	In conceptionem Baptistae	261	5, 831-835 N 464
791-796	In Annuntiationem	389	7, 537-539 Y 366
795-800	In descriptionem Deiparae	249	5, 715-720 K 243
801-806	In Baptistam et in Theophania	201	7, 533-537 Y 387
805-808	In sanctam Theophaniam	162	7, 350-352 K 745
807-812	De occursu Domini	351	5, 872-876 R 417
811-816	In Parasceven	412	5, 906-910 Y 390
815-820	In sanctam crucem	494	7, 502-505 M 19
821-823	In Resurrectionem Domini	546	5, 592-595
51, 41-48	De vita christiana	408	5, 183-188 K 423
301-310	In 2 Cor. 11, 1	392	5, 391-410
52, 395-414	De Eutropio 2	170	5, 100-113 V 337
427*-432	Ante exsilium	422	8, 259-261
431-432	Ante exsilium (pars ultima)	18	8, 261-262
435*-438	Cum iret in exsilium	528	
449-460	In dimissionem chananaeae	434	L 86
681-685	Epistola 125, ad Cyriacum	531	7, 168-171
739	Epistola 233, ad episcopum antioche-	79	7, 113
	num		
741-743	Epistola 237	514	7, 205-206
757	Epistola ad Caesarium, fragm. graeca	210	R 455
757-758	—	554	
758-759	—	366	
759	—	375	
759-760	—	100	
760	—	515	
765-772	In sanctum Pascha	144	5, 587-591 R 237
773-792	In Ascensionem Domini	415	
791-794	In Ascensionem h. 1	516	

793-796	In Ascensionem h. 2	145	5, 973-976
797-800	In Ascensionem h. 3	527	7, 426-428 H 309
799-802	In Ascensionem h. 4	525	5, 970-972 M 122 ; H 223 ; Q 285
801-802	In Ascensionem h. 5	128	5, 973 H 228
803-808	In Pentecosten h. 1	363	5, 976-979 H 234
807-809	In Pentecosten h. 2	130	5, 980-982 R 721
809-812	In Pentecosten h. 3	163	5, 982-984 M 158
813-826	De Sancto Spiritu	551	6, 729-742 N 425
827-836	In memoriam martyrum	382	5, 984-991 N 372
835-840	In adorationem crucis	174	5, 877-882 V 45
841-844	In sanctam crucem	512	
54, 581-586	In Genesim sermo 1	169	5, 1-5
586-590	In Genesim sermo 2	38	5, 6-8
590-593	In Genesim sermo 3	578	5, 8-11 L 439
593-598	In Genesim sermo 4	179	5, 11-15
599-604	In Genesim sermo 5	521	5, 15-19
604-607	In Genesim sermo 6	541	5, 19-22
607-616	In Genesim sermo 7	421	5, 22-28
616-620	In Genesim sermo 8	157	5, 29-31
55, 35-39	In Psalmum 3	136	8, 1-4 O 37
155-167	In Psalmum 41, 2	520	1, 609-618 R 342
499-512	In Psalmum 48, 17	274	5, 113-122
527-532	In Davidem et Paulum	42	
531-534	Prooemia in Psalmos	252	
533-538	Argumentum in Psalmos	406	5, 676-680 M 619
539-544	In Psalmum 4	569	7, 431-435 H 434
543-550	In Psalmum 6	287	
549-558	In Psalmum 13	579	
559-564	In Psalmum 38, 7	444	7, 558-561 V 12
565-575	In titulum Psalmi 50	294	1, 692-693 Q 123 ; Z 1
575-588	In Psalmum 50 h. 2	474	1, 702-716 Z 27
589-594	In Psalmum 51	275	1, 911-916
593-598	In Psalmum 75, 12	302	7, 260-264 R 366
599-602	De turture	166	7, 264-268 R 375
603-612	In Psalmum 96, 1	379	5, 680-689 N 410
611-616	In Psalmum 92, 3	102	7, 256-260 R 359
615-620	In Psalmum 94, 1	76	7, 561-564 M 145
619-630	In Psalmum 95, 1	221	1, 916-925
629-636	In Psalmum 100	377	1, 925-932 V 327
635-642	In Psalmum 101	438	1, 932-937 Z 81
641-645	In Psalmum 102	72	1, 937-943 Z 94
646-653	In Psalmum 103	165	1, 943-952 Z 110
653-660	In Psalmum 104	522	1, 952-960 Z 135
660-666	In Psalmum 105	109	1, 960-967 Z 157
666-672	In Psalmum 106	424	1, 967-975 Z 176
672-674	In Psalmum 107	207	1, 975-977 Z 197
675-690	In Psalmum 118, 1-72	244	1, 978-994 Z 207
690-700	In Psalmum 118, 73-131	281	1, 995-1007
700-708	In Psalmum 118, 132-176	468	1, 1007-1015
707-710	In Psalmum 139, 1	184	7, 347-349 K 545

711-721	In Psalmum 77	470	
721-724	In Psalmum 78	452	
725-728	In Psalmum 79	20	
728-731	In Psalmum 80	500	
731-732	In Psalmum 81	469	
732-735	In Psalmum 82	96	
735-737	In Psalmum 83	557	
738-740	In Psalmum 84	25	
740-742	In Psalmum 85	187	
742-744	In Psalmum 86	425	
744-746	In Psalmum 87	558	
747-755	In Psalmum 88	138	
755-759	In Psalmum 89	220	
759-762	In Psalmum 90	300	
762-765	In Psalmum 91	32	
765-766	In Psalmum 92	365	
766-769	In Psalmum 93	142	
769-772	In Psalmum 94	87	
772-775	In Psalmum 95	354	
775-778	In Psalmum 96	253	
778-780	In Psalmum 97	350	
780-782	In Psalmum 98	299	
782-784	In Psalmum 99	31	
56, 193-246	Interpretatio Danielis	545	
257-262	De Melchisedech	37, 97	
278-290	De perfecta caritate	405	6, 762-750 L 114
291-294	De continentia	9	7, 939-941
313-386	Synopsis V. et N. Testamenti	211	
385-394	In nativitatem Christi	260	5, 846-851 M 739 ; K 265
397-410	De legislatore	490	6, 640-649 T 279
411-428	In Mt. 21, 23	43	
429-438	In Cosmogoniam h. 1	401	7, 587-593 M 541
438-447	In Cosmogoniam h. 2	559	7, 594-600
447-456	In Cosmogoniam h. 3	277	7, 600-607
457-471	In Cosmogoniam h. 4	227	7, 607-618
471-484	In Cosmogoniam h. 5	420	7, 618-628
484-500	In Cosmogoniam h. 6	534	7, 628-640
499-516	De serpente	550	5, 659-672 T 153
519-522	In Genesim 1, 31	218	5, 642-645 T 51
522-526	De imagine Dei abjecta	228	5, 645-648 T 67
525-538	In principium ieiunii	437	7, 237-249 R 123
537-542	In Abraham et Isaac	36	7, 394-398 K 257
541-554	De theatris	81, 271, 432	5, 89-100 K 141, 197 ; O 455
553-564	In Genesim 24, 2	80	7, 565-575
563-567	In Iob sermo 1	175	5, 949-953 O 351 ; 363
567-570	In Iob sermo 2	475	5, 953-956 O 375
570-576	In Iob sermo 3	533	5, 956-963 O 387
576-582	In Iob sermo 4	393	5, 963-969 O 405
583-586	In Eliam	443	5, 672-676 T 447

587-590	De Ioseph et de castitate	293	5, 656-659 X 581
589-594	De Susanna	6, 176	5, 703-707 X 591
593-600	De tribus pueris	212	5, 698-703 X 542
59, 260-262	In Iohannem h. 46	22	2, 746-748
341-348	In Lazarum (In Iohan. h. 62)	430	2, 815-820
349-354	In Lazarum (In Iohan. h. 63)	243	2, 820-824
353-360	In Lazarum (In Iohan. h. 64)	280	2, 825-829
485-490	In decollationem Baptistae	381	7, 545-549 Y 418
489-492	In praecursorem Domini	289	7, 531-537 Y 862
491-496	In principes Apostolorum	364	5, 992-994 Y 680
495-498	In sanctos duodecim Apostolos	95	5, 995-996 Y 689
497-500	In sanctum Thomam, contra Arian.	517	5, 486-488 X 556
501-508	In sanctum Stephanum	463	5, 864-870 X 562
507-516	In 2 Cor. 12, 9	346	5, 799-807
515-522	In filium prodigum	8	7, 539-545 Y 400
521-526	In saltationem Herodiadis	576	7, 549-552 Y 430
525-528	In Iohannem 11, 47	113	7, 552-554 Y 440
527-532	In parabolam decem virginum	431	7, 554-557 Y 446
531-536	In meretricem et pharisaeum	396	7, 490-493 Y 458
535-542	In samaritanam	457	7, 442-448 K 117
543-554	De zelo et pietate	413	5, 761-771 X 107
553-568	De pseudoprophetis	288	7, 221-225 H 183
567-570	De circo	459	6, 974-976
571-574	In Mt. 6, 1-4	307	7, 486-489 R 542
575-578	In principium novi anni	118	5, 816-819 N 220
577-586	In Mt. 20, 1 ss	326	5, 708-715 R 457 ; L 663
585-590	In parabolam de ficu	372	7, 252-256 R 230
589-592	De pharisaeo	575	7, 280-281
591-596	De Lazaro et divite	248	5, 728-730 R 187
595-600	In publicanum et pharisaeum	306	7, 233-237 R 70
599-610	In caecum et in Zacchaeum	423	5, 731-740 R 262
609-614	In Iohannem theologum	200	
613-620	In negationem Petri	23	7, 275-279 R 448
619-628	In secundum adventum Christi	110	5, 787-789 X 299
627-628	Interpretatio orationis domin.	411	5, 707-708 H 334
627-636	In filium prodigum	446	5, 720-728 R 76
635-644	In mulieres unguentiferas	532	5, 740-747 K 105 ; H 484
643-652	In Io. 7, 15 et Mt. 24, 36	535	5, 752-761 M 67
653-664	In chananaeam et pharaonem	86	5, 771-782 K 379 ; O 635
663-674	In Rom. 7, 19	117	5, 789-798 L 700
673-674	In principium indictionis	185	5, 815-816 R 601
675-678	In venerandam crucem	461	5, 819-823 R 579
679-682	In exaltationem crucis	402	5, 823-826 R 649
681-688	In sanctum Thomam	181	5, 837-842 M 32 ; Y 695
687-700	In incarnationem Domini	317	5, 851-864 K 169
699-702	In sanctum Stephanum	394	5, 871-876 K 537
701-704	In mediam hebdomadam ieiun.	148	5, 876-877 R 787

703-708	In ramos palmarum	101	5, 882-886 R 211
707-710	In sanctum Deiparam	407	5, 887-888 R 692
709-714	Contra haeret., in s. Deiparam	387	5, 889-892 R 668
713-720	In proditorem Salvatoris	75	5, 893-897 H 466
719-722	In latronem et in proditorem	561	5, 910-912 M 63
721-724	Sermo catecheticus in s. Pascha	89	5, 916.
723-726	In sanctum Pascha h. 1	409	5, 917-919 R 246
725-730	In sanctum Pascha h. 2	507	5, 920-923 R 251
729-732	In sanctum Pascha h. 3	482	5, 923-925
731-732	In sanctum Pascha h. 4	410	5, 925-926 G 436
731-736	In sanctum Pascha h. 5	107	5, 927-930 G 438
735-746	In sanctum Pascha h. 6	195	5, 930-940 G 443
745-756	In sanctum Pascha h. 7	552	5, 940-949 G 459
755-756	In synaxim archangelorum	5	5, 997-998
757-766	De paenitentia, in Her. et Bapt.	530	6, 804-811 H 275
60, 681-700	De paenitentia h. 1	11	6, 905-917 R 318
699-706	De paenitentia h. 2	52	6, 917-923 H 321
705-708	De paenitentia h. 3	71	6, 924-926
707-712	De eleemosyna	296	6, 926-930 L 651
711-714	De ieiunio h. 1	131	6, 930-932 R 681
713-714	De ieiunio h. 2	378	6, 932-933
715-716	De ieiunio h. 3	445	6, 933-935 R 687
715-718	De ieiunio h. 4	13	6, 935-936 R 690
717-720	De ieiunio h. 5	455	6, 936-938 H 220
719-722	De ieiunio h. 6	383	6, 938-940
721-724	De ieiunio h. 7	172	6, 940-942 H 252
723-730	De patientia h. 1	536	6, 943-949 R 199
729-736	De patientia h. 2	292	6, 949-955 H 161
735-738	De salute animae	331	6, 968-971 R 573 ; A 513 ; M 612
739-742	In catechumenos	108	6, 971-974 H 265
741-744	De corruptoribus virginum	492	6, 976-979 R 644
745-748	Contra haereticos	553	6, 979-981 R 470
747-752	De eleemosyna	380	6, 811-816 R 409
751-756	Epistola ad monachos	540	7, 225-229 M 533
755-760	In Annuntiationem	54	7, 249-256
759-764	In Mt. 18, 18-21	259	7, 268-272 R 285
763-766	In Io. 7, 20. 24	566	7, 272-275 R 257
765-768	De paenitentia	462	7, 282-284 R 486
767-772	De fide	190	7, 288-293 R 527
771-774	De spe	33	7, 293-295 R 555
773-776	De caritate	241	7, 295-297 R 539
61, 681-684	De caritatis dignitate	3	7, 299-301 R 561
683-688	In Mt. 4, 6-8	183	7, 301-306 R 603
687-690	In proditorem Iudae	465	7, 306-307 R 641
689-698	In Ps. 76, 9	106	7, 307-316 R 654 ; Q 307
697-700	In Rachelem et infantes	574	7, 316-318
699-702	In Herodem et infantes	171	7, 318-320 R 678
701-706	In Martham, Mariam et Lazarum	332	7, 320-325 R 701
705-710	In Mt. 12, 14	333	7, 326-329 R 710

867-874	Non oportet turbare. Ecl. 42 [42]	256	7, 907-912 N 75
873-880	De avaritia. Ecl. 43 [43]	124	7, 912-917
879-888	De compunctione. Ecl. 44 [44]	398	7, 917-924
887-892	De mortuis. Ecl. 45 [45]	254	7, 924-928 R 115
893-896	De peccatorum confessione. Ecl. 46 [46]	518	7, 928-931 N 8
895-900	De mysteriis. Ecl. 47 [47]	122	7, 931-933
899-902	De vita aeterna. Ecl. 48 [48]	1	7, 934-935 Q 221
901-922	Liturgia	250	6, 983-1005
923-924	Oratio ante lectionem	232	6, 1005
923-928	Oratio secunda	233	6, 1005-1008 K 765
927-930	In novam dominicam	180	7, 575-578 Q 288
929-932	In sanctum Stephanum h. 1	453	7, 579-581 Q 215
931-934	In sanctum Stephanum h. 2	301	7, 581 Q 218
933-934	In sanctum Stephanum h. 3	418	7, 581-582
933-938	In Pentecosten	404	7, 582-587 Q 293
937-942	De patientia et consummatione saec.	238	7, 435-439 H 442
64, 11-16	De paenitentia et de David	194	
15-16	De continentibus	297	
17-18	De temperantia	330	
17-18	De contemptu gratiae	156	
17-20	In haemorrhoidis	19	
19-20	De vita, quae est mari similis	304	
21-26	In parabolam sinapis	495	
25-34	In 2 Cor. 5, 17	427	
33-38	In Mt. 3, 17	278	
37-44	In Mt. 7, 14	358	
43-46	De cognitione Dei, in Theophania	573	
45-48	In Ascensionem	126	
47-52	In stagnum Genesareth	343	
417-423	In Pentecosten	163	5, 982-984 M 158
433-444	De eleemosyna	247	
444-452	In parabolam decem millium talent.	272	
453-461	Ad aestimantes opes	4	
461-465	De precatione	441	
465-473	Contra fornicarios	542	
473-480	De virtute animi	41	
480-492	In Hebr. 3, 1	329	
505-509	Prooemium in Iob	347	
509-545	In Iob, cap. 1	491	
545-577	In Iob, cap. 2	493	
577-584	In Iob, cap. 3	15	
584-588	In Iob, cap. 4	231	
588-589	In Iob, cap. 5	496	
589-596	In Iob, cap. 6	84	
596-601	In Iob, cap. 7	40	
601-604	In Iob, cap. 8	370	
604-605	In Iob, cap. 9	435	
605-608	In Iob, cap. 10	324	
608-612	In Iob, cap. 12	123	
612-613	In Iob, cap. 13	339	

616	In Iob, cap. 14	325
616-617	In Iob, cap. 15	121
617-620	In Iob, cap. 16	362
620-621	In Iob, cap. 19	322
621	In Iob, cap. 20	85
621	In Iob, cap. 21	508
621-624	In Iob, cap. 22	367
624-625	In Iob, cap. 23	503
625	In Iob, cap. 25	111
626-628	In Iob, cap. 26	353
628	In Iob, cap. 28	224
628-632	In Iob, cap. 29	16
633	In Iob, cap. 30	112
633-641	In Iob, cap. 31	140
641-644	In Iob, cap. 32	103
644	In Iob, cap. 35	159
644-649	In Iob, cap. 38	120
649-652	In Iob, cap. 39	223
652-653	In Iob, cap. 40	276
653-656	In Iob, cap. 42	278
660-740	In Proverbia Salomonis	483
740-1037	In Ieremiam	239
744-756	In Ieremiam, cap. 1	509
1036	In Ieremiam, cap. 52	511
1037 B	In Ieremiam, 52, 20	141
1037	In Rom. 16, 25	98
1040 BC	In Iac. 1, 12	47
1048 AB	In Iac. 3, 1	485
1049-1052	In Iac. 5	50
1053	In 1 Petri 1	291
1056 AB	In 1 Petri 3, 10	74
1056 B	In 1 Petri 3, 11	349
1056 D	In 1 Petri 5, 2-3	538
1057 A	In 1 Petri 5, 6	368
1057 A	In 1 Petri 5, 14	323
1057-1060	In 2 Petri 1	356
1060	In 2 Petri 2	57
1060 CD	In 1 Ioannis 3, 8	127
1061 AB	In 1 Ioannis 4, 8	2
1061 BC	Precatio in obsessos	266
1061-1064	Precatio	279
1064 AB	Precatio	134
1064-1068	Precatio	481

Pseudochrysostomica a Savilio edita
quae desunt in PG 47-64

In publicanum et pharisaeum	202	5, 261-264
De stante et lapso	267	5, 351-355 N 112
De anima Adae	219	5, 648-653 R 565
In Hebr. 10, 26	519	5, 807-814 V 34

In sanctam crucem	226	5, 898-906	N 302
In sepulturam et Resurrectionem	93	5, 912-916	K 17
De ieiunio	369	6, 886-889	G 379
De ieiunio	352	6, 889-892	G 384
De cura animae	83	6, 893-896	N 33
De sacerdotibus	564	6, 896-902	N 14
In Transfigurationem	177	7, 339-340	R 789
De paenitentia	269	7, 641-656	
In sanctam Theophaniam	27	7, 657-661	Y 375 ; 723
In exaltationem crucis	388	7, 661-663	R 542
Epistola ad Eudoxiam	563	8, 196, 25-40	

INDEX

Lectori.....	VII
Bibliographia.....	IX
Repertorium.....	1
Complementa	
I. Auctores quibus pseudochrysostomica tributa sunt.	217
II. Index thematum.....	219
III. Collectionis latinae 38 homiliarum conspectus.....	222
IV. Genuina Chrysostomi opera quorum fragmenta in pseudo-Chrysostomicis adsunt.....	224
V. Concordantia Repertorii et <i>PG</i> 47-64.....	228

IMPRIMERIE A. BONTEMPS

LIMOGES (FRANCE)

Dépôt légal : 3e trimestre 1965
